

1670/1-1

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
MERKEZ KÜTÜPHANESİ

Aydın BEDEN

1854-1859 TARİHLERİ ARASINDA ANTALYA
(8 NO'LU ANTALYA ŞER'İYYE SİCİLLERİ DEFTERİNE GÖRE)

T1670/1-1

Danışman

Yard Doç.Dr. Haluk S. KORTEK

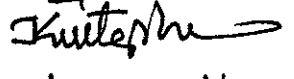

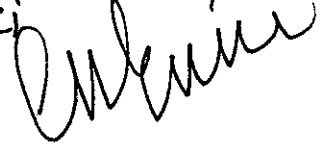
Tarih Anabilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

Antalya, 2004

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü'ne,

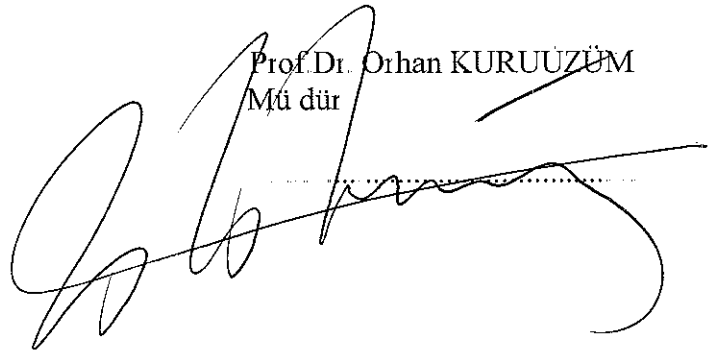
Bu çalışma, jürimiz tarafından Tarih Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programı tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan : Prof. Dr. İsmail KURTCEPHE
Üye (Danışmanı) : Yrd. Doç. Dr. Haluk KORTEK
Üye : Yrd. Doç. Dr. Nejdet EKİNCİ
Üye :
Üye :

Onay : Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

... / ... / 200..

Prof. Dr. Orhan KURUUZUM
Müdür

İÇİNDEKİLER

Tablolar Listesi	iii
Kısaltmalar Listesi	iv
Özet	v
Summary	vi
Önsöz	vii
Giriş	1
I. BÖLÜM: 8 NO'LU ANTALYA ŞER'İYYE SİCİLLERİ DEFTERİ'NE GÖRE OSMANLI'DA MİRAS TAKSİMATI	10
I. I. OSMANLI HUKUKUNUN GENEL YAPISI	10
I. II. OSMANLI'DA MİRAS TAKSİMATI	12
I. III. Miras Bırakan	12
I. II. II. Mirasçı	12
I. II. III. Tereke	12
I. II. IV. Miras İlimi	12
I. II. IV. I. Ashabü'l-Feraiz	13
I. II. IV. I. I. Koca	13
I. II. IV. I. II. Eş	13
I. II. IV. I. III. Baba	13
I. II. IV. I. IV. Erkek Tarafından Ata	13
I. II. IV. I. V. Kız Çocuklar	13
I. II. IV. I. VI. Oğlun Kızı	13
I. II. IV. I. VII. Ana-Baba Bir Kız Kardeş	14
I. II. IV. I. VIII. Baba Bir Kız Kardeş	14
I. II. IV. I. IX. Ana Bir Kardeş	14
I. II. IV. I. X. Anne	14
I. II. IV. I. XI. Nine	15
I. II. IV. II. Asabe	15
I. II. IV. III. Zevî'l-Erham	15
I. II. IV. IV. İstisnai Durumlar	16
I. II. V. Vasi – Nazır	17
I. III. MİRAS DAVALARI	19
I. III. I. Davanın Açıklanması	19
I. III. II. Tereke Yazımı	21
I. III. III. Minhâ'l-ihracât	22
I. III. IV. Hisselerin Dağıtılması	25

II. BÖLÜM: ANTALYA'NIN İDARİ YAPISI	26
II.I. XIX. YÜZYIL ORTALARINA KADAR ANTALYA TARİHİ	26
II.I.I. Türk Hakimiyetinden Önceki dönem	26
II.I.II. Türkiye Selçukluları Döneminde Antalya	28
II.I.III. Hamidoğulları Dönemi	31
II.I.IV. Osmanlı Hakimiyetinde Antalya	32
II.II. ANTALYA'NIN İDARİ TAKSİMATI	35
II.III. ANTALYA'NIN İDARİ TEŞKİLATI	41
II.IV. ADLİ TEŞKİLAT	45
II.IV.I Kadı	45
II.IV.II Kadıların Yardımcıları	47
III. BÖLÜM: XIX. YÜZYIL ORTALARINDA ANTALYA'NIN SOSYO-EKONOMİK DURUMU	50
III.I. PARA	50
III.II. FİYATLAR	54
III.III. ZİRAAT	62
III.III.I. Tarım	62
III.III.II. Hayvancılık	64
III.IV. TİCARET	65
III.V. MAHALLELER VE NÜFUS	68
III.VI. AİLE	71
Sonuç	77
Kaynakça	79
Ekler	84
Özgeçmiş	421

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 2.1. XVI ile XIX. yüzyıllar arasında isim değişikliğine uğramış mahalleler	40
Tablo 3.1. Tashih-i Ayar'dan Sonra Basılan Altın ve Gümüş Paralar	51
Tablo 3.2. 1843 Tarihli Fermana Göre Yerli ve Yabancı Paraların Fiyat Tablosu	51
Tablo 3.3. XIX. Yüzyıl Ortalarında Antalya'da Kullanılan Altın Paralar ve Değerleri	53
Tablo 3.4. XIX. Yüzyıl Ortalarında Antalya'da Yabancı Paralar	53
Tablo 3.5. 1271-1274 Arası Antalya ve Köylerinde Bazı Mülk Fiyatları	55
Tablo 3.6. Antalya'da Hayvan Fiyatları	57
Tablo 3.7. Antalya'da Hububat Fiyatları	61
Tablo 3.8. Ülke İçi Ticaret İle Antalya'ya Getirilen Mallar ve Üretim Merkezleri	65
Tablo 3.9. İthal Edilen Mallar Ve Üretim Merkezleri	67

KISALTMALAR LİSTESİ

a.g.e.	:Adı geçen eser
a.g.m.	:Adı geçen makale
AÜHFY.	:Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları
AŞS.	:Antalya Şer'iyye Sicilleri
Bkz.	:Bakınız
C.	:Cilt
Çev.	:Çeviren
DTCFD.	:Dil Tarih Coğrafya Fakültesi Dergisi
Edit.	:Editör
Hzl.	:Hazırlayan
IRCICA	:İslam Tarih, Sanat ve Kültür Araştırma Merkezi
İA.	:İslam Ansiklopedisi
MEB.	:Milli Eğitim Basımevi
MÖ.	:Milattan Önce
MS.	:Milattan Sonra
Örn.	:Örnek
s.	:Sayfa
S.	:Sayı
Sad.	:Sadeleştiren
TCBAAK.	:T.C. Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu
TDAV.	:Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı
TDV.	:Türk Diyanet Vakfı
Üniv.	:Üniversite
Vb.	:Ve benzeri
Yay.	:Yayın
YKY.	:Yapı Kredi Yayınları
YTY.	:Yeni Türkiye Yayınları

ÖZET

Şehir tarihçiliği açısından günümüze ulaşabilen ve düzenli olarak tutulmuş olan en önemli belgelerden biri şer'iyye sicilleridir. Bir şehrin idari, sosyal, ekonomik ve demografik yapısı bu kayıtların dikkatlice incelenmesi sonucunda ortaya çıkarılabilir.

Şer'iyye sicillerine göre, Osmanlı Devleti'nde aile hukuku tamamen İslam hukukuna dayanmaktadır. İncelenen Antalya örnekli belgelerde bunun Müslim - Gayr-i Müslim farkı gözetilmeden uygulandığı görülmüştür.

1854-1859 Tarihli Arasında Antalya (8 No'lu Antalya Şer'iyye Sicilleri Defterine göre) adlı bu tezde, ilk çağlardan XIX. yüzyıl ortalarına kadarki şehrin tarihi ana hatlarıyla belirtilmiştir. İdari açıdan Teke Sancağı'nın Osmanlı Devleti İçerisinde önemli bir yere sahip olduğu anlaşılmıştır.

Antalya iktisadi hayatında ziraat ve hayvancılığın çok önemli bir yer tuttuğu belirtilebilir. Tarımla uğraşanların genellikle hayvancılıkla da yaptıkları anlaşılmıştır. Şehrin ticareti Müslimlerden ziyade Gayr-i Müslimlerin kontrolü altındaydı. Sicillere göre, şehrin sosyal yapısının karışık bir düzen arz ettiği görülerek Müslimler ile Gayr-i Müslimlerin birlikte, iç içe yaşadıkları anlaşılmıştır.

SUMMARY

The Juridical Registers are one of the most important type of the historical documents which were regularly prepared and can be used today for the city historians. The administrative, social, economic and demographic structure of a city can be understand by examining carefully these registers.

According to the Juridical Registers, the family law in the Ottoman Empire depends fully on the Islamic Law. As the Juridical Register of Antalya shows, these law was in effect according to which there was no difference between the Muslims and non-Muslims

In this thesis called the History of Antalya Between 1854-1859 (Acording To The Juridical Register of Antalya No 8), the history of the city from the ancient times to the middle of the 19th century is explained by the main subjects. It is understood that Teke Sancak was a special importance in the administrative structure of the Ottoman Empire

It can be determined that the agriculture and cattle dealing has very important role in the economic life of Antalya. It is true that people who were agriculturist were also cattle dealers. Trade of the city was under the control of the non-Muslims more than Muslims. According to this Register, it is understood that the social structure of the city was not seperate, the Muslims and non- Muslims lived together

ÖNSÖZ

Şehir tarihçiliği açısından günümüze ulaşabilen ve düzenli olarak tutulmuş olan en önemli kaynaklardan biri hiç şüphesiz şer'iyye sicilleridir. Bir şehrin idari, sosyal, ekonomik ve demografik yapısı bu kayıtların dikkatlice incelenmesi sonucunda ortaya çıkarılabilir. Ayrıca Osmanlı Devleti'nde XVII. yüzyılın sonlarından itibaren başlayan gerileme süreci ve buna engel olmak düşüncesiyle uygulanan ıslahat hareketleri, modernleşme dönemi olarak bilinen XIX. yüzyıldaki yapılanmalar yine şer'iyye sicillerinden takip edilebilir. Nitekim devlet içerisindeki her yeni yapılanmanın ilk uygulanma yeri temel idari birimlerden olan kazalardır. Bu yüzden şer'iyye sicilleri defterlerinde gerek merkezi yönetim ile ilgili gerekse de mahalli durumlarla ilgili bir çok belge bulunmaktadır.

Bu tür belgelerin incelenmesi sonucunda ortaya çıkacak olan bilgi hazinesine sahip olmak ve içerikteki bilgilerin yanı sıra arşiv belgelerinin yöntemsel olarak araştırılıp bulunması, okunması, yorumlanması konusunda ileride yapılacak çalışmalara hazırlık aşaması olması için arşiv kaynaklı böyle bir çalışma konusu seçilmiştir. Antalya Şer'iyye Sicilleri Defterleri'nin son yıllarda yeni incelenmeye başlanması ve özellikle Osmanlı dönemi Antalya'sı hakkında çok fazla araştırma yapılmaması da bölge olarak bu alana eğilmem için bana bir fırsat olmuştur. Bu doğrultuda 8 No'lu Antalya Şer'iyye Sicilleri Defteri'ne göre Antalya'nın 1854-1859 yılları arasındaki tarihi ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Çalışmada, ilk olarak defterdeki tüm belgelerin çevirisi yapılarak işe başlanmış ve konu dizini yapılmıştır. Ancak belgelerin çoğunlukla tereke içerikli olması nedeniyle çalışmanın ağırlık noktası sosyo-ekonomik alanlar olmuştur. Buna rağmen çalışma, bir bütünlük arz etmesi ve isminin genel bir anlam taşıması nedeniyle 'Giriş' bölümü hariç dört bölüm olarak tasarlanmıştır. Giriş bölümünde, Osmanlı adliye teşkilatı hakkında kısa bilgiler verilmiştir. İlk bölümde, Osmanlı hukuk sistemi içerisinde miras taksimatının nasıl yapıldığı, eldeki belgelerden yararlanarak, ortaya konulmaya çalışılmıştır. İkinci bölümde ise Antalya'nın XIX. yüzyıl ortalarına kadarki tarihi kısaca anlatılmış ve XIX. yüzyıl ortalarında Antalya'nın idari yapısı belirtilmiştir. Temel teşkil eden belgelerde bu alanlarla ilgili bilgi bulunmaması nedeniyle bu bölüm daha çok 1 No'lu Antalya Şer'iyye Sicilleri Defteri'ndeki bazı belgelerden ve ikincil kaynaklardan yararlanılarak oluşturulmuştur. Üçüncü ve dördüncü bölüm ise iktisadi ve sosyal alanlara ayrılmış olup 8 No'lu Antalya Şer'iyye Sicilleri Defteri temel kaynak olarak kullanılmıştır. Defterin tam çevirisi son kısımda verildiğinden dolayı metin içerisinde gerekli görülen veya kullanılan belgeler verilmemiş, dipnot şeklinde gösterilmiştir. 8 No'lu Antalya Şer'iyye Sicilleri Defteri'nde toplam 130 adet belge bulunmaktadır. Bunlardan 2 tanesi Naib ataması ile ilgili belge, 17 tanesi çeşitli konularda

verilmiş Hücet, 4 tanesi yarım kalmış belge ve 107 tanesi Tereke kayıtlarının yer aldığı belgelerdir.

Belgelerde yoğun olarak şu an kullanımda olmayan kelimelerin ve eşya isimlerinin geçmesi nedeni ile özellikle Ferit Develioğlu'nun hazırlamış olduğu Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat, Nurettin Rüştü Büngül'ün Eski Eserler Ansiklopedisi ve Şemseddin Sami'nin Kamûs-ı Türkî adlı eserlerinden yararlanılmıştır.

Belgelerin çevirisi yapılırken bazı yöntemler uygulanmıştır. Belgeler, Osmanlı alfabesinden Latin alfabesine ses özelliklerine dikkat edilmeye çalışılarak çevrilmiştir. Transkripsiyon alfabesi kullanılmamıştır. Sicillerin yazımı sırasındaki fazla yazma hataları parantez içinde () belirtilerek o kelime, hece veya harfin fazlalık olduğu gösterilmeye çalışılmıştır. Bunun yanında yazılması gerektiği halde yazılmayan kelime veya ekler köşeli parantez [ ] açılarak, bu parantezin içinde tamamlanmıştır. Yanlış yazma hataları ile herhangi bir açıklamaya ihtiyaç duyulduğunda ise dipnot kullanılarak gerekli düzeltme veya açıklama yapılmıştır. Ayrıca belgelerin asıllarında boş olan yerler ile karalanmış, kesik veya silik olduğundan dolayı okunamayan kelimeler (boşluk), (karalama), (kesik), (silik) şeklinde belirtilmiştir. Okunmuş olup doğruluğundan şüphe edilen kelimelerin yanına parantez içinde soru işareti (?) konulmuş, okunmayan kelimeler ise boş bırakılmıştır. Kısaltma şeklinde verilen tarihlerdeki ayların tam şekli ise parantez içinde () verilmiştir. Ayrıca defterde sonradan verilen sayfa ve belge numaraları bazen yanlış verildiğinden tekrar numaralandırılmış ve dipnotlar bu düzenlemeye göre atılmıştır.

Çalışma içerisinde belgelere atıfta bulunurken defter numarası, belgenin hangi sayfada ve sayfanın hangi tarafında yer aldığı ve belge numarası verilmek suretiyle sıralama yapılmıştır (AŞS., 8, 1a, 2).

Böyle bir konunun bana sağlayacağı avantajları çok önceden görerek bana rehber olan ve çalışmamın yönlendirilmesi konusunda benden yardımlarını esirgemeyen Sayın Hocam Prof. Dr. İsrail KURTCEPHE'ye katkılarından, sabrından ve en önemlisi anlayışından dolayı çok teşekkür ederim. Çalışmanın çözümlenmesi aşamasında bana yardımcı olan tez danışmanım Sayın Hocam Yrd.Doç.Dr. Haluk KORTELE'e verdiği destekten ve katkılarından dolayı ayrıca çok teşekkür ederim. Çalışmalarından dolayı şu an Fransa'da bulunan ancak ilgi ve alakasını hiç kesmeyen değerli hocalarımdan Sayın Yrd.Doç.Dr. Salih TUNÇ'a yine teşekkürü bir borç bilirim. Ayrıca Akdeniz Üniversitesi Tarih Bölümü Araştırma Görevlilerinden Güven DİNÇ, Fatma ŞİMŞEK ve Nimet Ayşe BAKIRCILAR'a yardımlarını ve moral desteklerini esirgemedikleri için müteşekkirim.

ÖNSÖZ

Şehir tarihçiliği açısından günümüze ulaşabilen ve düzenli olarak tutulmuş olan en önemli kaynaklardan biri hiç şüphesiz şer'iyye sicilleridir. Bir şehrin idari, sosyal, ekonomik ve demografik yapısı bu kayıtların dikkatlice incelenmesi sonucunda ortaya çıkarılabilir. Ayrıca Osmanlı Devleti'nde XVII. yüzyılın sonlarından itibaren başlayan gerileme süreci ve buna engel olmak düşüncesiyle uygulanan ıslahat hareketleri, modernleşme dönemi olarak bilinen XIX. yüzyıldaki yapılanmalar yine şer'iyye sicillerinden takip edilebilir. Nitekim devlet içerisindeki her yeni yapılanmanın ilk uygulanma yeri temel idari birimlerden olan kazalardır. Bu yüzden şer'iyye sicilleri defterlerinde gerek merkezi yönetim ile ilgili gerekse de mahalli durumlarla ilgili bir çok belge bulunmaktadır.

Bu tür belgelerin incelenmesi sonucunda ortaya çıkacak olan bilgi hazinesine sahip olmak ve içerikteki bilgilerin yanı sıra arşiv belgelerinin yöntemsel olarak araştırılıp bulunması, okunması, yorumlanması konusunda ileride yapılacak çalışmalara hazırlık aşaması olması için arşiv kaynaklı böyle bir çalışma konusu seçilmiştir. Antalya Şer'iyye Sicilleri Defterleri'nin son yıllarda yeni incelenmeye başlanması ve özellikle Osmanlı dönemi Antalya'sı hakkında çok fazla araştırma yapılmaması da bölge olarak bu alana eğilmem için bana bir fırsat olmuştur. Bu doğrultuda 8 No'lu Antalya Şer'iyye Sicilleri Defteri'ne göre Antalya'nın 1854-1859 yılları arasındaki tarihi ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Çalışmada, ilk olarak defterdeki tüm belgelerin çevirisi yapılarak işe başlanmış ve konu dizini yapılmıştır. Ancak belgelerin çoğunlukla tereke içerikli olması nedeniyle çalışmanın ağırlık noktası sosyo-ekonomik alanlar olmuştur. Buna rağmen çalışma, bir bütünlük arz etmesi ve isminin genel bir anlam taşıması nedeniyle 'Giriş' bölümü hariç dört bölüm olarak tasarlanmıştır. Giriş bölümünde, Osmanlı adliye teşkilatı hakkında kısa bilgiler verilmiştir. İlk bölümde, Osmanlı hukuk sistemi içerisinde miras taksimatının nasıl yapıldığı, eldeki belgelerden yararlanarak, ortaya konulmaya çalışılmıştır. İkinci bölümde ise Antalya'nın XIX. yüzyıl ortalarına kadarki tarihi kısaca anlatılmış ve XIX. yüzyıl ortalarında Antalya'nın idari yapısı belirtilmiştir. Temel teşkil eden belgelerde bu alanlarla ilgili bilgi bulunmaması nedeniyle bu bölüm daha çok 1 No'lu Antalya Şer'iyye Sicilleri Defteri'ndeki bazı belgelerden ve ikincil kaynaklardan yararlanılarak oluşturulmuştur. Üçüncü ve dördüncü bölüm ise iktisadi ve sosyal alanlara ayrılmış olup 8 No'lu Antalya Şer'iyye Sicilleri Defteri temel kaynak olarak kullanılmıştır. Defterin tam çevirisi son kısımda verildiğinden dolayı metin içerisinde gerekli görülen veya kullanılan belgeler verilmemiş, dipnot şeklinde gösterilmiştir. 8 No'lu Antalya Şer'iyye Sicilleri Defteri'nde toplam 130 adet belge bulunmaktadır. Bunlardan 2 tanesi Naib ataması ile ilgili belge, 17 tanesi çeşitli konularda

verilmiş Hücet, 4 tanesi yarım kalmış belge ve 107 tanesi Tereke kayıtlarının yer aldığı belgelerdir.

Belgelerde yoğun olarak şu an kullanımda olmayan kelimelerin ve eşya isimlerinin geçmesi nedeni ile özellikle Ferit Develioğlu'nun hazırlamış olduğu Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat, Nurettin Rüştü Büngül'ün Eski Eserler Ansiklopedisi ve Şemseddin Sami'nin Kamûs-ı Türkî adlı eserlerinden yararlanılmıştır.

Belgelerin çevirisi yapılırken bazı yöntemler uygulanmıştır. Belgeler, Osmanlı alfabesinden Latin alfabesine ses özelliklerine dikkat edilmeye çalışılarak çevrilmiştir. Transkripsiyon alfabesi kullanılmamıştır. Sicillerin yazımı sırasındaki fazla yazma hataları parantez içinde () belirtilerek o kelime, hece veya harfin fazlalık olduğu gösterilmeye çalışılmıştır. Bunun yanında yazılması gerektiği halde yazılmayan kelime veya ekler köşeli parantez [ ] açılarak, bu parantezin içinde tamamlanmıştır. Yanlış yazma hataları ile herhangi bir açıklamaya ihtiyaç duyulduğunda ise dipnot kullanılarak gerekli düzeltme veya açıklama yapılmıştır. Ayrıca belgelerin asıllarında boş olan yerler ile karalanmış, kesik veya silik olduğundan dolayı okunamayan kelimeler (boşluk), (karalama), (kesik), (silik) şeklinde belirtilmiştir. Okunmuş olup doğruluğundan şüphe edilen kelimelerin yanına parantez içinde soru işareti (?) konulmuş, okunmayan kelimeler ise boş bırakılmıştır. Kısaltma şeklinde verilen tarihlerdeki ayların tam şekli ise parantez içinde () verilmiştir. Ayrıca defterde sonradan verilen sayfa ve belge numaraları bazen yanlış verildiğinden tekrar numaralandırılmış ve dipnotlar bu düzenlemeye göre atılmıştır.

Çalışma içerisinde belgelere atıfta bulunurken defter numarası, belgenin hangi sayfada ve sayfanın hangi tarafında yer aldığı ve belge numarası verilmek suretiyle sıralama yapılmıştır (AŞS., 8, 1a, 2.)

Böyle bir konunun bana sağlayacağı avantajları çok önceden görerek bana rehber olan ve çalışmamın yönlendirilmesi konusunda benden yardımlarını esirgemeyen Sayın Hocam Prof. Dr. İsrail KURTCEPHE'ye katkılarından, sabrından ve en önemlisi anlayışından dolayı çok teşekkür ederim. Çalışmanın çözümlenmesi aşamasında bana yardımcı olan tez danışmanım Sayın Hocam Yrd. Doç. Dr. Haluk KORTELE'e verdiği destekten ve katkılarından dolayı ayrıca çok teşekkür ederim. Çalışmalarından dolayı şu an Fransa'da bulunan ancak ilgi ve alakasını hiç kesmeyen değerli hocalarımdan Sayın Yrd. Doç. Dr. Salih TUNÇ'a yine teşekkürü bir borç bilirim. Ayrıca Akdeniz Üniversitesi Tarih Bölümü Araştırma Görevlilerinden Güven DİNÇ, Fatma ŞİMŞEK ve Nimet Ayşe BAKIRCILAR'a yardımlarını ve moral desteklerini esirgemedikleri için müteşekkirim.

GİRİŞ

Türk devlet geleneğini yansıtan en önemli esaslarından biri 'daire-i adalet' kavramının ifade ettiği düşünce sistemidir. Bu esasa göre, bir hükümdarın hakimiyeti askerle sağlanır, asker hazine ile toplanır, hazinenin dolması için halkın zengin olması gerekir, halkın zengin olması için de doğru kanunlar koyulmalı, yani adalet sağlanmalıdır. Bunlardan biri aksarsa diğerleri de kesintiye uğrar, dördü de uygulanmazsa devlet çöküşe gider. Görüldüğü üzere bir devletin esasları 'asker', 'hazine', 'reaya' ve 'adalet' temellerine dayanmaktadır. Burada 'adalet'in farklı bir konumda olduğu açıktır. Nitekim 'adalet', devletin temelini oluşturan yapı taşlarının arasındaki harçtır.

Tarih boyunca bu temellere sıkı sıkıya bağlı kalan Türk devletlerinden biri de Osmanlı Devleti'dir. Devlet yöneticileri daha kuruluş aşamasında iken bu düzeneğin faktörlerini tek tek oluşturmaya başlamış, her sistemin kökeninde 'adalet' düzeninin yatmasından dolayı da düzeneğin bu parçasına özel bir önem vermişlerdir. Osmanlı Devleti'nde adaletin tecellisi padişapta son bulmaktadır. Bu anlayış devletin sonuna kadar sürmekle birlikte, padişah adına, adaletin temsili ve tecellisi için mahkemeler oluşturulmuştur. Osmanlı mahkemelerinde hakim olarak görev yapan mahkeme başkanına 'Kadı', kadının verdiği kararları yani mahkeme kayıtlarını içeren defterlere de 'Şer'iyye Sicilleri Defteri' denilmektedir. Çalışmamızın temel kaynağını 8 No'lu Antalya Şer'iyye Sicilleri Defteri oluşturduğundan dolayı ilk olarak Osmanlı mahkemeleri, Kadı ve Şer'iyye Sicilleri Defterleri hakkında bilgiler verilecektir.

Osmanlı Devleti'nde başlıca şer'î ve örfî davaların görüldüğü yere, resmi yazılar ve kanunnamelerde, mahfil-i şer'¹, meclis-i şer' veya mahkeme adı verilmektedir. Bazı istisnai mahkemeler dışında genel olarak bu isimlerle adlandırılan 'Şer'iyye Mahkemeleri', Osmanlı Devleti'nin kuruluşundan Tanzimat dönemine kadar geçen süre içerisinde her türlü hukuki sorunların çözüldüğü yer olmuştur.² Osmanlı Devleti'ndeki şer'iyye mahkemelerinde bütün sorunlar Hanefi mezhebine göre çözüme kavuşturulmakta idi. Bu mahkemelerden başka mahkeme de mevcut değildi.³ Şer'iyye mahkemeleri, devlet içerisindeki her kaza merkezinde bulunmakta, bunların başında da birer kadı bulunmakta idi. Nitekim bir yerde mahkemenin oluşturulması padişah beratı ile tayin olunmuş bir kadının veya onun naibliğini almış bir kimsenin bulunmasına bağlıydı⁴ ve kadı mahkeme merkezini isteğine göre değişmezdi.⁵ XIX. yüzyıla kadar şer'iyye mahkemelerinin belirli bir makam binası yoktu. Ancak yargulamaların

¹ Hasan Tahsin Fendoğlu, "Osmanlı'da Kadılık Kurumu ve Yargının Bağımsızlığı", *Osmanlı*, C 6, YTY, Ankara, 1999, s.454

² Halil İnalçık, "Mahkeme", *İA.*, C VII, MEB, İstanbul, 1978, s. 149.

³ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Devletinin İlmiye Teşkilâtı*, TTK., Ankara, 1988, s. 83

⁴ İnalçık, a.g.m., s. 149

⁵ *Aynı Kaynak*, s. 149

yapıldığı belli yerlerin olduğu muhakkaktır. Mahkemelerde hakim olarak görev yapan kadıların yargı işlerini yürütebilecekleri ve tarafların kendilerini her an bulabilecekleri bazı yerler vardır. Bu yerler, kadının evi, cami, mescit veya medreselerin bazı odaları olabilmekte idi. Bayram ve Cuma günleri hariç her gün yargılama işlemi yapılmaktaydı.⁶ Burada bir kadı ve mahkemenin bulunduğu yerin büyüklüğüne göre sayıları değişebilen çeşitli yardımcılar da görev yapmaktadırlar. İslam hukukunda teorik olarak çok hakimli mahkemeler mevcut olmakta ve pratikte az da olsa bu tür mahkemelere rastlanmakta ise de uygulama çoğunlukla tek hakimli mahkemeler şeklinde olmuştur. Ancak kadıların ilmi görüşlerinden yararlandıkları müftüler ve mahkemelerde yargılamayı izleyen şahitler (şühûdü'l-hâl) tek hakimli Osmanlı adliye teşkilatına kendine özel bir nitelik kazandırmıştır.⁷

Belirtildiği üzere mahkemelerde yargılamayı yapan kişilere 'Kadı' adı verilmektedir. Arapça'da 'kadı'; 'kişiler arasında vuku bulan dava ve anlaşmazlığı şer'î hükümlere göre halletmek' anlamına gelen 'kazâ' (kadâ)⁸ kelimesinden türemiş olup fıkıhta "*insanlar arasında meydana gelen çekişme ve davaları şer'î hükümlere göre çözümlmek için yetkili makamca tayin edilen kişi*" demektir.⁹ İslam tarihinde ilk kadıyı tayin eden kişi Halife Ömer olmuştur. İkinci Halife Ebu'd-Derda'yı kendisi ile birlikte Medine'ye, sahabeden Şüreyh'i Basra'ya, Ebu Musel-Eş'ari'yi Kûfe'ye kadı tayin etmiştir. Daha sonra yerleşim merkezlerinin hızla genişlemesi ve artması sonucunda her yere bir kadı tayin edilmeye başlanmış hatta büyük şehirlerde birkaç kadı birden bulundurulmaya başlanmıştır. Abbasi Devleti'de Harun Reşit zamanında Bağdat şehri oldukça gelişmiş olduğundan Ebu Yusuf, 'Kadı'l-kudat' ünvanını almıştır.¹⁰

Osmanlı Devleti'nde ise kurucusu Osman Gazi tarafından yönetimin doğrudan doğruya idari sınıfa verilmesine rağmen, kazaların yönetimi müstakil kadınlara bırakılmış ve şer'î mahkemelerin kaldırılışına kadar, divan ve huzur mahkemeleri hariç olmak üzere, hemen hemen devletin bütün ömrü boyunca bu esasa uyulmuştur. Osmanlı kaynaklarında kadı kelimesine ilk defa Osman Gazi döneminde rastlanmakta ve Osman Gazi'nin tayin ettiği ilk iki memurdan birinin Kadı Dursun Fakih olduğu ve 1300 yılında Karacahisar'a egemenliğin bir göstergesi olarak atandığı belirtilmektedir.¹¹ Bundan ziyade göreve başlayan diğer ilk kadılar İznik, Bursa ve Edirne gibi merkezlere tayin edilmiş, yeni fethedilen yerlere de ikinci

⁶ Ahmet Akgündüz, "Şer'îye Mahkemeleri ve Şer'îye Sicilleri", **Türkler**, C.10, YIY., Ankara, 2002, s. 54. 1837 yılında İstanbul Kadısı, ilk defa resmi bir mahkeme binasında (Bâb-ı Meşihatta) görevini yapmaya başlamıştır, Fendoğlu, a.g.m., s. 454.

⁷ Mehmet Âkif Aydın, **Türk Hukuk Tarihi**, Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul, 1999, s. 78.

⁸ Mehmet Zeki Pakalın, **Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü**, C. II, MEB., İstanbul, 1993, s. 225.

⁹ Fahrettin Atar, "Kadı", **İA.**, C. 24, IDV., İstanbul, 2001, s. 66.

¹⁰ Pakalın, a.g.e., s. 119.

¹¹ Fendoğlu, a.g.m., s. 453.

ve üçüncü derecede kadılar gönderilmiştir.¹² Osmanlı Devleti'nin kuruluşu esnasında görevlendirilen bu ilk kadılar, genellikle Anadolu'dan olmayıp muhtemelen daha bilgili olmalarından dolayı İslam dünyasının diğer merkezlerinden getirtirilmişlerdir.¹³ Yıldırım Beyazıt zamanında kadıların bazı suistimalleri ortaya çıkması nedeniyle padişah emri ile Vezir-i azam Çandarlı Ali Paşa, kadıların düzenleyecekleri belgeler için alacakları ücretleri gösteren bir nizamname hazırlamıştır. Böylece devletçe kadılık teşkilatının ilk nizamnamesi ortaya konulmuştur.¹⁴ Ancak devletin kuruluşunu sağlayan Osman Gazi'den sonra oğlu Orhan Gazi'nin ilk medreseyi oluşturması¹⁵, Yıldırım Beyazıt döneminde kadılıkla ilgili ilk düzenlemelerin yapılması ve zaman içerisindeki bazı gelişmelere rağmen kadılıkla da ilgili olan devlet ve toplum sisteminde eğitim, yargı ve fetva işlerinin ayrımı, derecelenmesi ve rütbeleri asıl şeklini Fatih Sultan Mehmet zamanında almıştır. Devletin gerçek kurucusu olarak bilinen Fatih Sultan Mehmet, kanunnamesinde, kadıların alacakları ücretleri belirtmiş, hiyerarşiyi kurmuş, eğitim, yargı ve fetva arasındaki dengeyi sağlamıştır.¹⁶ Osmanlı Devleti'nde bu şekilde başlayan mahkemelerin dolayısıyla da kadılık müessesinin oluşumu ve gelişimi bundan sonra çok az değişikliklerle Tanzimat dönemine sürmüştür hukuk alanındaki esaslı değişiklikler ve yapılanmalar bundan sonra gerçekleşmiştir.

Osmanlı Devleti'nde kadılar hükümdar beratı ile tayin edilip ancak bu berat ile göreve başlayabilirdi.¹⁷ Ayrıca ilmiye mensubu olan kadıların bütün atanma, terfi, yer değiştirme ve azil işlemleri bağlı oldukları kazaskerler tarafından yapılırdı. Kesin olmamakla beraber XVI. yüzyıl ortalarına kadar bütün kadı ve müderrislerin tayinleri kazaskerlerin padişaha arzı ile gerçekleşmekte idi. Ancak mevleviyet ve yüksek medreselere tayinler ilk önce kazaskerlerin vezir-i azama beyanı, vezir-i azamın da padişahın onay almasıyla yapılmaktaydı. Ebu's-suud Efendi'den sonra ise şeyhülislamın nüfuz ve yetkileri yavaş yavaş artmaya başlamış, eyalet kadıları ile büyük müderrislerin tayinleri vezir-i azamın izni alınarak şeyhülislamlara geçmiştir.¹⁸ Özellikle II. Mahmut döneminden itibaren şer'iyye mahkemelerinin yetki alanlarının ve mahkeme başkanı olan kadıların idari alandaki konumlarının sınırlandırıldığı görülmektedir. 1837 yılında İstanbul Kadısı'nın makamı Bâb-ı Meşihât'e taşınarak ilk kez resmi bir mahkeme binasında yargı görevine başlamıştır. Ancak 1838 yılında kadıların yetkilerini kötüye kullandıkları gerekçesiyle "Tarik-i ilmîye dair Ceza Kanunnâme-i

¹² İlber Ortaylı, "Osmanlı Devleti'nde Kadı", *İA.*, C.24, TDV., İstanbul, 2001, s.70

¹³ Fendoğlu, *a.g.m.*, s.453.

¹⁴ Ebül'ulâ Mardin, "Kadı", *İA.*, C.VI, MEB, İstanbul, 1977, s.45.

¹⁵ İlk medrese Orhan Gazi tarafından İznik'in fethi sonucunda bir manastırın medreseye çevrilmesiyle oluşturulmuştur. İlk müderris olarak Mevlana Davud Kayseri tayin edilmiştir, Aşık Paşaoğlu, *Aşıkpaşaoğlu Tarihi*, (Hzl.Nihal Atsız), MEB, İstanbul, 1992, s.42

¹⁶ Ortaylı, *a.g.m.*, s.70

¹⁷ Feda Şamil Arık, "Osmanlılarda Kadılık Müessesesi", *OTAM*, S.8, Ankara Üniv. Basımevi, Ankara, 1997, s.6

¹⁸ Mehmet İpşirli, "Osmanlı Devleti'nde Kazaskerlik", *Bellekten*, S.232, C.LXI, FTK, Ankara, 1998, s.663.

Hümâyunu” yürürlüğe konmuştur. İlk yıllardan itibaren kadılar kazaskerlere, kazaskerler de sadrazama bağlı oldukları halde kazaskerler Tanzimat’ın başında şeyhülislamlığa bağlanmış ve şeyhülislamlar Meclis-i Vükela’ya alınmıştır. Daha sonra ise kadılar tamamen şeyhülislama bağlanmış ve üzerlerindeki idari mahalli yetkileri kaldırılmıştır.¹⁹

Kadılık mesleğine girişte ilk olarak gerekli şartlara sahip olmak ve kazasker dairelerinden birine dahil olunması gerekmektedir. Kazaskerlik kurumu Osmanlı Devleti’nde I. Murat döneminde teşkil edilmiş olup Fatih Sultan Mehmet’in saltanatının son yılında Anadolu ve Rumeli Kazaskerliği olmak üzere ikiye ayrılmıştır.²⁰ Kadı adaylarının bu dairelerde tutulan ve ‘Ruznâme’ adı verilen defterlerin herhangi birinde kayıtlı olma zorunluluğu vardı. ‘Akdiye defteri’ olarak da adlandırılan bu defter, kaza kadılarının tayin, terfi ve azil gibi işlemleri hakkında kazaskerin tuttuğu defterdir. Daha sonraları bu defterlere “*Tarik defteri*” denilmiştir. Eğer bir kadının atanması bu deftere yazılmamışsa elindeki berat geçersizdi ve iptal edilmesi gerekmekte idi.²¹ Ayrıca kazalarda kadılık görevini yapıp bitirenler ‘mâzul’ olarak İstanbul’a gelip her Çarşamba günü bağlı oldukları kazaskerin dairesine devam etmek zorunda idiler. Kanun haline gelmiş olan bu duruma “*mülâzemet-i müstemirre*” denilmekteydi. Bu süre iki yıl kadar olup buna kadının “*zaman-ı infisali*” ve süresini doldurup sırası gelince tayin edilmesine de “*zaman-ı ittisali*” adı verilmişti.²²

Osmanlı Devleti’nde Kadı olarak atanacak kişiler bir takım niteliklere sahip olmak zorundadır. Herşeyden önce fıkıh ilmini çok iyi bilmekle beraber yargılama hukukuna vakıf olup davaları bunlara göre çözebilecek yeteneğe sahip olmalıdır. Bunun yanında yargılamaya engel olabilecek herhangi bir fiziksel kusurunun (sağır, kör, dilsiz gibi) olmamasına ve kadı olacak kişinin anlayışlı, dürüst ve güvenilir kişiler arasından seçilmesine dikkat edilirdi.²³ Aranılan bu nitelikler içerisinde en önemlisi hiç şüphesiz fıkıh ilmine vakıf olunmasıdır, ki bunun için de belirli bir eğitim düzeyine gelmesi gerekmektedir. Kadılar, genel olarak medrese eğitimi görüp icazet almış ve atanmak için sıra bekleyen kişiler arasından tayin edilirdi. Medreseden çıkıp kazasker divanında sıra bekleyenler, müderris olmak istemeyip kadılık etmek isterlerse doğrudan doğruya kaza kadılıklarına tayin edildikleri gibi bir süre müderris olup sonra kadı olmak isteyenler de müderrisliklerinin derecesine göre kaza, sancak veya eyaletlerden birinin kadısı olabiliyorlardı.²⁴ Kadılık süresi ise zaman içerisinde sürekli değişmelere uğramıştır. Başlangıçta kadının görev süresinin sınırlandırılmamış olduğu

¹⁹ Akgündüz, a.g.m., s. 55.

²⁰ İpşirli, a.g.m., s.605-609.

²¹ Arık, a.g.m., s.6.

²² Uzunçarşılı, a.g.e., s.104.

²³ Abdülaziz Bayındır, “Osmanlı’da Yargımın İşleyişi”, Osmanlı, C 6, YTY., Ankara, 1999, s.433

²⁴ Uzunçarşılı, a.g.e., s.87

görülmektedir.²⁵ Ancak daha sonra bu süre kaza kadıları için genellikle 20 ay, Mevleviyet derecesindekiler için bir yıl olarak sınırlandırılmıştır. XVI yüzyıl ortalarında ise bunun iki yıldan fazla olduğu görülmüştür. Kadılık yapmak isteyen adayların artması bu sürenin kısaltılmasını gerektirmiş, XVII yüzyılda Mevleviyetler bir yıl için kaza kadıları da iki yıl için atanmışlar, gerçekte ise sadece 20 ay için tayin edilmişlerdir.²⁶ Kazasker bazı sebeplerle 'müddet-i örfiyye' adı verilen belirlenmiş gerçek görev süresinden önce kadıyı görevden alabilirdi ki buna "tevkıt" denilmektedir.²⁷ Kadılık sürelerinin devamlı değişmesi ve çoğunlukla kısaltılması, kadıların mahalli halk ile yakınlaşmasına engel olmak içindir. Bunun yanında yeterli kadronun bulunmaması, kadıların görevlerinin bitmesinden sonra eğitime yönelmelerini sağlamak gibi nedenler de sayılabilir. Böylece hem hiyerarşide olması muhtemel tikanıkların önüne geçilmek hem de adalet sisteminin verimli çalışması sağlanmak istenmiştir.²⁸

Osmanlı adliye teşkilatının temel direklerinden olan kadılar, üzerlerinde, sadece buldukları kazaların adli işlerini değil mülki, beledi, ve askeri alanlarda da bir çok görevleri barındırmakta idi. Kadıların hukuki alanda; şer'î hükümleri yerine getirme, Hanefi mezhebinin tartışmalı olan görüşlerinden en doğrusunu bulup uygulama, şer'iyye sicillerinin yazımı, velisi veya vasisi olmayan küçükleri evlendirme, yetimler ile kayıpların mallarını muhafaza etme, vasi ve vekilleri tayin veya azil, vakıfları ve muhasebelerini kontrol, evlenme veya boşanmaları sağlama, vasiyetleri yerine getirme gibi işleri mevcuttur.²⁹ Kadıların genel olarak mülki görevi, idari açıdan başında buldukları yerin yönetimidir. Kadıların bulunduğu idari birimin başında kanunlara uymayanları, halkın çeşitli şikayetlerini ve isteklerini merkeze iletmek yani devlet ile halk arasındaki ilişkileri sağlamak, karşılıklı yazıları alıp verme, gelen fermanları ve emirleri halka duyurmak ve bunlara uyulmasını sağlamak, şer'î hukukun yanısıra örfi kanun ve hükümlerin, yasaknamelerin uygulanması ve halkın yerel idareciler tarafından baskı altında tutulmasına engel olmak en başta gelen görevlerindedir.³⁰ Ayrıca sefer-i hümayun sırasında kendi bölgesindeki halkı ilgilendiren konulardan, halktan toplanması istenilen vergilerin denetiminden, kaçakçılığın ve karaborsacılığın önlenmesinden, kale dizdarlarının kadıya bağlı olmasından dolayı şehir kalesinin bakımından, bulunduğu yerin bayındırlık işlerinden, narhın yükseltilmesi veya indirilmesi, çarşı pazarların kontrolü,

²⁵ Fendoğlu, a.g.m., s.455.

²⁶ Arık, a.g.m., s.7

²⁷ İpşirli, a.g.m., s.667

²⁸ Fendoğlu, a.g.m., s.455.

²⁹ Akgündüz, a.g.m., s.55

³⁰ Arık, a.g.m., s.25.

iaşe ve giyecek düzeninin sağlanması gibi pek çok askeri ve beledi işler de kadıların görevleri arasındadır.³¹

Osmanlı Devleti'nde bu derece önemli bir kademeyi işgal eden ve bir çok görevi üzerinde taşıyan kadıların tüm bu sorumlulukları tek başına yerine getirdiği şüphesiz düşünülemez. Kadıların sorumlu oldukları bölgelerde kendilerine yardımcı olan çeşitli görevliler vardır. Bunların başında naibler gelmektedir. Katipler, muhızırbaşı ve muhızırlar, mahkeme hademeleri gibi görevliler yine kadının yardımcılarındandır. Esnaf kethüdası, mütevellî, subaşı ve sipahi gibileri ise görevlerinde kadıya karşı sorumludurlar.³²

Osmanlı hukuk sisteminin başrol oyuncularından biri olan kadılar, temel görevlerini yerine getirirken gerekli görülen her durumu kayıt altına almaları zorunlu idi. Bu nedenle Osmanlı mahkemelerinde genel olarak 'Şer'iyye Sicilleri' adı verilen defterler tutulmuştur. Bu defterler; 'Kadıların görevlerinin çokluğundan dolayı kendilerine gelen hüküm ve fermanları, bunlara verilen cevapları'³³, insanlarla ilgili bütün hukuki olayları, kadıların verdikleri karar suretlerini, hüccetleri ve yargıyı ilgilendiren çeşitli yazılı kayıtları içeren defterler" olup "*Şer'iyye Sicilleri (sicillât-ı şer'iyye), kadı defterleri, mahkeme defterleri, Zabıt-ı Vakâyi sicilleri veya Sicillât defteri*" gibi çeşitli şekillerde adlandırılmaktadır. Şer'iyye Mahkemeleri tarafından verilen her çeşit ilam, hüccet ve şer'i evrak gibi belgeler asıllarına uygun olarak bu defterlere kaydedilmektedir. Bu nedenle kadılar mahkemede mutlaka bir şer'iyye sicilleri defteri bulundurmak zorundadır.³⁴ Bu defterlerin; maruzlara, ilamlara, hüccetlere, aile hukukuna, terekeye, emir ve fermanlara, vekalet ve kefaletlere ait ayrı ayrı tutulmuş olanları olduğu gibi çok çeşitli belgeleri bir arada bulunduranları da vardır. Defterlerin çoğu karışık olarak tutulmuştur.³⁵ Yazı tarzı hemen hemen devletin bütününde aynı şekilde olmakla birlikte³⁶ dil, Arap şehirlerinde tutulan defterlerde Arapça, diğer yerlerde çoğunlukla Türkçe, yer yer de Arapça'dır.³⁷ Osmanlı kadıları, defterlerdeki kayıtların veya yazılı olarak taraflara verilen her çeşit belgenin düzenlenmesinde ve yazılmasında izlenecek usulleri gösteren 'Sakk-ı Şer'î' adı verilen el-kitabı niteliğindeki kılavuzları kullanmışlardır. Bu tür eserler yeterli tecrübesi olmayan kadılar ile mahkeme katiplerine düzenledikleri belgelerde kendilerine yardımcı olmak üzere Osmanlı uygulamasına vakıf alimler tarafından daha önceki

³¹ Ortaylı, a.g.m., s. 72.

³² Fendoğlu, a.g.m., s. 456.

³³ Uzunçarşılı, a.g.e., s. 109.

³⁴ Akgündüz, a.g.m., s. 57-58.

³⁵ Bayındır, a.g.m., s. 432.

³⁶ Akgündüz, yazı tarzının 'ta'lik kırması' olduğunu belirtmektedir, Akgündüz, a.g.m., s. 58.

³⁷ Mehmet İpşirli, "Sosyal Tarih Kaynağı olarak Şer'iyye Sicilleri", **Tarih ve Sosyoloji Semineri 28-29 Mayıs 1990 (Bildiriler)**, İstanbul Üniv. Edebiyat Fakültesi Basımevi, İstanbul, 1991, s. 159; İpşirli'nin dil açısından kesin bir hüküm vermemesine karşın Uzunçarşılı, XVI yüzyıl sonlarına kadar dava, nikah, vakıf ve diğer işlemlerle ilgili suretlerin Arapça, merkezden gelen emir ve bunlara yazılan cevapların da Türkçe kaydedildiğini belirtmektedir. Bu tarihten sonra ise bütün belgelerin defterlere Türkçe kaydedilmeye başlandığını ifade etmektedir, Uzunçarşılı, a.g.e., s. 109.

kayıtlar ile kendi zamanlarında düzenlenen belgelerden alınan örnekler sonucunda oluşturulmuş kılavuzlardır.³⁸

Bütün sicil defterlerinin başlangıcında genellikle dili Arapça olan bir giriş bölümü vardır. Burada, kısaca dua edildikten sonra defteri tutan kadının ismi, görevi ve ünvanı kaydedilmektedir.³⁹ Çoğunlukla tayin edilen kadının tayin beratı veya buyrultusu da defterin başına kaydedilmektedir.⁴⁰ Her kadı değişikliğinde bu işlem tekrarlanmaktadır.⁴¹ Yeni atanan kadılar, -yukarıda belirtilen işlemlerin yapılması kaydıyla- önceki kadının kaldığı yerden deftere devam edebileceği gibi kendilerine özgü ayrı bir defter de açabilirlerdi.⁴²

Şer'iyye sicilleri defterleri içerisinde birçok belge türü yer almakla beraber bunlar başlıca iki gruba ayrılabilir. Birincisi; kadı ve naibler tarafından halkın sorunları, ihtiyaçları ve anlaşmazlıkları ile ilgili tutulan belgelerdir. Bunlar kendi aralarında hüccet, ilam, maruz, mürasele ve diğer belgeler olmak üzere beşe ayrılır. Defterlerdeki kayıtların büyük bir bölümünü bazen de tamamını bu belgeler oluşturur.

'Hüccet', herhangi bir konuda kadının kararını içermeyen, sadece kadı karşısında iki tarafın anlaşmaya vardıklarını ve buna dair kadının onayını belirten belgedir. Yani bugünkü noterlere benzer şekilde hukuki bir durumun kadı tarafından yazı ile tespit edilmesidir. Hüccetlerin aslı ilgili kişiye verilirken suretleri aynen sicile kaydedilirdi. Hüccetlerin; nikah, boşanma (talak), nafaka, borç, kira, alım-satım, vasi tayin hüccetleri gibi pek çok çeşidi vardır.⁴³ 'İlam' ise bir davanın mahkemece nasıl bir karara bağlandığını gösteren belgedir. Hüccetten farkı, kadının kararını içermesidir. İlamlarda davacının iddiası ile davalının bu iddiayı kabul veya reddettiği açıkça ifade edilir.⁴⁴ Bunun yanında kadının kararını içermeyen ve hüccet gibi hukuki bir durumu tespit açısından yazılı delil sayılmayan sadece kadının icra makamlarına idari bir durumu bildirdiği yazılı kayıtlara veya halkın şikayet dilekçelerine 'Maruz' denir. Kadı, kendisine denk veya daha aşağı rütbedeki kişi veya makamlara hitaben bir yazı yazmışsa bu tür belgelere de 'mürasele' adı verilmektedir.⁴⁵

Şer'iyye sicillerinde yer alan ikinci grup belgeler merkezden kadılığa gönderilen ve deftere kaydedilen belgelerdir. Kadılar, adli işlerle görevli olduğu gibi üzerinde mülki, askeri ve beledi işler de mevcuttu. Bu nedenle taşraya gönderilen emir ve fermanlar büyük çoğunlukla kadılara yönelik yazılırdı. Bu fermanların dışında özel kişileri ilgilendiren berat

³⁸ İpşirli, "Sosyal Tarih Kaynağı .....", s.161.

³⁹ AŞS., 8, 2a, 2.

⁴⁰ AŞS., 8, 2a, 3.

⁴¹ Akgündüz, a.g.m., s 59.

⁴² Uzunçarşılı, a.g.e., s 109.

⁴³ Mübahat Kütükoğlu, *Osmanlı Belgelerinin Dili*, İstanbul Kubbealtı Akademisi Kültür ve Sanat Vakfı Yay., İstanbul, 1994, s.350.

⁴⁴ Ali Aktan, *Osmanlı Paleografyası ve Siyasî Yazışmalar*, Osmanlılar İlim ve İrfan Vakfı Yay., İstanbul, 1995, s 176.

⁴⁵ Akgündüz, a.g.m., s 65-66

veya nişanlar da bu defterlere kaydedilirdi. Bu türden kayıtlar defterlerde önemli bir pay sahibidir.⁴⁶ Yazım şekli bakımından XVII. yüzyılda bölgesel belgelerin defterin bir başına, merkezden gönderilenlerin ise defter ters çevrilerek diğer başına yazılmaya başlandığı ve bunun gelenek halinde devam ettiği belirtilmektedir.⁴⁷

Şer'iyye mahkemeleri, Kadı ve şer'iyye sicilleri hakkında verilen bu ön bilgilerden sonra çalışmamızın temel kaynağını oluşturan 8 No'lu Antalya Şer'iyye Sicilleri Defteri ile bundan önceki defterler hakkında kısaca bilgi vermek yerinde olacaktır.

1 No'lu Antalya Şer'iyye Sicilleri Defteri; 1223-1232 (1808-1817) yılları arasındaki kayıtları içermektedir. 43 varaktır. Kayıtlar oldukça fazla çeşitlilik arz etmekle birlikte, hemen hemen her konuda, Antalya'nın XIX. yüzyıl başlarındaki durumu hakkında bilgiler vermektedir. Defterde; narh kaydı, çeşitli vergilere ait kayıtlar, tereke kayıtları, Antalya Kalesi'nin tamir keşif kaydı, çeşitli fermanlar, hüccetler, vakfiye kayıtları gibi belgeler yer almaktadır.

2 No'lu Antalya Şer'iyye Sicilleri Defteri; 1233-1241 (1817-1826) yılları arasında kapsamakta ve 98 varaktan oluşmaktadır. Pek çok vergi kaydı, cizye bohçası, mübaya'a ve tereke kayıtları gibi belgeleri içeren bu defter günümüze ulaşmış en sağlam sicil defterlerinden birisidir.

3 No'lu Antalya Şer'iyye Sicilleri Defteri; 66 varak olan bu defter 1241-1246 (1825-1831) yıllarını arasında kapsamaktadır. Tereke, vergi, mübaya'a gibi kayıtları içermektedir.

4 No'lu Antalya Şer'iyye Sicilleri Defteri; 1241-1249 (1825-1834) arasında kapsayan bu defter oldukça kısa olup toplam 25 varaktır. Ancak çok fazla yıpranmış olduğundan içerdiği belgelerin yarısı okunamayacak durumdadır. Diğer defterlerin kayıtlarına benzer belgeler içermektedir.

5 No'lu Antalya Şer'iyye Sicilleri Defteri; 1249-1251 (1833-1836) yılları arasında kapsayan bu defter 49 varaktan oluşmaktadır. Kayıtlar tarih sırasına uygun bir şekilde tutulmuştur. Vergi, emir, tereke gibi belgeler yer almaktadır.

6 No'lu Antalya Şer'iyye Sicilleri Defteri; 1251-1253 (1835-1838) yılları arasındaki kayıtları içeren bu defter 96 varak olup 4 No'lu defter gibi oldukça yıpranmıştır.

7 No'lu Antalya Şer'iyye Sicilleri Defteri; 1266-1271 (1849-1855) yıllarını içine almaktadır. 35 varak olan bu defterde vergi, ferman, hüccet gibi çeşitli belgeler bulunmaktadır.⁴⁸

8 No'lu Antalya Şer'iyye Sicilleri Defteri; 1268-1275 (1852-1859) yılları arasında kapsamaktadır. Ancak 1268(1852) tarihli sadece kadı tayin buyuruldusu ile bir tereke kaydı

⁴⁶ Aktan, a.g.e., s.177.

⁴⁷ İpşirli, "Sosyal Tarih Kaynağı ...", s.159.

⁴⁸ Hasan Moğol, *Antalya Tarihi*, Mehter Yay., Ankara, 1997, s.18-20

bulunmaktadır. Daha sonraki kayıtlar 1271(1854) tarihinde başlamakta ve tarih sırasına uygun bir şekilde devam etmektedir. Toplam 61 varak olan defterin yazıları okunaklıdır. Defterde çoğunlukla tereke kayıtları bulunmakta, farklı olarak sadece bir kaç hüccet yer almaktadır. Defterin 1a, 3b, 4a, 7b, 22a ve 61b sayfalarında hiçbir kayıt yoktur.

I. BÖLÜM
8 NO'LU ANTALYA ŞER'İYYE SİCİLLERİ DEFTERİ'NE GÖRE
OSMANLI'DA MİRAS TAKSİMATI

I.I. OSMANLI HUKUKUNUN GENEL YAPISI

Osmanlı Devleti kurulduktan sonra sadece kendine özgü orijinal bir hukuk sistemi oluşturmamıştır. O güne kadar kurulan diğer Türk, İslam ve Hristiyan devletlerinin kurum, kuruluş ve çeşitli kamusal düzenlemelerinden yararlanarak kendine has bir sistemler düzeneği geliştirmiştir. Bu düzeneğin içerisinde hukuki yapı da yer almaktadır. Osmanlılar, geçmişteki devlet ve topluluklardan almış olduğu hukukî mirasta, XX. yüzyıla kadar, gerekli gördüğünde bir çok değişiklikler ve ilaveler yaparak kendi hukuk yapısını oluşturmuştur. Ancak bu değişikliklerden sonra dahi Osmanlı hukukuyla tarih sahnesinden silinmiş veya çağdaşı olan Türk ve İslam devletlerinin hukukları arasında büyük farklar yer almamıştır.

Osmanlı Devleti'nin hukuk sistemi temel olarak İslam hukuku ile Örfî hukuktan oluşmaktadır.

İslam dininin en belirgin özelliği sadece ibadet ve inanç kıstaslarından oluşmayarak hukuku da içine alan Müslüman toplumunun özel, tüzel, kişisel ve kamusal ilişkilerinin hepsini düzenleyen hukukî bir sistem olmasıdır. Bu nedenle İslamiyet'i kabul eden milletler bunun bir gereği olarak İslam hukukunu da benimsemişlerdir.⁴⁹ İslamiyet, Müslüman toplumların özel, tüzel, kişisel ve kamusal davranışlarının hepsini fıkıh, şer'at vb. terimlerle tanımladığı İslam hukuku kurallarıyla düzenlemeye çalışır, ancak dinin temel kaynağı olan Kur'an'da bu işler için gönderilmiş olan hükümler oldukça azdır. Onlar da çok genel içeriklidir. Bunların ayrıntılara inilerek açıklanması ve bir çok yeni hükmün ortaya çıkarılması gerekmiştir. Bu hükümler, Hz. Peygamber'in ölümünden sonra önce fakihler denen Peygamber'in yakın arkadaşları daha sonraları da ikinci kuşaktan fakihler tarafından İslam hukukunun temel kaynakları olan "Kur'an, Sünnet, icmâ ve Kıyas"a dayanılarak oluşturulmuş ve İslam hukukunun esasları ortaya çıkarılmıştır. Yargı işlerini de "Kadı" olarak adlandırılan kişiler yapıyordu. "Müftü" ise genel olarak fetva veren kişi; "fetva", sorulan sorunun açıklanmasıdır. Müftü, kendisine gelen davaları çözüme, sonuca bağlamaktadır ki buna da "kaza" denilmektedir. Müftü ile kadı arasındaki fark, müftü, şer'î konuları delillerle açıklayıp kural haline getirir. Kadı ise bu kurallardan, kendisine getirilen olayla ilgili hükmü bulup uygular, sonuca bağlar. Öte yandan kadı ulü'l-emrin vekili olan bir görevlidir.⁵⁰

⁴⁹ M. Âkif Aydın, *Türk Hukuk Tarihi*, Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul, 1999, s.67

⁵⁰ Neşet Çağatay, "Osmanlılarda Şer'î-Örfî Hukuk Kavramı ve Uygulanışı", XII. *Türk Tarih Kongresi* Ankara: 12-16 Eylül 1994, Kongreye Sunulan Bildiriler, C.III, TTK, Ankara, 1999, s.658

İslam hukukunun bu şekilde oluşumu ile ortaya çıkan kaideler, Osmanlılar tarafından da kabul edilmiş ancak uygulanırken zamanın gerektirdiği bir takım düzenlemeler ve ilaveler yapılmıştır. Bu yapılırken İslam hukukunun devlet başkanına tanıdığı geniş takdir ve düzenleme yetkisinden yararlanılmıştır. Ulema, İslam hukukunun özüne aykırı olmamak şartıyla egemenlik hakkına sahip padişahlara bu konuda istedikleri gibi davranmak yetkisini vermişlerdir. Yetki vermekteki dayanağı, devlet hayatında; “*Şeriatın düzeni ebedidir. Her zaman var olacaktır. Bu düzeni İslam topluluğunda yaşatmak ise siyasal güce sahip olan hükümdarın görevidir. Tanrısal olan İslam düzenini, hükümdarın akıl yoluyla koyacağı kurallar geliştirilebilir ve koruyabilir. İslam düzeninin yaşabilmesi için hükümdara bu hakkı tanımak gereklidir. Böylece tanrısal hukuk yanında hükümdarın iradesinden doğan hukuk da geçerlidir*” düşüncesi olmuştur.⁵¹ Ayrıca eski Türk-İslam devletlerinde “*İslâm’ın ve halkın hayrı prensibi (İslâmî terminoloji ile istislâh), bağımsız siyasi otoriteyi ve onun kural koyma gücünü geçerli kılan ilke olarak kabul edilmiştir*”. Aynı mantık, Padişahın otoritesinin bağımsız niteliğini ve bağımsız kanun yapma yetkisini savunmak için Osmanlılar zamanında da tekrarlanmış, bu durumu ifade için “*Şer’ ve Kanûn*” ve “*Dîn ü Devlet*” terimleri kullanılmıştır.⁵² Buradan hareketle Osmanlı padişahları, tarih boyunca süregelen örf ve adetler ile o günkü mahalli şartları göz önüne alarak, ferman ve kanunlar yoluyla, bazen bütün ülkeyi bazen de sadece bir bölgeyi kapsamına alan kanunnameler çıkarmışlardır. Çıkarılan bu kanunnameler zaman içerisinde önemli sayılara ulaşıncaya kadar veriliş amacı ve kapsamına bakılarak kendi içinde bir bütün olarak değerlendirilmiş ve farklı isimlerle (Kanun-i Osmanî, Örf-i Pâdişâhî, Örf-i Münif-i Sultânî) anılmaya başlanmıştır. Bu açıdan kaidelerini İslam’ın belirtilen kaynaklarından alan ve devlet müdahalesinden bağımsız olarak oluşan hukuka “*Şer’î Hukuk*”, padişahların emir ve fermanlarıyla oluşan hukuka da “*Örfî Hukuk*” adı verilmiştir. Sonuç olarak da Osmanlı hukuku esas itibarıyla şer’î hukuk ile bu hukukun yanında zaman içerisinde oluşan örfî hukuktan ibaret olmaktadır.⁵³

Aslında Osmanlı Devleti içerisinde bu iki hukuk sistemi bir bütünü teşkil etmekte, aynı ayrı düşünülüp bir dualizmin var olduğu akla gelmemelidir.

Nitekim İslam hukuku yapısı bakımından şahsın hukuku, aile hukuku, miras hukuku, borçlar-eşya ve ticaret hukuku ile devletler özel hukuku ile ilgili özel hukukun bütün dallarında ve kamu hukukundan usûl hukukunun tamamı, ceza ve mali hukukun çoğunluğu, devletler umumî, idare ve anayasa hukukunun ise genel esaslarında etkilidir. Osmanlı padişahlarının emir ve fermanlarıyla oluşan Örfî hukuk ise idare hukuku, bazı anayasa hukuku konuları, eşya hukukunun mîrî araziye ilişkin konuları, askerî hukuk, malî hukuk, ceza

⁵¹ Coşkun Uçok, Ahmet Mumcu, Gülnihal Bozkurt, **Türk Hukuk Tarihi**, Savaş Yayınevi, Ankara, 2002, s.186

⁵² Halil İnalçık, **Osmanlı’da Devlet, Hukuk, Adâlet**, Eren Yayıncılık, İstanbul, 2000, s.42

⁵³ Aydın, a.g.e., s.67-68.

hukukunun tazir suç ve cezaları konusu ve bazı istisnai özel hukuk konularına dair hükümleri içermektedir.⁵⁴

Görüldüğü üzere Osmanlı hukuku içerisinde miras hukuku, şer'î hukukun kapsamına girmektedir.

I.II. OSMANLI'DA MİRAS TAKSİMATI

Osmanlı Devleti'nde miras taksimatı yapılırken İslam hukukunun bütün inceliklerine dikkat edilmiş en ufak bir haksızlığın dahi önüne geçilmeye çalışılmıştır. Burada, ilk olarak çok karışık bir yapı arz eden miras taksimatında yer alan çeşitli unsurlara ve yöntemlere ana hatlarıyla değinilecek daha sonra taksimatın yapılma süreci incelenecektir.

I.II.I. Miras Bırakan (Mûris)

Bir mirasın söz konusu olduğu tüm durumlarda arkasında miras bırakarak ölmüş olan bir kişinin olması gerekmektedir. Bu kişinin ölüm durumu, ya gerçek ölüm durumu olmak zorunda veya uzun süre ortaya çıkmadığından taraflarca ve mahkeme tarafından ölmüş olduğuna kanaat getirilerek kabul edilmiş olan ölüm durumu olmak zorundadır.⁵⁵

I.II.II. Mirasçı (Vâris - Miras Alan)

Miras taksimatının yapılabilmesi için geride, ölen kişinin hayatta ve miras almaya hak kazanmış olan kimselerinin olması gerekmektedir. Mirasçı adı verilen bu kişilerin olmadığı durumlarda farklı işlemler yapılmaktadır.

I.II.III. Tereke (Metrûkât - Muhallefât - Miras)

Tereke, en geniş anlamıyla ölen kişinin geride bıraktığı malların bütünü olarak tanımlanabilir.

I.II.IV. Miras İlmi (Ferâiz)

Feraiz, "*Fârîza*" (varislerden her birine şer'an düşen hisse) kelimesinin çoğulu olup İslam hukukunda mirastan varislerin her birine düşen hisselerin miktar ve niteliklerinden bahseden ilm, şeklinde tanımlanmaktadır.⁵⁶ İslam hukukunda mirasçılar üç gruba ayrılmaktadır; 1) Ashabü'l-Feraiz (Hisseleri belirli olanlar), 2) Asabe, 3) Zev'îl-Erham.

⁵⁴ Aynı Kaynak, s.76-77; Ahmed Akgündüz, "Şer'îye Mahkemeleri ve Şer'îye Sicilleri", *Türkler*, C.10, YTY, s.56-57.

⁵⁵ Aydın, a.g.e., s.312

⁵⁶ Şemseddin Sami, *Kamûs-ı Türki*, Alfa Basım Yayım Dağıtım, İstanbul, 1998, s.987,995

Bunlardan ilk iki sırada bulunanlar birlikte mirasçı olurlar. Üçüncü grupta yer alan zevf'lerham mirasçılar ise ilk iki sırada mirasçı bulunmadığı zaman mirastan pay alabilirler.⁵⁷

I.II.IV.I. Ashabü'l-Feraiz (Hisseleri Belirli Olanlar)

Ashabü'l-Feraiz mirasçılar mirasçılık payları her duruma göre belirlenmiş kesin mirasçılardır. Bunlar dördü erkek, sekizi kadın olmak üzere toplam on iki kişidir.

I.II.IV.I.I. Koca

Koca, miras bırakanın çocukları veya oğlunun çocukları yoksa terekenin yarısını alır. Bunlardan birisi varsa dörtte birini alır.⁵⁸

I.II.IV.I.II. Eş (Karı)

Eş, miras bırakanın çocukları veya oğlunun çocukları yoksa terekenin dörtte birini alır. Bunlardan biri varsa sekizde birini alır. Birden fazla eş varsa bu hisse aralarında eşit şekilde paylaşılır.⁵⁹

I.II.IV.I.III. Baba

Baba, devamlı olarak terekenin altıda birini alır. Ancak miras bırakanın erkek yakınından erkek altsoyu yoksa o zaman artanı da yine baba asabeden olmak dolayısıyla alır.⁶⁰

I.II.IV.I.IV. Erkek Tarafından Ata (Büyükbaba)

Miras bırakanın babası, babasının babası, babasının babasının babası gibi. Baba yoksa bunlar babanın yerine geçerler ve onun gibi terekeden hisse alırlar. Babanın bulunuşu bunları mirastan yoksun bırakır. Ayrıca anne tarafından dede mirasta belirli hisse sahibi mirasçılar arasında yer almaz.⁶¹

I.II.IV.I.V. Kız Çocuklar

Miras bırakanın sadece bir kızı varsa terekenin yarısını alır. Birden fazla kızı varsa bunlar terekenin üçte ikisini alır. Kız çocuklar, erkek çocuklar ile birlikte yer alıyorsa asabeden sayılır ve erkek çocuklara düşenin yarısı kadar alırlar; yani iki hisse erkek çocuğa, bir hisse kız çocuğa verilir.⁶²

I.II.IV.I.VI. Oğlun Kızı

Miras bırakanın oğlu ve kızı yoksa oğlunun kızı 'kız çocuk' payını yani terekenin yarısını alır. Aynı durumda birden fazla oğlun kızı varsa bunlar birlikte terekenin üçte ikisini alırlar. Miras bırakanın sadece bir kızı varsa, oğlun kızı veya kızları terekenin altıda birini

⁵⁷ Üçok, Mumcu, Bozkurt, a.g.e., s.107.

⁵⁸ Joseph Schacht, "Miras", İA., C.VIII, MEB., İstanbul, 1979, s.355

⁵⁹ Üçok, Mumcu, Bozkurt, a.g.e., s 107-108.

⁶⁰ Aynı Kaynak, s.107.

⁶¹ Aydın, a.g.e., s 3231.

⁶² Schacht, a.g.m., s.354

almaya hak kazanırlar. Oğlun oğlu ile birlikte bulunan oğlun kızları asabeden sayılır ve bunlara verilenin yarısı kadar verilir. Miras bırakanın oğlu ve birden fazla kızı varsa oğlun kızı hiçbir şey alamaz.⁶³

I.IV.I.VII. Ana-Baba Bir Kız Kardeş

Miras bırakanın çocukları, babası veya erkek tarafından erkek atası yoksa ana-baba bir kız kardeşler terekenin yarısını alırlar. Aynı şekilde birden çok ana-baba bir kız kardeş varsa birlikte terekenin üçte ikisini alırlar. Bunlar ana-baba bir erkek kardeş ile birlikte iseler asabeden sayılır ve erkek kardeşlerine düşenin yarısı kadar alırlar. Ana-baba bir kız kardeşler, miras bırakanın kızı, oğlunun kızı veya oğlunun oğlunun kızı ile birlikte iseler ve başka kimse yoksa asabeden sayılır ve artanı alırlar. Miras bırakanın erkek tarafından erkek altsoyu ve erkek ataları varsa ana-baba bir kız kardeşler bir şey alamazlar.⁶⁴

I.IV.I.VIII. Baba Bir Kız Kardeş

Yukarda geçen başlıklardaki mirasçılardan hiçbirisi yoksa baba bir kız kardeş terekenin yarısını alır. Aynı durumda birden fazla baba bir kız kardeş varsa hepsi birlikte terekenin üçte ikisini alırlar. Bunlar ana-baba bir kız kardeş ile birlikte iseler terekenin altıda birini alırlar. Ana-baba bir kız kardeş birden fazla ise baba bir kız kardeş bir şey alamaz. Bunlar baba bir erkek kardeşler ile birlikte iseler asabeden sayılır ve baba bir erkek kardeşlere düşenin yarısı kadar alırlar. Baba bir kız kardeşler, miras bırakanın kızı, oğlunun kızı veya oğlunun oğlunun kızı ile birlikte iseler ve başka kimse yoksa yine asabeden sayılır ve artanı alırlar. Miras bırakanın erkek yakınından erkek altsoyu veya ataları varsa baba bir kız kardeşler bir şey alamazlar.⁶⁵

I.IV.I.IX. Ana Bir Kardeş (Ana Bir Erkek Kardeş-Ana Bir Kız Kardeş)

Ana bir kardeşler erkek olsun kadın olsun her durumda aynı işleme tâbi olurlar. Ana bir kardeş bir tane ise altıda bir hisse alır. Birden fazla iseler terekenin üçte birini kız erkek ayrımı olmaksızın eşit olarak paylaşırlar. Miras bırakanın erkek yakınından erkek atası, çocukları veya oğlunun çocukları varsa bir şey alamazlar.⁶⁶

I.IV.I.X. Anne

Anne, miras bırakanın çocukları veya oğlunun çocukları veya oğlunun oğlunun çocukları yahut da birden fazla kardeşleri (ister ana-baba bir olsun ister ayrı olsun) varsa terekenin altıda birini alır. Bunlar yoksa terekenin üçte birini alır. Yok eğer karı-kocadan biri ve baba varsa önce eş veya kocanın hisseleri verilir ve artanın üçte biri anneye düşer.⁶⁷

⁶³ Aynı Kaynak, s. 354.

⁶⁴ Üçok, Mumcu, Bozkurt, a.g.e., s. 108.

⁶⁵ Aynı Kaynak, s. 108.

⁶⁶ Aydın, a.g.e., s. 327.

⁶⁷ Üçok, Mumcu, Bozkurt, a.g.e., 108.

I.II.IV.I.XI. Nine

Ninenin mirasçılıkta iki durumu söz konusudur:

- Mirasçı oldukları durumlarda bir veya birden fazla olsunlar terekenin altıda birini alır ve aralarında paylaşırlar.
- Şu durumlarda nineler mirasçılık hakkını kaybederler:
  1. Anne sağ ise. Ana veya baba tarafından olması durumu değiştirmez,
  2. Baba veya baba tarafından atalarının ninesi, baba veya büyükbabanın sağ olması durumunda haklarını kaybederler,
  3. Derecede yakın olanlar uzak olanların miras haklarını düşürürler.⁶⁸

I.II.IV.II. Asabe

Bir kimsenin araya kadın girmemiş akraba ile bu hükümde kabul edilen yakınlarına asabe akrabalar denilmektedir. Terekenin taksiminde hisseleri belirli olan mirasçılar hisselerini aldıktan sonra kalanını, hisseleri belirli olan mirasçı yoksa terekenin tamamını asabe akrabalar alır.⁶⁹ Asabeler genel olarak üç gruba ayrılmaktadır:

- Bi-nefsihi Asabe: Miras bırakanın araya kadın girmemiş erkek akrabalarına denilmektedir
- Bi-gayrihi Asabe: Kendi başlarına asabe kabul edilmeyen ancak erkek kardeşleriyle birlikte olduklarında onların sayesinde asabe kabul edilen kız kardeşlerdir.
- Maa el-gayr Asabe: Bunlar da temelde hisseleri belirli olan hisse sahibi mirasçılardan oldukları halde ölenin kızı veya oğlunun kızı ile birlikte mirasçı olduklarından maa el-gayr asabe olan a) Ana-baba bir kız kardeş, b) Baba bir kız kardeşdir.⁷⁰

I.II.IV.III Zevî'l-Erham

Miras bırakana bir kadın aracılığıyla kan bağı olanlar veya bir erkek aracılığıyla kan bağı oldukları halde ashabü'l-feraiz veya asabeden sayılmayan kadınlar mirasta üçüncü grubu oluşturur ve kendi aralarında aynen asabede olduğu gibi sırayla birbirine üstünlük kuran dört gruba ayrılır. Bunlar ashabü'l-feraizden ve asabeden sağ kalan eş dışında kimse yoksa mirastan hisse alırlar.

- Miras bırakanın fûruu (kızının oğlu, oğlunun kızının kızı veya oğlu).
- Miras bırakanın ataları (annesinin babası, babasının annesinin babası gibi).
- Miras bırakanın annesinin veya babasının altsoyu (erkek kardeşin kızı veya kız kardeşin oğlu gibi).

⁶⁸ Aydın, a.g.e., s 328-329.

⁶⁹ Aynı Kaynak, s 329

⁷⁰ Aynı Kaynak, s.331-332; Schacht, a.g.m., s 354.

- Miras bırakanın babasının veya annesinin atalarının altsoyu (Amcanın kızı, hala veya dayı gibi).

Asabede belirtilen üç grupta da burada belirtilen dört grupta da öncelik sırası vardır. Bunların birinci grubundan birisi varsa diğer alt gruptaki kimseler miras bırakana daha yakın olsa dahi mirasçılık hakkını kaybetmiştir. Bununla birlikte her grup için ayrı ayrı paylaşırma yöntemleri vardır.⁷¹

I.II.IV.IV. İstisnai Durumlar

Osmanlı Devleti'nde mirasın taksimatı belirtilen şekillerde yapılmakla birlikte bir çok farklı durum da ortaya çıkabilmektedir. Genel olarak bu durumları şu şekilde belirtebiliriz:

- Miras taksimatındaki en önemli hususların başında bir Gayr-i Müslim'in bir Müslüman'a mirasçı olamaması gelmektedir. Bunun tersi de aynen geçerlidir. Bunun yanında miras bırakan kişi öldürüldü ise ve öldüren mirasçılardan birisi ise miras hakkını kaybeder. Kölenin ise mirasta hiçbir hakkı yoktur.⁷²
- Miras taksimatına katılan mirasçıların sayısı oldukça fazla olup hisselerinin toplamı terekeyi aşabilir. Bu durumda mirasçıların hepsinin hisselerinde uygun bir şekilde indirim yapılır ki buna "Avliye" denir.⁷³
- Verilen hisselerin toplamı terekeden az olur ve artanı alacak asabe olarak mirasçısı bulunmazsa kalan miktar hisse sahipleri arasında paylaşılır, yani eski hisselerin arttırılması yoluna gidilir. Buna "Reddiye" denilir. Ancak sadece hayatta kalan eşin hissesi arttırılmaz.⁷⁴
- Miras bırakanın ölümü esnasında karısı hamile ise miras taksimatında doğmamış çocuğa da belirli bir hisse ayrılır. Doğmamış çocuğun cinsiyetinin belli olması dolayısıyla da hisse miktarının ne olacağı konusu çocuğun alabileceği en yüksek hisse payı üzerinden işleme tâbi tutulur. Açıkçası, çocuğun cinsiyetinin 'erkek' olacağı farz edilerek ona göre hisse ayrılır. Yok eğer çocuk 'kız' olursa, erkek çocuğun hissesinin yarısını aldığından, ayrılmış hisseden gerekli indirim yapılır ve artan miktar diğer tüm mirasçılar arasında tekrar taksîm edilir.⁷⁵ Gayr-i müslimlerde de durumun değişmediği ve aynı yöntemin uygulandığı görülmektedir.⁷⁶
- Bir diğer farklı durum ise "Münâsaha" olarak adlandırılmaktadır. Münâsaha, miras bırakanın terekesi mirasçılara dağıtılmadan mirasçılardan da ölenlerin olması durumunda ölen

⁷¹ Üçok, Mumcu, Bozkurt, a.g.e., s.116-117.

⁷² Schacht, a.g.m., s.352

⁷³ Aynı Kaynak, s.355

⁷⁴ Hamza Aktan, "İslâm Aile Hukuku", Sosyo-Kültürel Değişme Sürecinde Türk Ailesi, C.II, TCBAAK, Ankara, 1993, s.432-433

⁷⁵ AŞS.,8, 19a, 46

⁷⁶ AŞS.,8, 56b, 123.

mirasçılardan birinin diğerleriyle anlaşarak mirasçılıktan belli bir hisse alarak veya almaktan çıkması mümkündür. Belli bir hisse alınmadan çıkma işlemi yapılmışsa taksim işlemi de değişecektir. Buna göre ilk olarak miras, normal bir şekilde mirasçılar arasında paylaşılır. Sonra çıkan kişinin hissesi ortak paydadandan çıkarılır. Tereke bu ortak paydaya göre mirasçılar arasında yeniden paylaşılır. Buradaki mirasçılıktan çıkana "Hâriç" yapılan işleme de "Tehâriç" adı verilir.⁷⁹

- Mirasçılardan birinin diğerleriyle anlaşarak mirasçılıktan belli bir hisse alarak veya almaktan çıkması mümkündür. Belli bir hisse alınmadan çıkma işlemi yapılmışsa taksim işlemi de değişecektir. Buna göre ilk olarak miras, normal bir şekilde mirasçılar arasında paylaşılır. Sonra çıkan kişinin hissesi ortak paydadandan çıkarılır. Tereke bu ortak paydaya göre mirasçılar arasında yeniden paylaşılır. Buradaki mirasçılıktan çıkana "Hâriç" yapılan işleme de "Tehâriç" adı verilir.⁷⁹
- Mirasçılardan bir kısmı sahip olduğu hisseden daha fazlasını almak üzere diğer mirasçılarla anlaşma yoluna gidebilir. Buna razı olmayanlar belirtilen hisselerini alırlar. Razı olanlar ise kendi istekleri ile hisselerinin diğer bir mirasçı lehine azalmasına razı olmuş olurlar. Bu işleme ise "Sulh" denilmektedir.⁸⁰

I.II.V. Vasi - Nazır

Vasî, "vesâyet" kelimesinden gelip 'Bir müteveffânın vasiyetle işlerini düzenlemeye ve malını idare etmeye vekil tayin ettiği kişi' veya 'Bir yetimin veya malını idare edemeyecek durumda olan bir kişinin malını idare eden ve kendilerini besleyen kişi' olarak tanımlanmaktadır.⁸¹ Mallarını idare edemeyecek durumdaki kişiler daha çok bulûğ (fiziksel olarak belirli bir olgunluğa ulaşma) çağına girmemiş veya girse dahi rüşt (akıl ve davranış olarak belirli bir olgunluğa ulaşma) olmamış kişiler ile yaşlı, hasta, bunak olan kimselerdir. Vasilik, incelenen belgelerde, genel olarak belirtilen tanımlamaya uymakla birlikte daha geniş bir anlama bürünmektedir. Öncelikle vasi, geride kalmış ve mallarını idare edemeyecek durumda olan kişilerin hisselerini korumakla ve idare etmekle görevli olduğu gibi bu mallar üzerinde her türlü tasarruf hakkına vasisi olduğu kişi adına sahiptir ve hukuken temsil yetkisi vardır. İntikal etmiş olan malları, parasal olarak değerini düşürmemek kaydıyla artırmak için dilediği gibi değerlendirebilir. Bunu yaparken de vasisi olduğu kişinin her türlü masrafını

⁷⁷ Aktan, a.g.e., s.433

⁷⁸ AŞS.,8, 34b, 88, 89, 90, 91; AŞS.,8, 38a, 98, 99, 38b, 100, 101

⁷⁹ Aydın, a.g.e., s.336.

⁸⁰ Aktan, a.g.m., s.433.

⁸¹ Sami, a.g.e., s.1492-1493

karşılama zorundadır. Malların değerinin düşürülmeyip arttırılması koşulu vasiliğin şartlarından biri olarak yorumlanabilir.

Vasiler genellikle bu amaçla tayin edildikleri gibi farklı durum ve amaçlar için de tayin edilebilir. Hisse sahiplerinin bazıları kayıpsa⁸² veya miras bırakanın terekesinin taksimatı esnasında hisse sahipleri orada değilse yani farklı bir şehirde veya başka bir devletin sınırları içinde ise o kişilerin hisseleri mahkemece belirlenen vasiye, gerçek sahipleri geldiğinde teslim etmek kaydıyla verilir.⁸³

İslam hukukunda, baba ölmeden önce çocuklarına vasiyet yoluyla vasi tayin edebilirdi.⁸⁴ Ancak böyle bir yola başvurulmamışsa ve vasinin gerekli olduğu bir durum ortaya çıkmışsa, vasi, yerel mahkemenin kadısı veya naibi tarafından tayin edilmektedir.⁸⁵ Vasinin bazen doğrudan mahkemece atandığı⁸⁶ bazen de hüccetle⁸⁷ tayin edildiği bilinmektedir. Mahkemenin vasiyi kontrol altında tutmak ve herhangi bir suistimale meydan vermemek için çoğu kez vasinin yanında bir kişi daha görevlendirdiği görülmektedir. Vasinin vesâyet işlerini kontrol eden bu görevliye “Nazır” denilmektedir.⁸⁸ Tüm bunların yanında mahkeme, tayin edilen vasiyi geçerli gerekçelerle istediği zaman azledebilir.⁸⁹ Yaptıkları görev karşılığında vasilerin herhangi bir ücret almadıkları⁹⁰ belirtilse de ücret alan vasilerin olduğu bilinmektedir.⁹¹

Vasiliğe tayin edilecek kişilerin vasilik görevini kabul ettiklerini açıkça belirtmeleri gerektiği⁹² gibi bu kişilerde bazı şartların arandığını da söyleyebiliriz. En başta vasi olacak kişinin bu görevi yerine getirebilecek güçte ve aklî ve ahlakî dengesinin yerinde olması gerekmektedir. Daha sonra “mu'temed”(güvenilir), “müstakîm”(doğru), “sadâkat ve istikâmet ile mevsûf ve ma'rûf ve her vechile umûr-ı vesâyeti kemâ hüve hakka rü'yete kâdir idüğü”⁹³ (İçten bağlılığı ve doğruluğu ile tanınıp her yönden vesâyet işlerini yürütebilecek güvenilir)

⁸² AŞS., 8, 15b,36

⁸³ AŞS., 8, 6a, 11

⁸⁴ Mehmet Çanlı, “Eytam İdaresi Ve Sandıkları (1851-1926)”, *Türkler*, C.14, YTY., Ankara, 2002, s.59. Bkz. AŞS., 8, 8a,16.

⁸⁵ AŞS.,8, 6a, 11.

⁸⁶ AŞS., 8, 16a, 37; AŞS., 8, 43a, 110

⁸⁷ AŞS., 8, 30b, 81; AŞS., 8, 44a, 111.

⁸⁸ AŞS.,8, 13a, 29

⁸⁹ Vasi hasta ve yatalak olduğundan azledilerek yerine başkası tayin edilmiştir, AŞS.,8, 16b, 38.

⁹⁰ Çanlı, *a.g.m.*, s.59.

⁹¹ ‘Vârisân izniyle vasilik ücreti’ adı altında ‘50 guruş’ alınmıştır, AŞS., 8, 26a, 63; Ayrıca ‘...mâl-ı mevrûslarını hıfz ve tesviye-i umûrlarına sagîrân-ı mezbûrânın mallarından almak üzere işbu târîh-i kitâbdan senevî ellîşer guruş ücretle vasî nasb ve ta'yin...’ şeklinde kayıt da mevcuttur, AŞS., 8, 22b,56

⁹² Terekenin taksimi esnasında görülen davalarda böyle bir kayıt bulunmama ile birlikte genellikle vasinin tayini sadece ‘kibel-i şer’den vasî nasb ve ta'yin olan’ ibaresiyle açıklanmaktadır. Burada vasinin, vasiliği açıkça kabul ettiğini gösteren bir kayıt yoktur (Örn AŞS., 8, 13a, 29). Ancak aynı defterde yer alan çeşitli hüccetlerde vasi, vasiliği kabul ettiğini açıkça belirtmektedir, AŞS., 8,15a, 33; AŞS., 8, 22b, 56. İncelenen belgelerden tereke ile ilgili olan hüccetlerde bu tür kayıtların olması ve normal tereke davalarında çoğu vasinin hüccetle atandığının belirtilmesi bunların da vasiliği açıkça kabul ettiğini gösterir

⁹³ AŞS.,8, 15a, 33.

bir kişi olması gerekmektedir. Vesâyet işlerinin yürütülmesini sağlayacak nitelikte olma şartından kasıt, kişinin yukarıda belirtilenlerin yanı sıra hür, ergen, akıllı, kendinden ve yaptıklarından emin ve vesâyet işlerine ayıracak vaktinin olması gibi özellikleri taşımasıdır.

Vasi atanmasında, kişinin yukarıda sayılan özelliklere sahip olup olmadığı ve vasisi olacağı kişiye yakınlık derecesi belirleyici temel faktörlerdir. Bu iki faktör arasında ise kan bağından önce verilen görevin hakkıyla yerine getirebilmesi şartı önceliklidir. Nitekim 'koca'nın öldüğü bir çok durumda 'anne' hayatta olmasına rağmen vasi olarak ailenin başka bir üyesi veya dışardan bir kişinin tayin edildiği görülmektedir.⁹⁴ Yakınlık derecesi bakımından daha önde olan kişilerin bazen nazır olarak atandığı ve daha uzak bir kimsenin vasi tayin edildiği de bilinmektedir.⁹⁵ Her iki durumda da denetleme sisteminin uygulanmak istendiği anlaşılmaktadır.

Vasiliğin sona ermesi vasinin ölmesi sonucunda veya vasisi olunan kişinin, kendi mallarını kendisi kontrol edip tasarruf edebilecek düzeye geldiğinde gerçekleşir. Yaş itibarıyla rüşt sayılsa dahi aklî açıdan henüz rüşt olduğu ispatlanmamışsa vasinin vasiliği devam eder ve aklî açıdan da rüşt olması beklenir. Kişi her yönden artık rüşt olduğunu kanıtlarsa mahkeme aracılığıyla malları vasisinden alınarak gerçek sahibine verilir.⁹⁶ Bunun dışında yukarıda bahsedildiği gibi vasi artık iş göremez hale gelirse veya vasilik görevini hakkıyla yerine getiremezse o zaman vasiliği başka birisine devredilir.

I III. MİRAS DAVALARI⁹⁷

I III. I. Davanın Açıklanması

Bu bölümde miras bırakan kişi ve mirasçılar hakkında bilgiler verilip dava görülür, farklı durumlar varsa bunlar açıklanarak çözüme kavuşturulur. İncelenen belgelerin içeriğine göre miras davalarında üç farklı durumun ortaya çıktığı görülmektedir. Bunlardan ilki normal bir miras davası, ikincisi mirasçısı bulunmayan davalar, üçüncüsü ise Miras bırakana ait terekenin kendi borçlarını karşılamadığını konu alan davalar.

Miras davalarının başlangıcında ilk olarak miras bırakanın öldüğü zaman nerede oturduğu, o yerin nereye bağlı olduğu idari teşkilata uygun bir şekilde sancak, şehir, kaza, nahiye, köy ve mahalle sırasına uyularak belirtilir. Eğer ki ölen kişinin vefat ettiği yer gerçek

⁹⁴ AŞS., 8, 17a, 40; AŞS., 8, 29b, 75.

⁹⁵ AŞS., 8, 29b, 75; AŞS., 8, 30b, 80.

⁹⁶ AŞS., 8, 8a, 15.

⁹⁷ Da'vâ kelimesi genel olarak 'Bir kimsenin diğer bir kimseden hakim karşısında hakkını istemesi' anlamında kullanılan bir terimdir. Görüldüğü üzere bir meselenin da'vâ olabilmesi öncelikle bir 'davacı'(müddeî) ve bir 'davalı'(müddeî aleyh)'nin olması gerekmektedir. Burada çoğunlukla bu şartların ikisinin de olmayacağından bazen ise sadece birinin olacağından anlamı biraz farklılaşarak 'Terekenin paylaşılması için mahkemenin uyguladığı işlem' anlamında kullanılacaktır.

yerleşim yeri değilse o zaman memleketinin neresi olduğu, oraya niçin geldiği ve vefat ettiği an nerede kaldığı tüm açıklığıyla ifade edilir. Memleketinin aslı ortaya konulduktan sonra ölen kişinin ismi, babasının ismi ile birlikte veya herhangi bir karışıklığa sebebiyet verecekse büyükbabasının da ismi belirtilerek kimlik tanımlaması yapılır. Mirasçılar arasında ilk sırada yer alan eşin veya eşlerin isimleri yine aynı yöntemle yazıldıktan sonra çocukların isimleri kız-erkek ayrımı yapılmadan en büyük çocuktan başlayarak en küçüğe kadar (anne karnındaki çocuk da dahil olmak üzere) belirtilir.⁹⁸ Eş ve çocuklardan başka mirasçı varsa bunların isimleri de yakınlık derecelerine göre yazılır. Daha sonra mirasçıların belirtilen kişilerle sınırlı olduğu ifade edilerek varsa mallarını idare edemeyecek durumda olan kişilerin, kayıp olanların veya taksim sırasında orada bulunmayanların mallarını, hisse sahipleri gelinceye kadar, kontrol etmek üzere mahkeme tarafından seçilen vasi tanımlanır. Son kısımda seçilen vasi, diğer büyük mirasçılar ve mahkeme aracılığıyla terekenin yazılarak mirasçılar arasında feraiz ilmine göre taksimnin yapıldığı belirtilir. Tarih ise en sonda belirtilerek davanın açıklama bölümüne son verilir.

Normal bir miras davası bu şekilde açıklanmakla birlikte farklı durumlar da ortaya çıkmaktadır. Bunlardan en önemlisi ölen kişinin geride mirasçı bırakmaması veya bıraksa dahi mirasçıların bulunamamasıdır.

Bu tür taksim davalarında da aynı şekilde ölen kişinin aslen nereli olduğu, vefat ettiği yere niçin geldiği ve orada nerede kaldığı ayrıntılı bir şekilde belirtildikten sonra kimliği yukarıda bahsedildiği gibi açık bir şekilde ortaya konulur. Daha sonra ölen kişinin belirlenen herhangi bir mirasçısı olmadığından terekesinin devlet hazinesine döndüğü belirtilir. Bu şekilde varissiz ölenlerin terekelerini almakla görevli olan şehrin mal müdürünün, mahkemenin ve ölen kişinin vasisi veya vasilerinin aracılığıyla terekenin önce kaydedilip sonra satıldığı belirtilerek davanın açıklama bölümüne son verilir. Bazen bu bölüme, ileride yapılacak işlemlerin kısaca açıklanmasıyla da son verildiği görülmektedir. Aşağıda belirtileceği üzere davanın diğer bölümleri bu tür davalara da uygulandıktan sonra elde kalan para, mal müdürü vasıtasıyla şehirdeki mal sandığına konulmak üzere sandık eminine verilir ve davanın tamamen sona ermesi sağlanır.

Son olarak miras bırakan kişiye ait borçların terekesini aştığı durumları ortaya koyan davalar incelenebilir.

Diğer miras davalarında izlenen yol burada da izlenerek ölen kişi hakkında kimlik bilgileri verilir. Ancak burada farklı olarak, miras bırakan kişinin memleketi belirtildikten

⁹⁸ Buradaki çocukların büyük veya küçük olarak belirtilmesi vasi seçiminde yardımcı olacak bir kriter niteliği taşıyabilir

hemen sonra borçlu bir şekilde öldüğü⁹⁹ ifade edilmektedir. Mirasın kimlere kaldığı belirlendikten sonra ise ölen kişinin terekesinin borçlarına yetmediğinden bütün mirasçılarının terekeden vazgeçtikleri belirtilmektedir. Böyle bir durumda mahkeme, varolan terekeye el koyup, borçların ödenmesi için bir vasi seçmektedir. Seçilen bu vasi, mahkeme ve alacaklıların vasıtasıyla da tereke önce kaydedilip sonra satışa sunulmaktadır. Elde edilen para ile de miras bırakan kişinin borçları kapatılacağı belirtilmektedir.

Değinilmesi gereken bir noktayı burada açıklığa kavuşturmak gerekir. Terekenin satışından sonra elde edilen para borcu karşılamadığına göre ödeme nasıl yapılmaktaydı? Burada borçlardan zorunlu olarak belli bir oranda indirimin yapıldığı söylenebilir. Elde bulunan para, her borçtan aynı oranda indirim yapılmak şartıyla ve artmayacak şekilde alacaklılara dağıtılır.¹⁰⁰

I.III.II Tereke Yazımı

Davanın açıklaması yapılarak varolan sorunların giderilmesinden sonra miras bırakan kişinin terekesi en ufak ayrıntısına kadar yazılmakta ve bu terekedeki eşyaların bilirkişiler tarafından belirlenen gerçek veya gerçeğe en yakın fiyatları eşyaların altında belirtilmektedir.

Tereke yazımı yapılırken ilk olarak değerinde en yüksek mallar veya eşyalar yazılmaktadır. Bunlar genellikle taşınmaz mallar olup ev, dükkan, ahır, yoncalık, bahçe, ambar, değirmen gibi önde gelenleri sıralanabilir. Daha sonra sahip olunan mücevherat, hayvanlar ve tahıl ürünleri sıralanır. Yalnız hayvanların yazımında yaşının ve cinsinin kesinlikle belirtildiği gibi tahıl ürünlerinin de miktarı belirtilmektedir. Fiyat bakımından önde gelen bu mallar sıralandıktan sonra ise geri kalan eşyalar tek tek yazılmaktadır. Bunlar arasında giysiler, günlük ev eşyaları, mutfak malzemeleri, hırdavat ve varsa sahip olunan dükkan, değirmen gibi gayr-i mülklerdeki malzemeler sayılabilir. Tüm eşyaların belirtilen düzende yazıldığı kesin olarak söylenemezse de genel olarak böyle bir sıralamaya gidildiği söylenebilir.

Miras bırakanın terekesi belirtilen şekilde tüm ayrıntılarıyla yazıldıktan sonra eşyaların fiyatları toplamı bu bölümün sonuna yazılmaktadır.¹⁰¹

⁹⁹ Bkz. ".....ahalisinden iken bundan akdem duyûnu terekesinden ez-yed olduğu halde vefât iden .", AŞS., 8, 27a, 66.

¹⁰⁰ Ölen kişinin, eşine 400 guruş borcu olduğu halde 300 guruş verildiği, kardeşine 1000 guruş borcu olduğu halde 750 guruş verildiği ve Eser oğlu İstirati zimmîye 1500 guruş borcu olduğu halde 1125 guruş verildiği görülmektedir. Bunları oranladığımızda hepsinden % 25 indirim yapıldığı ortaya çıkmaktadır, AŞS., 8, 10b, 20.

¹⁰¹ Belgelerde her toplam; "Cem'an", "Cem'an yekûn", "Cem'an yekûni't-tereki-i sahîha", "Cem'an yekûni'l-mâl ve't-tereki", "Cem'an yekûni't-tereketü'l-mezbûr" gibi ifadelerle belirtilir, Örn. AŞS., 8, 11b, 26; AŞS., 8, 27a, 67; AŞS., 8, 51b, 118.

I.III.III. Minhâ'l-ihracât (Giderler)

Terekenin yazımından sonra 'Minhâ'l-ihracât' adı altında ölen kişinin tüm giderleri ve borçları belirtilmektedir. Giderler başlıca dört grupta incelenebilir.

Ölen kişinin ilk sırada yer alan gideri cenaze masrafları olup genellikle "Techîz ve tekfin" olarak alınmaktadır. Kabir taşı ve bakımı ücreti¹⁰² ayrı bir isim altında alınsa da yine bu sınıftan giderler arasındadır.

Miras bırakanın giderleri arasında ikinci sırayı, ödenmesi gereken şahsi borçlar tutar. Bu borçlardan ilki ise Allah'a karşı olan borçlarıdır. Bunlar arasında verilmemiş zekat, yerine getirilmemiş yemin veya oruç¹⁰³, namaz borcu¹⁰⁴, kesilmemiş kurban, yerine getirilmemiş adak sayılabilir. Ayrıca ölen kişinin hacc bedeli¹⁰⁵, o kişi adına okutulan hatm ücreti¹⁰⁶ ve diğer hayır işleri ile özel olarak vasiyet edilmiş olan işlerin yapılması için alınan masraflar da bu çeşit borçlardan olup bu bölüme yazılır.

Bu borçlardan sonra üçüncü kişilere olan borçlar listelerde dikkat çekmektedir. Burada ölen kişinin ölmeden önce alıp kullandığı ancak iade etmediği borçların yanında vergi borçlarını da sayabiliriz. Üçüncü şahıslardan borç, para olarak alındığı gibi mal (eşya, hayvan, tahıl vb.) olarak da alınabilirdi. Bu yüzden ölen kişi borç olarak herhangi bir mal almışsa borcunun, malın belirlenen değer üzerinden para ile verildiği görülmektedir.

Üçüncü sırayı alan gider ise 'mehr' adı verilen ücretlerdir. 'Mehr', terim olarak 'evlenecek olan erkeğin nikah sebebiyle evleneceği kadına vermeye yükümlü olduğu para veya mal' demektir. Gerçek ismi 'mehr-i müsemma' olup her iki tarafın da kabul etmesiyle tayin edilmiş nikah ücretidir.¹⁰⁷ Tespit edilen mehrin tamamının peşin, bir kısmının peşin kalanının ileri bir tarihte verilmesi veya tamamının ileri bir tarihte verilmesi gibi üç şekilde ödenmesi mümkündür. Mehr önceden belirlenen ödeme şekline göre üç farklı isimle anılmaktadır. Eğer ki taksitli ödeme varsa o zaman mehrin peşin ödenen kısmına 'Mehr-i muaccel'¹⁰⁸, ödenmesi ilerdeki bir tarihte bırakılmış kısma 'Mehr-i müeccel'¹⁰⁹, ikisinin birleşmesine yani tamamına ise 'mehr' veya 'mehr-i müsemma'¹¹⁰ adı verilmektedir.

¹⁰² "Kabir taşı ve ta'müriyyesi", AŞS., 8, 19a, 46.

¹⁰³ "keffâret-i yemîn ve savm", AŞS., 8, 17b, 42; AŞS., 8, 5a, 8.

¹⁰⁴ "ıskat-ı salât", AŞS., 8, 17b, 42.

¹⁰⁵ "Bedel-i hacc-ı şerîf müsbitesi", AŞS., 8, 49a, 112.

¹⁰⁶ "müteveffâ-yı merkum için hatm", AŞS., 8, 39a, 102.

¹⁰⁷ Halil Cin, *İslâm ve Osmanlı Hukukunda Evlenme*, AÜHFY., Ankara, 1974, s.217.

¹⁰⁸ AŞS., 8, 49b, 114.

¹⁰⁹ AŞS., 8, 19a, 46; AŞS., 8, 29a, 72.

¹¹⁰ İncelenen belgelerde genel olarak bu konuya ilişkin dört tarz kayıt bulunmaktadır. Bunların birincisi sadece 'Mehr', ikincisi 'Mehr-i muaccel', üçüncüsü 'mehr-i müeccel' adı altında alınan paraların kayıtlarıdır. Dördüncüsü ise herhangi bir mehr ücreti alındığını göstermeyen belgelerdir. Bu tür belgelerde herhangi bir mehr kaydının olmaması, mehrin peşin olarak nikah esnasında verildiğini gösterebilir, Bkz. AŞS., 8, 9a, 17; AŞS., 8, 26a, 64. Tüm bunların yanında mehrin tamamını ifade eden 'mehr' ibaresinin çoğunlukla 'mehr-i müeccel' anlamında kullanıldığı da görülmektedir, AŞS., 8, 38a, 98; AŞS., 8, 27a, 67.

Minhâl-ihrâcât bölümünün son kısmında mahkeme tarafından davanın görülmesi ve yapılan diğer işlemler için alınan vergiler yer almaktadır. Buradaki vergiler, ölen kişinin hayatta iken vermekle yükümlü olup da vermediği ve tahsili için yine minhâl-ihrâcât bölümünde yer alan vergiler ile birbirine karıştırılmamalıdır. Mahkemelerde, bazı vergilerin genellikle birlikte yazılıp tek bir ücret alınması, birlikte yazılan vergilerin sürekli değişmesi veya alınan vergi oranlarının davaya göre farklılık arz etmesi nedenlerinden dolayı burada sadece en sık alınan yani alınması mecburi olan vergilerden bahsedilecektir. Aynı şekilde oranlarda da en sık kullanılanlar belirtilecektir.

Mahkeme tarafından alınan vergilerin başında 'Resm-i kısmet' vergisi yer almaktadır. Terekelerin adil bir şekilde bölünüp hisse sahiplerine dağıtılması işleminden alınan bu vergi, XIX. yüzyıl ortalarında, terekenin toplam fiyatı üzerinden %2.5 oranında alınmaktadır.¹¹¹ Oranı zaman içerisinde sürekli değişikliğe uğrayan bu vergi bazen sadece 'Resm'¹¹² bazen de 'Resm-i âdî'¹¹³ olarak adlandırılabilir.

'Kaydiyye' vergisi de resm-i kısmet gibi hemen hemen her tereke davasında alınan vergilerdendir. Adından da anlaşılacağı üzere kayıt karşılığı alınan bu vergi genellikle %0.15 oranında alınmakla birlikte¹¹⁴ %0.15 ile %0.40 arasında değişen oranlarda da alındığı görülmektedir.¹¹⁵

Resm-i kısmet ve kaydiyye vergisi alındıktan sonra diğer vergilerin çoğunlukla birleştirilerek tek bir ücret olarak alındığı görülmektedir. Bu vergileri Katibiyye, Kalemiiyye, Hidamiyye, İhzariyye, Muhziriiyye, Mübaşiriyye ve Dellaliye olarak sıralayabiliriz. Vergilerin iki veya daha fazlası birleştirilerek tek bir ücret olarak ve genellikle de %0.5¹¹⁶ veya %0.7¹¹⁷ olarak alındığı görülmektedir. Ancak bu oranlar da %0.3 ile %1.2 arasında değişebilmektedir.¹¹⁸ Bu vergilerin alınması, mahkemede aynı isimle görevlendirilen, kadının yardımcılarının yaptıkları işlerden kaynaklanmaktadır. Bunlardan katibiyye, mahkeme kararlarını yazan katip için alınan ücret; kalemiiyye ise yazı parasıdır.

'Muhzır' adı verilen ve mahkemeye gelmesi gereken kişileri gerektiğinde zorla getirmekle görevli olan kişi için de ücret alınmakta idi. Bu ücret, aleyhine açılan dava

¹¹¹ Örn. ASS., 8, 23b, 59; ASS., 8, 50a, 115.

¹¹² ASS., 8, 9a, 17; ASS., 8, 30b, 81.

¹¹³ ASS., 8, 2a, 4; ASS., 8, 12b, 28.

¹¹⁴ ASS., 8, 4b, 6; ASS., 8, 43a, 110.

¹¹⁵ Örn. ASS., 8, 9b, 18; ASS., 8, 12b, 28.

¹¹⁶ Bkz. 'Katibiyye, İhzariyye, Hidamiyye, Varaka baha ve sair masarifat-ı müteferrika' vergileri tamamı 43.5 guruş olarak alınmıştır; bu da terekenin %0.5'dir, ASS., 8, 6a, 11; Bir başka belgede 'Katibiyye, Kalemiiyye, Muhziriiyye, Hidamiyye' vergileri 154 guruş olarak tespit edilmiştir; bu da terekenin %5 oranına isabet eder; ASS., 8, 42a, 108.

¹¹⁷ Bkz. 'Katibiyye, Kalemiiyye, Hidamiyye, Muziriyye' vergileri toplam olarak %0.7 oranında alınmıştır, ASS., 8, 41a, 107; Aynı şekilde 'Katibiyye, Kalemiiyye, Muhziriiyye' vergilerinin toplamda %0.7 oranında alındığı görülmektedir, ASS., 8, 49b, 114.

¹¹⁸ Örn. ASS., 8, 27b, 69; ASS., 8, 30b, 80; ASS., 8, 58b, 125.

nedeniyle 'muhzır' veya 'mübâşir' gönderilmek suretiyle getirilenlerden alınan paradır. Buna 'ihzâriyye' denildiği gibi 'hademe harcı' da denilmektedir. 'Muhzırıyye' adıyla anılan ücret mübâşir veya muhzırın at ve araba masrafından başka yemek ve içmek gibi gerekli ihtiyaçlar için alınırdı.¹¹⁹ Muhzırlar bundan başka satılan tereke eşyasından elde edilen paraları alacaklılara ve ilgili kişi ve yerlere teslim etmek ve karşılığında aldığı makbuzları kadıya göstererek saklamakta idi. Alınan ücret içinde bu görevin karşılığı da vardır.¹²⁰

Dellaliye ücreti ise münadilerin (dellal) satılacak herhangi bir gayri menkulü gerekli yerlerde bağırarak satışını yaptığı ve bunlarla ilgili diğer işlemleri yürüttüğü için alınan paradır.¹²¹ Bunun yanında kendi alanlarında uzmanlaşmış dellaller de vardır. Bunlar bilirkişi sıfatında olup terekedeki malların muayenesi ve fiyatların belirlenmesi işlerini yapmaktadırlar.¹²² Yaklaşık olarak belirleyebildiğimiz oranları %0.4 ile %2 arasında değişmektedir.¹²³

Satılacak eşyaların taşınması için ise 'Hammaliye' ücreti alınmaktadır. Bunun oranı da her zaman uygulanacak şekilde net olmayıp genellikle yaklaşık oranları %0,5 ile %1.5 arasında değişmektedir.¹²⁴

Mahkeme tarafından alınan bir diğer ücret kağıd parasıdır. Bunun oranı ise %0.03 ile %0.15 arasında değişmekle¹²⁵ birlikte çoğunlukla %0.05¹²⁶ üzerinden alınmaktadır.

Bu vergilerden başka farklı bir vergi varsa ismi ve ücreti yazılmaktadır ve isimlendirilemeyen başka işler yapıldıysa onlar 'masarif-i saire' veya 'düyun-u müteferrikâ' olarak adlandırılmakta ve fiyatlandırılmaktadır.

Mahkeme tarafından miras davalarında alınan vergileri bu şekilde tanımlayabileceğimiz gibi bir çok değişik durumda daha farklı vergilerin de alındığı görülmektedir. Ancak normal bir tereke davasında genel olarak bu türden vergiler yer almaktadır.

Minha'l-ihrâcât bölümünün son maddelerini oluşturan vergiler yazıldıktan sonra ise toplam borç tutarı en altta belirtilerek bu bölüme son verilir.

¹¹⁹ Mehmet Zeki Pakalın, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, C.II, MEB., İstanbul, 1993, s.573

¹²⁰ Çanlı; a.g.m., s.64.

¹²¹ Aynı Kaynak, s. 64.

¹²² Alpay Bizbirlik, ""Tereke Defterleri"" ve Edirne Tereke Defterleri Üzerine Bir Deneme", *Türkler*, C.10, YTY., Ankara, 2002, s.731.

¹²³ Bkz. %0.75 için AŞS., 8, 12b, 28; yaklaşık %1 oranı için bkz. AŞS., 8, 27a, 66; yaklaşık %2 için bkz. AŞS., 8, 29a, 73.

¹²⁴ Yaklaşık %1 oranı için bkz. AŞS., 8, 29a, 73; yaklaşık oran %0.15 için bkz. AŞS., 8, 32b, 84; yine yaklaşık %0.5 için bkz. AŞS., 8, 35a, 93.

¹²⁵ Bkz. %0.035 için AŞS., 8, 27b, 69; % 0,12 için AŞS., 8, 51a, 116.

¹²⁶ Bkz. AŞS., 8, 35b, 94; AŞS., 40a, 106; AŞS., 8, 42a, 108;

I.III.IV. Hisselerin Dağıtılması

Davada tüm sorunlar halledildikten sonra terekenin miktarı tespit edilip giderler de çıkarılınca kalan miktar hisse sahiplerine belirtilen oranlarda dağıtılmaktadır. Hisselerde bir azaltma (avliye), artırma (reddiye) veya başka herhangi bir durum varsa burada uygulanır. Eğer ki hisse sahipleri paylarını aldılarsa ve açıklanması gereken bir durum da kalmadıysa dava sona ermiş demektir.

Mirasçısı bulunamayan kişilerin terekeleri tüm bu işlemlerden geçtikten sonra mirasını alacak herhangi bir kişi olmadığından elde bulunan tutarın, mahkeme tarafından, memleket sandığına konulmak üzere sandık eminine teslim edildiği belirtilir. Aynı şekilde hissesine düşen malları kontrol edemeyecek durumda olanların malları da, belirlenmiş olan vasiye eksiksiz olarak verilir ve bu kayda geçirilir.

Osmanlı miras davalarında genel olarak müslim-gayr-i müslim ayrımı yapılmadan bu esaslara uyularak miras taksimatının yapıldığını söyleyebiliriz. Nitekim incelenen belgeler arasında az sayıda olmasına rağmen gayr-i müslim Osmanlı vatandaşlarının terekelerinin dağıtımını gösteren kayıtlar da mevcuttur. Gayr-i müslim vatandaşlarının dava sayısındaki azlığın nedeni ise ahval-i şahsiyye denilen şahıs, aile ve miras davalarını kendi ruhanî temsilcilikleri huzuruna götürebilmeleridir. Bu tür davalar, kişi hangi milletten ise o millete ait olan "*Cemaat Mahkemeleri*" tarafından görülebilirdi. Bu mahkemelerin kararları kesin olup Osmanlı icra dairelerince yerine getirildi. Bununla beraber gayr-i müslimler bu alanlardaki davalarını düzenli kanun yolunun uygulanması ve masrafının daha düşük olması sebebiyle Osmanlı mahkemelerine götürebilmekte idi.¹²⁷

¹²⁷ Ekrem Buğra Ekinci, "Tanzimat Devri Osmanlı Mahkemeleri", *Türkler*, C 13, YIY, Ankara, 2002, s. 777

II. BÖLÜM

ANTALYA'NIN İDARİ YAPISI

I. XIX. YÜZYIL ORTALARINA KADAR ANTALYA TARİHİ

II. Türk Hakimiyetinden Önceki dönem

Anadolu'nun güney kıyısında ve Antalya Körfezi'nin kuzeybatı köşesinde bulunan Antalya, Akdeniz'in kuzey sahillerini kapsayan 36° 06' ve 37° 27' kuzey enlemleri ile 29° 14' ve 32° 27' doğu boylamları arasında kalan ve "Teke Yöresi" adı ile bilinen bölgenin merkezi durumundaki yerleşim alanıdır.¹²⁸

İlkçağlarda Antalya sınırları içinde kalan bölge çeşitli alanlara ayrılmıştır. Buna göre Manavgat Çayı'nın doğusunda kalan bölgeye Kilikia; Manavgat, Beşkonak, Serik, Gebiz, Dağ bucağının bulunduğu yerlere Pisidia; Manavgat Çayı ile Boğa Çayı arasındaki dar uzun şeride Pamphylia; Boğa Çayı'ndan batıya doğru ve ilerisine de Lisya veya Lykia denilirdi.¹²⁹

Antalya'nın kuzeybatısında yer alan ve üç büyük bölmeden oluşan Karain Mağarası'nda yapılan araştırmalarda Paleolitik (Yontulmuş Taş) Devre ait çakmaktaşı aletlere, hayvan, insan kalıntılarına rastlanmıştır. Aynı şekilde Antalya'nın 25 km. batısında keşfedilen Beldibi Mağarası'nda da Paleolitik çağdan Neolitik çağa kadar olan dönemin özelliklerini gösteren Mezolitik çağın gerek çanak çömleksiz gerek çanak çömlekli dönemlerine ait buluntular ortaya çıkarılmıştır.¹³⁰ Bu da Antalya ve çevresinin tarihin eski zamanlarını yaşadığını ve çok eski bir yerleşim alanı olarak köklü bir geçmişe sahip olduğunu bize göstermektedir.

Antalya ve çevresinin en eski sakinlerinin "Solim"ler olduğu belirtilmekle birlikte bu kavim önceleri kendi dilleriyle konuşurken sonraları Fenike, Karya ve Grek dillerini benimsemişlerdir.¹³¹

Bölgenin Grek tarihi, Truva'nın düşüşünden sonra başıboş bir grubun Anadolu'nun güneyine inerek çoğunluğunun Pamphylia'ya, geri kalan kısmının da Kilikia'ya geçerek orada yerleştikleri tarih olduğu kabul edilen MÖ 1100 yılında başlatılmaktadır. Mopsos, Kalchas ve Amphilochos adlarındaki üç kişi bu göçün öncüleri olarak gösterilmektedir.¹³² Son araştırmalara göre Perge, Silyon ve özellikle Side'de ayrı bir lehçenin konuşulması Dor'ların da bu bölgeye geldiklerini göstermektedir.¹³³

¹²⁸ Rifat Özdemir, "Osmanlı Döneminde Antalya'nın Fiziki ve Demografik Yapısı (1800-1867)", XI. Türk Tarih Kongresi, Ankara:5-9 Eylül 1990, C.IV, TTK., Ankara, 1994, s.1369.

¹²⁹ Antalya İl Yıllığı, Antalya Valiliği Yay., Antalya, 2000, s.25.

¹³⁰ Bilge Umar, Türkiye Halkının İlkçağ Tarihi, C.I, Ege Üniv. Basın-Yayın Yüksek Okulu Yay., İzmir, 1982, s.2.

¹³¹ Cemil Toksöz, Antalya, Ayyıldız Matbaası, Ankara, 1959, s.20

¹³² Hüseyin Çimrin, Antalya, Simgе Yay, İstanbul,2002, s.43.

¹³³ Antalya Şehir Rehberi, s.9.

Greklerce, Antalya Bölgesi'nin yurt olarak benimsenmesinden sonraki 5-6 yüzyıl hakkında edinilen bilgiler oldukça az olduğundan bu yıllarda meydana gelen olaylar karanlıkta kalmaktadır. MÖ. 6.yüzyıldan sonra ise Lidya kralları topraklarını Küçük Asya'nın batısına kadar genişletmek istemişlerdir. Bu krallardan sonuncusu olan Krezüs, herhangi ekonomik fayda görmediği Lykia ve Kilikia dışındaki bütün toprakları ele geçirmiştir. MÖ. 546'da Pers Kralı Kyros tarafından Krezüs yenilince, bütün Lidya Krallığı ile birlikte Antalya ve çevresi de Persler'in eline geçmiştir. Pers Kralı I. Darius tarafından gerçekleştirilen satraplık bölüşümünde bu bölge, I. satraplığın içine alınmıştır.¹³⁴ Ancak bölgedeki bu Pers hakimiyeti çok uzun sürmemiş ve MÖ. 469'da Atina'lı donanma komutanı Miltiades oğlu Kimon, Persleri yenilgiye uğratarak kendi hakimiyetini bölgede sağlamıştır.¹³⁵ Eski topraklarını MÖ.386'da tekrar ele geçiren Persler'in bu ikinci egemenlik dönemi ancak Büyük İskender'in MÖ.334'de Pers egemenliğini koparmak ve Grekler'in daha önce uğradıkları haksızlığın öcünü almak üzere Küçük Asya'ya geçmesine kadar sürmüştür. Gerçekte ise Büyük İskender'in bu bölgeyi zaptetmekdeki amacı, Küçük Asya'nın güney sahillerini Persler'e karşı bir deniz üssü olarak kullanmaktır.¹³⁶ Antalya Bölgesi, MÖ. 323'te Büyük İskender'in ölümü ile önce generallerinden Antigonos'un yönetimi altına girmiş sonra Selevkoslar'ın Asya Krallığı ile Ptolemaislar arasında sık sık el değiştiren bir bölge olmuştur.¹³⁷

Büyük İskender'in ölümünden sonraki karışıklıklardan ve el değiştirmelerden yaralanan ise Bergama Kralı II. Attalos (MÖ.159-138) olmuştur. Bu dönemde Pamphylia bölgesinin bir bölümünü ülkesine dahil etmiş olan II.Attalos, bu yerin stratejik önemini kavrayarak burada bir şehir ve deniz üssü kurulması emrini vermiştir. Sonuçta Antalya'nın Bergama Kralı II.Attalos tarafından kurulduğu¹³⁸ "*Attalia, Atalia, Satalia*"¹³⁹ ve *Adalya*" adlarının da buradan geldiği belirtilmektedir. Limanın elverişli doğal yapısı orada daha önce küçük bir liman şehrinin bulunduğu ihtimalini de kuvvetlendirmektedir.¹⁴⁰

Attalos'un yaptırmış olduğu bu şehir, sahip olduğu elverişli yapısından dolayı diğer beldeler arasında hızla önem kazanmıştır. Ancak bir süre sonra Attalitler'in ülkesi Roma İmparatorluğu'na geçince diğer kıyı bölgeler gibi burası da korsanların eline geçmiştir. MÖ 79'da İsaüricus olarak tanınan konsül P. Servilius tarafından bu korsanların egemenliğine son verilmiş ve şehirde fiili olarak Roma hakimiyeti sağlanmıştır. Şehrin Roma eyaletleri arasına

¹³⁴ Çimrin, a.g.e., s.44.

¹³⁵ Umar, a.g.e., s.239.

¹³⁶ Çimrin, a.g.e., s.45-46.

¹³⁷ Aynı Kaynak, s.47

¹³⁸ Ekrem Akurgal, *Anadolu Uygarlıkları*, Net Turistik Yay., İstanbul, 1998, s.462.

¹³⁹ Muharrem Kesik, "Antalya'ya yapılan ilk akınlar ve Şehrin Selçuklu Hakimiyeti Altına Girmesi", *Yayımlanmamış Makalesi*, s.1.

¹⁴⁰ Toksöz, a.g.e., s.20.

katılması ise Claudius zamanında MS. 43'de gerçekleşmiştir. Bizans devrinde Antalya'nın önemi oldukça artmış ve şehir Akdeniz havzasında işlek bir ticaret merkezi olmuştur.¹⁴¹

II.II. Türkiye Selçukluları Döneminde Antalya

Antalya, Bizans döneminde tam anlamıyla bir yerleşim ve ticaret merkezi haline geldiğinde Türk ve İslam ordularının da dikkatini çekmiştir. Şehir, el-Avâsım bölgesinin valisi olan Ebu Suleym Ferec el-Hâdim et-Türkî'nin sevk ve idaresi ile ilk defa M. 790 senesinde feth edilmiştir. Bu fetihden sonra bölge sık sık Türk ve İslam orduları ile Bizans orduları arasında el değiştirmiştir. Nitekim bir süre sonra Bizans'ın eline geçen bölge, Halife Mu'tasım döneminde (M. 813-833) Türk komutanı Afşin tarafından karadan feth edilmiştir.¹⁴² Tekrar Bizans'ın eline geçen Antalya üçüncü defa Halife Mütevekkil'in amirali Türk asıllı Fazl b. Karin tarafından ele geçirilmiştir.¹⁴³

Türkiye Selçukluları, Sultan I. Kılıç Arslan'ın 1107 yılında ani ölümü sonrasında onun oğulları arasında başlayan taht kavgaları ile bir süre sarsıntı geçirmiş ise de iktidarı elde eden Sultan I. Mesut (1116-1155) devrinde kuruluşunu tamamlayarak Anadolu'ya hakim büyük bir güç haline gelmiştir. Sultan I. Mesut, Bizans İmparatorluğu'nun güney toprakları ile bağlantısını kesmek amacıyla sürekli olarak Ege ve Akdeniz Bölgeleri'ne akınlar düzenlemekte idi. Bu siyasetin bir parçası olarak da Antalya'ya karşı Selçuklular'ın ilk ciddi girişimleri başlamış oldu. Selçuklu orduları, İmparator Ioannes Komnenos'ın Niksar kuşatmasından bir sonuç alamamasından sonra 1141 yılında Uluborlu Kalesi'ni ikinci kez kuşatmış ve Türk akıncıları Antalya civarına kadar gelmiştir.¹⁴⁴ 1150'de Sultan Mesut ve oğlu Kılıç Arslan tarafından Antalya'ya seferler düzenlenmiş, 1182'de de Sultan II. Kılıç Arslan şehri uzun bir süre kuşatmasına rağmen bir sonuç alamamıştır. Ancak bu devamlı gelişmeler Antalya'yı çok defa Selçuklular'a vergi vermek zorunda bırakmıştır.¹⁴⁵ Bunun yanında I. Gıyaseddin Keyhüsrev, Avrupa ve Mısır'dan gelen ticaret mallarının Antalya Limanı'nın önemi daha da artırdığını görerek şehrin fethinden önce orada da Samsun'da olduğu gibi bir Türk ve Müslüman tüccar kolonisi oluşturmuştur.¹⁴⁶

¹⁴¹ Besim Darkot, "Antalya", *İA.*, C I, MEB., İstanbul, 1978, s. 460.

¹⁴² Hasan Moğol, *Antalya Tarihi*, Mehter Yay., Ankara, 1997, s. 30-31.

¹⁴³ Darkot, *a.g.m.*, s. 460.

¹⁴⁴ Kesik, *a.g.m.*, s. 1. Bunun yanında Selçuklular'ın Anadolu'da fetih hareketlerine başlamalarından sonra Antalya'nın Süleymanşah tarafından kısa süreli olarak ele geçirildiği ve Süleymanşah'ın fethinden sonra şehrin 1103 yılına kadar Selçuklular'da kaldığı belirtilmektedir, (Bkz. Darkot, *a.g.m.*, s. 460; Feridun Emecen, "Antalya", *İA.*, TDV, C.III, İstanbul, 1991, s. 233; Çimrin, *a.g.e.*, s. 57; *Türk Ansiklopedisi*, "Antalya", C. II, MEB, İstanbul, 1971, s. 98). Ancak bu kayıtlar doğru olmayıp Süleymanşah'ın Antakya'yı fethi konusu ile karıştırılmış olmalıdır, (Bkz. Kesik, *a.g.m.*, s. 1)

¹⁴⁵ Hasan Moğol, "Antalya'nın Fethi ve Türk Mührünün Vuruluşu", *Türk Dünyası Araştırmaları*, S. 87, TDAV, İstanbul, Aralık 1993, s. 136.

¹⁴⁶ Osman Turan, *Selçuklular Zamanında Türkiye*, Turan Neşriyat Yurdu, İstanbul, 1971, s. 283.

Latinler'in İstanbul'u işgalinden (1204) sonra ise Antalya'nın idaresi Aldo Brandini adında bir İtalyan'ın eline geçmiştir. Ticari öneminden dolayı Antalya ile ilgilenen bir diğer taraf ise Kıbrıs Krallığı idi. Bu nedenle Antalya'da hakimiyet kuran Aldo Brandini'yi Kıbrıs Kralı, bir tâbii olarak Gautier de Monbeliard'ın komutasında gönderdiği askeri bir kuvvet ile korumaktaydı.¹⁴⁷ Bu gelişmeler limanın ve ticaret yollarının emniyetini bozmuş, şehirde oturan, Mısır ve Avrupa'dan gelen tüccarlar soyulmuştur.¹⁴⁸

Antalya'daki durumun bu halde olduğu bir sırada Sultan Gıyaseddin Keyhüsrev saltanat tahtında yargı işlerine bakarken bir grup tüccar huzuruna çıkarak "Ey bahtı açık olan şah!...Biz kulların tüccarlar grubuyuz. Helal kazanç elde etmek, çoluk çocuğumuzun nafakasını sağlamak için Horasan, Irak ve diğer yerleri gezerek tehlikelere göğüs gerdik. Biz Mısır tarafından gidip iyi bir ticaret yaparak bol miktarda kâr ve kazanç elde ettik. Oradan İskenderiye'ye gittik. Bir süre orada kaldık. Orada el işlerinde ve sanat konularında Musa'nın elinin (yed-i beyza) yaptığını yapan Frenklerin ve Magriblilerin imal ettikleri çeşitli mallar ve eşyalar satın aldık...Antalya sahiline varınca oranın yöneticileri olan Frenk melikleri bize eziyet ettiler. Bizim sözlü veya amelî hiçbir suçumuzu görmeden, konuşandan konuşmayandan neyimiz varsa zorla elimizden aldılar...Her ne kadar yalvardıysak, hiçbir etki yapmadı. Sonunda 'Şu anda adil Sultan,büyük bir haşmet ve gurur içinde Konya'da saltanat tahtına oturmaktadır. Mazlumları korumak için adalet sofrasını yaymıştır. Onun yanına gidin, ona davanızı anlatın da asker çekip sizin derdinizin dermanını bulsun. Mallarınızı yağmadan kurtararak size geri versin' diye bizimle alay etti" demişlerdir.¹⁴⁹ Bunun üzerine sultan etrafa fermanlar göndererek kısa sürede ordusunu hazırlamış ve 1206 yazında Konya'dan batıya doğru harekete geçmiştir. Şehir kuşatıldıktan sonra özellikle daha önce Kıbrıs'tan gelen kuvvetler sayesinde bir süre direniş gösterilmiştir. Ancak Sultan Gıyaseddin Keyhüsrev'in şehri uzaktan takibe alarak zayıflatması ve şehirdeki durumdan şikayetçi olan Rumlar'ın kendisine yardım edeceklerini bildirmesi üzerine tekrar saldırıya geçen sultan şehri 5 Mart 1207'de feth etmiştir.¹⁵⁰ Fethin altıncı gününde sultan, Antalya valiliğini ve subaşılığını Emir Mübârizedin Er-Tokuş'a vermiştir. Sultanın Antalya'da bulunduğu sırada kale duvarları tamir edilmiş, ambarlar ve silah depoları her türlü hububat ve silahlarla doldurulmuştur. Kadı, hatib, imam, müezzın ve hafızlar tayin edilip mimber ve mihrablar kurulmuştur.¹⁵¹

Ancak bu Türk hakimiyeti de fazla uzun sürmemiştir. 1207'de mağlub ve esir edilmişken serbest bırakılan Gautier de Monbeliard, tekrar Kıbrıs'dan gelerek yerli Hristiyan

¹⁴⁷ Kesik, a.g.m., s.4

¹⁴⁸ Turan, a.g.e., s.283-284.

¹⁴⁹ İbn Bibi, El Evamirü'l-Ala'ıye Fi'l-Umuri'l-Ala'ıye (Selçuk name), (Hzl. Mürsel Öztürk), C.I, Kültür Bakanlığı Yay., Ankara, 1996, s.115-116.

¹⁵⁰ Turan, a.g.e., s.284.

¹⁵¹ İbn Bibi, a.g.e., s.119

halk ile birleşip isyan etmiş ve muhafızları öldürerek şehre hakim olmuştur (1215).¹⁵² Bunun üzerine yeni tahta çıkmış olan Selçuklu Sultanı I. İzzeddin Keykâvus hemen harekete geçerek şehri bir ay boyunca kuşatmış, 22 Ocak 1276 tarihinde de geri almayı başarmıştır.¹⁵³ Şehrin surlarındaki kitabelerde bu fetih “*Şehir Gıyaseddin Keyhüsrev tarafından fethedilmişti Fakat şehid olarak ölümünden sonra beldenin halkı isyan etti ve orada eskisi gibi şirk kaim oldu. Keykâvus sayısız askerleriyle 612 yılı Ramazanın ilk günü başlayarak şehri karadan ve denizden bu ayın sonuna kadar muhasara etti. Her tarafına mancınıklar yerleştirdi. Allah yardım etti ve gece-gündüz cihâddan sonra Allah kelimesi galip gelerek şehir fethedildi*” şeklinde özetlenmiştir.¹⁵⁴ Böylece Türkiye Selçukluları güneyde önemli bir şehir ile ticaret limanına sahip oldular. Fetihden sonra Antalya, Selçuklu Sultanları’nın kışlak merkezi haline gelmiştir. Antalya’nın fethi ile Türkler Akdeniz yolunu açmış ve bu şehri Avrupa ve Mısır ile yapılan ticaretin merkezi, Selçuklu donanmasının da üssü haline getirmişlerdir. Şehre, “*Dârü’s-sugur*” (Serhad şehri) ve “*Dârü’l-İzz*” (Onurlu belde) lakaplarını vermişler, kendileri de “*El Bahreyn*”¹⁵⁵ ünvanını kullanmışlardır.¹⁵⁶

Antalya’da Hristiyan ve Müslümanlar’ın birlikte yaşama deneyiminin başarısızlıkla sonuçlandığı görüldüğünden fetihden sonra güvenliğin sağlanması amacıyla şehir ikiye bölünmüştür. Bir iç sūr yapılarak Hristiyanlar şehrin doğusuna, Müslümanlar batısına yerleştirilmiştir. Daha sonra şehirdeki imar faaliyetleri artarak devam etmiştir.¹⁵⁷ Şehrin bu şekilde çeşitli bölümlerden meydana gelerek bir bütün oluşturması ünlü Arap gezgini İbn Battûta’nın da dikkatini çekmiştir. Ünlü gezgin, burada yaşayan milletlerin her birinin farklı mahallelerde yaşadıklarını ve bu mahallelerin birbirinden ayrılması için etraflarının yüksek sūrularla çevrildiğini belirtmektedir.¹⁵⁸

I. Alâeddin Keykubad, Akdeniz’de Antalya’nın yanında ikinci bir ticaret limanı ile askeri bir üs elde etmek amacıyla Rumların Kalonoros, Avrupalılar’ın Candelore, Kandolor (Keloyorus, Kōragezyom) dedikleri Kyr Vart adında bir Rum’un hakim olduğu beldeyi fethetmeye karar vermiş ve Antalya Subaşı Mübârizeddin Er-Tokuş komutasındaki donanma ile birlikte iki ay süre ile kuşatmıştır.¹⁵⁹ Kalenin daha fazla dayanamayacağını anlayan Kyr Vart, Mübârizeddin Er-Tokuş’a bir adamını göndererek affedilmesini istemiştir. Buna oldukça memnun olan Keykubad, kaleyi teslim almak ve Kyr Vart’ın kızı ile evlenmek

¹⁵² Moğol, a.g.m., s.137.

¹⁵³ Kesik, a.g.m., s. 6

¹⁵⁴ Osman Turan, *Türkiye Selçukluları Hakkında Resmî Vesikalar*, İTK., Ankara, 1988, s.102-103

¹⁵⁵ Süleyman Fikri Erten, *Antalya Livası Tarihi*, No:3, Altın Portakal Kültür ve Sanat Vakfı Yay., Antalya, 1997, s.66.

¹⁵⁶ Kesik, a.g.m., s.6

¹⁵⁷ Aynur Durukan, “Alâeddin Keykubad Döneminde Antalya”, *Antalya 2. Selçuklu Eserleri Semineri (26-27 Aralık 1987)*, Antalya Valiliği Yay., Antalya, 1998, s.28.

¹⁵⁸ İbn Battûta, *İbn Battûta Seyahatnâmesi*. (Çev. A. Sait Aykut), C.I, YKY, İstanbul, 2004, s.403.

¹⁵⁹ Moğol, a.g.e., s.42

karşılığında O'na Akşehir Beğliği'ni ve birkaç köyün mülkiyetini vererek bu beldeye sahip olmuştur(1223). Belde birkaç yıl içinde yeniden inşa edilerek sultanın adına izâfeten "Alâiyye" adını almıştır (1226). Daha sonra burada bir tersane kurularak donanma oluşturulmuştur.¹⁶⁰

II.I.III. Hamidoğulları Dönemi

Türkiye Selçuklu Devleti, I. Alâeddin Keykubad'ın saltanatının son yıllarında itibaren başlayan Moğol baskısına daha fazla dayanamayarak XIV. yüzyıl başlarında beyliklere ayrılarak parçalanmıştır. Selçuklular zamanında Antalya Bölgesi'ne Teke Türkmenleri yerleşmişti. Bu nedenle 1300-1422 arası bu bölgeyi de içine alarak bir beylik kuran Hamidoğulları'nın Teke Türkmenleri'nden olması muhtemeldir.¹⁶¹ XIII. yüzyılın sonlarında Hamidoğulları Beyliği kurulduktan sonra Dünder Bey, beyliğinin sınırlarını genişleterek Gölhisar'ı, Korkuteli'ni (İstanos) ve Antalya'yı ele geçirmiş, kardeşi Yunus Bey'i de buraya tayin etmiştir. Yunus Bey'den sonra Antalya'ya oğlu Mahmud Bey gelirken diğer oğlu Sinanüddin Calis olarak bilinen Hızır Bey de Korkuteli'ne gelmiştir. Böylece Hamidoğulları'nın Teke (Antalya) kolu ortaya çıkmıştır.¹⁶²

Yunus Bey'den sonra Antalya Emiri olan oğlu Mahmud Bey 1327 yılında Antalya'dan kaçarak Kahire'ye gitmiş ancak orada yakalanarak İlhanlıların Anadolu Valisi Demirtaş ile birlikte hapsedilmiştir. Bunun üzerine Mahmud Bey'in yerine Korkuteli'nde bulunan Hızır Bey Antalya Emiri olmuştur.¹⁶³ Nitekim 1333'de Antalya'ya gelen İbn Battûta, bu sırada Antalya Sultanı'nın Yunus Bey oğlu Hızır Bey olduğunu ve hasta yatağında dinlendiğini söylemektedir. Antalya'nın bu yıllardaki durumu hakkında da bilgiler veren Battûta, şehrin merkezinde bir Cuma Câmii, bir medrese, bir çok hamam ve düzenli, kalabalık ve zengin çarşılar olduğunu belirtmektedir. Ayrıca esnaf ve zanaat grupları arasındaki ilişkiler ve kendi deyimiyle "ahi gençler" in faaliyetleri ünlü gezgini oldukça etkilemiştir.¹⁶⁴

Bölgedeki Hamidoğulları hakimiyeti, daha sonraları Antalya'ya sahip olan Mehmed Bey'in¹⁶⁵ Kıbrıslı Latinler ile amansız bir mücadeleye girmesine kadar sürmüştür. Mehmed Bey, 1361 yılında Kıbrıs Kralı Petro'nun işgaline uğramış olan Antalya'yı on bir yıl sonra

¹⁶⁰ Turan, *Selçuklular Zamanında* ..., s.336-337.

¹⁶¹ Musa Seyirci, "Antalya'da Selçuklu Tarihine Genel Bakış", *Antalya 1. Selçuklu Eserleri Semineri (22-23 Mayıs 1986)*, Antalya Valiliği Yay., Antalya, 1986, s.9.

¹⁶² İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Anadolu Beylikleri ve Akkoyunlu, Karakoyunlu Devletleri*, TTK, Ankara, 1988, s.67.

¹⁶³ Aynı Kaynak, s. 67.

¹⁶⁴ İbn Battûta, a.g.e., s.403-406

¹⁶⁵ Teke-oğulları, merkezi Antalya olan Teke-eli'nde Hamidoğulları'nın bir kolu olarak hüküm süren bir Türkmen ailesi olup, Teke Bey, Emir Mübâriz-ed-Dîn Mehmed Bey'den sonra Teke Beyleri veya Teke-oğulları adını almışlardır, (Bkz. Şehabeddin Tekindağ, "Teke-oğulları", *İA.*, C XIII/I, MEB., İstanbul, 1979, s.128).

1373'de geri almayı başarmıştır. O'nun Antalya emirliğinin süresi belli değildir. 1377 yılından sonra ölen Mehmed Bey'den sonra Osman Bey emir olmuştur.¹⁶⁶

II.IV. Osmanlı Hakimiyetinde Antalya

Antalya, 1389 veya 1393'de Osmanlı Padişahı Yıldırım Beyazıt tarafından fethedilmiştir. Yıldırım Beyazıt, Antalya ve Teke-eli'ni aldıktan sonra buraları oğlu İsa Çelebi'ye sancak olarak vermiştir.¹⁶⁷ Antalya'nın Yıldırım Beyazıt tarafından fethi İbn Kemâl'in Tevârîh-i Âl-i Osmân adlı eserinde; "*Sâruhân diyârından ferâğat gösterdi. Antâliyada olmağa râğbet gösterdi. Cenâb-ı kâm-yâb-ı hazret-i hilâfet- misâbdan, mes'ûli mebzûl buyrılıb, mezbûr Teke vilâyeti ol hümâ-himmetün sâye-i ri'âyetinde ve havza-ı himâyetinde dâhil oldı.*"¹⁶⁸ şeklinde anlatılmaktadır.

Osmanlı Padişahı Yıldırım Beyazıt'ın, 1402 Ankara Savaşı'nda Timur'a yenilmesi üzerine Timur'a bağlılığını bildiren Osman Çelebi Bey¹⁶⁹, Antalya hariç olmak üzere beyliği ele geçirerek Korkuteli'ni kendisine merkez yapmıştır. Ocak 1423'de, yeni Osmanlı Padişahı II. Murad'ın iç karışıklıklarla meşgul olmasını fırsat bilen Osman Çelebi Bey, Karamanoğlu II. Mehmet ile birleşerek Antalya'yı geri almak istemiştir. Durumu öğrenen Teke-Karahisarı'nda subaşı olan Firuz Bey oğlu Hamza Bey Antalya'ya gelerek halkla görüşmüş ve bunların birleşmelerine engel olarak, Korkuteli'ne ani bir gece baskını yapmıştır. Osman Çelebi'yi öldürerek maiyetindeki Türkmenleri dağıtma neticesinde 110 sene iktidarda kalan ve 1301'de 1423'e kadar merkezi Korkuteli olan Teke-oğulları Beyliği sona ermiştir.¹⁷⁰

Osmanlı döneminde Antalya son bir defa daha yabancı saldırısına maruz kalmıştır. Uzun Hasan ile yaptıkları ittifak sonucunda 85 kadırgadan oluşan Haçlı donanması, 1472'de Antalya önlerine gelerek burayı kuşatmış limanı kaplayan zincir kırılmıştır. Kale dışında kalan çarşılar ve evler yağma edildiyse de surlar aşılamadığından geri dönmek zorunda kalmışlardır.¹⁷¹

Osmanlı hakimiyeti döneminde Teke-eli adlı sancağın merkezi olan Antalya'da Osmanlı hanedanına mensup şehzadeler de idareci olarak bulunmuşlardır. Nitekim Yıldırım Beyazıt'ın oğlu İsa Çelebi Teke-eli'nde bulunmuştu. Bunun yanında II. Beyazıt'ın oğlu Korkut, Teke

¹⁶⁶ Uzunçarşılı, a.g.e., s.68.

¹⁶⁷ Ali Sevim, Yaşar Yücel, *Türkiye Tarihi Fetih, Selçuklu ve Beylikler Dönemi*, TTK, Ankara, 1989, s.298. Ancak Antalya Bölgesi'ne ilk şehzâde olarak Yıldırım Beyazıt'ın bir diğer oğlu olan Mustafa'nın gönderildiği, İsa Çelebi'nin ise buraya gönderilen ikinci şehzâde olduğu belirtilmektedir, (Bkz. Haldun Eroğlu, "Şehzâde Sancağı Antalya", Yayınlanmamış Makalesi, s.11).

¹⁶⁸ İbn Kemâl, *Tevârih-i Âl-i Osmân VIII. Defter (Transkripsiyon)*, (Hzl. Ahmet Uğur), İTK, Ankara, 1997, s.234.

¹⁶⁹ Osman Çelebi Bey; Yunus Bey'in torunu Mahmud Bey'in oğlu Mehmed Bey'in oğludur, (Bkz. Darkot, a.g.m., s.460).

¹⁷⁰ Moğol, a.g.e., s.53-55.

¹⁷¹ Süleyman Fikri Erten, *Antalya Tarihi*, Antalya, 1948, s. 82; İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Tarihi*, C.II, TTK, Ankara, 1983, s.96.

Sancağı Bey'i olarak 1502'den 1509'a kadar Antalya'da kalmış ve saltanat mücadelesini buradan sürdürmüştür. Mücadele sırasında bir ara Mısır'a geçmiş ancak daha sonra tekrar Antalya'ya dönmüştür. Bu dönemde Teke bölgesinde patlak veren Şahkulu Baba Tekeli İsyanı ile de uğraşmak zorunda kalmıştır.¹⁷²

Şahkulu Baba Tekeli veya Karabıyıkoglu olarak adlandırılan bu kişi, Şah İsmail'in babası Şeyh Haydar'ın halifelerinden Hasan Halife'nin oğludur. Memleketinin Korkuteli'ne bağlı Yalınlu Köy olduğu belirtilen Şahkulu, hem yerel düzenden hem de devletten duyulan hoşnutsuzluklardan cesaret alarak etrafına topladığı kişilerle Antalya ve çevresinde toplantılar yapmaya başlamıştır. Toplantıların bastırılması sonucunda Şahkulu kaçarak bir süre ortadan kaybolmuştur. Tekrar ortaya çıktığında ise isyan hareketini başlatmıştır. İsyanın çıkmasında özellikle tımarları ellerinden alınıp başka kişilere verilen Teke-eli sipahileri önemli rol oynamıştır. İlk olarak bu sipahilerle isyana başlayan Şahkulu'na daha sonra bir çok kişi katılarak büyük bir güç haline gelmiş önce Antalya'yı sonra Anadolu'yu tehdit etmeye başlamıştır. Şahkulu İsyanı, Teke Bölgesi'nde dolayısıyla Antalya'da büyük tahribata yol açmış, Antalya kadısını öldürmüştür. Ancak bir süre sonra Sivas yakınlarında yapılan savaşta Şahkulu öldürülmüş ve isyana son verilmiştir.¹⁷³

Kıbrıs'ın fethine çalışılırken de asker sevkiyatı sebebiyle Antalya Limanı'nı Kaptan-ı Derya Piyale Paşa ve Lala Mustafa Paşa kontrol etmişlerdir. Fetihden sonra ise Osmanlılar'a karşı direnen Kıbrıslı Hristiyanlar'ın üç yüz kadarı adadan sürülerek Antalya'ya yerleştirilmişlerdir.¹⁷⁴ Sürgünler sadece Kıbrıs'tan Antalya'ya yapılmamış Antalya'dan da Kıbrıs'a bir çok kişi sürülmüştür. Antalya'dan yapılan sürgünlerin yaklaşık olarak 1573 yılında başladığı ve bu tarihte birlikte 1574, 1575, 1577 ve 1578 yıllarında yoğunluk kazandığı belirtilmektedir.¹⁷⁵

Osmanlı Devleti'ni tam bir bunalım içerisine sokan ve XVI. yüzyılın sonlarına kadar süren suhte isyanları, Teke Bölgesi'nde de yoğun bir şekilde görülmüştür. Kütahya-Afyon-Antalya çizgisinin batısında yer alan bölgelerde kalabalık yerleşim merkezlerinin olması ve buralarda dokuma, zirai üretim ve ticari faaliyetlerin yoğun olarak yapılması nedeniyle medreselerdeki öğrenci sayısı oldukça fazla idi. Devletin içinde bulunduğu iktisadi bozukluk, zirai ekonomideki buhranla birlikte vergi sisteminin bozulması ve idari düzendeki istikrarsızlık gibi ana başlıklarda toplanan sebepler ve bu sebeplerin medreselere yansıyan yönleri, öğrencilerin isyan sebepleridir. Bunun yanında durumundan şikayetçi olan halktan ve devlet görevlilerinden kimseler de bu öğrencilere katılmışlardır. İsyanı girişen öğrencilerin

¹⁷² Aynı Kaynak, s 230-231,235-236; Mustafa Nuri Paşa, *Netayic ül-Vukuat*, (Sad. Neşet Çağatay), C.I-II, TTK., Ankara, 1992, s 56-68.

¹⁷³ Behcet Karaca, *XV. ve XVI. Yüzyıllarda Teke Sancağı*, Fakülte Kitabevi, Isparta, 2002, s.48-51.

¹⁷⁴ Emecen, a.g.m., s 234.

¹⁷⁵ Karaca, a.g.e., s.51.

diğer bölgelerdeki öğrencileri de isyana zorladıkları görülmektedir. Nitekim Manavgat, Alaiye, Menteşe ve Hamit ili bölgelerindeki öğrencilerin Antalya medreselilerine mektup göndererek “*ya gelip bizimle cenk edin yahut biz gelip vilâyetinizi harap ederiz*” şeklinde öğrencileri zorladıkları görülmektedir.¹⁷⁶ İsyancı medrese öğrencileri ve daha sonra onlara katılan görevliler; yol kesme, köylere baskın yaparak yağmala, adam öldürme, zorla para alma gibi eşkiyalık faaliyetlerine girmişler, buldukları bölgelere bir çok zarar vermişlerdir.¹⁷⁷

XVII. yüzyılın ortalarında imparatorluğun içinde bulunduğu karışık durumdan yararlanmak isteyen ve Abaza Hasan Paşa İsyanı'nı fırsat bilen Körbey Mustafa Paşa, 1659 yılında Antalya'da isyan etmiştir. İsyanı bastırmak üzere Antalya'ya karadan Anadolu Beylerbeyi Ali Paşa ile Küçük Mehmet Paşa, denizden Vezir Köse Ali Paşa, kuvvetleri ile birlikte harekete geçmiştir. Sonuçta Körbey Mustafa'nın Antalya halkı tarafından devlet görevlilerine teslim edilmesiyle isyan bastırılmış oldu (1659).¹⁷⁸

Bundan sonra XIX. yüzyıl başlarına kadar şehirde önemli bir gelişme yaşanmamıştır. Ancak II. Mahmud döneminde, daha önce öldürülen Kadı Abdurrahman Paşa'nın mallarını geri vermeyen mütesellim İbrahim Bey'in isyan girişimi, Antalya tarihinde önemli bir olaydır. Kadı Paşa olarak bilinen Kadı Abdurrahman Paşa; mir-i miranlık, Konya valiliği ve Alaiye mutasarrıflığı gibi memuriyetlerde bulunmuş Nizam-ı Cedit komutanlarından. Bu derece önemli görevleri üzerinde barındıran Abdurrahman Paşa, II. Mahmut'un tahta çıkmasından ve Bayraktar Mustafa Paşa'ya karşı girişilen isyandan sonra Nizam-ı Cedit aleyhtarlarının baş hedefleri arasında yer almıştır. Ölümü üzerine fermanlar yayınlanmakla birlikte bu iş için Teke mütesellimi Hacı Mehmet Ağa görevlendirilmiştir. Neticede Kadı Abdurrahman Paşa, Hacı Mehmet Ağa tarafından 27 Ocak 1809 tarihinde yakalanarak idam edilmiştir. Öncelikle Teke Bölgesi'nde daha sonra tüm devlet genelinde büyük şan ve üne sahip olan Hacı Mehmet Ağa'nın bu vasıfları bu olayla birlikte bir kat daha artmıştır. Hacı Mehmet Ağa'nın bundan sonraki ilk işi Kadı Abdurrahman Paşa'nın mallarına el koymak olmuştur. Devletin bu malları istemesi üzerine ise değişik hileler bulup oyalama taktiğine gitmiş, sonuçta da üzerine kuvvet sevk edileceği sırada vefat etmiştir.¹⁷⁹ Ancak burada, Hacı Mehmet Ağa'nın ölümünün kendi eceliyle değil de İstanbul'daki yönetim tarafından bir suikast sonucunda olabileceğinin başta oğlu İbrahim Bey olmak üzere yakın çevresindeki kişiler tarafından düşünüldüğünü belirtmek

¹⁷⁶ Mustafa Akdağ, *Türk Halkının Dirlik ve Düzenlik Kavgası*, Cem Yay., İstanbul, 1995, s.93-120,198-207.

¹⁷⁷ Karaca, a.g.e., s.56-60.

¹⁷⁸ Erten; *Antalya Tarihi*, s. 83; Emecen, a.g.m., s.234.

¹⁷⁹ Fahrettin Tızlak, “Tekelioğlu İsyanı”, *XIII. Türk Tarih Kongresi Bildiriler*, (Ayrı basım), TTK, Ankara, 2002, s.243-246.

gerekir.¹⁸⁰ Mehmet Ağa'nın ölümünden sonra mallarının devlet tarafından yazımı ve el konulması için İsmail Ağa adında birisi görevlendirilmiştir (28 Mart 1812).¹⁸¹

Bu gelişmelerden sonra mütesellimlikten çıkarılan Teke Sancağı muhassıllıkla yönetilmeye başlanmış ve Karamanlı Hacı Ali Paşa'ya verilmiştir. Karaman Hacı Ali Paşa'ya bu görevin verilmesinin ardından Hacı Mehmet Ağa'nın oğlu İbrahim Bey'in de yakınıp öldürülmesi konusunda emirler verilmiştir. İbrahim Bey ise Teke mütesellimliğinin kendisine verilmemiş olması, hakkında çıkan yakalanma emirleri ve son olarak babasının mallarının sayımı için görevlilerin Antalya'ya ulaşması gibi sebeplardan dolayı Antalya Kalesi'ne sığınmış ve 26 Kasım 1812 tarihinde devlete karşı isyana etmeye başlamıştır. 1814 yılına kadar sürmüş olan İbrahim Bey'in isyanı, Kaptan-ı Derya Hüsrev Paşa'nın üzerine gönderilerek kalenin ele geçirilmesi sonucunda 14 Haziran 1814 tarihinde bastırılmış, İbrahim de idam edilmiştir.¹⁸²

II.II. ANTALYA'NIN İDARİ TAKSİMATI

Osmanlı padişahlarının, ilk dönemlerde, fethedilen bir bölgeyi idare etmek için iki yetkili yönetici tayin ettikleri görülmektedir. Birincisi, 'Bey' olup padişahın idari otoritesini temsil etmekte idi. İkincisi, beyden bağımsız olarak hukuki otoriteyi temsil eden 'Kadı' idi. Osmanlı Devleti'nde idari birim ise 'Sancak' idi.

Ancak Osmanlı taşra idaresinde sancak temel idari birimken, bir süre sonra özellikle Rumeli'de fetihlerin artması sonucunda sancakların üzerinde bir kontrol üssü oluşturulmuştur. I. Murat zamanında Lala Şahin Paşa'ya Rumeli Beylerbeyliği'nin verilmesi ve 1393 yılında da Anadolu Beylerbeyliği'nin oluşturulması idari teşkilatın yavaş yavaş değişmeye başladığını göstermektedir. Sonuçta, sınırların genişlemesiyle, sancak yine idari bir birim olarak kalmakla birlikte birkaç sancağın birleştirilmesiyle eyaletler oluşturulmuş, idareleri de beylerbeyilerine verilmiştir.¹⁸³

Osmanlı Devleti'nde bu şekilde başlayan idari teşkilatma, devletin en olgun zamanlarını yaşadığı klasik dönemde tamamen yerine oturmuştur. Bu dönemde oluşturulan idari teşkilatma, XIX. yüzyıla kadar, sadece ufak birkaç değişiklikte devam etmiştir. Osmanlı klasik düzeninde devlet bir takım eyaletlere bölünmüştür. Birkaç sancağın birleştirilmesiyle oluşturulan eyaletlerin yönetimi, belirtildiği üzere, 'Beylerbeyi' denilen yöneticilere

¹⁸⁰ Francis Beaufort, *Karamania or A Brief Description of the South Coast of Asia Minor*, London, 1818, s. 124-125.

¹⁸¹ AŞS., 1, 19a, 68.

¹⁸² Tızlak, a.g.m., s. 246-151.

¹⁸³ İlber Ortaylı, *Türkiye İdare Tarihi*, Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü Yay., Ankara, 1979, 184-185.

verilmiştir. Sancakların yönetimi ise 'Sancakbeyi'ne bırakılmıştır.¹⁸⁴ 'Kaza', klasik Osmanlı düzeninde başlangıçta idari-adli bir birim iken XVI. yüzyıl sonlarından itibaren mahkeme kurulan yani kadı tayin edilen kasabalar kaza olarak adlandırılmış ve adli bir birim haline dönüştürülmüştür. XIX. yüzyıla kadar sadece adli birim olarak kabul edilen kazalar, Tanzimatla birlikte tekrar resmen idari birim kimliğini kazanmıştır.¹⁸⁵ Sonuç olarak Tanzimat'ın ilk dönemlerinde yapılan düzenlemelerle Osmanlı topraklarının ilk olarak eyaletlere, eyaletlerin sancaklara ve sancakların da kazalara ayrıldığını söyleyebiliriz. Kazalardan daha küçük birimlere 'Nahiye' adı verilmektedir. Nahiyelerin alt birimlerini köyler oluşturmakla birlikte bir yerleşim merkezinin en küçük idari birimini mahalleler teşkil etmekte idi.

XIX. yüzyıl ortalarında, daha önce olduğu gibi, Teke Sancağı olarak adlandırılan Antalya Sancağı, 'Nefs-i Antalya' denilen merkez Antalya, ona bağlı kazalar, nahiyeler ve bunlara bağlı bir çok köyden oluşmaktadır.¹⁸⁶

Teke Sancağı'nın Osmanlı idari teşkilatında oldukça durgun bir konuma sahip olduğunun söyleyebiliriz. Antalya, Teke Sancağı'nın merkezi durumunda olduğundan bu bölge fethedildikten sonra Anadolu Eyaleti'ne bağlanmıştır. Nitekim 1393 yılında oluşturulan Anadolu Eyaleti ilk dönemlerde 17 sancaktan teşkil edilmiş olup bu sancaklardan biri Teke (Antalya) Sancağı diğeri ise Alaiye (Alanya) Sancağı idi.¹⁸⁷ Teke Sancağı'nın bu durumu XIX. yüzyıla kadar hemen hemen hiç değişmemiştir.¹⁸⁸ Teke Sancağı'nın bağlı olduğu idari birimin ilk defa 1847 yılında değiştiği ve bu tarihten sonra Karaman Eyaleti'ne bağlandığı görülmektedir. Ancak bu durumun çok uzun sürmediği Teke Sancağı'nın 1869 yılında Konya Vilayeti'ne bağlı olduğunun görülmesinden anlaşılmaktadır.¹⁸⁹ Bu tarihten XX. yüzyıl başlarına kadar Teke Sancağı'nın idari teşkilattaki yerinde bir değişme olmamış ve Konya Vilayeti'ne bağlı kalmıştır.¹⁹⁰ Burada, Tanzimat hareketiyle birlikte 1842 yılında başlayan yeni düzenlemelerin eyalet değişiminde kendini hissettirdiğini söyleyebiliriz. 1864 yılında ise eyalet sisteminin esaslı bir reform süzgecinden geçirilmesi sonucunda yeni yapılanmalar

¹⁸⁴ Musa Çadırcı, *Tanzimat Döneminde Anadolu Kentleri'nin Sosyal ve Ekonomik Yapısı*, TTK., Ankara, 1997, s.10

¹⁸⁵ Musa Çadırcı, "Tanzimat Döneminde Osmanlı Ülke Yönetimi (1839-1876)", *IX. Türk Tarih Kongresi Ankara, 21-25 Eylül 1981 (Bildiriler)*, C.II, TTK., Ankara, 1988, s.1155.

¹⁸⁶ Moğol, a.g.e., s. 89.

¹⁸⁷ M.Çetin Varlık, "Anadolu Eyaleti Kuruluşu ve Gelişimi", *Osmanlı*, C.6, YTY., Ankara, 1999, s.123-128.

¹⁸⁸ XVI., XVII. yüzyıllar için Bkz. Aynı Kaynak, s.124-125; XVII., XVIII. yüzyıllar için Bkz. Orhan Kılıç, "XVII. Yüzyılın İlk Yarısında Osmanlı Devleti'nin Eyalet ve Sancak Teşkilatlanması", *Osmanlı*, C.6, YTY., Ankara, 1999, s.93; Genel tarihi seyir için Bkz. Tuncer Baykara, *Anadolu'nun Tarihi Coğrafyası'na Giriş I*, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yayınları, Ankara, 1988, s.99-116.

¹⁸⁹ Muhammet Güçlü, *XX. Yüzyılın İlk Yarısında Antalya*, Antalya, 1997, s.28-29.

¹⁹⁰ 1877-1918 arası için Bkz. Mutullah Sungur, "XIX. Yüzyıl Osmanlı Devleti'nde Taşra İdaresi ve Vilâyet Yönetimi", *Türkler*, C.13, YTY., Ankara, 2002, s.759.

ortaya çıkmış ve Vilayet Nizamnamesi yayınlanmıştır. Nizamnamenin uygulanmaya başlanmasıyla Teke Sancağı'nın idari durumunun değiştiği gözlemlenmektedir.

XIX. yüzyıla başlarında Teke Sancağı'na bağlı kazalar; kaza-i nefis-i şehr-i Antalya, Serik, Beşkonak¹⁹¹, Kızılkaya, Elmalı, Kaş, Finike, İğdir, Kalkanlı, Bucak¹⁹² olarak sıralanabilir.¹⁹³

1850'li yılların başlarında Antalya'ya bağlı nahiyeler; Serik, İstanos ve Has olarak belirtilmektedir.¹⁹⁴

XIX. yüzyılın ilk yarısında Teke Sancağı'nın köyleri şunlardır¹⁹⁵; Ali Fahreddin-i Kebîr, Ali Fahreddin-i Sagîr, İmecek, Yazır Kardıcı, Sekice, Kundu, Avcı Bayırı, Çaykenarı, Fığla, Çıvgalar, Karakoyunlu, Beğiş, Kurtlar Karamanı, Taşkesiği, Avdan, Akkilise, Andiye, Balıklı Kebîr, Balıklı Sagîr, Karkın, İnhan, Ekşili, Dere, Sülekler, Yaka, Yeltan, Şerafeddin, Bayır, Mamatlar, Garibce, Karakuyu, Bıyıklı, Çakıllı, Kızıllu, Çam, Sımandır, Geyik Bayırı, Yuva, Köşeler, Kandıra, Çukurca, Bağçe, Leylek, Ürkütlü, Kevzer, Durali, Osman Halifeler, Sökeler, Solak, Dumanlar, Belek, Kargalık, Karadiğın, Bayat, Mirahor, Çığlık, Cemaat-ı Millu, Karaman, Güzelim Asi Karaman, Şehr-i Karakoyunlu, Akçeaniş, Manay, Çıyıklı, Yeleme, Alaylu, Sığırlık, Viran Şehir, Gürün, Minecik

Yine Teke Sancağı'ndaki diğer köyleri bağlı oldukları kaza ve nahiyelere göre şu şekilde sıralayabiliriz.¹⁹⁶

Nefis-i Şehr-i Antalya'ya bağlı köyler; Ahatlı, Duacı, Keşirler, Koyunlar, Topallı, Varsak, Yukarı Karaman, Cihadiye, Hacı Celiler, Hatipler, İhsaniye, Kayadibi, Kurşunlu Çakırlar, Aşağı Karaman, Bahtılı, Çitdibi, Hisar Çandır, Yarbaş Çandır, Hurma, Başköy, Camili, Çığlık, Dereli, Ilıca, Kara Develiler, Kızıklı, Kirişçiler, Kovanlık, Yağca, Yeşilbayır, Kemer, Çamyuva, Ovacık, Ulupınar, Aslanbucak.

Elmalı Kazası'na bağlı köyler; Bayındır, Subaşı, Beyler, Semahöyük, Eğmir, Eskihişar, Avlan, Hacı Yusufklar, İmircik, Karamık, Macun, Mursal, Pir Hasanlar, Salur, Yakaçiftlik, Yalnızdam, Afşar, Ahatlı, Armutlu, Değirmen, İslamlar, Kızılcıca, Sarılar, Teke, Müğren, İlyığı, Çobansa, Çukurelma, Dire, Karaköy, Ovacık, Gilevgi.

Finike Kazası'na bağlı köyler; Akçaalan, Alacadağ, Dağbağ, Alasın, Günçanlı, Hallaç, Hasköy, Çavdır, Yazır, Yuvalılar.

¹⁹¹ Beşkonak, nahiye olarak da gösterilmektedir, Bkz. AŞS., 1, 4a, 15

¹⁹² Bucak, köy olarak da gösterilmektedir, Bkz. AŞS., 1, 3a,13.

¹⁹³ AŞS., 1, 3a, 13; AŞS., 1, 4a, 15;

¹⁹⁴ Güçlü, a.g.e., s.28.

¹⁹⁵ Moğol, a.g.e., s.92-96; Bir başka kaynaktan Sünd, Çirkinoba, Sokullu köyleri de Teke Sancağı'nın köyleri arasında verilmektedir, Serap Sarihan, **I Numaralı Şer'iyeye Siciline Göre XIX. Yüzyıl Başında Antalya'nın Sosyo-Ekonomik Profili**, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Antalya, 2003, s. 10-14.

¹⁹⁶ Moğol, a.g.e., s.96-97

Kaş Kazası'na bağlı köyler; Ağullu, Ahatlı, Akörü, Bayındır, Belenli, Boğazcık, Çerler, Çeşme, Çukurbağ, Dere, Gömbe, Karadağ, Kasaba, Kılınçlı, Kızılağaç, Ortabağ, Pınarbaşı, Sarılar, Uğrak, Yuva, Eynihal, Gökyazı, Beymelek, Çağman, Davazlar, Üçağız.

Serik Kazası'na bağlı köyler; Ahmediye, Akbaş, Akkınlı, Aşağıçatma, Aşağı Kocayatak, Belek, Berendi, Boğazak, Bucak, Burmahancı, Böğüş, Cumalı, Çanaksı, Çakallık, Çandır, Eminceler, Eskiörük, Zayımlar, Karadayı, Karataş, Karıncalı, Kızıllar, Kumköy, Kürüş, Sarıbalı, Satırlı, Üründü, Yanköy, Yukarı Kocayatak, Zırlankaya, Gebiz, Abdurrahmanlar, Akçapınar, Aşağıoba, Çatallar, Dorumlar, Hacı Osmanlar, Haskızılören, Kırbas, Kozan, Nebiler, Tekke, Yukarıçatma, Yunaklar.

İğdir Kazası'na bağlı köyler; Belen, Beykonak, Adrasan, Çayıçi, Savrun, Çalka, Kavak, Yazır, Salur, Sarıcasu, Yenice, Büyükalan, Dereköy, Gölcük, Karaağaç, Karacaören.

Bucak Kazası'na bağlı köyler; Çamlık, Sığırlık, Yenice, Dutalan, Üzümlüpınar, Kuyubaşı.

Kızılkağa Kazası'na bağlı köyler; Ürkütlü, Heybeli, Boğazköy.

Kalkanlı Kazası'na bağlı köyler; Aklar, Bezirgan, Çamlıköy, Çavdır, Çayköy, Gelemiş, İslamlar, Kınık, Sarıbelen, Üzümlü, Yuvacık.

İstanos (Korkuteli) Nahiyesi'ne bağlı köyler; Akkilise, Avdan, Bayat, Beğiş, Yeleme, Ali Fahreddin-i Kebîr, Ali Fahreddin-i Sagîr, Datköy, Dereköy, Karadiğın, Kevzer, İmecik, İmrahor, Karabayır, Krataş, Kargalık, Karkın, Köseleler, Sülekler, Taşkesiği, Sımandır, Yazır, Zivint, Belenköy, Çaykenarı, Fığla, Çukurca, Garıpcı, Karakuyu, Leylek, Yaka, Yahnıgediği, Andiye, Yelten, Piyadın, Çıvgalar, Bahçeyaka, Göçerler, Kayabaşı, Kırkpınar, Kızılaliler, Kozağacı, Küçükülü, Mamatlar, Nebiler, Osman Halifeler, Söğüt, Manay, Yeşiloba

Beşkonak Nahiyesi'ne bağlı köyler; Bozyaka, Aladana, Ballıbucak, Burmahan, Değirmenözü, Düzağaç, Karabük, Kızılcağ, Tazı.

Antalya'nın kaza, nahiyeye ve köyleri toplamı genel olarak bu şekilde ortaya konulmakla birlikte 8 No'lu Antalya Şer'iyye Sicilleri Defteri'nde geçen kaza, nahiyeye ve köyler şöyledir:

Belgelerin ayrıntılı incelenmesi sonucunda Teke Sancağı'na bağlı kazalar; Serik, Kızılkağa, Bucak, Finike, İğdir, Karaöz ve Gebiz olarak geçmektedir. Ancak belgelerde Gebiz ve Karaöz'den kaza, nahiyeye, aşiret veya köy olarak çeşitli şekillerde bahsedilmektedir.¹⁹⁷

Belgelerde sadece üç aded nahiyeye geçmekle birlikte bunların kesin olarak hangi kazalara bağlı oldukları belirtilmemiştir. Bunlar; İstanos, Beşkonak ve Murtana'dır.

8 No'lu Antalya Şer'iyye Sicilleri Defteri'de geçen köyler ise şunlardır; Çakallık, Kışla, Uncalı, Bayat, Ali Fahreddin-i Sagîr, Çığlıklı, Kundu, Solak, Karaman, Dumanlar, İkiabaşı, Yuva, Ürkütlü, Kışlakçı, Aralık, Bahtlı, Kızıllı, İstavruz, Osman Halifeler, Manay, Ali

¹⁹⁷ ASS., 8, 1b, 1-61a, 130.

Fahreddin, Akkilise, Karabayır, Varsak, Kara Mirahor, Beltan, Koyunlar, Kızılcağağaç, Koşarlar, Yarbaş Çandır, Keşirler, Zeytun, Kömürcüler, Çirkinoba, Yıla, Boğazak, Kozağağaç, Taşkesiği, Karakuyu, Kemeragzi, Mamatlar, Doyran, Şeyh, Durali, Kocayatak, Abdurrahmanlar, Çamköy, İmecek, Ali Fahreddin-i Kebîr, Macun, Çakal, Kargalık, Büğüş, Çaykenarı, Yalkel, Çakırlar, Aşağı Karaman, Hurma, Çandır, Dengere, Karaçalı, Kumköy, Yanköy, Berendi(?), Karıncalı, Kürüş, Arapkir, Kafala, Azime, Fettanlar, Dorumlar, Bağçe¹⁹⁸.

Bunlara ilaveten defterde yer yer aşiret isimleri de geçmektedir. Buna göre İstanos Nahiyesi'ne bağlı Sarı Keçili Aşireti¹⁹⁹, Antalya Kazası'nda Ahath Aşireti²⁰⁰ ve Keşirler Karyesi'nde Cakacı Aşireti²⁰¹ bulunmaktadır. Bu aşiretlerin yanında Gebiz ile Karaöz'ün bazen aşiret olarak da geçtiğini belirtmiştik.

XIX. yüzyıldaki Antalya'nın mahallelerini vermeden önce Antalya'nın XVI. yüzyıldaki mahallelerinin belirtilmesi karşılaştırma açısından bize yardımcı olacaktır. Camî-i Atfk, Mescid-i Karatay, Mescid-i Makbul Ağa, Mescid-i Mecdüddin, Mescid-i Has Balaban, Mescid-i Ahi Yusuf, İmaret-i Mecnun Çelebi (=Hatib Süleyman), Camî-i Cedîd, Mescid-i Cullah Kara, Mescid-i Limon, Mescid-i Baba Doğan, Mescid-i Bariye, Mescid-i Tuzcu, Mescid-i Ahıkızı, Mescid-i Subaşı Ali, Mescid-i Reis (=Mahmud Reis), Mescid-i Kara Paşa (=Elmalı), Mescid-i Demirci Süleyman, Cami-i Bali Bey, Mescid-i Hacı İlyas, Mescid-i Kara Ayvaz, Mescid-i Mehmed Çelebi v Musa, Mescid-i Şehruz Hâtûn, Mescid-i Hasan (=Taşalan), Mescid-i Abdülkerim, Mescid-i İmecikli, Mescid-i Seftavi, Mescid-i İskender, Mescid-i Arab, Mescid-i Şuca Halife, Kassab Kiçi Bali, Mescid-i Bali Halife (=Kızılharim), Mescid-i Hacı Durmuş, Mescid-i Aşık Doğan, Mescid-i Sağırcı Ali, Mescid-i Takyeci Mustafa (=Eşekli), Mescid-i Zorbalu, Mescid-i Hızır Sofu, Mescid-i İğdirli Hasan, Mescid-i Kavakyeri, Cemaat-i Gebran, Cemaat-i Yahudiyân, Cemaat-i Gebran²⁰²

XIX. yüzyılın ilk yarısında Antalya'nın mahalleri ise şöyledir; Camî-i Atfk, Kara Dayı, Ahî Kızı, Tuzcular, Ahî Yusuf, İskender, Çullah Kara, Hacı Balaban, Hatib Süleyman, Mecdeddin, Kızılsaray, Kara Çallu, Tahıl Bazarı, Divan Yeri, Keçi Bali, Sağır Beğ, Aşık Doğan, Timurcu Süleyman, Bali Beğ, Arab Mescidi, Şeyh Süca, Araban, Kızıl Harim, Çavuş Bağçesi, Sofular, Şeyh Sinan, Timurcu Kara, Baba Doğan, Camî-i Cedîd, Kirişçiler, Meydan, Yüksek, Makbul Ağa, Takyeci Mustafa, İğdir Hasan, Kışlak²⁰³

¹⁹⁸ ASS., 8, 1b, 1- 61a, 130.

¹⁹⁹ ASS., 8, 14b, 31

²⁰⁰ ASS., 8, 40a, 104.

²⁰¹ ASS., 8, 51b, 118.

²⁰² A. Latif Armağan, XVI. Yüzyılda Teke Sancağı (Tapû-Tahrîr Defterlerine Göre), Ankara Üniv Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı Basılmamış Doktora Tezi, Ankara, 1996, s.270-271.

²⁰³ ASS., 1, 10b, 38; ASS., 1, 10b, 39.

Farklı bir kaynakta; Elmalu, Perakende-i Zimmîyan, Barban Çandı, Çit Zimmî²⁰⁴; diğer bir kaynakta ise bunların dışında; Hisar Cündi, Hisarlı/Kısalı, Alaylu, Zeytun, Hurma, Unculu/Uncalı, Şehr-i Karakoyunlu²⁰⁵ yerleşim merkezleri Antalya'nın mahalleleri arasında sayılmaktadır.

8 No'lu Antalya Şer'iyye Sicilleri Defteri, 1854-1859 yılları arasında Antalya'nın mahallelerini gösteren düzenli ve toplu bir kayıt içermemektedir. Defterdeki belgelerin tek tek incelenmesi sonucunda sadece şu mahalleler ortaya çıkarılabilmektedir; Cami-i Cedid, Tuzcular, Ekdir Hasan, Makbule, Şeyh Sinan, Kızılharım, Çavuş Bahçesi, Meydan, Arab Mescidi, Bali Beğ, Ahi Yusuf, Baba Doğan, Karakuyu, Timucu Kara, Tahıl Bazarı, Aşık Doğan, Ekdir Hasan, Ahi Kızı, Hasbalaban, Elmalu, Sofular, Keçi Bali, Değirmenönü, Cami-i Atık, Timurcu Süleyman, İskele, İskender Çelebi²⁰⁶.

Genel olarak XVI. yüzyıldan XIX. yüzyıl ortalarına kadar bu mahalleler karşılaştırılmalı olarak incelendiğinde çoğunun kökeninin XVI. yüzyıla kadar indiği, bazılarının ise süreç içerisinde isim değişikliğine uğradığı görülmektedir.

Tablo 2.1. XVI. ile XIX. yüzyıllar arasında isim değişikliğine uğramış mahalleler

XVI. yüzyıl	XIX. yüzyıl başları	1854-1859
Karatay	Karadayı	
Makbul Ağa	Makbul Ağa	Makbule
Kara Paşa	Elmalu	Elmalu
İskender	İskender	İskender Çelebi
Kassab Kiçi Bali	Kiçi Bali	Keçi Bali
Sağırca Ali	Sağır Beğ	
İğdirli Hasan	İğdir Hasan	Ekdir Hasan
Tuzcu	Tuzcular	Tuzcular
Hızır Sofu	Sofular	Sofular

İsim değişikliklerinden ziyade XVI. yüzyıldaki bazı mahallelerin XIX. yüzyılda artık var olmadıkları, bazılarının ise köy veya kaza haline geldikleri dikkat çekmektedir.

²⁰⁴ Moğol, a.g.e., s.98-99.

²⁰⁵ Güçlü, a.g.e., s.29

²⁰⁶ ASS., 8, 1b, 1-61a, 130.

II.III. ANTALYA'NIN İDARİ TEŞKİLATI²⁰⁷

Osmanlı Devleti'nin sancak idare sistemine ayrıntılı olarak göz atıldığında durumun, uygulanan yeni düzenlemelerle, oldukça karışık vaziyet arz ettiği görülmektedir. Bu nedenle ana hatlarına değinilecek olan sancak idaresinde başlıca üç idari yönetici dikkat çekmektedir.

Bunlardan ilki '*Mutasarrıf*'tır. Yapılan yeni düzenlemelerle birlikte bir sancağın yönetimi, genel olarak vezir rütbesine sahip paşalardan seçilen 'mir-i miran', 'vezir-i ma'liye', 'devletlü' gibi elkablarla anılan mutasarrıflara bırakılmıştır. Bir mutasarrıfın aynı anda bir veya birden fazla sancağa idareci olarak atandığı görülebilmektedir.²⁰⁸ Göreve gelebilen paşalar 'mutasarrıf' sıfatıyla atandıkları sancağı yönetirken, gelemeyenler yerlerine 'mütesellim' adı verilen bir kişiyi yönetici olarak tayin edebiliyorlardı. Sancaklarda idari yönetici olarak bahsedebileceğimiz ikinci görevli bu mütesellimlerdir. Osmanlı klasik döneminin sonlarından itibaren, görevlendirilen vali, sancakbeyleri, son zamanlarda ise mutasarrıfların seferde olması, görev yerlerine gelmelerinin uzun süre alması veya başka bir nedenden dolayı sancağa gelememesi durumunda yerlerine, sancaklarını yönetmek için o bölgenin ayan veya eşrafından seçilen güvenilir kişiler seçilirdi, ki onlara "*Mütesellim*" adı verilmektedir.²⁰⁹ Mütesellimliğin anlamının ve görev yetkilerinin son zamanlarda bazı değişmelere uğradığı görülmektedir. Nitekim XVIII. yüzyılla birlikte "*arpalık*" olarak bazı sancakların gelirleri, vali olmaları gerekirken tayin edilecek eyalet bulunamadığından, bir çok bey ve paşaya verilmiştir. Gelirleri bırakılan sancaklara bu görevliler gitmeyerek, buralara mütesellimleri tayin etmişlerdir. Mütesellimlerin sancak yönetimleri iki şekilde gerçekleşebilmekte idi. Tayin edildikleri sancağın idari ve mali işlerine bakarak gelirlerin bir kısmını kendilerine ayırmakta idiler. Sancakların bu suretle yönetilmeleri mümkün olduğu gibi belirli bir paranın mutasarrıfa peşin verilmesinden sonra sancak gelirlerinin tamamen mütesellime kaldığı yönetim şekli de mevcuttu.²¹⁰ Son olarak ise 'muhasıllık'tan bahsedebiliriz. Muhasıllık bir eyalet veya sancağın gelirini, hasılatını toplamak demektir. Başlangıçta, gelirleri padişaha ait olan hasları idare etmekle görevli olan muhasıl, sonraları mutasarrıflar gibi bir eyalet veya sancağın hem yöneticisi hem de hasılatını toplayan görevli

²⁰⁷ 8 No'lu Antalya Şer'iyye Sicilleri genel olarak tereke kayıtlarından oluştuğu için Antalya'nın bu dönemdeki yönetimi hakkında fazla bilgi bulunmamaktadır. Bu nedenle bölüm kısa tutulmuştur.

²⁰⁸ Rifat Özdemir, *XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Ankara (Fiziki, Demografik, İdari ve Sosyo-Ekonomik Yapısı) 1745-1840*, Ankara, 1986, s.143

²⁰⁹ Musa Çadırcı, "II. Mahmut Döneminde Mütesellimlik Kurumu", *DTCFD.*, XXVIII/3-4, Ankara, 1970, s.287.

²¹⁰ Yücel Özkaya, "XVIII. Yüzyılda Mütesellimlik Müessesesi", *DTCFD.*, XXIV/3-4, Ankara, 1996, s.371

durumuna gelmiştir.²¹¹ Muhassıl sıfatının ilk defa, Tanzimat'tan sonra eyalet, sancak ve kazalarda devletin gelir ve giderlerinden sorumlu görevliler için kullanıldığı görülmektedir.²¹²

XIX. yüzyılın ilk yarısında Teke Sancağı'nın, bazen Hamid Sancağı ile birleştirilerek bazen de ayrı ayrı "Vezir" rütbeli paşalara 'mutasarrıflık' olarak verildiği görülmektedir. Mütesellimler ise doğrudan merkezi hükümet veya bir "hazine" tarafından bu sancaklardan birisine veya ikisine birden "Teke Sancağı Mütesellimi" veya "Teke ve Hamid Sancakları Mütesellimi" olarak atanabilmekte idi.²¹³ İncelenen defterde bu konu ile ilgili tek bir kayıt bulunmaktadır. Tereke kayıtları içerisinde 'Teke mütesellimi zimmeti' şeklinde geçen ibareden Teke Sancağı'nın 1271(1855) yılında mütesellimliğe tâbi olduğu anlaşılmaktadır.²¹⁴

Osmanlı Devleti'nde, Tanzimat Fermanı'nın ilan edilmesiyle Meclis-i Vala-yı Ahkam-ı Adliyye Kararları doğrultusunda ülke yönetiminde bir çok yeni düzenleme yapılmıştır. Bu yapılanmalar doğrudan doğruya merkezin kontrolünde bulunan eyaletlerde uygulanmaya başlanarak ülke yönetimi yeni baştan düzenlenmiştir. 1840-1852 yılları arasında gerçekleştirilen ilk düzenlemeler arasında 'iltizam' usulünün kaldırılması oldukça önemlidir. Sancak yönetimi 'mütesellimler'den alınarak 'muhassıllara' verildi. Muhassıllar, bölgenin hem yönetimi ile hem de vergilerini toplayarak hazineye göndermekle vazifeli idi. Ancak 1840 yılında uygulanmaya başlanan bu sistem 1842'de kaldırılarak tekrar iltizam sistemine dönülmüştür. Eyalet ve sancak yönetimi yeniden düzenlenerek eyaletler sancaklara, sancaklar kazalara ayrılmıştır. Köyler ise en küçük birim olarak varlıklarını devam ettirmişlerdir. Köylerin yönetimi muhtarlara, kazanın ki, 'kaza müdürüne', sancak yönetimi ise 'kaymakam'a verilmiştir. Eyalet ise o zamana kadar olduğu gibi 'vali'lerce yönetilecekti.²¹⁵

Tanzimat'tan sonra başlayan idari düzenlemelerin Teke Bölgesi'ndeki yansımaları, incelenen dönemde görülmektedir. Şöyle ki 1267 (1850) yılında Teke Sancağı 'kaymakamlık'la yönetilmektedir ve bu görevde Hasan Rüştü bulunmaktadır. 1271 (1854)'de Teke Sancağı Kaymakamı Mehmet Bey olup vekaletinde Konyalı Hüseyin Nesim Efendi bulunmaktadır. 1273 (1856) yılında ise kaymakamlık görevini İsmail Sabri Bey ifâ etmekle birlikte 1275 (1858) yılı başlarına kadar bu görevde kaldığı anlaşılmaktadır. 1275 (1858) yılının ilk ayında azledilen İsmail Bey'in yerine Hasan Bey geçmiştir. Hasan Bey, aynı yılın son ayına kadar bu görevde kalmıştır. 1275 (1858) sonlarında ise Teke Sancağı Kaymakamı olarak Mustafa Paşa görülmektedir. 1277 (1860) yılına kadar bu görevde kalan Mustafa Paşa bu yıl yerini Rumeli Beylerbeyliği payelilerinden Abdurrahman Paşa'ya devretmiştir.²¹⁶

²¹¹ Çadırcı, a.g.e., s. 22.

²¹² Aynı Kaynak, s.208-209.

²¹³ Rifat Özdemir, "Osmanlı Döneminde Antalya'nın ....", s.1370.

²¹⁴ AŞS., 8, 8a, 16.

²¹⁵ Çadırcı, "Tanzimat Döneminde Osmanlı ....", s.1155.

²¹⁶ Erten, Antalya Tarihi, s.94-95.

8 No'lu Antalya Sicilleri Defteri'ndeki bazı kayıtlar verilen bilgilerin doğruluğunu teyit etmektedir. Defterdeki belgelerde Teke Sancağı'nın incelenen dönemdeki kaymakamları tek tek verilmemekle birlikte sadece İsmail Sabri Bey'in Cemâzi'l-âhir 1273 (Ocak 1857) tarihinde işbaşında olduğu anlaşılmaktadır.²¹⁷

Yine incelenen defterde, Antalya'nın bazı kaza, köy ve mahallelerinin yöneticileri belirtilmektedir. Genellikle tereke kayıtlarında alacaklı durumunda görünen bu yöneticiler görevde buldukları tarihlerle birlikte şöyledir; Kızılkaya Kazası Müdürü Getürücü oğlu Mustafa Ağa 05.C.1271 (23.02.1855)²¹⁸, Gebiz Kazası Müdürü Veli Bey 05.C.1271 (23.02.1855)²¹⁹, Beşkonak Müdürü Mustafa Ağa 04.Ca.1271 (23.01.1855)²²⁰, Murtana Müdürü Şeyh Ali Ağa 30.C.1274 (15.02.1858)²²¹, Şeyh Sinan Mahallesi Muhtarı Yörük el-Hacc İbrahim 15.S.1271 (06.11.1854)²²².

Belirtilenlerden dışında Ayan, Kethüda, Dizdar, Şehbender gibi yetkilileri de idari görevliler arasında sayabiliriz.

Ayanlığın ortaya çıkmasındaki amaç, ileri gelen kişiler ile halkın kendi başkanı olacak kişiyi kendi seçmesi ve onun aracılığıyla devlet tarafından yapılması istenilen isteklerin hızlı ve yerinde olarak yürütülmesi idi. Buna karşın II. Mahmut döneminde ayanların merkezi otoriteyi bozduklarına kesin kanaat getirilmiş ve bunların ortadan kaldırılması için sancaklara yerli halktan voyvoda, mütesellim ve muhassıl gibi görevliler tayin edilmiştir. Ancak bu görevlilerin tayini, beklenen sonucun tersi çıkarmış, hatta vergi toplanması ve asker temini gibi konularda ayanlara başvurulması bu örgütün yıkılmaz bir hale gelmesini sağlamıştır. Alınan tüm önlemlere rağmen ayanlığın birden bire ortadan kaldırılmasını sağlamamıştır. Ayanlık, Tanzimat hareketinin getirmiş olduğu yeni düzenlemeler arasında bazı kazalarda varlığını devam ettirmiş ve zamanla ortadan kalkmıştır.²²³ 1840'tan sonra yönetim görevlileri arasında halk hükümet ilişkilerinin düzenlenmesinde artık ayanlara yer olmamasına rağmen ayan kökenli kimselerin sancak merkezlerinde kurulan meclislere üye oldukları görülmektedir. Bunun yanısıra başka sıfatlarla şehir ve kasaba yönetiminde etkinliklerini uzun süre devam ettirmişlerdir.²²⁴

XIX. yüzyıl ortalarında devlet içerisinde her ne kadar kaldırıldığı belirtilse de, ayanların varlıklarının Antaya'da açık olarak devam ettiği görülmektedir. İncelenen hemen hemen bütün belgelerde ayan olarak nitelendirilen kimselere rastlanmaktadır. Ayrıca bu kimselerin

²¹⁷ AŞS., 8, 35b, 94

²¹⁸ AŞS., 8, 13a, 29.

²¹⁹ AŞS., 8, 13b, 30.

²²⁰ AŞS., 8, 8a, 16

²²¹ AŞS., 8, 44a, 111

²²² AŞS., 8, 5a, 8.

²²³ Yücel Özkaya, *Osmanlı İmparatorluğu'da Âyânlık*, TTK., Ankara, 1994, s. 271, 300-301

²²⁴ Çadırcı, a.g.e., s. 37.

bazı köylerin ayanı olarak görev yaptıkları da anlaşılmaktadır. İstanos Nahiyesine bağlı Ürkütlü Köyü Ayanı Abdullah Ağa buna örnek teşkil edebilir 1271 (1855).²²⁵

Şehirlerde önemli sorumlulukları bulunan bir diğer görevli ise 'Şehir Kethüdası'dır. Osmanlı Devleti'nin kuruluşundan itibaren var olan ancak daha sonraları etkinliğini yitiren Şehir Kethüdalığı, zaman zaman ayanlığa karşı tekrar diriltilmeye çalışılsa da bu pek etkili olmamış ancak ortadadan da kalkmayarak Tanzimat dönemine kadar ayanlıkla birlikte şehir merkezlerinde varlıklarını sürdürmüşlerdir. Şehir eşrafınca kadı huzurunda seçilen şehir kethüdalarının başlıca görevleri; şehri ziyarete gelen devlet görevlilerini, sefere çıkan veya eşkiya izleyen askerleri, yolculuk yapan, göreve giden vali, mutasarrıf, mütesellim gibi yöneticileri ağırlamak ve onların rahatını sağlamak idi. Bundan başka şehir kethüdalarının vergilendirme konusunda da görevli oldukları bilinmektedir.²²⁶ İncelenen şer'iyye sicillerinde kethüda olarak vasıflandırılan bir çok kişi bulunmakla birlikte bunların hangi yerleşim merkezinin (kaza, nahiyeye, köy) kethüdası olduğu belirtilmemektedir. Ancak kayıtlarda geçen kethüdaların tamamının Antalya'da bulunduğu varsayılırsa bir bölgede birden fazla kethüdanın görevli olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır.

Belgelerde şehir kethüdalarından farklı olarak Kale Kethüdalığı'nın da mevcut olduğu ve şehir kethüdalarından ayrıldığı görülmektedir.²²⁷ Kale Kethüdası, Kale hizmetleri konusunda 'Kale Dizdarı'nın yardımcısıdır. Kale erlerinin düzenin sağlanması ve diğer hizmetlerin yerine getirilmesinden kale dizdarı ile birlikte sorumludur. Ayrıca kale dizdarının sefere katılmaması durumunda 'Başbuğ' sıfatı ile emrindeki kuvvetlerle birlikte sefere katılmakla görevli idi.²²⁸

Buradan anlaşılacağı üzere şehir kalesinden sorumlu olan görevlilere Kale Dizdarı denilmektedir ki hem idari hem de askeri bir görevdir. Kalenin her türlü sorumluluğunu üzerinde taşıyan kale dizdarları hakkında eldeki belgelerde iki kayıt bulunmaktadır. Ancak bunlar fazla bir öneme sahip değildir. Mahkemece verilen iki hüccetin şahitler bölümünde "Diz-dârzâde Hasan Beğ"²²⁹ şeklinde yer alan aynı ibarelerden sadece Kale Dizdarlığı görevinin halen devam ettiği sonucundan başka bir bilgi çıkaramamaktayız.

Burada, 'Emin-i Beytü'l-Mal' ve yine bu görevle ilgili olarak bir diğer idareci 'Emval Müdürü'nden bahsetmemiz yerinde olacaktır. Eldeki belgelerden emval müdürünün görevi, mirasçı bırakmadan veya mirasçıları bulunamayan ölmüş kişilerin mallarına el koymak

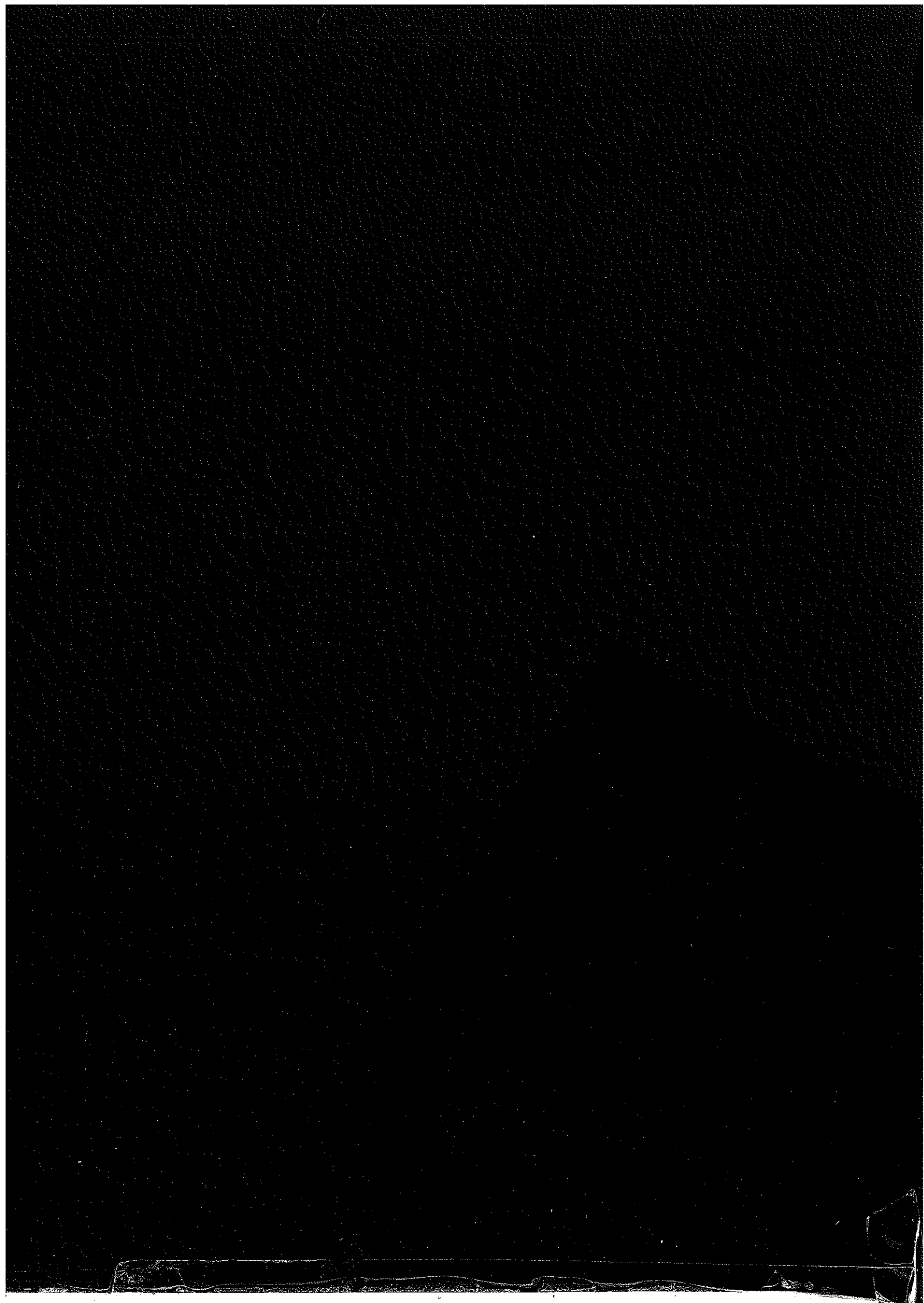
²²⁵ AŞS., 8, 14b, 32

²²⁶ Çadırcı, a.g.e., s.41-42.

²²⁷ AŞS., 8, 56a, 123

²²⁸ Moğol, a.g.e., s.130, Burada Yeniçeri Ocağı'nın kaldırılmasıyla Kale Kethüdalığı'nın da kaldırıldığı yerine mansûre ve redif askeri teşkilatlarının kurulduğu belirtilmektedir. Ancak belirtilen belge ocağın kaldırılmasından çeyrek asır sonra düzenlenmiş olması nedeniyle bu teşkilatın halen hayatta olduğu anlaşılmaktadır, Bkz. AŞS., 8, 56a, 123

²²⁹ AŞS., 8, 40a, 104; AŞS., 8, 40a, 105

biçiminde çıkmaktadır. Emval müdürü, el koyduğu malları kazadaki pazar yerinde satarak elde edilen meblağdan bu işlem için harcanan miktarı çıkarırdı, kalan miktarı da mal sandığına konulmak üzere sandık eminine teslim ederdi.²³⁰ 25.Ca.1271 (13.02.1855) tarihinde Teke Sancağı Emval Müdürü olarak Halil Efendi ibn-i Molla Mustafa Efendi bulunmaktadır.²³¹ Ancak bir süre sonra bu görevde İsmail Hakkı Efendi ibn-i el-Hâcc Ahmed Ağa görünmektedir C.1272 (08.02.1856)²³². Ayrıca 1273 (1857) yılında Mal Katibi olarak Ahmed Tevfik Efendi'nin görev yaptığı anlaşılmaktadır.²³³

İdari görevliler arasında sayabileceğimiz bir diğer memur Emin-i Beytü'l-Mal olarak adlandırılmaktadır. II. Mahmut döneminden itibaren ülkedeki sancak ve kaza merkezlerinde birer 'Memleket Sandığı' oluşturulmuştur. Buradaki amaç giderlerin tek elden karşılanması idi.²³⁴ Bu sandıklara 'devlet hazinesi' demek olan Beytü'l-Mal'ın kaza merkezlerinde oluşturulmuş küçük birer prototipi olarak bakılabilir. Bu sandıklardan sorumlu devlet görevlilerine 'Emin-i Sandık' veya 'Emin-i Beytü'l-Mal' adı verilmekte idi. Antalya'nın incelenen dönemdeki Sandık Emni Hoca Ligori'dir.²³⁵ Sandık emini, mal müdürünün getirdiği parayı sandığa koyarak sorumluluğunu üstlenirdi. Eğerki ileride, terekesine el konulmuş bir kişinin varisi ortaya çıkarsa ve gerçek varis olduğunu kanıtlarsa el konulan paralar bu kişiye verilir. Yani bu sandıkların garantili bir emanet usulünü yansıttığını söyleyebiliriz.

Osmanlı Devleti içerisindeki bir sancağın veya bir kazanın idari görevlileri şüphesiz bu kadarla sınırlı değildir. Ancak konumuzun temel kaynağını oluşturan şer'iyye sicillerinde geçen ve haklarında tutarlı bilgiler verilen görevliler bu kadardır.

II.IV. ADLİ TEŞKİLAT

II.IV.I. Kadı

'Kadı'nın "*insanlar arasında meydana gelen çekişme ve davaları şer'i hükümlere göre çözümlmek için yetkili makamca tayin edilen kişi*" demek olduğunu daha önce belirtmiştik.

Kadılar belirli bir kazaya tayin edildiğinde, daha önceki kadının tutmuş olduğu şer'iyye sicilleri defterine veya kendine özel açmış olduğu yeni deftere ne zaman tayin edildiğini gösteren buyrulduğunu yazmadan önce görevine başlayamazdı. Bir çok defterin incelenmesini

²³⁰ AŞS., 8, 28b, 70; AŞS., 8, 28b, 71

²³¹ AŞS., 8, 12b, 28.

²³² AŞS., 8, 28b, 70; AŞS., 8, 32b, 84.

²³³ AŞS., 8, 33b, 86; AŞS., 8, 35a, 93.

²³⁴ Çadırcı, a.g.e., s. 230.

²³⁵ AŞS., 8, 12b, 28; AŞS., 8, 35a, 93.

gerektiren araştırmalarda bu kayıtlar bize kadıların görev süreleri hakkında sağlıklı bilgiler verebilir.

8 No'lu Antalya Şer'iyye Sicilleri Defteri'nin girişinde yer alan tayin buyrulduşuna göre gurre-i R. 1268 (24.01.1852) tarihinde Antalya'ya kadı naibi olarak Mehmed Emin Efendi atanmıştır.²³⁶ Defterdeki 1275 (1858) tarihli son kayıta kadar bundan başka buyruldu kaydının bulunmaması, bize, Mehmed Emin Efendi'nin bu tarihe kadar görevde kaldığını göstermektedir.

Bunun yanında incelenen bazı belgelerde Antalya'da görev yapan geçmişteki kadılar hakkında bazılar verilmektedir. 1271(1855) yılına ait bir kayıta hakim-i sabık olarak Vehbi Efendi geçmektedir.²³⁷ Bunun yanında hakim-i sabık ve esbak olarak İbrahim Reşid Efendi ve Mehmed Őakir Efendi'nin gösterildiği başka bir kayıt daha mevcuttur 1274 (1858).²³⁸

Kadıların, kaza idaresinde adli işleri yürütmekte birinci dereceden görevli kişi olduğu genel olarak bilinmektedir. Kadıların hukuki alanda; Şer'i hükümleri yerine getirme, Hanefi mezhebinin tartışmalı olan görüşlerinden en doğrusunu bulup uygulama, Şer'iyye sicillerinin yazımı, velisi veya vasisi olmayan küçükleri evlendirme, ölen kişilerin mallarını miraslarına taksim etme, yetimler ile kayıpların mallarını muhafaza etme, vasi ve vekilleri tayin veya azil, vakıfları ve muhasebelerini kontrol, evlenme veya boşanmaları sağlama, vasiyetleri yerine getirme gibi işleri mevcuttur.²³⁹

Osmanlı Devleti'nde kadı, bulunduğu bölgenin sadece adli amiri değil aynı zamanda o bölgenin idarî, askerî ve beledî işlerinin bazılarında sorumlu üst düzey kamu görevlisidir. Kadıların genel olarak mülki görevi, idari açıdan başında buldukları yerin yönetimidir. Kadıların bulunduğu idari birimin başında kanunlara uymayanları, halkın çeşitli Şikayetlerini ve isteklerini merkeze iletmek yani devlet ile halk arasındaki ilişkileri sağlamak, karşılıklı yazıları alıp verme, gelen fermanları ve emirleri halka duyurmak ve bunlara uyulmasını sağlamak, Şer'i hukukun yanısıra rfi kanun ve hükümlerin, yasaknamelerin uygulanması ve halkın yerel idareciler tarafından baskı altında tutulmasına engel olmak en başta gelen görevlerindendir.²⁴⁰ Ayrıca sefer-i hümayun sırasında kendi bölgesindeki halkı ilgilendiren konulardan, halktan toplanması istenilen vergilerin denetiminden, kaçakçılığın ve karaborsacılığın önlenmesinden, kale dizdarlarının kadıya bağlı olmasından dolayı Şehir kalesinin bakımından, bulunduğu yerin bayındırlık işlerinden, imam, hatip, vaiz gibi görevlileri tayin etmekten, has ve tımarların kontrol edilmesinden sorumlu olan kişi yine

²³⁶ AŐŐ., 8, 2a, 3.

²³⁷ AŐŐ., 8, 11b, 26.

²³⁸ AŐŐ., 8, 52a, 119.

²³⁹ Ahmet Akgündüz, "Şer'iye Mahkemeleri ve Şer'iye Sicilleri", Türkler, C.10, YTY., Ankara, 2002, s 55.

²⁴⁰ Feda Şamil Arık, "Osmanlılarda Kadılık Müessesesi", OTAM, S.8, Ankara Üniv. Basımevi, Ankara, 1997, s.25.

kadılarıdır.²⁴¹ Aynı zamanda kadılar; çarşı-pazarı, satılan malları, bu malların özelliklerini, fiyatlarını denetleyen, narhı belirleyen birer mahalli yöneticilerdir. Onların bu konudaki en büyük yardımcılarını ihtisab ağası veya muhtesib denilen görevlilerdir.²⁴²

Tüm bu görevlerinin yanında kadıların noterlik görevi yaptığı da görülmektedir. Nitekim verdikleri hüccetlerde kadıların kararlarının yer almayıp sadece durumun tespiti ve geçerliliği sağlanmaktadır. Seçilen vasinin vasiliğinin kadı önünde belirtilmesi²⁴³, evlenmelerin kadı huzurunda yapılması²⁴⁴ bunlara delil olabilmektedir.

II.IV.II. Kadıların Yardımcıları

Osmanlı Devleti'nde bu derece önemli bir kademeyi işgal eden ve bir çok görevi üzerinde taşıyan kadıların tüm bu sorumlulukları tek başına yerine getirdiği şüphesiz düşünülemez.

Kadıların sorumlu oldukları bölgelerde kendilerine yardımcı olan çeşitli görevliler vardır. Bunların başında naibler gelmektedir. Katipler, muhızırbaşı ve muhızırlar, mahkeme hademeleri gibi görevliler yine kadının yardımcılarındandır. Esnaf kethüdası, mütevellî, subaşı ve sipahi gibileri ise görevlerinde kadıya karşı sorumludurlar.²⁴⁵

Kadıların en başta gelen yardımcısı "*Kadı vekili*" anlamına gelen 'Naib'lerdir. Osmanlı kaza teşkilatında kadı ve mevalinin kaza hizmetlerinde yardımcısı olan naibler kazanın asıl sahibi olan kadı tarafından seçilerek kendisine bir belge verilir, bu belge bulunduğu bölgeye göre Anadolu ve Rumeli kazaskeri tarafından onaylanırdı. Kadının azli naibin azlini gerektirmezdi. Görevini kötüye kullanan naibler hakkında Divan-ı Hümayun'a gelen şikayetlerle kazasker ilgilenir, ilgili kadılar ve idari amirlere onun vasıtasıyla hükümler gönderilirdi.²⁴⁶ Genellikle kadının görev yerindeki ulemeden seçilen naiblerin medreseden icazet almış olmaları gerekmektedir. Kadıların bulunmadığı durumlarda davalara bakmaya yetkili olan naibler, çoğunlukla kazaya bağlı bulunan nahiye, köy, bucaklardaki davalara bakmakla görevlidir. Medeni ve ceza hukuku alanlarında hüküm verebilirdi ancak kesinlik kazanması için kadının onayı gerekmekte idi.²⁴⁷ Kadının tayin edildiği kazanın büyüklüğüne göre sadece bir naib atandığı gibi bu sayı artabilirdi de. Bundan dolayı kaza, sancak ve eyalet

²⁴¹ İber Ortaylı, "Osmanlı Devleti'nde Kadı", *İA.*, C 24, IDV., İstanbul, 2001, s.72; M Âkif Aydın, "Osmanlıda Hukuk", *Osmanlı Devleti Tarihi*, (Edit. Ekmeleddin İhsanoğlu), C 2, İRCİCA, İstanbul, 1999, s.397

²⁴² Aydın, "Osmanlıda Hukuk", s.397.

²⁴³ AŞS., 8, 15a, 33, AŞS., 8, 48b, 112.

²⁴⁴ AŞS., 8, 40a, 104; AŞS., 8, 40a, 105.

²⁴⁵ Hasan Tahsin Fendoğlu, "Osmanlı'da Kadılık Kurumu ve Yargının Bağımsızlığı", *Osmanlı*, C 6, YTY., Ankara, 1999, s.456.

²⁴⁶ Mehmet İpşirli, "Osmanlı Devleti'nde Kazaskerlik (XVII.Yüzyıla Kadar)", *Belleten*, S. 232, C. LXI, TTK., Ankara, 1998, s.674.

²⁴⁷ Arık, a.g.m., s.21.

kadılarının naib sayısı farklılık arz edebilirdi.²⁴⁸ Bunun yanında 'Mevali' denilen büyük kadılar genellikle bizzat atandıkları eyaletlere gitmeyerek kendileri tarafından vekil olmak üzere naib gönderebilirlerdi.²⁴⁹

İncelenen dönemde Antalya Naibi olarak Mehmet Emin Efendi'nin görev yaptığı daha önce belirtmekle birlikte bu dönemde diğer kazalara da naiblerin görevlendirildiği anlaşılmaktadır. Finike Kazası'nda 1271(1855) yılında Ali Efendi'nin naib olarak görev yaptığı kayıtlardan çıkmaktadır.²⁵⁰

Davalarla ilgili kişilerden mahkemeye getirilmesi gereken kişileri mahkemeye getirmekle görevli olan kişiler muhızırbaşı ve emrindeki muhızırlardır ki bunlar da kadıların yardımcılarındandır.²⁵¹ Muhızırbaşı olmak isteyen kişiler bir dilekçe ile merkeze başvurarak 'muhızırbaşılık beratı' almak zorunda idi. Bu kişiler yaptıkları işler karşılığında 'ihzariye' denilen bir ücret alırlardı. Bunların mahkemeyi ilgilendiren başka işlerle örneğin mahkemece el konulan mal ve paraların korunması, mahkeme önünde beklemek, mahkeme düzenini sağlamak gibi görevlerle de ilgileniyorlardı.²⁵² İncelenen dönemde Antalya'da bir çok muhızır bulunmakla birlikte başlıca iki muhızırbaşı tespit edilmiştir. 1271 (1854) tarihli bir hüccet kaydında muhızırbaşı olarak Süleyman Ağa isimli bir kişi görev yapmaktadır.²⁵³ Yine aynı yılın Mart ve Nisan aylarında bu kez Mustafa Ağa adlı şahıs muhızırbaşı olarak görünmektedir.²⁵⁴

Miras davalarında muhallefatin taksimi ile sorumlu olan 'kassamlar' da doğrudan doğruya kadıya bağlı görevlilerdendir.²⁵⁵ Muhallefatın geride kalan mirasçılara taksimi görevi esasında kadıların görevleridir. Ancak bu görevi kadı adına kassamlar yerine getirirdi

Katipler ise sicillerin yazımı ve belgelerin düzenlenmesinden sorumlu olan kişiler²⁵⁶ olup, bu dönemde, Antalya'da mahkeme katibi olarak görünen ilk kişi Süleyman Efendi'dir 1271 (1854)²⁵⁷ Daha sonra ise bu görevde İsmail Efendi görünmektedir ve 1854 Nisanında 'Başkatip' olarak görev yapmaktadır.²⁵⁸

²⁴⁸ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, **Osmanlı Devletinin İlimiye Teşkilâtı**, TTK., Ankara, 1988, s.117

²⁴⁹ Aynı Kaynak, s.110

²⁵⁰ AŞS., 8, 35b, 94

²⁵¹ Abdülaziz Bayındır, "Osmanlı'da Yargının İşleyişi", **Osmanlı**, C.6, YTY., Ankara, 1999, s.436.

²⁵² Arık, a.g.m., s.22.

²⁵³ AŞS., 8, 5b, 9.

²⁵⁴ AŞS., 8, 22b, 56.

²⁵⁵ Halil İnalcık, "Mahkeme", **İA.**, C 7, MEB., İstanbul, 1978, s.150.

²⁵⁶ Aynı Kaynak, s.150.

²⁵⁷ AŞS., 8, 5b, 9.

²⁵⁸ AŞS., 8, 22b, 56

Yardımcılar arasında mahkemelerde gereksiz davranışlara engel olarak duruşma güvenliğini sağlayan 'mahkeme hademeleri' ile kapı önünde durarak mahkemeye başvurmak isteyenleri sıraya koyan 'kapıcı'yı da sayabiliriz.²⁵⁹

Tüm bunların dışında kadınların yardımcıları arasında, mahkemelerde yargılamaya tanıklık eden kişiler (şühûdü'l-hâl) de sayılmaktadır. Bu kişilerin sayıları genellikle dört, beş veya daha fazla olabilmektedir. Şahitler, davalarda söz konusu anlaşmazlığın değil mahkemede yapılan yargılamanın şahitleridir.²⁶⁰ Varlıkları, kadının adilane karar vermesi için bir baskı aracıdır. Bunun yanı sıra bu sistemi günümüzdeki jüri sistemine benzetebiliriz. Ancak günümüzde jüriler mahkemece verilen karara doğrudan müdahale edip sonucu değiştirebilmekte iken Osmanlı sisteminde böyle bir şey söz konusu değildir. İki sistemin, anlaşmazlığın çözümü için verilen kararın adil olmasını sağlamak gibi bir ortak paydada buluştuğunu söyleyebiliriz.

Kadınların yardımcıları bu kadarla sınırlı kalmamakla birlikte bunlar genellikle adli bazen de idari işlerde kadıya yardımcı olan görevlilerdir. Belirtilen görevliler dışında bölgedeki mülki, beledi ve askeri konularda kadılarına yardımcı olan veya kadıya bağlı bulunan bir çok görevli vardır.

²⁵⁹ Bayındır, a.g.m., s 436.

²⁶⁰ Aydın, a.g.m., s 399-400. Şahitler her ne kadar kadı yardımcıları arasında sayılsa da biz bu görüşe katılmamaktayız. Görevli esasta; şahsı, görevi ve yaptığı iş karşılığında alıyorsa ücreti belli olan kişilere denilmektedir. Her davada şahitlerin farklılaştığı, bu kişilerin başka sabit görevlerinin olması gibi sebepler göz önünde tutulursa bu kişilerin kadı yardımcıları olarak sayılamayacağı ortaya çıkacaktır.

III. BÖLÜM

XIX. YÜZYIL ORTALARINDA ANTALYA'NIN SOSYO-EKONOMİK DURUMU

III.1. PARA

İktisadi alanda yapılan çalışmalarda genellikle temel verileri, incelenen bölgede ve dönemde tedavülde bulunan ve alım-satım aracı olarak kullanılan 'para'lar oluşturmaktadır. Bu yüzden ilk olarak Osmanlı Devleti'ndeki para tarihine kısaca göz atmak gerekmektedir.

Osmanlı Devleti'nde "sikke", devlet darphanesinde kesilen altın veya gümüş, bakır ya da bunların karıştırılmasıyla elde edilen yuvarlak yassı maden parçaları olup herhangi bir para birimi değildir. Sikke, Osmanlı paralarına verilen genel isimdir. Osmanlı geçer para birimi devletin kuruluşundan itibaren uzun süre yürürlükte kalmış olan "akçe"dir. Osmanlılarda başlangıçtan beri günlük alış-verişte kullanılan esas sikke "gümüş akçe" idi. Devlet içerisinde her türlü işlem bu para birimi üzerinden yapılmaktaydı. Ancak akçe, dünya düzeninde dolayısıyla da Osmanlı Devleti içerisinde yaşanan çeşitli iktisadi gelişmelerin etkisiyle belirli evreler geçirerek sürekli değer kaybetmiş ve sonuçta kullanım alanı kalmamıştır.²⁶¹ Akçenin yerini XVII yüzyılda artık "para" ve "kuruş" almıştır. Bu yüzyılda devletin resmi para birimi 'kuruş' olmuştur. Akçe ise tamamen tedavülden kalkmamış "muhasabe akçesi" olarak yalnızca hesaplamalarda kullanılan bir para birimi olarak varlığı sürdürmüştür.²⁶² Altın paralar ise büyük değerleri ifade etmekte kullanılırdı. Devlet sınırları içerisinde Avrupa'da basılan paralar da geçerli bulunmaktadır. Nitekim Macar Altını, İspanyol Riyali ve benzeri altın paralar Osmanlı altınları ile birlikte ticarete kullanılmakta idi.²⁶³

Osmanlı Devleti'nde iktisadi alanda gerek iç gerek dış faktörlerden dolayı sikke ayarlarında bir çok düzenlemelerin yapıldığı görülmektedir. Ancak bir türlü dünya sistemindeki dengelemeleri tutturamayan devlet, zaman zaman yeni bir çok para çeşidini de tedavüle sokmuştur. Konumuz oluşturan dönemde devlet içerisindeki para durumunu şu şekilde açıklayabiliriz.

Osmanlı Devleti'nde Abdülmecid (1839-1861) dönemi, sikke basımında bir dönüm noktası olarak görünmektedir. Bu dönemde bir çok yeni sikke basılmakla birlikte özellikle 1256'da (1840) yayımlanan "tashih-i ayar" kararnamesi sikke ayarında önemli değişiklikler

²⁶¹ Musa Çadırcı, *Tanzimat Döneminde Anadolu Kentleri'nin Sosyal ve Ekonomik Yapısı*, İTK., Ankara, 1997, s. 107.

²⁶² Oğuz Tekin, "Osmanlı İmparatorluğu'nda Para", *Osmanlı*, C.3, YTY., Ankara, 1999, s. 171.

²⁶³ Haydar Kazgan, "Osmanlı Altınları", *Ekonomi Ansiklopedisi*, C.3, Pâymaş Yay., İstanbul, 1984, s. 1032.

içermektedir. En önemli yenilik ise kuruşu esas alan yeni bir para sisteminin oluşturulmasıdır. Bundan böyle 100 kuruş 1 liraya, 40 para da 1 kuruşa eşitlendi.²⁶⁴

Tablo 3.1. Tashih-i Ayar'dan Sonra Basılan Altın ve Gümüş Paralar²⁶⁵

	Cinsi	Kıymeti (Kuruş)	Dirhem	Kırat	Gram
ALTIN (Ayarı 22-binde 916,5)	Beşibiryerde Lira	500	11	4	34,082
	İkibuçuk Lira	250	5	10	18,041
	Lira-yı Osmanî	100	2	4	7,216
	Yarım Lira	50	1	2	3,608
	Çeyrek Lira	25	-	9	1,804
GÜMÜŞ (Ayarı 90)	Mecidiye	20	7	8	24,055
	Yarım Mecidiye	10	3	12	12,023
	Çeyrek Mecidiye	5	1	14	6,013
	İkilik	2	-	12	2,405
	Kuruşluk	1	-	6	1,202
	Yirmi Paralık	½	-	3	0,606
BAKIR	40 Para	1	6	10 ½	21,386
	20 Para	½	3	5 ½	10,693
	10 Para	¼	1	10	5,346
	5 Para	1/8	-	13	2,673
	1 Para	1/40	-	2 3/5	0,535

1842-1843 yıllarında Osmanlı sikke sistemine bir yeniliğin daha getirilmiştir. 1843 yılında yayınlanan bir fermanla, sikkelerin alınıp satılmakta olduğu, bunun halkın geçimlerine olumsuz yansıdığı ve eşya fiyatlarını artırdığı için ayarların yeniden düzenlenmesi yoluna gidildiği belirtilmektedir.²⁶⁶

Tablo 3.2. 1843 Tarihli Fermana Göre Yerli ve Yabancı Paraların Fiyat Tablosu²⁶⁷

YERLİ SİKKELER	Beher Dirhem Fiyatı	
	Kuruş	Para
Sikkenin Adı		
Atfık Sultan Ahmet ve Mustafa Hanların Fındık Altını	45	10
Atfık Sultan Mahmut'un ve Tam Nısfıyyesi		

²⁶⁴ Tekin, a.g.m., s.175.

²⁶⁵ Mustafa Öztürk, "Genel Hatlarıyla Osmanlı Para Tarihi", *Türkler*, C.10, YTY., Ankara, 2002, s.818.

²⁶⁶ Aynı Kaynak, s.818.

²⁶⁷ Aynı Kaynak, s.818.

Atfık Sultan Mustafa'nın Tam Nisfiyye Altını ve Sultan		
I. Abdülhamit'in 17. senesine kadar olan Altınlar	42	30
Fındık, İstanbul ve Cedfd Rûmi	37	25
Atfık Rûmi	45	5
Atfık Adlî	39	5
Cedfd Adlî	35	10
Hayriye	41	5
Mısır	32	15
Yüzlük, İkilik, Altmışlık, Zolata, Tane, Kuruş Cihadiye	1	13
Mısır Parası		32

YABANCI SIKKELER (Altın)

Yıldız Altını (En eski Osmanlı Paraları bu fiyattır)	47	
Macar	46	10
Lira, Emperyal, Lizbon	43	10
Napolyon ve Luici	42	20
İspanya	41	
<u>Gümüş</u>		
Direkli Riyal	22	33
Kuşlu	21	36
Beş Franklık	21	10
Mora Riyali	18	38
Yazılı Karbon	16	37
Kuşlu Karbon	16	10

Yapılan bu fiyatlandırma listesinden bir süre sonra yayınlanan kararname ile de artık ek mali gelir sağlamak için yapılan tağşışlere son verilmiştir. 1922 yılına kadar Osmanlı Devleti'nin piyasaya sürdüğü tüm gümüş ve altın sikkeler 1844'te belirlenen standartlara sadık kaldı. Ayrıca günlük işlemler için 5, 10 ve 20 paralık bakır sikkeler basılmıştır.²⁶⁸

Genel hatlarıyla XIX. yüzyıl ortalarında Osmanlı Devleti'nde tedavülde olan ve değerleri belirlenmiş sikkeler bu şekilde olup dolaşımdaki paralar sadece bu kadar değildir. Ancak konumuz itibarıyla verilen bilgiler yeterlidir. Bu dönemde Antalya'daki para durumu ise şöyledir.

²⁶⁸ Şevket Pamuk, *Osmanlı İmparatorluğu'nda Paranın Tarihi*, Tarih Vakfı Yurt Yay., İstanbul, 1999, s.225-226.

Antalya'da, devletin 'kuruş' olarak benimsediği resmi para birimi ve alt değer olarak 'para'nın kullanıldığı, şer'iyye sicillerinde açıkça görülmektedir. Akçe de kullanımda olmakla birlikte sadece hesaplamalarda ufak küsuratlar için kullanılmaktadır. Şer'iyye sicillerinin içerdiği dönemde Antalya'da 1 Kuruş 40 paraya, 1 para da 3 akçeye eşittir.²⁶⁹

Yine şer'iyye sicillerinden Antalya'da kullanılan altınları ve fiyatlarını şu şekilde belirtebiliriz.²⁷⁰

Tablo 3.3. XIX. Yüzyıl Ortalarında Antalya'da Kullanılan Altın Paralar ve Değerleri

İsmi	Kuruş
Bölük Altın	105
Mahmudiye Bütün Altın	120
Bütün Mahmudiye	90
Mahmudiye Nısfı Altın	50
Cedîd Adliyye Altını	18-25
Adliyye Rubî	6
Eski Adliyye Altını	20
Osmanlı Yüzlük Altın	105
Doksanlık Altın	90
Büyük Altın	50
Cedîd Yirmilik Altın	30
Yirmilik Altın	20
Eski Yirmilik Altın	25
Cedîd Onluk Altın	15-16
Onluk Altın	10-18
Beşlik Altın	5-7,5
Üçlük Altın	3-5
Fındık Rub'iyye Baş Altını	9-15
İstanbul Bütünü Altın	30-35
İstanbul Nısfı Altın	18
İstanbul Rubî Altın	7
Eski İstanbul Altını	28

Tablo 3.4. XIX. Yüzyıl Ortalarında Antalya'da Yabancı Paralar

İsmi	Kuruş
Macar Altını	53
İngiliz Lirası Altını	113-115
İngiliz Lirası Nısfı	57,5
Çinko Riyal	23
Saclı Riyal	25
Direkli Riyal	27,5
Karbon Riyal	18
Çay Riyal	24
Beyaz Riyal Nısfı	11
Beyaz Rubî	5,5
Fransız Bütün Altın	90
Beyaz Şilin	11

²⁶⁹ AŞS., 8, 29a, 72; AŞS., 8, 59b, 127.

²⁷⁰ Bu değerler 8 No'lu Antalya Şer'iyye Sicilleri Defteri'ndeki kayıtlar esaslar alınarak çıkarılmıştır. Bunun yanında bazı altın fiyatlarının değişmekte olduğu görülmektedir. Bu yüzden en alt sınır ile en üst sınır verilmiştir.

Yaldız Altın	55
Mısır Bütünü Altın	28-32
Mısır Nısfıyyesi	14-15
Mısır Dörtlük Altın	6
Eski Mısır Rubî	2
Beyaz Mecidiye	21
Beyaz Cihadiye	20
Beyaz Akçe	31,5-51
Bakır Akçe	16,5

Anlaşılabileceği üzere bazı altın fiyatlarında merkezi hükümet tarafından yapılan düzenlemelerinin yansımaları görülmesine karşın bazı verilerde tutarsızlık söz konusudur. Bunun nedenini -her ne kadar 1844'ten sonra tağşiş yapılmayacağı belirtilse de- yapılan yeni düzenlemelerde aramak gerekmektedir. Bunun yanında belirttiğimiz gibi yeni düzenlenen para sistemi ülkenin genelinde olduğu gibi Antalya'da da eksiksiz uygulanmıştır.

III.II. FİYATLAR

Devletin para sisteminde gerçekleştirmek istediği istikrarın sebebi, tüm zamanlardaki toplumlar için de geçerli olan genelde halkın alım-satım gücünü sabit ve makul hale getirmek kurumsal anlamda da devletin iktisadi sistemini bir düzene koyarak devamlılığını sağlamaktır. Bu yüzden devamlı olarak para sisteminde kontrolü sağlayıp fiyatların aşırı şekilde yükselip- inmesine engel olunmak istenmiştir. Osmanlı Devleti'nde fiyatların kontrol altında tutulması için uygulanan yöntemlerden biri narh sistemidir. Fiyat belirlenmesi açısından bunun gibi daha bir çok yöntem benimsenmekle birlikte konumuzun temel kaynağı açısından yarı-resmi fiyatların yer aldığı tereke kayıtları, bize devletin belirlediği fiyatlar konusunda bilgiler vermektedir. Tereke kayıtlarındaki verileri yarı-resmi olarak nitelendirmemizin sebebi ise adı geçen malların fiyat tespitinin mahkeme huzurunda ve her alana özgü bilirkişiler tarafından yapılmış olmasıdır.

Bu yüzden 8 No'lu Antalya Şer'iyye Sicilleri Defteri'ndeki tereke kayıtları esas alınarak şehrin iktisadi durumunun ortaya çıkarılmasında önemli verileri teşkil eden Antalya'daki ev, hayvan ve hububat fiyatlarını şu şekilde gösterilebiliriz.²⁷¹

²⁷¹ İncelenen belgelerdeki fiyatlandırmaların değişkenlik göstermesi nedeni ile verilen tüm tablolarda alt ve üst sınır fiyatların verilmesi yoluna gidilmiştir. Bunun yanında fiyatların yıllara göre dalgalanması nedeni ile belirtilen malların her yılki fiyatı bulunabildiği kadarıyla belirtilmiştir.

Tablo 3.5. 1271-1274 Arası Antalya ve Köylerinde Bazı Mülk Fiyatları

YERİ	TÜRÜ	MİKTARI	FİYATI (Kuruş)	TARİH	ÖZELLİĞİ
Şeyh Sinan M.	Menzil (ev)	Bir bâb	1750-2500	1271 (1854/1855)	-
Kızılharım M.	Menzil	Bir bâb	2500	1271	Havlı ve bağçe ile birlikte
Kızılharım M.	Bağçe	-	2800	1271	-
Kızılharım M.	Arsa	Bir miktar	100	1271	-
Makbule M.	Menzil	Bir bâb	400-25000	1271	-
Çavuş Bahçesi M.	Menzil	Bir bâb	1200-3000	1271	-
Meydan Mahallesi	Menzil	Bir bâb	400-4000	1271	Harabe
Arab Mescidi M.	Menzil	İki bâb	500	1271	Tahtani
Cami'-i Cedîd M.	Menzil	Bir bâb	1600	1271	-
Aşık Doğan M.	Menzil	Bir bâb	1200	1271	-
Makbule M.	Menzil	Bir bâb	5000-7500	1271	-
Bali Beğ M.	Menzil	Bir bâb	6000	1271	-
Tuzcular M.	Menzil	Bir bâb	7500	1271	-
Ahi Yusuf M.	Arsa	Bir kıta	5000	1271	Harabe
Baba Doğan M.	Menzil	Bir bâb	8000	1271	-
Karakuyu M.	Bahçe	Bir kıta	2500	1271	-
Tahıl Bazarı M.	Menzil	Bir bâb	1600	1271	-
-	Bahçe	Dört evlek	300	1272 (1855/1856)	-
Şeyh Sinan M.	Bahçe	Bir kıta	200	1272	-
Hasbalaban M.	Menzil	Bir bâb	20000	1272	-
Tuzcular M.	Menzil	Bir bâb	1250-1400	1272	-
Şeyh Sinan M.	Menzil	Bir bâb	1600	1272	-
Cami-i Atık M.	Menzil	Bir bâb	12500	1273 (1856/1857)	-
Şeyh Sinan M.	Bahçe	Bir kıta	1500	1274 (1857/1858)	Hurmalı

1271-1274 (1854-1858) ARASI ANTALYA'DA BAZI MÜLK FİYATLARI

Timurcu Süleyman M.	Menzil	Bir bâb	3000	1274	-
İskender Çelebi M.	Menzil	Bir bâb	2250	1274	-
Makbule M.	Menzil	Bir bâb	15000-25000	1274	-
Kızıllarım M.	Menzil	Bir bâb	800	1274	-
Cami-i Cedîd M.	Menzil	Bir bâb	31000	1274	-
Aşık Doğan M.	Menzil	Bir bâb	3200	1274	-
Yaylakta	Dükkan	İki bâb	2000	1271 (1854/1855)	-
Antalya'da sük-ı sultânîde	Dükkan	Bir bâb	3000	1271	-
Antalya çarsında	Dükkan	Bir bâb	1000	1271	-
Antalya çarsında	Dükkan	Bir bâb	1000	1271	Çilingir Dükkanı
Antalya'da sük-ı sultânîde	Dükkan	Bir bâb	1000	1271	Berber Dükkanı
Antalya'da sük-ı sultânîde	Dükkan	Bir bâb	25000	1271	İtmekçi Dükkanı
ANTALYA'NIN BAZI KÖY VE NAHİYELERİNDEKİ MÜLK FİYATLARI					
İstanos Nahiyesi	Menzil	Bir bâb	600	1271 (1854/1855)	-
Ali Fahreddin-i Sagır Karyesi	Menzil	Altı göz	1000	1271	-
Bahtlı Karyesi	Bahçe	Yarım dönüm	150	1271	-
Karakoyunlu Karyesi	Bahçe	20 dönüm	1000	1271	-
Yarbaş Çandır Karyesi	Menzil	Bir bâb	250	1272 (1855/1856)	-
Yarbaş Çandır Karyesi	Dam	Bir bâb	150	1272	-
Yarbaş Çandır Karyesi	Bahçe	Bir kıta	400	1272	Erikli bahçe

Yarbaş Çandır Karyesi	Bahçe	Bir kıta	150	1272	Sekene bahçesi
Yarbaş Çandır Karyesi	Menzil	İki göz	1000	1273 (1856/1857)	Fevkani
Yarbaş Çandır Karyesi	Bahçe	Bir kıta	1500	1273	Dut bahçesi
Yarbaş Çandır Karyesi	Bahçe	Bir kıta	800	1273	Yemiş bahçesi
Karabayır Karyesi	Âsyâb	Bir bâb	50000	1273	-
Karabayır Karyesi	Bahçe	Bir kıta	2000	1273	-
Karabayır Karyesi	Arık	Bir kıta	500	1273	-
Kızılkaya Kazası Oran Karyesi	Bahçe	İki evlek	500	1274 (1857/1858)	-
Çakırlar Karyesi	Bahçe	Üç dönüm	800	1274	-
Çakırlar Karyesi	Develik	-	350	1274	Saz puşideli

Kaynak: 8 No'lu Antalya Şer'iyye Sicilleri Defteri

Tablo 3.6. Antalya'da Hayvan Fiyatları

ANTALYA'DA HAYVAN FIYATLARI	Cinsi	Yaşı	Fiyatı (Kuruş)	Tarih	Özelliği
	Deve	2	200	1271 (1854/1855)	Dişi
Deve	5	500	1271	-	
Deve	-	500-700	1271	Erkek	
Koca Deve	-	275	1271	-	
Hube(?) Deve	-	800	1271	-	
Torum Deve	1	150	1271	Erkek	
Torum(?) Deve	2	350	1271	Erkek	
Torum Deve	-	300-600	1271	Dişi	
Torum Deve	-	300	1271	Dişi, Topal	
Güçlü Deve	-	700	1271	-	
Güçlü Deve	-	600	1271	Dişi	
Güçlü Koca Deve	-	400	1271	-	
Büyük Boğurcu(?) Deve	-	500	1271	-	

Küçük Boğurcu(?) Deve	-	500	1271	-
Boğurcu(?) Deve	4	370	1271	Dişi
Kara Deve	-	250	1271	Erkek
Kara Deve	-	500	1271	Dişi
Ak Deve	-	500	1271	Dişi
Kula Deve	-	400	1272 (1855/1856)	-
Kırmızı Deve	-	500	1272	-
Büyük Kara Deve	-	550	1272	-
Ak kayalık Deve	-	550	1272	-
Kogûr(?) Deve	-	250	1272	-
Küçük Kogûr Deve	-	300	1272	-
Koca Deve	-	200	1272	Amel-mânde, Dişi
Deve	1	250	1272	Erkek
Deve	2	400	1272	Erkek
Deve	2	450	1272	Dişi
Deve	6	800	1272	Dişi
Beygir	-	100-250	1271 (1854/1855)	-
Koca Beygir	-	150-200	1271	-
Koca Beygir	-	100	1271	Amel-mânde
Kır Beygir	-	300	1271	-
Yağız Beygir	-	200	1271	-
Beygir	-	350-400	1272 (1855/1856)	-
Beygir	-	250	1273 (1856/1857)	-
Beygir	-	350-800	1274	-
Merkeb	-	80-200	1271 (1854/1855)	-
Büyük Merkeb	-	70	1271	Erkek
Kır Merkeb	-	150	1271	Erkek
Boz Merkeb	-	150	1271	Erkek
Koca Merkeb	-	30	1271	Amel-mânde
Merkeb	-	150	1272 (1855/1856)	-
Merkeb	-	1000	1272	Erkek

Sipalı Merkeb	-	180	1272	-
Sipa	-	90	1272	-
Sipa	1	200	1274 (1857/1858)	-
Merkeb	-	500	1274	-
Katır	-	500	1271 (1854/1855)	-
Katır	-	100	1271	Kör
Tosun	-	120	1271	-
Tosun	4	150	1271	-
Kara Tosun	-	200	1272 (1855/1856)	-
Tosun	-	100	1273 (1856/1857)	-
Tosun	-	100	1274 (1857/1858)	-
Tosun	3	150	1274	Erkek
Dana	1	20	1271 (1854/1855)	-
Dana	2	40-50	1271	-
Dana	3	60	1271	-
Dana	2	40	1271	Dişi
Dana	2	50	1271	Erkek
Dana	2	80	1272 (1855/1856)	Erkek
Dana	1	50-100	1274 (1857/1858)	-
Dana	2	100-150	1274	-
Düğe	3	60	1271 (1854/1855)	-
Düğe	4	80	1271	-
Düğe	-	150	1272 (1855/1856)	-
Düğe	3	100-150	1274 (1857/1858)	-
Ana Sığır	-	80-100	1271 (1854/1855)	-
Buzağlı Sığır	-	80-100	1271	-
Kısır Sığır	-	100	1271	-
Buzağlı Sığır	-	175	1272 (1855/1856)	-
Kara Sığır	-	125-325	1272	-
Sığır	-	150	1272	-

Ana Sığır	-	160	1273 (1856/1857)	-
Buzağlı Sığır	-	250	1273	-
Ana sığır	-	100	1274 (1857/1858)	-
Kara Sığır	-	200	1274	-
Düğe Sığır	-	100-200	1274	-
Sigar Sığır	-	200	1274	-
Buzağı	-	50	1274	-
Öküz çift	-	400-600	1271 (1854/1855)	-
Öküz	-	200-225	1271	-
Öküz çift	-	550-700	1272 (1855/1856)	-
Öküz çift	-	500	1273 (1856/1857)	-
Öküz çift	-	500-800	1274 (1857/1858)	-
Öküz çift	-	500	1274	Koca
Kısrak	-	100	1271 (1854/1855)	-
Koca Kısrak	-	175	1271	-
Kısrak	-	150-200	1272 (1855/1856)	-
Kısrak	-	200	1274 (1857/1858)	-
Al Kısrak	-	300	1274	-
Tay	-	200	1271 (1854/1855)	-
Tay	1	50	1271	Erkek
Tay	1	50	1271	Dişi
Tay	2	70	1271	Dişi
Tay	3	100	1271	Dişi
Tay	-	200	1272 (1855/1856)	-
Tay	1	100-150	1274 (1857/1858)	-
Tay	2	250	1274	Erkek
Davar	-	25	1271 (1854/1855)	-
Ganem	-	30	1271	-
Kuzulu Koyun	-	37	1271	-
Kısır Koyun	-	17	1271	-

Oğlaklı Davar	-	20	1271	-
Koyun	-	35	1272 (1855/1856)	-
Kara Davar	-	30	1272	-
Davar	-	30	1274 (1857/1858)	-
Koyun	-	10	1274	-
Sarı İnek	-	175	1271 (1854/1855)	Koca
Yörtük İnek	-	175	1271	-
Kula İnek	-	200	1271	-
Kara İnek	-	180	1271	-
Danalı Camûs	-	350	1273 (1856/1857)	-
Camûs Dana	-	50	1273	-
Camûs Çift	-	600	1273	-

Kaynak: 8 No'lu Antalya Şer'iyye Sicilleri Defteri

Tablo 3.7. Antalya'da Hububat Fiyatları²⁷²

	Hınta	Siyâm	Darı	Şaîr	Burçak	Melez
	Fiyatı (Kuruş)					
Keyl (Kile)	10-30	25-40	10-20	10-25	-	-
Yük	100-180	-	-	90 ²⁷³ 50 ²⁷⁴	50 ²⁷⁵	50 ²⁷⁶

Kaynak: 8 No'lu Antalya Şer'iyye Sicilleri Defteri

Elde bulunan belgelerden çıkarılan mülk fiyatları bize, Antalya'daki gayri-i menkullerin çok farklı değerlere sahip olduğunu göstermektedir. Ancak yine de belirlenen fiyatlar içerisinde çok büyük meblağların olması ve genel olarak vasatın üstünde bir fiyat tablosunun ortaya çıkması Antalya'nın o dönemdeki ekonomik durumu hakkında bize iyimser bir tablo çizmektedir. Bunun yanında hayvan ve hububat fiyatlarının yıllara göre çok fazla olmamakla birlikte bazı dalgalanmalar göstermiş olduğunu burada gözlemleyebiliriz.

²⁷² Verilen fiyatlar bazen değişkenlik gösterdiğinden burada taban ve tavan fiyatlar verilmiştir. Belirtilen fiyatlar 1271-1274 (1854-1858) yılları arasında yapılan fiyatlandırmaların genel ortalamalarıdır.

²⁷³ 1271(1854/1855) yılı fiyatıdır, AŞS., 8, 13a, 29.

²⁷⁴ 1274(1857/1858) yılı fiyatıdır, AŞS., 8, 50a, 115.

²⁷⁵ Burçak ile ilgili sadece bir fiyatlandırma kaydı vardır 1274 (1857/1858), yanılıcı olabilir; AŞS., 8, 50a, 115.

²⁷⁶ Melez ili ilgili sadece bir fiyatlandırma kaydı vardır, 1274 (1857/1858), yanılıcı olabilir; AŞS., 8, 50a, 115.

Mal ve mülk fiyatlarında dikkat çeken en önemli husus, bir maldan aynı yıl içerisinde yapılan satışlar arasındaki farkın bir tam satış fiyatına yakın veya daha yüksek olmasıdır. Nitekim 1271 (1854/1855) yılında Makbule Mahallesi'ndeki bir bâb evlerin bazıları 400 kuruş olduğu gibi bazıları 25000 kuruş olarak fiyatlandırılmış, aynı yılın farklı dönemlerinde bir dişi torum devenin fiyatı bazen 300 kuruş bazen de 600 kuruş olarak belirlenmiştir. Yine aynı yıl içerisinde 80 kuruş veya 200 olarak fiyatlandırılmış merkebler görülmektedir. Örneklerinin verildiği bu durumlar belirtilen tablolarda oldukça dikkat çekmektedir. Bu durum iki türlü açıklanabilir. Birincisi, fiyatlandırılan mal ve mülklerin bütün ayrıntılarıyla belirtilmemesidir. Sicillerde mülkler için sadece en önemli özellikleri olan kaç bâb olduğu ve yeri belirtilmiştir. Hayvanlarda; sadece yaş, cinsiyet ve varsa diğer çok önemli özellikler kayda geçilmiştir. Hububatta ise sadece miktar verilmektedir. Bu nedenle belirtilmemiş olan özelliklerin fiyatlandırmada etki edeceği şüphesizdir. Aynı tür mallar arasındaki fiyat uçurumları ilk olarak bu şekilde açıklanabilir.

Bunun yanında eğer ki yukarıda örneklendirilen ve farklı fiyatlandırılan mal veya hayvanlar aynı özelliklerde ise ve farklı fiyatlandırılmışlarsa bu bir çelişkidir. Dolayısıyla da buradan, devletin fiyat belirleme uygulamalarına riayet edilmediği veya devletin bu dönemde ekonomik açıdan sürekli ve aşırı bir biçimde iniş-çıkışlar yaşadığı sonuçları çıkarılabilir. Ancak mal ve mülklerin özelliklerinin tafsilatlı olarak belirtilmemesi çoğu zaman yanılmalara neden olabileceğinden bu şekilde kesin hükümler vermek imkansızdır.

III.III ZİRAAT

III.III I Tarım

Antalya'nın iklim koşulları ile doğal yapısı sebebiyle tarıma elverişli bir bölge olduğu muhakkaktır. Bu nedenle burada mukîm olanların büyük bir kısmının tarımla uğraştıkları görülmektedir.

Çoğunluğunu Müslümanların oluşturduğu tarım erbabının genellikle arpa, buğday, siyâm ve mısır gibi ürünleri yetiştirdiği anlaşılmaktadır. Soğan, kayısı, erik, ceviz, palamut, bakla, burçak, melez, hurma gibi ürünler ise Antalya'da yetiştirilen ve şer'iyye sicillerinde kayıt altına alınan diğer tarım ürünleridir. Şüphesiz tarımsal üretim sadece bu kadarla sınırlı değildir. Ancak kayıtlarda geçen ürünler bunlardır. Bunların dışında belgelerin çoğunda tereke sahiplerinin bahçe, yoncalık, arsa gibi gayr-i mülklere sahip oldukları görülmektedir. Bu tür arsa ve bahçelerde bir çok tarım ürününün yetiştirildiği kesin olmakla birlikte ne tür ürünlerin yetiştirildiği anlaşılamamaktadır. Bunların dışında, özellikleri ile birlikte verilen bahçeler bir parça aydınlatıcı olmaktadır. 'Badem ağacı bağlar arasında bağ', 'erikli bağçe',

'dut bağçesi', 'Yemiş bağçesi' olarak geçen kayıtlar bize bu bölgede badem, dut, yemiş gibi ürünlerin de yetiştirildiğini göstermektedir.

Antalya'da bu tür ürünlerin yetiştirildiği her ne kadar tespit edilebiliyorsa da bunların kesin miktarı yani Antalya'nın herhangi bir tarım ürünündeki üretim kapasitesi tespit edilememektedir. Tereke kayıtlarındaki mevcut bilgiler sadece gelir düzeyi farklı olan kişilerin sahip oldukları ürün miktarlarını göstermektedir.

Tüm bunların yanı sıra 1 No'lu Antalya Şer'iyye Sicillerinden elde edilen bilgiler, incelediğimiz dönemdeki hububat üretim miktarı hakkında bir fikir verebilir. 1225 (1810) yılında hububat üretimi Teke Sancağı dahilindeki kazalara şu şekilde dağıtılmıştır.

- Hinta (Buğday) üretimi
- Kaş Kazası; 900 kile
- Kalkanlı Kazası; 700 kile
- Elmalı Kazası; 1000 kile
- Kızılkaya Kazası; 300 kile
- Finike Kazası; 670 kile
- İğdir Kazası; 600 kile
- Serik Kazası; 1040 kile
- Antalya Kazası; 1000 kile
- Germiği Kazası; 800 kile²⁷⁷

Bu veriler 1810 yılında devlete yapılacak satış miktarını göstermektedir. Devlete yapılacak satışlar ise genellikle on ikide bir oranına göre yapılmaktadır.²⁷⁸ Buna göre 1810 yılında Teke Sancağı'nda üretilen toplam buğday miktarı 84120 olarak çıkmaktadır. Sadece Antalya ve köylerinde üretilen buğday miktarı ise 12000 kile olarak hesaplanabilir.

8 No'lu Antalya Şer'iyye Sicilleri Defteri'ne 1271(1854/1855) yılında kaydedilmiş terekelerden çıkarılan buğday miktarı 303 kiledir. Bunun yanında 3 yük=540 kuruş, 2 yük=360 kuruş, 4 yük=400 kuruş, 1 yük=100 kuruş, 7 yük=700 kuruş, 2 yük=225 kuruş olmak üzere bir başka ölçü sistemi ile de buğday üretimi belirtilmektedir. Ölçü miktarlarının tam tespiti mümkün olmadığından ortalama fiyatlardan hareketle (3 ve 2 yük buğdayın 1 yük'ü 180 kuruş'a, 4,1,7 yük buğdayın 1 yük'ü 100 kuruş'a, 2 yük buğdayın 1 yük'ü 112,5 kuruşa eşit çıkmaktadır ve 1 kile buğday ortalama 20 kuruş'a eşit olduğundan) toplam 19 yük buğdayın 116 kileye isabet ettiği varsayılabilir. Buna göre 1271(1854/1855) yılında tutulan tereke kayıtlarında toplam 419 kile buğday üretiminin yapıldığı ortaya çıkmaktadır. Bu veriyi

²⁷⁷ AŞS., I, 17b, 66

²⁷⁸ Suraiya Faroqi, "XIX. Yüzyılın Başlarında Antalya Limanı", VIII. Türk Tarih Kongresi (II. Ciltten Ayrı Basım), Ankara, 1981, s. 1463

12000 kile buğday ile orantılıysak %3.5 gibi bir oran çıkmaktadır. 1271 (1854/1855) yılında üretilen toplam 419 kile buğdayın sadece 8 terekeden çıkması, yani 8 ailenin Antalya'nın buğday üretimindeki payının %3.5 gibi bir oran olması, 1810 yılından beri buğday üretiminde önemli bir artış gösterdiğini ortaya koymaktadır.

Antalya'da belirtilen üretimlerin yapılmasının yanında ipek üretiminin de yapıldığı bilinmektedir. Ancak kayıtlarda belirleyici hiçbir bilginin bulunmaması nedeni ile bu konuya değinilmemektedir.

III.III.II. Hayvancılık

Antalya'da hayvancılığın da önemli oranda yapıldığını söyleyebiliriz. Eldeki belgelerin hemen hemen hepsinde en az bir hayvanın yer alması o dönemde Antalya'da yaşayanların bir şekilde mutlaka hayvan beslediğini göstermektedir. Bunun yanında tarım ve hayvancılıkla uğraşan kesimin genellikle Müslüman kesim olduğunu belirtmek gerekmektedir.

Hayvan yetiştirmek çeşitli sebeplere bağlı olmakla birlikte geçim kaynağı açısından da büyük önem taşımaktadır. Nitekim o dönemdeki en önemli ulaşım aracı olması bakımından hayvan sayısının çokluğu anlaşılabilir. Bunun yanında hayvan besleyenlerin büyük kısmının tarımla uğraşan kesim olması hayvanların tarımda üretim aracı olarak kullanıldıklarını göstermektedir. Ayrıca 'saban timuru, kayış, boyunduruk' gibi kayıtların olması bunu desteklemektedir.

Antalya'da beslenen ve belgelere yansıyan hayvanların başlıcaları deve, beygir, katır, merkeb, camûs, tosun, dana, öküz, sığır, düğе, koyun, davar olarak sıralanabilir. Herhangi bir hayvanın, diğerlerinden ayırt edilebilmesi için, o dönem Antalya halkınca belirlenmiş olan bir çok özellikleri olduğu ve buna bağlı olarak da beslenen bir çok hayvan türünün bulunduğu söylenebilir. Nitekim bir malın çok olduğu yerde ayırt edilecek malın özelliklerinin belirleyici olacağı unutulmamalıdır. Özetle, terekelerde geçen hayvanların tür, yaş, cinsiyet ile bazı niteliklerinin ortaya konularak yazılması -diğer hayvanlardan farklılıklarını ortaya koyacağından- bu türden veya benzer türden hayvanların Antalya'da oldukça fazla yetiştirildiğini göstermektedir.

Belirtilen hayvanlardan devenin taşımacılıkta, beygir, katır, merkebin hem taşımacılık hem de tarımsal üretimde araç olarak, camûs, tosun, dana ve öküzün tarımsal üretimde ve et ihtiyacının karşılanmasında diğerlerinin ise hayvansal üretimde, özellikle küçük başların giyimde ve et ihtiyacının karşılanmasında kullanıldığı söyleyebiliriz.

Ancak Antalya'da beslenen hayvan türleri ve sayısı hakkında kesin bir bilgi vermek eldeki belgelerden mümkün değildir. Belirlenen hayvan türleri ile fiyatları hakkındaki bilgiler Tablo:7'de mevcut olduğundan burada tekrar değinmek gereksizdir.

Antalya'da büyük baş hayvancılığın yanı sıra arıcılığın yapıldığı da belgelerden anlaşılmaktadır. Antalya'da 1271-1273 (1854-1857) arasında arı dolu bir kovan fiyatı 15-20 kuruş arasında değişmektedir. 1274 (1857/1858) yılında bu fiyatın 25 kuruşa yükseldiği görülmektedir.

III. IV. TİCARET

Antalya'nın toplam ticaret hacmi ile hangi malların ticaretinin yapıldığı konularında, temel veri olacak olan Antalya Limanı ve ticari içerikli belgeler defterde yer almadığından bu konularda kesin bilgiler verememekteyiz. Bunun yanında tereke kayıtlarında geçen eşyalar yazılırken çeşitli niteliklerine dikkat edilerek özellikle nerede üretildikleri, artı bir vasıf olarak değerlendirildiğinden, kayıtlarda belirtilmiştir. Bazı eşyaların ise üretim yerlerinin Antalya olmamasına rağmen bu bölgede bulunması, bir şekilde o malın Antalya'ya geldiğini yani ticaretinin yapıldığını göstermektedir. Bu şekildeki kayıtların ortaya çıkarılmasıyla Antalya'nın hangi bölgelerle ve ne üzerine ticaret yaptığı bir parça açıklığa kavuşturulabilir.

Tablo 3.8. Ülke İçi Ticaret İle Antalya'ya Getirilen Mallar ve Üretim Merkezleri²⁷⁹

Üretilen Mal	Üretim Merkezi
Entari	Sivas
Gökkuşığı	Burdur
Boğası, mücessem, yemen	İzmir (Kirazlı)
Kebe	Yanbolu
Tabak, bardak, kase	İznik
Çuka, kebe, keçe, renkli kumaşlar	Selanik
Kuşak, renkli kumaşlar, kadife, abâ, atlas, yasdık, peştamal, telli	Bursa
Ketan, peştamal, alaca, makrama, seccade, ihram, çarşaf, kaliçe	Mısır
Kaftan, dülbend kuşak, yorgan, alaca, yasdık kaytan, kutnî,	Şam (Dımışk)
harîr şal, Şam katısı(?)	
Sofra	
Eğer	
Destâr	
Kutnî, kaftan, renkli kumaşlar, çenber, zibun	Bulgaristan
	Arabistan

²⁷⁹ Bazı malların birkaç yerde üretilmesi mümkündür.

Antalya'da büyük baş hayvancılığın yanı sıra arıcılığın yapıldığı da belgelerden anlaşılmaktadır. Antalya'da 1271-1273 (1854-1857) arasında arı dolu bir kovan fiyatı 15-20 kuruş arasında değişmektedir. 1274 (1857/1858) yılında bu fiyatın 25 kuruşa yükseldiği görülmektedir.

III.IV. TİCARET

Antalya'nın toplam ticaret hacmi ile hangi malların ticaretinin yapıldığı konularında, temel veri olacak olan Antalya Limanı ve ticari içerikli belgeler defterde yer almadığından bu konularda kesin bilgiler verememekteyiz. Bunun yanında tereke kayıtlarında geçen eşyalar yazılırken çeşitli niteliklerine dikkat edilerek özellikle nerede üretildikleri, artı bir vasıf olarak değerlendirildiğinden, kayıtlarda belirtilmiştir. Bazı eşyaların ise üretim yerlerinin Antalya olmamasına rağmen bu bölgede bulunması, bir şekilde o malın Antalya'ya geldiğini yani ticaretinin yapıldığını göstermektedir. Bu şekildeki kayıtların ortaya çıkarılmasıyla Antalya'nın hangi bölgelerle ve ne üzerine ticaret yaptığı bir parça açıklığa kavuşturulabilir.

Tablo 3.8. Ülke İçi Ticaret İle Antalya'ya Getirilen Mallar ve Üretim Merkezleri²⁷⁹

Üretilen Mal	Üretim Merkezi
Entari	Sivas
Gökkuşığı	Burdur
Boğası, mücessem, yemen	İzmir (Kirazlı)
Kebe	Yanbolu
Tabak, bardak, kase	İznik
Çuka, kebe, keçe, renkli kumaşlar	Selanik
Kuşak, renkli kumaşlar, kadife, abâ, atlas, yasdık, peştamal, telli	Bursa
Ketan, peştamal, alaca, makrama, seccade, ihram, çarşaf, kaliçe	Mısır
Kaftan, dülbend kuşak, yorgan, alaca, yasdık kaytan, kutnî, harîr şal, Şam katısı(?)	Şam (Dımişk)
Sofra	Bulgaristan
Eğer	Arabistan
Destâr	Ermenek
Kutnî, kaftan, renkli kumaşlar, çenber, zıbun, yen, yenlik, şal,	Bağdad

²⁷⁹ Bazı malların birkaç yerleşim merkezinde hatta bütün yerleşim merkezlerinde üretiminin yapılması mümkündür. Bu nedenle tabloda belirtilen malların bazıları veya bir malın herhangi bir çeşidi sadece söz konusu yerde değil Antalya'da da üretilmiş olabilmektedir. Ancak farklı bölgelerde üretilen ve Antalya'da bulunan mallar tespit edebildiğimiz kadarıyla bu şekildedir.

kapama, ferâce abâ, şal	
Çenber, alaca, makrama, kuşak, iblik	Tire
Çenber, renkli kumaşlar, harîr, entari, gügezi	İstanbul
Makrama, peştamal, astar, atlas, tafta kuşak, sarı çiçekli, alaca,	Haleb
fitki çiçekli, kırmızı tellice, suavi, çenber, İblik kuşak, harîr,	
kumaş, dülbend	
Zincir, bilezik, gerdan, yasdık, kutnî, basma, seccade, hırka	Kıbrıs
Seccade	Hicaz
İhram, serpuş	Cezayir
Tas	Kastamonu
Eğer, üzengi	Tatar
Dülbend	Çine
Çuka	Şirvan
Peştamal	Gazze
Makreme, kaftan	Keşan
Sini, tebsi	Belgrad
Kadife	Bilecik
Kebe	Tırnova
Seccade	İzladi
Keçe	Muğla
Bez	Urfa
Tabak	Kütahya
Basma	Galata
Fes, yazma	Mora
Kuşak	Homa
İblik, kuşak, örnük	Trablusgarb
Makreme	Girit

Kaynak: 8 No'lu Antalya Şer'iyeye Sicilleri Defteri; Alpay Bizbirlik, "Tereke Defterleri" ve Edirne Tereke Defterleri Üzerine Bir Deneme", *Türkler*, C.10, YTY., Ankara, 2002, s.731-735; Abdülaziz Bey, *Osmanlı Âdet, Merasim, ve Tabirleri*, (Hzl. Kâzım Arısan, Duygu Arısan Günay), Tarih Vakfı Yurt Yay., İstanbul, 2002

Anlaşıldığı gibi incelenen tereke kayıtlarında adı geçen eşyaların bulunması ve bu eşyaların en azından bir çeşidinin belirtilen üretim merkezlerinde imal edilmiş olması bu dönemde Antalya ile bu merkezler arasında bir ticari ilişkinin olduğu göstermektedir. Dikkat çeken nokta ise ticarete konu olan malların çoğunluğunu dokumacılık ve giyim sanayi gibi tekstil ürünlerinin oluşturmasıdır. Bu dönemde Antalya'da hayvancılığın gelişmiş, ipek

üretimini sağlıyor olmasının yanında neden diğer bölgelerden alındığı tam olarak anlaşılamamaktadır.

Bunların dışında yurt dışındaki üretim merkezleri ile de ticari ilişkiler içerisinde olduğu görülmektedir.

Tablo.3.9. İthal Edilen Mallar Ve Üretim Merkezleri²⁸⁰

İthal Edilen Mallar	Üretim Merkezleri
Dımışkî (Bir çeşit kağıt)	Nemçe (Avusturya)
Abâ, keçe, bilezik, kılıç, post, sahan, fincan, seccade, ustura, bileği taşı, kaliçe, renkli kumaşlar, şal	Acem
Renkli kumaşlar, kadife, hariri, kürde, kılıç, gaddare, kemha, çuka	Frenk(Avrupa)
Bıçak, tüfek, sim	Üngürüs (Macar)
Çuka, ayna	Venedik
Çuka, yazma, kumaş, fes, sandık, telli, kuşak	Fransa (Frenk)
Çuka, ferâce, çakşır, renkli kumaş, dolama, tabak	İngiltere
Sünbül, ceviz, kutnî, peşkir, makreme, yorgan, kuşak, önlük, basma, kemer (bez), kafel, kumaş	Hindistan
Tuz, kaya tuzu	Eflak
Araba	Lehistan
Çuka, düğme	Viçenza
Postin, nimten	Dubrovnik
Şal	Lahur (Lahor)
Çuka	Saksonya
Çuka	Sudan

Kaynak: 8 No'lu Antalya Şer'iyye Sicilleri Defteri; Alpay Bizbirlik, "Tereke Defterleri" ve Edirne Tereke Defterleri Üzerine Bir Deneme", *Türkler*, C.10, YTY., Ankara, 2002, s 731-735; Abdülaziz Bey, *Osmanlı Âdet, Merasim, ve Tabirleri*, (Hzl Kâzım Arısan, Duygu Arısan Günay), Tarih Vakfı Yurt Yay., İstanbul, 2002.

Yukarıda verilen bilgilere buradaki verilerin de eklenmesi sonucunda Antalya'nın yurt dışı ticaret ilişkilerinin bu dönemde oldukça gelişmiş olduğunu söyleyebiliriz. Belirtilen her eşyanın sicildeki kaydında, yukarıda bahsedilen üretim merkezlerinden herhangi birinde imal edildiği açıkça belirtilmemektedir. Bu nedenle bir malın birkaç yerde birden üretildiği ve hatta Antalya'da da üretilmiş olabileceği unutulmamalıdır. Ancak bu bölgelerde genellikle

²⁸⁰ Belirtilen malların ithal edilenlerinin yanında Antalya'da da üretilenlerinin de olduğu unutulmamalıdır. Burada, Sicillerdeki kayıtlarda yer alıp ve yukarıda da adı geçen eşyaların tamamının ithal edildiği söylenemez. Belirtilen mal ithal edilebileceği gibi, o malın herhangi bir çeşidinin ithal edilmiş olabileceği de unutulmamalıdır

belirtilen üretim dallarının geliştiği düşünülürse aynı malın en az bir çeşidinin buralarda imal edildiği ortaya çıkar.

Açıklamaya çalıştığımız üretim konusu ise bize şunu göstermektedir. Yurt içinde ve yurt dışında oluşmuş olan üretim merkezlerinin mamullerinden Antalya'da en az bir örnek bulunabilir. Bu da farklı yerlerde üretilmiş ürünlerin bir şekilde Antalya'ya gelmiş olduğunu, veya mal sahibinin (tereke sahibinin) üretim yerine giderek o malı aldığını göstermektedir. Bu ise Antalya'da yaşayan halkın sosyo-ekonomik durumunun dolayısıyla da Antalya'nın iktisadi durumunun yüksek olduğunu göstermektedir. Bunun yanında üretim yeri belirtilen mamulün orada üretilmenin yanında satılacak ve Antalya'ya gelecek kadar talebe sahip olması hem ticaret hem de sanayi açısından önemli bilgilerdir.

III.V. MAHALLELER VE NÜFUS

8 No'lu Antalya Şer'iyye Sicilleri Defteri'nde Antalya'nın mahallelerini gösteren düzenli ve toplu bir kayıt bulunmadığından kesin hükümler çıkarmak mümkün değildir. Ancak 1854-1859 yılları arasında tutulmuş olan kayıtlardan çıkarılan ve daha önce belirtilmiş olan mahalleler şu şekilde sıralanabilir; Cami-i Cedid, Tuzcular, Kışla, Makbule, Şeyh Sinan, Kızılharim, Çavuş Bahçesi, Meydan, Arab Mescidi, Bali Beğ, Ahi Yusuf, Baba Doğan, Karakuyu, Timucu Kara, Tahıl Bazarı, Aşık Doğan, Ekdir Hasan, Ahi Kızı, Hasbalaban, Elmalu, Sofular, Keçi Bali, Değirmenönü, Cami-i Atfık, Timurcu Süleyman, İskele, İskender Çelebi. Toplamda 27 mahalle ortaya çıkmaktadır.

1800-1867 yıllarını kapsayan bir araştırmada bulunan mahalle sayısı toplamda 47 olarak belirlenmiştir. Buna göre, 1837 yılına kadar varolan Cami-i Atfık, Kara Dayı, Ahi Kızı, Tuzcular, Ahi Yusuf, İskender, Çullah Kara, Hacı Balaban, Hatib Süleyman, Meceddedin, Kızıl Saray, Tahıl Bazarı, Divan Yeri, Keçi Bali, Sağır Beğ, Aşık Doğan, Timurcu Süleyman, Bali Beğ, Arab Mescidi, Şeyh Süca, Araban, Kızılharim, Çavuş Bağçesi, Sofular, Şeyh Sinan, Timucu Kara, Baba Doğan, Cami-i Cedid, Meydan, Kirişçiler, Yüksek, Makbul Ağa (=Makbule), Takyeci Mustafa, Ekdir Hasan, Kışlak(=Kışla) mahalleleri olmak üzere toplam 35 mahalleye bu tarihte Elmalu, Perakende-i Makbul Ağa, Perakende-i Zimmiyan, Hisar Cündi, Hisarlı, Parpetan Cundî mahalleleri olmak üzere 6 mahalle daha eklenmiştir. Bu döneme ait farklı kaynakların incelenmesi sonucunda ise 41 sayısına ulaşan mahallelere 6 mahalle daha eklenerek bu sayı 47'ye ulaşmıştır. Bu mahalleler; Kara Çallu, Alaylu, Zeytun, Hurma, Uncalu, Şehr-i Karakoyunlu'dur²⁸¹.

²⁸¹ Rifat Özdemir, Osmanlı Döneminde Antalya'nın Fiziki Ve Demografik Yapısı (1800-1867), XI. Türk Tarih Kongresi, Ankara: 5-9 Eylül 1990 (Bildiriler), C IV, TTK, Ankara, 1994, s. 1387-1390.

Belirtilen bu mahallelerin yanı sıra, araştırmacının konusu içerisine giren dönemde var olan ancak belirtilmeyen Değirmenönü²⁸², İskele²⁸³ ve Karakuyu²⁸⁴ mahalleleri de Antalya'da mevcuttur. Böylelikle XIX. yüzyıl ortalarında Antalya'nın toplam mahalle sayısını 50 olarak verebiliriz.

Mahallelerin iskan düzeni hakkında yani hangi mahallelerin kale içinde hangi mahallelerin surların dışında kaldığı hakkında kesin bilgiler vermek gerek sicillerden gerek de eldeki diğer kaynaklardan şu an için mümkün görünmemektedir.

Mahallelerin isimleri dikkatlice incelenirse iki tür isim yoğunluğu ile karşılaşılmaktadır. Bunlardan ilki genellikle meslek grupları, diğer bir deyişle esnaf ve zanaat gruplarının isimleri ile mahallenin bulunduğu mevkiinin özelliğini belirten isimleri taşıyan mahallelerdir. Tahıl Bazarı, Divan Yeri, Hisarlı, Çavuş Bağçesi gibi mahalle isimleri, bu bölgelerde adı geçen yapıların, mülklerin bulunduğunu göstermesi veya bu bölgelerin ne amaçla kullanıldığı hakkında bilgiler vermesi açısından önemlidir. Bunun yanında Timurcu Süleyman, Tuzcular gibi esnaf-zanaat grupları isimlerini taşıyan mahalleler isimlerinin taşıdığı anlam bakımından dikkate değerdir. Bu isimlerin tarihçeleri araştırılarak, bu bölgelerde belirtilen meslek gruplarının çokluğundan mı bu ismi aldıkları, ilk yerleşenlerin bu kişiler olduğundan veya meslek gruplarından mı bu isim verildiği veya adı geçen kişilerin bu bölgede çok saygın bir kimliğe sahip olduklarından dolayı mı bu isimlerin konulduğu ortaya çıkarılabilir.

İkinci grup mahalleler ise daha çok tasavvufî ağırlıklı isimler taşıyan mahallelerdir. Bunlarda ilk olarak Ahi Kızı, Ahi Yusuf, Keçi Bali, Baba Doğan gibi isimleri taşıyan mahalleler ön plana çıkmaktadır. Antalya'da, incelenen dönemde, hala "Ahi" geleneğinin etkili olduğunu bu isimlerde görebiliriz. Nitekim XIV. yüzyılın ilk yarısında Antalya'ya gelen İbn-i Battuta, bu bölgedeki ahi gençlerin faaliyetlerinden etkilendiğini belirtmekte idi. Geleneğin hala devam ettiği isimlerde karşımıza çıkmaktadır. Mahalleler arasında Cami-i Atık, Cami-i Cedîd, Şeyh Sinan, Şeyh Şüca, Sofular gibi isimlerin yer alması ise bize bu bölgede islamî inanın yoğun olarak yaşandığını göstermektedir. Genel değerlendirme olarak da mahalle isimlerinde ağırlıklı olarak Türk-İslam motiflerinin etkili olduğunu söyleyebiliriz.

Mahalleler arasında Makbule, Kışla, Kızıl Saray, Kara Çallu, Baba Beğ, Cami-i Cedîd, Timurcu Süleyman, Mecdeddin, BAba Doğan, Takyeci Mustafa mahalleleri şehrin en büyük mahalleleri; Cami-i Atık, Ahi Kızı, Sağır Beğ, Sofular, Şeyh Sinan, Kirişçiler, Ahi Yusuf, Arab Mescidi, Meydan, Ekdir Hasan mahalleri orta büyüklükteki mahalleler ve bunlar dışında kalanlar küçük mahalleler olarak sınıflandırılmaktadır.²⁸⁵

²⁸² AŞS., 8, 37b, 95.

²⁸³ AŞS., 8, 30a, 77

²⁸⁴ AŞS., 8, 16a, 37.

²⁸⁵ Özdemir, a.g.m., s. 1391.

Antalya'da mevkileri tam olarak belirtilmemekle birlikte bir çok yapının da mevcut olduğu anlaşılmaktadır. Bu yapılar arasında bir mescid geçmektedir ki Kızılharım Mahallesi'nde olduğu bilinmektedir.²⁸⁶ İbadet yeri olarak bundan başka Karakaş Câmî (Vakfı mütevellisi Hacı Mehmed Efendi)²⁸⁷, İsmail Câmî²⁸⁸, Yeni Câmî, Ahi Yusuf Câmî²⁸⁹, Paşa Câmî²⁹⁰ geçmektedir. Ayrıca Hristiyanların ibadet yeri olarak sadece bir yerde hayır işleri için kiliseye para verildiğini belirten bir kayıt mevcut olup gerek kilisenin gerek de papazın ismi belirtilmemektedir.²⁹¹ Konaklama merkezi olarak sicillerde toplam 4 han ismi geçmektedir. Bunlar arasında ismi belirtilmeyen bir hanın sadece Antalya iskelesinde olduğu vurgulanmaktadır.²⁹² Yine Antalya iskelesinde Nakb(?) Ağa Hanı²⁹³ ve yeri belirtilmeyen Bir Kapılı Han²⁹⁴ ile İki Kapılı Han²⁹⁵ kayıtlara yansıyan diğer hanlardır. Eğitim merkezi olarak ise sadece İsmail Efendi Medresesi kayıtlarda görünmektedir.²⁹⁶

Mahallelerin, etnik ve dinsel yönden ayrımının yapılamayacak şekilde birbirine karışmış olduğunu söyleyebiliriz. Daha önce belirtildiği gibi XIV. yüzyılda Antalya'da her milletin oturduğu mahallenin surlarla ayrılmış olmasına karşın aradan geçen zaman içerisinde bu durumun ortadan kalktığı görülmektedir. XIX. yüzyıl ortalarında Antalya'nın bilinen mahallerinde tespit edilebildiği kadarıyla Müslim ve Gayr-i Müslim halk birlikte iç içe yaşamaktadırlar.²⁹⁷

1831 yılında yapılan nüfus sayımında Antalya'nın toplam nüfusu 35839 olarak tespit edilmiştir. Bu nüfus içerisinde Teke Sancağı'na bağlı diğer kazalar da yer almaktadır. Sadece Antalya Kazası'nın nüfusu 2879 olarak belirlenmiştir. Nüfus sayımında çeşitli sınıflandırmaların da yapıldığı görülmektedir. Buna göre, en fazla 5 yıldan beri Teke Sancağı'nda ikamet eden nüfus 439 kişi, Mora'dan göç edenler 522 kişi, ve sancak dahilinde aşiret ve yörük olarak bulunanlar 7148 kişidir.²⁹⁸ Ancak II. Mahmut döneminde yapılan bu nüfus sayımında Müslüman erkek nüfusun sayıldığı unutulmamalıdır.

Nüfus ile ilgili bir diğer tespit şöyledir. 1837 yılına dair yapılan bir araştırmada Müslim ve Gayr-i Müslim nüfus karışık bir şekilde 'Avârız ve Nüzül Hânesi' olarak 128.5 hane olarak tespit edilmiştir. 1 Avârız ve Nüzül Hânesi olarak da ortalama 15 hane esas alınarak toplamda

²⁸⁶ AŞS., 8, 5b, 10.

²⁸⁷ AŞS., 8, 5a, 8.

²⁸⁸ AŞS., 8, 11b, 26.

²⁸⁹ AŞS., 8, 15b, 36.

²⁹⁰ AŞS., 8, 41a, 107.

²⁹¹ AŞS., 8, 56a, 123.

²⁹² AŞS., 8, 35a, 92.

²⁹³ AŞS., 8, 49a, 112.

²⁹⁴ AŞS., 8, 32b, 84.

²⁹⁵ AŞS., 8, 19b, 47.

²⁹⁶ AŞS., 8, 12b, 28.

²⁹⁷ Özdemir; a.g.m., s. 1391-1395

²⁹⁸ Enver Ziya Karal, Osmanlı İmparatorluğu'nda İlk Nüfus Sayımı 1831, Ankara, 1943, s. 122.

Antalya'da 1927.5 gerçek (tek) hane olduğu tespitine varılmıştır. Antalya'da ortalama bir ailenin 6 kişiden oluştuğu varsayımına dayanılarak da toplam kişi nüfusu 11565 kişi olarak ortaya konulmaya çalışılmıştır. Bu toplama Avârız ve Nüzül sayımından muaf din görevlisi ve asker gibi 1500 kişiyi ve sonradan belirlenen 9 (gerçekte 6 mahalle için 1000 kişi ilave edilmektedir; Ancak 8 No'lu Antalya Şer'iyye Sicillerinde 3 farklı mahallenin daha ortaya çıkması nedeniyle) mahalle için 1500 kişi daha ilave edince şehrin nüfusu 14565 olarak çıkarılmaktadır. Araştırmada sonuç olarak Antalya'nın XIX. yüzyıl ortalarındaki tahmini nüfusunun 14000-15000 arasında olduğu ve bunun %5 civarını Gayr-i Müslimlerin geri kalanlarını ise Müslüman Türklerin oluşturduğu belirtilmektedir.²⁹⁹

II. Mahmut döneminde yapılan nüfus sayımında çıkan Antalya nüfusunu aynı yöntemle ele alırsak şu şekilde bir sonuç ortaya çıkmaktadır. Sayımda 2879 kişinin çıkması Antalya'da vergilere tâbi' olacak yaşa gelmiş olan erkek nüfusu belirtmektedir. Bu yaştaki her kişinin aile sahibi olduğu düşünülürse 6 ile çarpılması gerekmektedir. Ancak aile sahibi olmayan veya başka nedenlerle Müslüman olup da sayılmayan kişilerin olabileceğinde bu sayıyı 5'e indirip çarparsak 14395 kişi çıkmaktadır. Bu sayının %5'inin Gayr-i Müslim olduğu düşünülürse Gayr-i Müslim nüfus 719 kişi çıkmaktadır. Bu sayıyı çıkan toplama ilave edersek de 15114 gerçek nüfus olarak ortaya çıkmaktadır. Dolayısıyla yapılan çalışmalar sonucunda Antalya'nın XIX. yüzyıla ortalarına gelmeye yakın bir dönemde nüfusunun 15000 civarında olduğunu söyleyebiliriz.

III.VI. AİLE

Aile, genel olarak anne, baba ve çocuklardan oluşan en küçük toplumsal birim olarak tanımlanmaktadır. Osmanlı Türk ailesi yaşam tarzı itibariyle şehirlerde esnaflık, sanat ve ticaret ile uğraşan ailelerle kırsal kesimde hayvancılık ve ziraat ile uğraşan köylü aileler olmak üzere genelde iki gruba ayrılabilir.

Bu iki grup aile yapısı Osmanlı toplumunda geniş aile tipini ortaya çıkarmıştır. Nitekim temelde şahsi üretim kaynaklı bir yaşam düzeni hüküm sürdüğünden ve genelde tarım, esnaflık ve ticaret başlıca geçim kaynakları olduğundan bunun doğal bir sonuç olduğu görülmektedir. Şöyle ki herhangi bir iş kolunda geçimini sağlayan bir aile ferdinin daha çok iş gücüne ihtiyacı vardır. Bu nedenle Osmanlı Devleti'nde genellikle ailelerin birkaç ailenin birleşmesiyle oluştuğu görülmektedir. Bu geniş aile tipinde birkaç kuşağın bir arada yaşadığı

²⁹⁹ Özdemir, a.g.e., s 1397-1398

bilinmektedir. Bunun nedeni belirttiğimiz gibi iş gücü kaynaklı olup ailenin temel üretim birimi olarak görülmesidir.³⁰⁰

Osmanlı toplumundaki bu çeşit aile yapılarına Antalya'daki aile yapıları örnek olabilecek düzeydedir. Antalya'daki ailelerin çoğunlukla tarım ve hayvancılıkla uğraştığı tespit edilmiş olduğundan ve ailelerin en az 3 çocuk sahibi oldukları sicillerden görüldüğünden bu kanı gerçeklik kazanmaktadır. Yani, en basit şekliyle şu anda sadece 5 aile ferdinden oluşan bir topluluk göze çarpmaktadır. Ancak tereke kayıtlarında bu kadar az çocuğa sahip olan aile azdır. Antalya'ya ait tereke kayıtlarında genellikle ailelerin en az bu sayıda çocuğa sahip oldukları görülmekle birlikte bunun yanında sık sık ana-bir, baba-bir çocuk veya kardeşlerin olduğu ve anne veya babanın annelerinin veya babaların aile içinde mevcut oldukları görülmektedir.

Bu bölgedeki sakinlerin çoğunlukla "bir bâb" olarak belirtilen evlerde yaşadıkları tespit edilmiştir. Bu tabir zannımızca tek katlı evler için kullanılmaktadır. Buradan, belirtilen şekilde kalabalık ailelerin nasıl olup da bu kadar küçük bir evde yaşadıkları sorusu akla gelebilir. Ancak evlerin genellikle bir avlu etrafında çevrelendiği ve bir küme halinde yerleşim düzeninin sağlandığı anlaşılınca bu soru kendiliğinden cevap bulmaktadır.

Tarım ve hayvancılıkla uğraşan kesimin Müslüman ailelerden oluşması, kalabalık aile yapısını açıklamakla birlikte Gayr-i Müslimlerin de aynı şekilde kalabalık yaşamaları Müslimlerin tam tersi bir sebebe dayandırılabilir. Tereke kayıtlarında, Gayr-i Müslimlerin genellikle ticaret ile uğraştıkları buna bağlı olarak gelir düzeylerinin yüksek olduğu görülmektedir. Nitekim sahip oldukları evler her ne kadar aynı özellikte belirtilse de fiyatlarının yüksekliği evin daha geniş ve daha mamur olduğunu belirtmektedir. Bu nedenle yerleşim ve yaşam standartları daha iyi denilebilir.

Bilindiği gibi ailenin teşekkülü bir bayan ve bir erkeğin anlaşarak evlenmeye karar vermesi ve bunu şahitler aracılığıyla kadının huzurunda belirterek antlaşmanın sağlanması ile olabilmektedir. Bunun aşamalarını şu şekilde açıklayabiliriz;

1. Öncelikle, evlenecek gelin ve damat adaylarının evlenmelerine herhangi bir mani olmadığını gösteren bir belge edinmeleri gerekmektedir. Bunu, mahallelerinin ihtiyar heyetinden ilmühaber.kağıdı olarak sağlayabilirlerdi.
2. Elde edilen belge ile ve şahit olarak belirlenen iki kişinin aracılığıyla kadıya başvurulurdu. Kadı huzurunda ilk olarak durum anlatılır daha sonra kadı ile birlikte geline verilecek olan mehr-i muaccel ve mehr-i müeccel miktarları tespit edilirdi.

³⁰⁰ İlber Ortaylı, "Osmanlı Toplumunda Aile", Osmanlı İmparatorluğu'nda İktisadi ve Sosyal Değişim Makaleler I, Turhan Kitabevi, Ankara, 2000, s.57.

3. Belirlenen mehirler bekarlar için "izinnâme-i bıkır" veya dullar için "izinnâme-i seyyib" adı verilen kağıtlara yazılırdı.

4. Bundan sonra kadıdan alınan nikah izni ile birlikte mahalle veya buldukları yerin imamına giderek nikahlarını kıydırıldarı böylelikle nikah işlemi tamamlanmış olurdu.³⁰¹

Belirttiğimiz aşamalardan kadı ile ilgili kısımların şer'iyye sicillerinde yoğun olarak görüldüğünü söyleyebiliriz. Evlenmek için gerekli olan iki şahidin sicillerde kayıtlı olduğu görülmekle birlikte ayrıca şühûdü'l-hal bölümlerinde üç kişinin daha tanık olarak yer aldığı görülmektedir. Daha önce belirttiğimiz gibi bu şahitler yapılan işlemin değil yargılamanın şahitleri idi. Ancak her ne kadar bu amaçla burada yer alsalar da nikah işleminin de şahitleri olmaları, yapılan işlemin pekiştirilerek garantilendiğini kayıt altına almaktadır. Herhangi bir anlaşmazlık durumunda, gelin ve damat adaylarının şahitleri bir çözüme ulaşamazlarsa bu kişilerden yardım istenebileceği düşünülebilir. Ayrıca nikah işlemlerinin büyük bir bölümünün kadı huzurunda yani devletin resmi bir kurumunda gerçekleşmesi, yapılan işlemlerin sicillere geçirilerek kayıt altına alınması, şahitlerin bulunması ve kadının evlenme işlemine izin vermesi gibi olgular, 'resmi nikah' işlemlerinde uygulanan yöntemler olduğundan Osmanlı Devleti'nde kısmen de olsa 'resmi nikah' uygulamasının varlığından söz edebiliriz.³⁰²

Evlenmelerdeki bir diğer dikkat çekici nokta, 'mehir' meselesidir. 'Mehir', terim olarak 'evlenecek olan erkeğin nikah sebebiyle evleneceği kadına vermekle yükümlü olduğu para veya mal' demektir. Gerçek ismi 'mehir-i müsemma' olup her iki tarafın da kabul etmesiyle tayin edilmiş nikah ücretidir.³⁰³ Tespit edilen mehrin tamamının peşin, bir kısmının peşin kalanının ileri bir tarihte verilmesi veya tamamının ileri bir tarihte verilmesi gibi üç şekilde ödenmesi mümkündür. Mehir önceden belirlenen ödeme şekline göre üç farklı isimle anılmaktadır. Taksitli ödeme söz konusu olduğu zaman mehrin peşin ödenen kısmına 'Mehir-i muaccel'³⁰⁴, ödenmesi ilerdeki bir tarihe bırakılmış kısma 'Mehir-i müeccel'³⁰⁵, ikisinin birleşmesine yani tamamına ise 'mehir' veya 'mehir-i müsemma'³⁰⁶ adı verilmektedir. Mehrin miktarı hakkında kesin bir genelleme yapmak zordur. Ancak ilk defa evlenecek bayanlar ile dul bayanlara verilecek mehr miktarlarının farklılık arz ettiği bilinmektedir. İncelenen

³⁰¹ Saim Savaş, "Fetva ve Şer'iye Sicillerine göre Ailenin Teşekkülü ve Dağılması", *Sosyo-Kültürel Değişme Sürecinde Türk Ailesi*, C.2, TCBAK., Ankara, 1992, s.510

³⁰² AŞS., 8, 40a, 104.

³⁰³ Halil Cin, *İslâm ve Osmanlı Hukukunda Evlenme*, AÜHFY., Ankara, 1974, s.217.

³⁰⁴ AŞS., 8, 49b, 114

³⁰⁵ AŞS., 8, 19a, 46; AŞS., 8, 29a, 72

³⁰⁶ İncelenen tereke kayıtlarında genel olarak bu konuya ilişkin dört tarz kayıt bulunmaktadır. Bunların birincisi sadece 'Mehir', ikincisi 'Mehir-i muaccel', üçüncüsü 'mehir-i müeccel' adı altında alınan paraların kayıtlarıdır. Dördüncüsü ise herhangi bir mehr ücreti alındığını göstermeyen belgelerdir. Bu tür belgelerde herhangi bir mehr kaydının olmaması, mehrin peşin olarak nikah esnasında verildiğini gösterebilir, Bkz. AŞS., 8, 9a, 17; AŞS., 8, 26a, 64. Tüm bunların yanında mehrin tamamını ifade eden 'mehir' ibaresinin çoğunlukla 'mehir-i müeccel' anlamında kullanıldığı da görülmektedir, AŞS., 8, 38a, 98; AŞS., 8, 27a, 67.

belgeler arasında sadece iki adet nikah hücceti bulunmaktadır. Burada evlenecek bayanların ilk defa evlendikleri ve mehrlerinin, 1000 kuruş mehr-i muaccel, 101 kuruş mehr-i müeccel olmak üzere toplam 1101 kuruş olarak tespit edildiği görülmektedir.³⁰⁷ Bir başka kayıta, evlendiği zaman hiç mehr almamış bir kadının, kocasının ölümü üzerine terekeden mehr-i muaccel olarak 251 kuruş ve mehr-i müeccel olarak da yine 251 kuruş almış olduğunu görmekteyiz.³⁰⁸ Buradan da toplam mehrin 502 kuruş çıktığı görülmektedir. Görüldüğü gibi mehr fiyatlarının bir sabitliliği söz konusu olmamaktadır. Bunların yanında incelenen defterde genelde ödemesi sonraya bırakılan mehr-i müeccel fiyatları yer almakta ve bunlar 101, 151, 251, 300, 351, 401 kuruş olarak ağırlık göstermektedir. Ayrıca tereke kayıtlarında geçen mehr-i müeccel miktarlarının nikah işlemleri sırasında verilen izinnamelelere göre belirlenip verildiğini anlayabiliriz.

İslam hukukunda evlenme, soyun sürdürülmesi ve haramdan kaçınılması için teşvik edilmekle birlikte, teşvikin nedenlerinin uygulanması yani zina, hakka tecavüz, saygısızlık gibi durumların ön plana çıkması boşanmanın temel sebepleri olarak belirlemektedir. İslam hukukunda üç türlü boşanmanın olduğu bilinmektedir. Birincisi; kocanın, tek taraflı irade beyanıyla yapmış olduğu boşanmadır ki gerçekleşmesi için bir mahkeme kararına gerek yoktur. Her üç tür boşanmaya da “*talak*” denmekle beraber bu terim daha çok tek taraflı iradeyle yapılan bu tür boşanmalar için kullanılmaktadır. İkinci, karı-kocanın anlaşarak boşanmasıdır ki bun da “*muhâlaa*” adı verilmektedir. Üçüncü tür boşanma ise belirli sebeplerin varlığı durumunda tarafları mahkeme kararıyla boşanmalarıdır. “*Tefrik*” veya “*kazâi boşanma*” denen bu tür boşanmada, diğer ikisinin aksine kocanın ayrılmaya razı olması şart değildir; kadının kararı boşanmanın gerçekleşmesi için yeterlidir.³⁰⁹

8 No’lu Antalya Şer’iyye Sicilleri Defteri’nde boşanma ile ilgili sadece bir kayıt mevcuttur. Burada, İskenderiye’ye gidecek olan bir kişinin gitmeden önce iki şahit önünde eğer ki bir buçuk yıl zarfında geri dönmezse eşinin mutlak olarak kendisinden boşanmış kabul edilmesi gerektiğini beyan ettiği görülmektedir. Verilen sürenin dolması sonucunda da adı geçen eş (karı), şahitler ile birlikte mahkemeye baş vurarak boşanmış olduğunun tescillenmesini istemiş, bunun üzerine mahkeme de artık boşanmış olduğunu belirtmiştir.³¹⁰ Bu belge Osmanlı’da ‘tefrîk’ adı verilen boşanma türüne iyi bir örnek teşkil etmektedir. Osmanlı Devleti’nde buna benzer -askere gidip dönmeme, kaybolma gibi- boşanma sebeplerinin sık sık yaşanması nedeniyle gerek koca tarafından gerekse de devlet tarafından kadının ileriki

³⁰⁷ AŞS., 8, 40a, 104; AŞS., 8, 40a, 105

³⁰⁸ AŞS., 8, 49b, 114.

³⁰⁹ Mehmet Âkif Aydın, *İslâm ve Osmanlı Hukuku Araştırmaları*, İz Yay., İstanbul, 1996, s. 167-168.

³¹⁰ AŞS., 8, 31a, 82.

yaşamında zor durumda bırakılmaması için çeşitli çarelerin bulunduğu, burada gözlemlenebilir.

Osmanlı aile yapısı içerisinde dikkati çeken durumlardan biri de çok evliliğin (poligami) yaşanmış olmasıdır. Defterde bulunan toplam 130 belge içerisinde sadece iki belgede bu durumun görülmesi Osmanlı toplumunda çok evliliğin sık uygulanmadığını göstermektedir.

İslam kaynaklarında; bir erkeğin, aralarında adaletsizlik yapılmadığı ve doğru yoldan sapılmadığı takdirde en fazla dört olmak üzere birden fazla kadınla evlenilebileceğine, belirtilen şartlarla ve çeşitli zaruret hallerinde izin verildiği belirtilmektedir.³¹¹ Şer'iyye sicillerinde, belirtilen şartların veya haksız uygulamaların yapıp yapılmadığı konularında bilgi verilmemektedir. Ancak Antalya'daki Müslüman halkın gelir düzeylerini incelediğimizde terekelerin genelde 2000-8000 arasında değiştiği görülmektedir. Kayıtlarda çok evli hayat sürdüren kişi sayısı ikidir ve eş sayıları yine iki'dir. Bu iki kişinin terekeleri ise birininki 12677,5³¹² diğerininki 10360³¹³'dir. Görüldüğü gibi iki eş sahibi kimselerin geçim durumu Antalya'da yaşayan Müslüman nüfusun gelir düzeyini aşmaktadır ve yine aynı grup içerisinde değerlendirildiğinde zengin grubuna girdikleri görülmektedir. Ancak yine de yaşam standartlarının yüksek olduğu anlaşılan bu kişilerin eşleri arasında adaletsizlik yapıp yapmadığı ve nasıl bir yaşam sürdükleri diğer bir çok etkene bağlı olduğundan kesin hükümler verememekteyiz.

Osmanlı toplumundaki bir diğer farklı durum ise aynen çok evlilikte olduğu gibi fazla görülmeyen fakat varlığı bilinen 'kölelik' konusudur. Sicillerdeki 7 farklı belgede gulam, zenci gulam, cariye, zenciye cariye gibi tabirlerin kullanılması köleliliğin Osmanlı toplumunda varlığını göstermektedir. Köle sahibi kişilerden üçü Mora muhacirlerinden, biri evlad-ı Arabdan, biri Bingazi ahalisinden olup misafir olarak Antalya'ya gelenlerden, diğer ikisi ise Antalya'nın gerçek sakinlerindedir. Eldeki belgelerin ışığında, anlaşılacağı üzere Antalya'nın gerçek halkı arasında köleliğin pek yaygın olmadığı söylenebilirse de eldeki tek şer'iyye sicilleri defterinden bunu kesin olarak belirtmek mümkün değildir. Tereke kayıtlarında bu kölelerin satıldığı görülmektedir ki bir kölenin değeri³¹⁴ 1000 ile 1500 kuruş arasında değişmektedir. Köle sahibi olanların tereke kayıtları ise oldukça kabarıktır. Terekesi en düşük kişi Bingazi ahalisinden olan şahıstır ki o da zaten misafirlik üzerine gelmiştir. Ancak terekesinin 4150 kuruş olduğu göz önünde tutulursa ve seyahat halinde olan bir kişinin

³¹¹ Said Öztürk, "Osmanlı'da Çok Evlilik", *Türkler*, C. 10, YTY, Ankara, 2002, s. 375

³¹² AŞS., 8, 26a, 64

³¹³ AŞS., 8, 38a, 98

³¹⁴ Zenci gulam 1 kişi 1000 kuruş, AŞS., 8, 8a, 16; AŞS., 8, 27b, 69 ; Zenci gulam 1 kişi 1200 kuruş, AŞS., 8, 13b, 30; Zenci gulam 1 kişi 600 kuruş; Zenci gulam 1 kişi 1500 kuruş, AŞS., 8, 30b, 81; AŞS., 8, 41a, 107; Zenci Arab cariye 220 kuruş, Zenci gulam 1710 kuruş, AŞS., 8, 32b, 84.

bu değerde mal ve parayı yanında taşıdığı düşünülürse bu kişinin oldukça varlıklı olduğu anlaşılabilir. Bunun yanında diğer köle sahiplerinin -biri hariç ki terekesi 10324 kuruş tereke değerleri 30000 kuruş ile 750000 kuruş arasında değişmektedir.³¹⁵ Antalya'nın elit kesimini oluşturan bu kişilerin sahip oldukları köleler dışında kayıtlarda farklı bir bilgi bulunmamaktadır.

Son olarak Antalya içerisindeki Müslim ve Gayr-i Müslim halkın servet durumuna değinebiliriz. İncelenen defterde toplam 130 belge bulunduğunu belirtmiştik. Bu belgelerden 17 tanesi Gayr-i Müslimlerle ilgili olup bunlardan da 13 tanesi tereke kayıdır. Buradan Gayr-i Müslimlerin genelde 4000 ile 10000 kuruş arasında değişen servete sahip oldukları ancak 50000 ile 100000 arasında değişen servete sahip ailelerin de olduğu belgelerden öğrenilmektedir. Müslimlerin mali durumlarının ise biraz daha düşük olduğunu söyleyebiliriz. Nitekim daha önce belirttiğimiz gibi Müslümanlar arasındaki servet dağılımı genellikle 2000 ile 8000 kuruş arasında değişmekte olup bu sınırı aşan aile sayısı nadir olarak görölmektedir.

³¹⁵ AŞS., 8, 8a, 16; AŞS., 8, 13b, 30; AŞS., 8, 23b, 59; AŞS., 8, 27b, 69; AŞS., 8, 30b, 81; AŞS., 8, 32b, 84; AŞS., 8, 41a, 107.

SONUÇ

Antalya'nın tereke kayıtlarından oluşan şer'iyye sicilinin incelenmesiyle ortaya çıkan tablo, Antalya Sancağı'nın ağırlıklı olarak üretim biçimi, demografik yapısı, kültürel dokusu ve sosyo-ekonomik durumu hakkında bilgi verir niteliktedir.

Çalışmada ilk olarak, defterdeki belgelerin tereke kayıtlarında yoğunlaşması ve bu belgelerin Osmanlı Devleti'nin hukuk sistemi özellikle de miras hukuku konusunda ayrıntılı bilgiler içermesi nedeniyle bunlardan yararlanılarak miras davalarının ayrıntılı olarak incelenmesine çalışılmıştır. Burada aile hukuku konusunda İslam hukukuna bağlı kalındığı görülmüş, davalardaki toplam terekenin miktarına bağlı olarak mahkemenin aldığı vergiler konusunda bir saptamaya yapılmaya çalışılmıştır. Ayrıca Osmanlı Mahkemeleri'nde Müslim Gayr-i Müslim farkı gözetilmeksizin miras davalarında aynı uygulamaya yani İslam hukuku esaslarına tâbi oldukları görülmüştür. Bunun yanında 1850'li yıllarda Gayr-i Müslim Osmanlı vatandaşlarının kendi ruhani meclislerine giderek özel davalarını çözdürmeleri mümkün olduğu halde Osmanlı Mahkemeleri'ne müracaat etmeleri dikkat çekmiştir.

Antalya şehrinin kökeninin ilk çağlara dayandığı her ne kadar bilinse de, burada, tarihi süreç içerisinde şehrin geçirdiği evreler siyasi açıdan ana hatlarıyla belirtilmiştir. Osmanlı Devleti içerisinde Teke Sancağı dolayısıyla da Antalya'nın idari taksimattaki yeri ve şehrin idari mekanizması, kaynakların elverdiği ölçüde ortaya konulmuştur. Tanzimatla birlikte uygulanmaya başlanan yönetimdeki yeni düzenlemelere göre Antalya ile köy ve kasabalarına tayin edilen kaymakamlar, müdürler, muhtarlar bulunabildiği kadarıyla ortaya konulmuştur. Adli görevli olarak ise Antalya'da Mehmed Emin Efendi'nin Naib olarak görev yaptığı anlaşılmıştır. Bunun yanında kadının hem idari hem de adli bir çok görevi üstlendiği şehrin asil yöneticilerinden olduğu ortaya konulmuştur.

Antalya'nın üretim güçleri olarak ziraat, hayvancılık, ipek üretimi ve arıcılık gibi bir çok belli başlı alan belirlenmiştir. Belgelerdeki veriler ışığında yapılan sınıflandırmalara göre fiyatlar hakkında bir saptama yapılmaya çalışılmıştır. Fiyatların yanı sıra para üzerine yapılan incelemelerde Antalya halkının devletin resmi para politikasına hemen ayak uydurdukları görülmüştür. Yabancı para dolaşımının görülmesi ise bir açıdan Osmanlı'daki hoşgörünün ve dünya ekonomisine uyum gösterme çabalarının kanıtı olarak değerlendirilebilir. Ticaret konusunda ise kullanılan eşyalardan yararlanılarak üretim merkezleri, arz-talep ilişkileri ve Antalya halkının ticari faaliyetlerine değinilmeye çalışılmıştır. Buradan Antalya bölgesine bir çok mal girişinin olduğu görülmüştür. Genel olarak tarım ve hayvancılık ile Müslümanların, ticaret ile Gayr-i Müslimlerin uğraştığı görülerek bunun servet dağılımına yansıdığı tespit

edilmiştir. Nitekim yaşam standardı olarak Gayr-i Müslimleri üst sıralarda yer aldığını belirtebiliriz.

Sosyal alanda ise en başta dikkati çeken Müslim ve Gayr-ı Müslim halkın Antalya'da ortak mahallelerde iç içe yaşadıklarıdır. Bu şekilde bir yaşam düzeninin ortaya çıkmasında tarihi sürecin ve Osmanlı hoşgörüsünün etkili olduğunu söyleyebiliriz. Daha önce yapılan çalışmalardan yararlanılarak Antalya'nın XIX. yüzyıl ortalarındaki nüfusunu yine çalışmamız içerisinde tespit etmeye çalıştık. Aile konusu, üzerinde ayrıca durularak Osmanlı aile yapısı incelenmeye çalışılmıştır. Burada akrabalık ilişkilerinin kuvvetli olduğu ancak Osmanlı toplumunda çok evliliğin mevcut olup, köleliğin bu dönemde daha ortadan kalkmamış olduğu görülmüştür.

Neticede, Antalya şehrinin, Osmanlı Devleti içerisindeki merkezler arasında önemli bir yere sahip olduğu, tarım ve hayvansal üretimde bir kaynak, ticaret alanında ise bir üs olarak kullanıldığı anlaşılmıştır.

KAYNAKÇA

I-ARŞİV BELGELERİ

- 1 No'lu Antalya Şer'iyye Sicili Defteri
- 8 No'lu Antalya Şer'iyye Sicili Defteri

II-SEYAHATNAMELER

- 1- Beaufort F., **Karamania or A Brief Description of the South Coast of Asia Minor**, London, 1818.
- 2- İbn Battûta, **İbn Battûta Seyahatnâmesi**, (Çev. A. Sait Aykut), C.I, YKY, İstanbul, 2004.

III-TEZLER

- 1- Armağan A. L., **XVI. Yüzyılda Teke Sancağı (Tapû-Tahrîr Defterlerine Göre)**, Ankara Üniv. Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı Basılmamış Doktora Tezi, Ankara, 1996.
- 2- Sarıhan S., **I Numaralı Şer'iyye Siciline Göre XIX. Yüzyıl Başında Antalya'nın Sosyo-Ekonomik Profili**, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Antalya, 2003.

II-ARAŞTIRMA ve İNCELEMELER

- 1- Abdülaziz Bey, **Osmanlı Âdet, Merasim, ve Tabirleri**, (Hzl. Kâzım Arısan, Duygu Arısan Günay), Tarih Vakfı Yurt Yay., İstanbul, 2002.
- 2- Akdağ M., **Türk Halkının Dirlik ve Düzenlik Kavgası**, Cem Yay., İstanbul, 1995.
- 3- Akgündüz A., "Şer'iye Mahkemeleri ve Şer'iye Sicilleri", **Türkler**, C.10, YTY., Ankara, 2002, s.54-68.
- 4- Akurgal E., **Anadolu Uygarlıkları**, Net Turistik Yay., İstanbul, 1998.
- 5- Aktan A., **Osmanlı Paleografyası ve Siyasî Yazışmalar**, Osmanlılar İlim ve İrfan Vakfı Yay., İstanbul, 1995.
- 6- Aktan H., "İslâm Aile Hukuku", **Sosyo-Kültürel Değişme Sürecinde Türk Ailesi**, C.II, TCBAAK., Ankara, 1993, s.396-433.
- 7- **Antalya il yılıhğı**, Antalya Valiliği Yay., Antalya, 2000.
- 8- **Antalya Şehir Rehberi**.
- 9- Arık F. Ş., "Osmanlılarda Kadılık Müessesesi", **OTAM**, S.8, Ankara Üniv. Basımevi, Ankara, 1997, s.1-72
- 10- Âşık Paşaoğlu, **Âşıkpaşaoğlu Tarihi**, (Hzl.Nihal Atsız), MEB, İstanbul, 1992.
- 11- Atar F., "Kadı", **İA.**, C.24, TDV., İstanbul, 2001, s.66-69.
- 12- Aydın M. Â., **İslâm ve Osmanlı Hukuku Araştırmaları**, İz Yay., İstanbul, 1996.

- 13- _____, "Osmanlıda Hukuk", **Osmanlı Devleti Tarihi**, (Edit Ekmeleddin İhsanoğlu), C.2, İRCİCA., İstanbul, 1999, s.375-438.
- 14- _____, **Türk Hukuk Tarihi**, Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul, 1999, s.78
- 15- Bayındır A., "Osmanlı'da Yargının İşleyişi", **Osmanlı**, C.6, YTY., Ankara, 1999, s.433.
- 16- Baykara T., **Anadolu'nun Tarihi Coğrafyası'na Giriş I**, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yayınları, Ankara, 1988.
- 17- Bizirlik A., " "Tereke Defterleri" ve Edirne Tereke Defterleri Üzerine Bir Deneme", **Türkler**, C.10, YTY., Ankara, 2002, s.731-735
- 18- Büngül N. R., Eski Eserler Ansiklopedisi, C.1-2, Kervan Kitapçılık, Yayın yeri ve yılı yok.
- 19- Cin H., **İslâm ve Osmanlı Hukukunda Evlenme**, AÜHFY., Ankara, 1974.
- 20- Çadırcı M., "II. Mahmut Döneminde Mütesellimlik Kurumu", **DTCFD.**, XXVIII/3-4, Ankara, 1970, s.287-296.
- 21- _____, "Tanzimat Döneminde Osmanlı Ülke Yönetimi (1839-1876)", **IX. Türk Tarih Kongresi Ankara, 21-25 Eylül 1981 (Bildiriler)**, C.II, TTK., Ankara, 1988, s.1152-1162.
- 22- _____, **Tanzimat Döneminde Anadolu Kentleri'nin Sosyal ve Ekonomik Yapısı**, TTK., Ankara, 1997.
- 23- Çağatay N., "Osmanlılarda Şer'î-Örfî Hukuk Kavramı ve Uygulanışı", **XII. Türk Tarih Kongresi Ankara: 12-16 Eylül 1994, Kongreye Sunulan Bildiriler**, C.III, TTK, Ankara, 1999, s.657-661.
- 24- Çanlı M., "Eytam İdaresi Ve Sandıkları (1851-1926)", **Türkler**, C.14, YTY., Ankara, 2002, s.57-73.
- 25- Çimrin H., **Antalya**, Simge Yay., İstanbul, 2002.
- 26- Darkot B., "Antalya", **İA.**, MEB., C.I, İstanbul, 1978, s.459-462
- 27- Develioğlu F., **Osmanlıca- Türkçe Ansiklopedik Lûgat**, Aydın Kitabevi Yay., Ankara, 1997.
- 28- Durukan A., "Alâeddin Keykubad Döneminde Antalya", **Antalya 2. Selçuklu Eserleri Semineri (26-27 Aralık 1987)**, Antalya Valiliği Yay., Antalya, 1998, s.26-39
- 29- Ekinci E. B., "Tanzimat Devri Osmanlı Mahkemeleri", **Türkler**, C.13, YTY, Ankara, 2002, s.771-779.
- 30- Emecen F., "Antalya", **İA.**, TDV., C.III, İstanbul, 1991, s.232-236
- 31- Eroğlu H., "Şehzâde Sancağı Antalya", Yayımlanmamış Makalesi
- 32- Erten S.F., **Antalya Livası Tarihi**, Altın Portakal Kültür ve Sanat Vakfı Yay., No:3, Antalya, 1997.

- 33- _____, **Antalya Tarihi**, Antalya, 1948.
- 34- Faroqi S., "XIX. Yüzyılın Başlarında Antalya Limanı", **VIII. Türk Tarih Kongresi (II. Ciltten Ayrı Basım)**, Ankara, 1981, s.1461-1467.
- 35- Fendoğlu H. T., "Osmanlı'da Kadılık Kurumu ve Yargının Bağımsızlığı", **Osmanlı**, C.6, YTY., Ankara, 1999, s.452-464.
- 36- Güçlü M., **XX. Yüzyılın İlk Yarısında Antalya**, Antalya, 1997.
- 37- İbn Bibi, **El Evamirü'l-Ala'ie Fi'l-Umuri'l-Ala'ie (Selçuk name)**, (Hzl. Mürsel Öztürk), Kültür Bakanlığı Yay., C.I, Ankara, 1996.
- 38- İbn Kemâl, **Tevârih-i Âl-i Osmân VIII. Defter (Transkripsiyon)**, (Hzl. Ahmet Uğur), TTK, Ankara, 1997.
- 39- İnalçık H., "Mahkeme", **İA.**, C.VII, MEB., İstanbul, 1978, s.146-151.
- 40- _____, **Osmanlı'da Devlet, Hukuk, Adâlet**, Eren Yayıncılık, İstanbul, 2000.
- 41- İpşirli M., "Osmanlı Devleti'nde Kazaskerlik (XVII.Yüzyıla Kadar)", **Belleten**, S. 232, C. LXI, TTK., Ankara, 1998, s.598-699.
- 42- _____, "Sosyal Tarih Kaynağı olarak Şer'iyye Sicilleri", **Tarih ve Sosyoloji Semineri 28-29 Mayıs 1990 (Bildiriler)**, İstanbul Üniv. Edebiyat Fakültesi Basımevi, İstanbul, 1991, s.157-162.
- 43- Karaca B., **XV. ve XVI. Yüzyıllarda Teke Sancağı**, Fakülte Kitabevi, Isparta, 2002.
- 44- Karal E. Z., **Osmanlı İmparatorluğu'nda İlk Nüfus Sayımı 1831**, Ankara, 1943.
- 45- _____, **Osmanlı Tarihi**, TTK., C.II, Ankara, 1983.
- 46- Kazgan H., "Osmanlı Altınları", **Ekonomi Ansiklopedisi**, C.3, Paymaş Yay., İstanbul, 1984, s.1032-1034.
- 47- Kesik M., "Antalya'ya yapılan ilk akınlar ve Şehrin Selçuklu Hakimiyeti Altına Girmesi", **Yayımlanmamış Makalesi**, s. 1-6.
- 48- Kılıç O., "XVII. Yüzyılın İlk Yarısında Osmanlı Devleti'nin Eyalet ve Sancak Teşkilatlanması", **Osmanlı**, C.6, YTY., Ankara, 1999, s.89-109.
- 49- Kütükoğlu M., **Osmanlı Belgelerinin Dili**, İstanbul Kubbealtı Akademisi Kültür ve Sanat Vakfı Yay., İstanbul, 1994.
- 50- Mardin E., "Kadı", **İA.**, C.VI, MEB., İstanbul, 1977, s.45.
- 51- Moğol H., **Antalya Tarihi**, Mehter Yay., Ankara, 1997.
- 52- _____, "Antalya'nın Fethi ve Türk Mührünün Vuruluşu", **Türk Dünyası Araştırmaları**, TDAV., S 87, İstanbul, Aralık 1993, s.135-146.
- 53- Mustafa Nuri Paşa, **Netayic ül-Vukuat**, (Sad. Neşet Çağatay), TTK., C.I-II/III-IV, Ankara, 1992.
- 54- Ortaylı İ., "Osmanlı Devleti'nde Kadı", **İA.**, C.24, TDV., İstanbul, 2001, s.69-72.

- 55- _____, "Osmanlı Toplumunda Aile", **Osmanlı İmparatorluğu'nda İktisadi ve Sosyal Değişim Makaleler I**, Turhan Kitabevi, Ankara, 2000, s.57-68.
- 56- _____, **Türkiye İdare Tarihi**, Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü Yay., Ankara, 1979.
- 57- Özdemir R., "Osmanlı Döneminde Antalya'nın Fiziki ve Demografik Yapısı (1800-1867)", **XI. Türk Tarih Kongresi Ankara: 5-9 Eylül 1990**, TTK, C.IV, Ankara, 1994, s.1369-1405.
- 58- Özkaya Y., "XVIII Yüzyılda Mütesellimlik Müessesesi", **DTCFD.**, XXIV/3-4, Ankara, 1996, s.369-390.
- 59- _____, **Osmanlı İmparatorluğu'da Âyânlık**, TTK, Ankara, 1994.
- 60- Öztürk M., "Genel Hatlarıyla Osmanlı Para Tarihi", **Türkler**, C.10, YTY., Ankara, 2002, s.184, s.802-822.
- 61- Öztürk S., "Osmanlı'da Çok Evlilik", **Türkler**, C.10, YTY., Ankara, 2002, s. 375-384.
- 62- Pakalın M. Z., **Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü**, C.II, MEB., İstanbul, 1993.
- 63- Pamuk Ş., **Osmanlı İmparatorluğu'nda Paranın Tarihi**, Tarih Vakfı Yurt Yay., İstanbul, 1999.
- 64- Sami Ş., **Kamûs-ı Türki**, Alfa Basım Yayım Dağıtım, İstanbul, 1998.
- 65- Savaş S., "Fetva ve Şer'iye Sicillerine göre Ailenin Teşekkülü ve Dağılması", **Sosyo-Kültürel Değişme Sürecinde Türk Ailesi**, C.2, TCBAAK., Ankara, 1992, s.504-547.
- 66- Schacht J., "Miras", **İA.**, C.VIII, MEB., İstanbul, 1979, s.350-359.
- 67- Sevim A., Yücel Y., **Türkiye Tarihi Fetih, Selçuklu ve Beylikler Dönemi**, TTK, Ankara, 1989.
- 68- Seyirci M., "Antalya'da Selçuklu Tarihine Genel Bakış", **Antalya 1. Selçuklu Eserleri Semineri (22-23 Mayıs 1986)**, Antalya Valiliği Yay., Antalya, 1986.
- 69- Sungur M., "XIX. Yüzyıl Osmanlı Devleti'nde Taşra İdaresi ve Vilâyet Yönetimi", **Türkler**, C.13, YTY., Ankara, 2002.
- 70- Tekin O., "Osmanlı İmparatorluğu'nda Para", **Osmanlı**, C.3, YTY., Ankara, 1999, s.169-179.
- 71- Tekindağ M. C. Ş., "Teke-oğulları", **İA.**, MEB., C.12/1, İstanbul, 1979, s.128-133.
- 72- Toksöz C., **Antalya**, Ayyıldız Matbaası, Ankara, 1959.
- 73- Tızlak F., "Tekelioğlu İsyanı", **XIII. Türk Tarih Kongresi Bildiriler**, (Aynı basım), TTK, Ankara, 2002, s.237-254.
- 74- Turan O., **Selçuklular Zamanında Türkiye**, Turan Neşriyat Yurdu, İstanbul, 1971.

- 75- _____, **Türkiye Selçukluları Hakkında Resmî Vesikalar**, TTK., Ankara, 1988.
- 76- **Türk Ansiklopedisi**, MEB., istanbul, 1971, s 94-100.
- 77- Umar B., **Türkiye Halkının İlkçağ Tarihi**, Ege Üniv. Basın-Yayın Yüksek Okulu Yay., C.I, İzmir, 1982.
- 78- Uzunçarşılı İ. H., **Anadolu Beylikleri ve Akkoyunlu, Karakoyunlu Devletleri**, TTK, Ankara, 1988.
- 79- _____, **Osmanlı Devletinin İlimiye Teşkilâtı**, TTK., Ankara, 1988.
- 80- Üçok C., Mumcu A., Bozkurt G., **Türk Hukuk Tarihi**, Savaş Yayınevi, Ankara, 2002.
- 81- Varlık M.Ç., "Anadolu Eyaleti Kuruluşu ve Gelişimi", **Osmanlı**, C 6, YTY., Ankara, 1999, s.123-129.

EKLER

1a- sayfasında hiçbir kayıt yoktur.

Belge: 1

1b-

Eski bazâr ağâsı zâde Mahmûd Beğ'in Moravî Osmân Ağâ'dan bâ-i'lâm-ı şer'iyye tahsîl olunan 1020 guruşu merkum Mahmûd Beğ'e teslim olunmuş ise de hîn-i hâcetde birâderi Hüseyin Beğ(?) da'vâ ider deyu(?) merkum Mahmûd Beğ'den tahsîli mümkün olduğu halde Hîkmet oğlu Hâcî Mustafâ'ya kefil bâ-mâl(?) olduğu

Belge: 2

2a-

Ya gani

ve ya vehhâb

ve ya muvaffak

Euzubillehimine'ş-şeytâni'r-racîm

Bismi-llâhi'r-rahmâni'r-rahîm

Elhamdülillahi'l-vâhibü'l-atâyâ ve's-salâtü alâ resûlühü hayri'l-berâyâ ve alâ âlihi ve eshâbihi'z-zeyn hem nücümü'l-hediyye ve mesâbîhi'd-dünya ve ale't-tabîm lehüm bî-ihsan ilâ âhiri'd-dünya ve aleynâ îrsen ve intikalen el-fazl bîdehü teâlâ izz-şâne bî-verese men-yeşâ ve ba'de ..... kitâb-ı müştemil ale'd-defâtürü't-taksîmât beyn veresetü'l-mevtâü'l-askerîyyete ve'l-beledîyyete men muhallefatühüm alâ mâ farz'allahü teâlâ ve beyn fî kitâbü'l-kerîm ve mâyetalik(?) bihâ ve bi't-tevakkuf aleyhâ mine's-senedâtü'ş-şer'iyyete bi-müddet niyâbete efkarü'l-verâ zi'l-azamete ve'l-kibriyâ' kisedâr biraderzâdesi Mehmed Emin refîü'n-nâibü'ş-şer'ü'l-âli bi-kazâ-i Antalya mübtedâ-i min gurre-i şehr-i Rebî'ü'l-âhir li-sene semâne ve sittîn ve mieteyn ve elf

Îlâ mâşâallah ü teâlâ ve hüve-l-muvaffak bîdehü ezmine'l(?)-hüda.

Belge: 3

2a-

İzzet-meâb şeriat-nîsâb müderrisin-i kîram zevî'l-ihtirâmdan mekremetlü Mehmed Emin Efendî kâm-yâb ba'de-t-tahîyyetü'l-vâfiye inhâ olunur ki Antalya Kazâsı'nın umûr-i ahkâm-ı şer'iyyesi işbu bin iki yüz altmış sekiz senesi şehr-i Rebî'ü'l-âhiri guresinden zabt itmek üzere tarafımızdan cenâb-ı şerîfinize ihâle tefvîzdir olunmuşdur gerekdir ki kazâ-i

mezbûre gurre-i şehri merkumdan mutasarrıf olub beyne'l-ahâlî icrâ-yı ahkâm-ı şer'iyye ve tahrîr-i muhallelât mevtâ-yı askeriyyede sa'y-i cemîl ve dikkat ederek câdde-i şerîat-ı garrâdan ser-mû inhirâfa cevâz göstermeyiz. Ve's-selâm.

El-fakir es-seyyid Ali mutasarrıf bi-kazâ'-i mezbûr

Belge: 4

2a-

Medîne-i Antalya mahallâtundan Câmi'-i Cedid Mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlik olân Anna veledet-i Dimitri nasrâniyenin verâseti zevc-i metrûki Yani veled-i Kiryako nâm zimmî ile sulbî sagîr oğulları İstalyanos ve Pandili ve sadriyye sagîre kızları Ulya ve Yasmani'ye münhasire olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir oldukdan sonra sagîrûn-ı mezbûrûnun tesviye-i umûrlarına kibel-i şer'-i enverden vasî-i mansûbları babaları mersûm Yani ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-faraziyyetü'ş-şer'iyye tevzi' taksîm olınan tereke-i hâlike-i mesfûredir ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurriire fî yevmi'l-hâmis ve'l-işrîn min şehri Rebî'ü'l-âhir sene semâne ve sittîn ve mieteyn ve elf

Baş altûnu onluk aded 65 650 guruş	İncü miskal 3,5 520 guruş	Yirmilik altûn aded 55 1100 guruş
Altûn bilezik miskal 40 1000 guruş	İncülü küpe ..... 1 150 guruş	Altûn mâşâallah aded 1 165 guruş
Altûn boyunduruk aded 1 476 guruş	Gümüş başlık aded 1 250 guruş	Gümüş kutu aded 1 35 guruş
Telli entari aded 1 287 guruş	Altûn yüzük aded 1 42 guruş	Sırma püskül aded 1 35 guruş
İç entarisi aded 4 55 guruş	Köhne Lâhûrî şâl barça 1 32 guruş	Sivasî entari aded 1 185 guruş
Cedid çitari entari aded 1 210 guruş	Cânfes ferâce aded 1 145 guruş	Şalvar aded 3 130 guruş

Müsta'mel kürek aded 1
115 guruş

Dizlik aded 2
42 guruş

Uçkur aded 4
35 guruş

Cedid makreme aded 1
18 guruş

Sini aded 1
65 guruş

Sandık aded 1
25 guruş

Cem'an yekûn
6705 guruş

Yalnız altı bin yedi yüz beş guruşdur

Minhâ'l-ihracât

Resm-i âdî
167,5 guruş

Cem'an yekûni'l-ihracât
305 guruş

Sahhu'l-bâkî't-taksîm beyne'l-verese
6600 guruş

Salta aded 1
35 guruş

Yazma yemeni aded 2
27 guruş

Şam'dân aded 1
12 guruş

Hammâmiyye aded 1
35 guruş

Evânî-i nuhâs kırye 13,5
275 guruş

Bir kat yatak maa yorgan
125 guruş

Kaydiyye ve ihzâriyye ve masârif-i sâire
37,5 guruş

Gömlek aded 5
105 guruş

Müsta'mel yazma yemeni
aded 2
12 guruş

Kara bori maa Makrame
aded 2
45 guruş

Leğen maa ibrik nuhâs
aded 2
70 guruş

Seccâde aded 1
45 guruş

Yalnız altı bin altı yüz guruşdur

Hisse-i zevce-i mersûm	Hisse-i ibnü's-sagîrü'l-	Hisse-i ibnü's-sagîrü'l-
Yani	mersûm İstalyânos	mersûm Pandili
1650 guruş	1650 guruş	1650 guruş
Hisse-i binte's-sagîretü'l	Hisse-i binte's-sagîretü'l	
mersûme Ulyâ	mersûme Yasmani	
825 guruş	825 guruş	

Sigar-ı mersûmünun anaları hâlike-i mesfûreden mevrûs hisse-i irsiyyeleri olân ber-vech-i bâlâ cem'an beş bin elli beş guruş vasîleri babaları zevce-i mersûm Yani zimmîye vakt-i rûşd ve sedâdlarına değin hıfz itmek üzere teslîm olındığı işbu mahalle şerh virildi

Belge: 5

3a-

Medîne-i Antalya mahallâtından Tuzcular Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem vefât iden zenci Mercân bint-i Abdullah'ın verâset-i zevce-i menkûha-i metrûkesi Halîme bint-i Abdullah ile sulb-i sagîr

Medîne-i Antalya'da Ekdir Hasan Mahallesi'nde fevt olân Mahmûd Sebahâttin'in karındaşı Hüseyin yedinden olmak üzere mersûmun oğlu Kadri'nin mevcûd terekesi akçesinden

3232 guruş Mevcûdu

0485 guruş .....

3717 guruş Fî 26 Za.[Zi'l-ka'de] sene 72 yûsr-dilen(?) tâhsili ahz olunub temessük dahi ammîsi uhdesinde(?) olduğu

3b- sayfasında hiçbir kayıt yoktur.

4a- sayfasında hiçbir kayıt yoktur.

Belge: 6

4b-

Bâis-i terkîm defter-i kassâm oldur ki

Medîne-i Antalya mahallâtından Makbûle Mahallesi'nde mütemekkin iken bundan akdem hâlike olân Marina veled-i Yorgi nâm nasrânîyyenin verâseti zevc-i metrûki Hoca Ulya veled-i Kostandi ile sadr-ı kebîre kızları Elenkod ve Sebtu ve sadr-ı sagîr oğulları Kostandi ve Yorgi nâmûnlara münhasıre oldığı lede'ş-şer'-i enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra nefsinden asîl ve sagîrân-ı mersûmânın tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den vasî velileri babaları mersûm Hoca Ulya ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farziyyetü'ş-şer'iyye tevzi' ve taksîm olunan tereke-i hâlike-i mersûme defter-i kassâmıdır ki ber-vech-i âtî zikr u beyân olunur tahrîren fi'l-yevmi'l-hâmis aşere min şehr-i Saferü'l-hayr sene ihdâ ve seb'in ve mieteyn ve elf

Baş altûnu İstanbul msfiyyesi fi 15 aded 70 1200 guruş	Bütün(?) altûn eski yirmilik aded 60 fi 25 1500 guruş	Altûn bilezik çift 1 miskal aded 40 fi 40 1600 guruş
İncü gerdanlık miskal aded 10 1500 guruş	İncülü küpe çift 1 200 guruş	Altûn küpe çift 1 60 guruş
Elmas yüzük aded 1 500 guruş	Def'a sagîr elmas yüzük aded 1 120 guruş	Def'a yüzük aded 1 120 guruş
Elmas çiçek çift 1 1000 guruş	Altûn boyunduruk aded 1 400 guruş 300 guruş	Altûn arpalık(?) aded 1
Telli entari aded 2 500 guruş	Sırmalı nîm-ten aded 1 400 guruş	Sivasî şalvar aded 2 200 guruş
Müsta'mel selîmiyye entari aded 1 150 guruş	Çitarî entari aded 3 300 guruş	Çitarî şalvâr aded 2 100 guruş
Kısa entari aded 2	Nâfe uzun kürk aded 1	Kısa kürk aded 2

60 guruş	200 guruş	120 guruş
Trâblus kuşâğı aded 1 80 guruş	Şâl kuşâğı aded 2 80 guruş	Püskül sırmalı 120 guruş
Def'a harîr püskül aded 1 20 guruş	Yazma yemeni aded 6 60 guruş	Gömlek aded 4 100 guruş
Basma şalvâr aded 2 40 guruş	Basma elcelik aded 2 20 guruş	Evânî-i nühâs kıyye 15 300 guruş
El leğeni maa ibrik aded 2 80 guruş	Hammâm takımı mükemmel takımı 60 guruş	Telâtîn sanduk aded 1 80 guruş
Tahta sanduk aded 1 30 guruş	Ayna aded 1 80 guruş	Şam'dân aded 1 15 guruş
Sanduk derûnunda eşyâ maa hırdavât-ı sâire 305 guruş		
Cem'an yekûni'l-mâl ve'l-eşyâ 12000 guruş		
Minhâ'l-ihracât		
Resm-i kismet 300 guruş	Kaydiyye 18 guruş	Kâtibiyye ve Hidâmiyye ve İhzâriyye ve varaka bahâ' ve sâir masârif 60 guruş
Cem'an yekûni'l-ihracât 378 guruş		
Sahhu'l-bâkî't-taksîm beyne'l-verese		

11522 guruş

Hisse-i zevci'l-mersûme Hoca Ulya 2905 guruş 20 [para]	Hisse-i binte'l-mersûme kebîr Elenkod 1452 guruş 30 [para]	Hisse-i binte'l mersûme kebîre Sebtu 1452 guruş 30 [para]
Hisse-i bin el-mersûm sagîr Kostandi 2905 guruş 20 [para]	Hisse-i bin el-mersûm Yorgi sagîr 2905 guruş 20 [para]	

Sagîrân-ı mersûmânın ber-mûceb-i defter-i kassâm hisse-i irsiyyeleri velileri babaları mersûm Hoca Ulya yedinde ve hıfzında olduğu işbu mahalle kayd olındı

Belge: 7

4b-

Medîne-i Alâ'îye'de Şâib(?) Karyesi'nden iken medîne-i Antalya'da Hâcı Enis Efendi'nin hukukunda mukîm iken bundan akdem vefât iden Mehmed bin Ali'nin verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Hasibe bint ve sulbî sagîr oğulları Ahmed ve Mehmed ve Ali ve sulbiyye sagîre kızı Aîşe'ye münhasıre olduğu terekesi müteveffâ-yı mersûmun ammîzâdesi Halîl yedine ma'rifet-i şer'le teslim olunan tereke-i müteveffâ-yı merkumun vârisi zuhûr idinceye değin merkum Halîl deyne* teslim olunan eşyası

Abâ	aded 1 kısa
Kısa entari	aded 2
Mavi dizlik	aded 1
Beyaz dizlik	aded 1
Gömlek	aded 3
İç donu	aded 1
Köhne kuşak	aded 1
Müsta'mel fes	aded 1
Dilme yelek	aded 1
Köhne pâpûç	aded 1
Kilim müsta'mel	aded 1
Nakd teslim olunan	206,5 guruş

* Aslı: 'yedine'

Belge: 8

5a-

Medîne-i Antalya mahallâtından Şeyh Sinân Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem vefât iden Katrancı oğlu Ali bin Mehmed'in verâseti zevce-i menkûha-i metrûke Fâtıma bint-i Halil ile sulbî sagîr oğulları Süleymân ve Mehmed'e münhasıre olduğu lede'ş-şer-i enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra ve nefsinden asl ve sagîrân-ı mezbûrânın mallarını hıfz ve tesviye-i umûrlarına kibel-i şer'den bâ-hüccet-i şer'iyye vasî-i mansûbe vâlideleri mezbûre Fâtıma Hâtûn ve üzerine nasb ve ta'yin olunan mahalle-i merkume ahâlîsinden Hâcı Memiş oğlu Hâfız Ali nâmân ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-faraziyyeti'ş-şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî zikr u beyân olunur tahrîren fî'l-yevmi'l-hâmis aşere min şehr-i Saferü'l-hayr sene ihdâ ve seb'in ve mieteyn ve elf

Mahalle-i merkumede kâin bir bâb menzil 1750 guruş	İstanos Nâhiyesi'nde vâki' bir bâb mülk-i menzil 600 guruş	Badem Ağacı bağlar arasında vakî Fındık İmâm'dan aldığı mülk-i bağ evlek 14 800 guruş
Yine badem ağacı bağlar arasında vâki' vâlidesinden müntakil mülk-i bağ evlek 4 400 guruş	Koca beygir* 150 guruş	Sini aded 1 70 guruş
Defa sini aded 1 45 guruş	Sagîr sini aded 1 25 guruş	Güğüm aded 1 45 guruş
Evsat güğüm aded 1 35 guruş	Sagîr güğüm aded 1 20 guruş	Su bakırı aded 1 20 guruş
El bakırı aded 1 10 guruş	Kapaklı çorba tası aded 1 15 guruş	Boş koğan aded 10 350 guruş

* Ashî "Bâr-gîr" olup çevirisi "Beygir" olarak yapılmıştır.

Kadıyif tebsisi aded 1 15 guruş	Kebîr bekmez leğeni aded 1 kıyye 11 200 guruş	Çamaşur leğeni aded 1 kıyye 5 100 guruş
Şîr evânî-i nuhâs fi 15 kıyye 22 330 guruş	El ibriği aded 1 10 guruş	Çul aded 2 50 guruş
Cedid namazlığı aded 1 15 guruş	Köhne namazlığı aded 1 10 guruş	Köhne beşik kilimi aded 2 30 guruş
Köhne Murtana kilimi aded 1 15 guruş	Köhne muhzır kilimi aded 1 20 guruş	Bir kat yatak mükemmel 100 guruş
Sagîr minder aded 2 20 guruş	Köhne sagîr ve kebîr kantar aded 2 50 guruş	Köhne çuğal aded 10 60 guruş
Dakik ve bulgur keyl 5 Ceviz keyl 2 150 guruş	Köhne kebe ve dimîf 20 guruş	Mihaffe çift 1 60 guruş
Bir kat köhne alâca çamaşuy 20 guruş	Köhne sandık aded 1 10 guruş	Tahta küçük anbâr aded 1 20 guruş
Kebîr magrib küb aded 2 100 guruş	Urgân aded 4 6 guruş	Kebîr ve sagîr desti aded 10 30 guruş
Bekmez 50 kıyye 100 guruş	Gümüş zarf aded 4 80 guruş	Kahve değirmeni cezbe tebsi Filcan 80 guruş
Köhne göç havlisi aded 1 20 guruş	Def'a kırık küb aded 1 30 guruş	Def'a gümüş zarf aded 5 80 guruş

Bâkir kuşak aded 1
50 guruş

Hammâm leğeni aded 1
40 guruş

Def'a filcan tebsi aded 1
15 guruş

İstanoş'da kazgan
aded 1 kıyye 5
75 guruş

Def'a evânî-i nuhâs kıyye 5
75 guruş

Çorba tası aded 1
15 guruş

Def'a sagîr el bâkırı aded 2
15 guruş

Def'a kadayıf tebsisi aded 1
15 guruş

Kahve ibriği aded 1
6 guruş

Arı memlû koğan aded 80
1200 guruş

Asel-i musaffâ
fî 3,5 kıyye 360
1260 guruş

Def'a arı memlû koğan
aded 20
400 guruş

Hırdavât-ı menzil
120 guruş

Hayvanat Çakallık Karyesi'nde Kara Gömük nâm kimesne hıfzında

Tosun aded 10
1200 guruş

Ana sığır aded 10
800 guruş

İkişer yaşında erkek dana
aded 3
150 guruş

Dört yaşında düğe aded 1
80 guruş

İki yaşında dişi dana aded 3
120 guruş

Bir yaşında dana aded 4
80 guruş

Def'a bir yaşında dana
aded 3
60 guruş

Def'a iki yaşında dana
aded 3
120 guruş

Üç yaşında dana
aded 3
190 guruş

Çakacı mü'min yedinde
80 guruş

İkrârı üzerinde buzağlı sığır
aded 4
320 guruş

Dört yaşında düğe aded 1
80 guruş

Sığır .....

saded 2

40 guruş

Zimemât

Antalyalı Kara Bacak

oğlu Habibi İbrahim

zimmî

400 guruş

Cakacı Efmak

zimmî

300 guruş

Müteveffâ Kışlalı Hîkmet'in

vasî Debbağ El-Hâcc Hüseyin

zimmî

90 guruş

Dalkar(?) nâm Hüseyin zimmî

37,5 guruş

Cem'an yekûn

13514,5 guruş

Minhâ'l-ihracât

Bâ-vasîyet techîz ve

tekfîn ve keffâret-i

yemîn ve savm

400 guruş

Mehr-i müeccel zevcetü'l-

mezbûre Fâtıma Hâtûn

351 guruş

Yine zevce-i mezbûreye

deyn-i müsbit

200 guruş

Müteveffâ Balıkçı

Yûsuf zevcesi deyn-i

Müsbit

200 guruş

Kiryako zimmîye

deyn-i müsbit

Karakaş Cami'-i Şerîfi

vakfından mütevellîsi Emir

Yûsuf oğlu el-Hâcc Hâfız

Mehmed Efendi'ye deyn-i

müsbit

115 guruş

Şeyh Sinan Mahallesi mâl

vergüsünden cem' ve tahsîl

itmiş olduğu emvâl-i

mîrîden müteveffâ-yı

Mahalle-i merkume muhtârı

Yörük El-Hâcc İbrahim

deyn-i müsbit

36 guruş

Hâce İlyaz zimmîye anı

öşrü deyn-i müsbit

100 guruş

merkumun zimmetinde
tebeyyûn iden
766 guruş

Resm-i kismet
338 guruş

Kaydiyye
20 guruş

Kâtibiyye ve Hidâmiyye ve
İhzâriyye ve Evrâk-ı sahîha
bahâ'sı ve sâir masârifât-ı
müteferrika
67,5 guruş

Cem'an yekûni'l-ihracât
2653,5 guruş

Sahhu'l-bâkî't-taksîm beyne'l-verese
10761 guruş

Hisse-i zevcetü'l-mezbûre
Fâtıma
1357 guruş 25 (para)

Hisse-i ibne'l-mezbûr sagîr
Süleymân
4751 guruş 27,5 (para)

Hisse-i ibne'l-mezbûr sagîr
Mehmed
4751 guruş 27,5 (para)

İşbu sagîrân-ı mezbûrân Süleymân ve Mehmed'in ber-mûceb-i defter-i kassâm hisse-i irsiyyeleri mahalle-i merkume muhtârı Yörük el-Hâcc İbrahim kefâletiyle vasîleri vâlideleri mezbûre Fâtıma Hâtûn'a teslim olunub nâzır merkum Hâcî Memiş oğlu Hâfız Ali'nin ma'rifeti olmaksızın umûr-ı vesâyetden bir emre mübâşeret itmemek üzere vasî-i mezbûre Fâtıma Hâtûn'a tenbih-i şer'î olındığı işbu mahalle şerh virildi

Belge: 9

5b-

Medîne-i Antalya mahallâtından Şeyh Sinan Mahallesi ahâlîsinden iken bundan akdem vefât iden Katrancı oğlu Ali bin Mehmed nâm müteveffânın sulbî sagîr oğulları Süleymân ve Mehmed'in vakt-i reşîd ve sedâdlarına(?) değin babaları müteveffâ-yı mezbûrdan müntakil mâl-ı mevrûselerini hıfz ve tesviye-i umûrlarına kibel-i şer'den bir mu'temed ve müstakîm kimesne nasb ve ta'yin kılınmak ehemm ve elzem olduğundan sagîrân-ı mezbûrânın vâlideleri olub sadâkat ve istikâmet ile ma'rûfe ve her vechile umûr-ı vesâyeti kemâ-hûve hakka rü'yet-i kâdirihû idüğü zeyl-i hüccetde muharrerü'l-esâmî-i müslimîn ihbârlarıyla zâhir ve mütehakkık

olân zâh-ı târif-i şer'î ile ma'rife işbu baisü'l-vesîka Fâtıma bint-i Halîl nâm hâtûnu hâkim-i mevkî' sadr-ı kitâb tûbâ-lehü hüsn-i meâb efendi hazretleri sagîrân-ı mezbûranın vakt-i rüşd ve sedâdlarına deĝin babaları müteveffâ-yı mezbûrdan müntakil mâl-ı mevrûselerini hıfz ve tesviye-i umûrlarına vasî nasb ve ta'yin buyurdukda ol-dahi ber-vech-i muharrer vesâyet-i merkumeyi kabûl ve merâsimini kemâ-yenbagî edâya taahhüd ve iltizâm eyledikten sonra vasî-i mezbûre talebiyle hâkim mûmâ-ileyh hazretleri sagîrân-ı mezbûrânın ber-mûceb-i defter-i kassâm babaları müteveffâ-yı mezbûrdan müntakil mâl-ı mevrûselerinden her birine işbu târif-i kitâbdan yevmi kırkar paradan cem'an şehriyye almış guruş nafaka ve kisve bahâ' farz ve takdîr buyurub meblağın mefrûzîn-i mezkûrini sagîrân-ı mezbûrân Süleymân ve Mehmed'in nafaka ve kisve bahâ' ve sâir levâzım-ı hurûfîyelerine(?) harc ve sarfa ve lede'l-iktizâ istidâneye ve inde'l-hazihi mâl-ı mevrûslarına rücû'a vasî-i mezbûre vâlideleri Fâtıma Hâtûn'a cânib-i şeriât-ı garrâdan tenbih olındıktan sonra sâlifü'z-zikr Şeyh Sinan Mahallesi ahâlisinden mahalle-i merkume muhtârı olub diyânet ve istikâmet ile mevsûf olduĝı inde'ş-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık olân Yörük el-Hâcc İbrahim bin Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'de bi't-tav'an ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm idüb sagîrân-ı mezbûrânın mâl-ı mevrûselerini bâliĝ ve reşîd olduklarında bilâ-noksân tamâmen kendülere edâ ve teslîm olunmak üzere vâlideleri vasî-i mezbûre Fâtıma Hâtûn yedinde ve hıfzında olân ber-mûceb-i defter-i kassâm mehrine isâbet iden dört bin yedi yüz elli bir guruş yirmi yedişer buçuk paradan cem'an dokuz bin beş yüz üç guruş on beş para hisse-i irsîyelerine vasî-i mezbûre Fâtıma Hâtûn taaddî ve taksîr eylediĝi halde ben tarafeynden emr ü kabûlü hâvi kefâlet-i sahihe-i şer'iyye ile kefil-i zâmin oldum dedikde vasî-i mezbûre Fâtıma Hâtûn ..... merkum el-Hâcc İbrahim cem'-i kelimât-ı meşrûhasında tasdîk ve kabûl itmeĝin mâ-hüve'l-vakî' bi't-taleb ketb olındı tahrîren fi'l-yevmi'l-hâmis aşere mîn şehr-i Saferü'l-hayr sene ihdâ ve seb'în ve mieteyn ve elf

Şühûdü'l-hâl

Emîr Yûsufzâde El-Hâcc Hâfız Mehmed Efendi

ve Mahkeme Kâtibi Süleymân Efendi

ve Muhzırbaşı Süleymân Aĝa

ve Uncu Kôr İsmâil oĝlu

ve Camıs Mustafâ

ve Elyesemen oĝlu Hasan

ve Azâdan El-Hâcc Ömer Aĝa

Belge: 10

5b-

Medîne-i Antalya mahallâtından Kızılharım Mahallesi ahâlîsinden iken bundan akdem vefât iden Ca'fer bin Osmân'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Ümmügülsüm bint-i Süleymân nâm Hâtûn ile sulbiyye sagîre kızları Fâtîma ve Dudu ve Asubet maa el-gayr cihetinden li-ebeveyn Ömer oğlu Osmân bin Mustafâ'ya münhasire olduğu inde'ş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân olub lakin müteveffâ-yı mezbûrun bi'l-cümle terekesi hîn-i vefâtında bundan sekiz mâh mukaddem selefimiz hâkimi'ş-şer' efendi hazretleri ma'rifetiyle tahrîr ve defter-i kassâmı taksîm olunmuş ise de bu def'a zuhûr iden ammî oğlu merkum Osmân'ın babası merkum Mustafâ müteveffâ-yı mezbûr Ca'fer'in babası diğeri Osmân ile li-ebeveyn karındaşlar olub babaları ismi Ebûbekir ve dedeleri ismi Murad ve anaları ismi Sâliha olub ol-vechile merkum Osmân müteveffâ-yı mezbûr Ca'fer'in Asubet maa el-gayr cihetinden vârisi olduğunu udûl-ı ahrâr-ı ricâl-i müslîmin ve medîne-i mezbûre ahâlîsinden Evrân Beğ oğlu Mehmed Ağa ibn-i Ahmed Çulha İbrahim Usta ibn (boşluk) şehâdetleriyle nefsinden asîle ve sagîrtân-ı mezbûrtânın tesviye-i umûrlarına vasî-i mansûbe vâlideleri zevce-i mezbûre Ümmügülsüm Hâtûn muvâcehesinde ber-nehc-i şer'î sâbit verâsetine hükm-i şer'î lâhikk olduktan sonra vasî-i mezbûre ve ibne'l-ammî'l-merkum ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese muahharan bi'l-faraziyyeti'ş-şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan bi'l-cümle tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî zikr u beyân olunur

Fî 29 S. (Safer) sene 271

Mahalle-i merkumede vâki'	Kadî bağçesinde mülk	Bağçe-i mezkûr ittisâlinde
bir bâb mülk-i menzil maa	Mehmed Beğ	olân nısf bağçe hissesi
hâvî olduğu havlı ve bağçe	350 guruş	1400 guruş
kıymet		
2500 guruş		
Mahalle-i merkume[de] vâki'	Öküç çift 1	Koca beygir aded 1
bir mikdâr mülk-i arsa	400 guruş	200 guruş
100 guruş		
Kısrâk aded 1	Buzağı sığır aded 1	Leğen maa ibrik aded 1
100 guruş	80 guruş	30 guruş
Sagîr sini aded 1	Sâir evânî-i nuhâs	Müsta'mel yorgan aded 1

20 guruş	30,5 kıyye fi 15 457,5 guruş	30 guruş
Köhne yorgan aded 2 20 guruş	Köhne yasdık aded 5 25 guruş	Köhne beyaz şilte aded 2 20 guruş
Kırmızı köhne şilte aded 1 15 guruş	Basma şilte aded 1 15 guruş	Köhne yine memlû şilte aded 1 25 guruş
Köhne seccâde 15 guruş	Köhne yarım mihafe kilimi 10 guruş	Köhne yarı su tası aded 1 5 guruş
Köhne sanduk aded 3 40 guruş	Köhne çuğal aded 1 15 guruş	Bez tob 2 40 guruş
Def'a kebîr tahta sanduk aded 1 20 guruş	Keçe aded 1 17 guruş	Kahve takımı 40 guruş
Hırdavât-ı beyt 50 guruş	Ortağı Koca Mehmed zimmetinde 197,5 guruş	Kara Bıçak zimmetinde 50 guruş
Hâric-i defter-i kassâm-ı itk ..... zuhûr iden metrûkât		
Gümüş tarak aded 8 150 guruş	Sâat aded 1 40 guruş	Kazgân aded 1 kıyye 40 40 guruş
Gügüm aded 1 25 guruş	Def'a sini aded 1 35 guruş	Tosun aded 1 75 guruş
Kozak harîr semeni 295 guruş	Ağaç çubuk aded 122 75 guruş	

Cem'an yekûni'l-metrûkât
7050 guruş

Bâ-vasîyet-i müsbit
techîz ve tekfîn
300 guruş

Bâ-vasîyet-i müsbit
mahalle-i merkumede kâin
mescid-i şerîf ta'miri yedi
semeni(?)
300 guruş

Bâ-vasîyet-i müsbit
şehri(?)'i sarfına
100 guruş

Bâ-vasîyet-i müsbit
Kanlı(?) sarfına
100 guruş

Mehr-i zevce-i
Ümmügülsüm Hâtûn'a
101 guruş

Deyn-i müsbit Esber oğlu
İstirati
149,5 guruş

Hâkim-i sâbık efendinin
ber-mûceb-i defter-i
kassâm-ı itk ahz eylemiş
oldığı rüsûmât
175,5 guruş

Yeğeni Mariya(?) oğlu-kızı Âişe
Hâtûn'a deyn-i müsbit
150 guruş

Resm-i kısmet
176,5 guruş

Kaydıyye
12,5 guruş

Kâtibiyye ve Hidâmiyye
ve İhzâriyye
35 guruş

Cem'an yekûni'l-ihrâcât
1600 guruş

Sahhu'l-bâkî't-taksîm beyne'l-verese

Hisse-i zevcetü'l-mezbûr[e]
Ümmügülsüm
681 guruş 10 [para]

Hisse-i binte'l-mezbûr[e]
sagîr[e] Fâtıma
1816 guruş 26 [para] 2 akçe

Hisse-i binte'l-mezbûr[e]
sagîre Dudu
1816 guruş 26 [para] 2 akçe

Hisse-i ibne'l-amm Osmân
1135 guruş 16 [para] 2 akçe

İbne'l-ammî'l-merkum Osmân ber-vech-i muharrer hisse-i irsîyyesi olân bin yüz otuz beş guruş on para iki akçesini tamâmen ba'de'l-ahz ibrâ-i zimmet ve istibkâ'-i hakk eylediği işbu mahalle şerh virildi

Belge: 11

6a-

Medîne-i Antalya mahallâtından Makbûle Mahallesi sâkinelerinden iken bundan akdem vefât iden el-Hâce Mebrûke bint-i Ali nâm müteveffiyenin verâseti sadr-ı kebîr oğlu el-Hâce Ali ve diyâr-ı Mısıriye'de sâkine sadriyye-i kebîre kızı Dudu ve yine diyâr-ı Mısıriye'de sâkine sadr-ı kebîr oğulları İsmâil ve Halîl'e inhisârı tahakkukundan sonra mezbûrdan Dudu ve İsmâil'in ber-mûceb-i defter-i kassâm hisse-i irsîyelerini kendüleri gelinceye kadar hıfz itmek için bir müteadid ve müstakîm kimesne vasî nasb ve ta'yinat(?) lâzım (lâzım) geldiği ecilden sadâkat ve istikamet ile mevsûf idüğü inde's-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık olân evlâd-ı Arabdan Şeyh Mehmed Efendi ibn-i Abdullah ve üzerine nâzır nasb ve ta'yin olunan Ramazân oğlu İtmekci Mehmed ma'rifeti ve ma'rifat-i şer'le tahrîr ve bahâ'ya takdîm ve beyne'l-verese bi'l-faraziyyeti's-şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffiyeye-i mezbûre defter-i kassâmıdır ki ber-vech-i âtî zikr u beyân olunur

Fi 21 S. (Safer) sene 271

Mahalle-i mezbûrede vâkî'	Cânfes ferâce aded 1	Cânfes kısa hırka
bir bâb mülk-i menzil	150 guruş	60 guruş
4000 guruş		
Şâlî kısa hırka	Beyaz müsta'mel	Kırmızı çitâri entari
20 guruş	Çitâri entari	100 guruş
	80 guruş	
Müsta'mel basma entari	Kutnî tob 1	Simli dimetoka zirâ' 7,5
aded 1	60 guruş	15 guruş
Şalvâr aded 1		
30 guruş		
Harîr kutnî aded 1	Yazma yemeni aded 2	Basma boğça aded 6
Faneli sehî aded 1	10 guruş	25 guruş

50 guruş

Beyaz sofra peşkiri aded 1

15 guruş

Gömlek bez tob 2

40 guruş

Kısa entari aded 1

5 guruş

Çarşeb aded 1

10 guruş

Tebisi örtüsü aded 1

7,5 guruş

Müsta'mel Kıbrıs işi

Hammâmiyye aded 1

maa .....

aded 1

10 guruş

Def'a çarşeb aded 2

Çevrelik aded 1

12,5 guruş

Ufak hücre aded 1

5 guruş

İpekli beyaz döşek çarşebi

aded 1

40 guruş

Def'a gömlek bez tob 1

30 guruş

Cedîd nakışlı çevre aded 2

25 guruş

Yüğülmüş ipek

dirhem 100

20 guruş

Yasdık yüzü aded 1

Müs'tamel çarşeb aded 3

20 guruş

Sedefli kaşık aded 9

9 guruş

Sandık aded 2

30 guruş

İpekli cedîd gömlek

aded 3

90 guruş

Def'a cedîd gömlek aded 1

25 guruş

Cedîd uçkûr aded 1

5 guruş

Çakmalı havli aded 3

45 guruş

Beyaz büyük havli aded 2

Baş bezi aded 2

20 guruş

Cedîd tarâk aded 1

10 guruş

Boğça derûnunda hırdâvat

oğlu Ali üzerinde

20 guruş

Köhne basma entari aded 1

Şalvâr aded 1

10 guruş

Döşek aded 1 maa yasdık mihaliçli 80 guruş	Müsta'mel basma yorgan aded 2 70 guruş	Müsta'mel kutnî yorgan aded 1 70 guruş
Beyaz şilte aded 3 30 guruş	Ufak minder mihaliçli aded 2 80 guruş	Köhne yasdık aded 1 7,5 guruş
Köhne yorgan maa yasdık 20 guruş	Müsta'mel kilim aded 2 65 guruş	Siyah iri ve ufak billûr ve bardak aded 10 10 guruş
İngiliz tabağı aded 18 18 guruş	Çukur tabak aded 2 4 guruş	Desti aded 5 5 guruş
Ocak timuri kürek ve iskemle ve masa ve saç ve saç ayağı ve şamdan 15 guruş	Kahve değirmeni aded 1 Tebisi aded 1 Cezbe aded 1 İbrik aded 1 Zarf aded 6 Filcan aded 6 40 guruş	Leğen ibrik 80 guruş
Hammâm tası aded 1 15 guruş	Kapaklı çorba tası aded 1 15 guruş	Saplı tas aded 1 10 guruş
Ufak aded 1 25 guruş	Kadayıf tepsisi aded 1 15 guruş	Hamîr leğeni aded 1 20 guruş
Kapaklı tencere aded 4 100 guruş	Ufak bakır mangal aded 1 20 guruş	Yağ tâbesi aded 2 Sahan aded 2 30 guruş
Bakır fenâr aded 1 5 guruş	Hamîr eskıran(?) ve keser 3 guruş	Gügüm aded 1 30 guruş

Sini aded 1 50 guruş	Def'a sini aded 1 50 guruş	Kapaklı sahan aded 4 100 guruş
Mertebânî aded 3 40 guruş	Kapaksız sahan aded 4 50 guruş	Büyük hamîr leğeni aded 1 oğlu Hâcî Ali yedinde 60 guruş
Hammâm leğeni aded 1 40 guruş	Sitil aded 1 10 guruş	Çamaşur leğeni aded 1 100 guruş
Büyük kazgan aded 1 150 guruş	Sagîr kazgan aded 1 70 guruş	Balık tâbesi aded 1 15 guruş
Sagîr güğüm aded 1 25 guruş	Timur dibek eli aded 1 Balta aded 1 Şişe ve şa'mdân ve saç ayağı 20 guruş	Revgan-ı sâde kıyye 10 maa desti oğlu Hâcî Ali üzerinde 70 guruş
Tahta anbâr aded 1 45 guruş	Def'a anbâr aded 1 40 guruş	Hatab yük 5 Ali yedinde 10 guruş
Küb aded 1 10 guruş	Müsennede aded 1 2,5 guruş	Beylik şişe 2,5 guruş
Vasîyet itmiş olduğu altûn 1000 guruş	Zuhûr iden 2 rub'iyye altûn 20 guruş	İtmekci Islâh İbrahim zimmetinde bâ-tahvîl 750 guruş
Yaldız altûnu aded 1 55 guruş		
Cem'an yekûn		

8701,5 guruş

Minhâ'l-ihracât

Bâ-vasiyet techiz ve tekfîn ve sair hayrât ve hâsenât 1000 guruş	Resm-i kismet 217,5 guruş	Kaydiyye 13,5 guruş
--	------------------------------	------------------------

Kâtibiyeye ve İnzâriyye
ve Hidâmiyye ve Varaka bahâ'
ve sair masârifât-ı müteferrika
43,5 guruş

Cem'an yekûni'l-ihracât
1274,5 guruş

Bâkî't-taksîm
7427 guruş

Hisse-i ibne'l-merkum el-Hâcc Ali 2122 guruş	Hisse-i ibne'l-merkum gâib İsmâil 2122 guruş	Hisse-i ibne'l-merkum gâib Halîl 2122 guruş
--	--	---

Hisse-i binte'l-mezbûr gâib
Dudu
1061 guruş

İşbu merkumân İsmâil ve Halîl ve mezbûre Dudu kendüleri ve yahud taraflarından vekilleri zuhûr idinceye deĝin ber-mûceb-i defter-i kassâm hisse-i irsiyyeleri vasî ve nâzır-ı merkumân Şeyh Mehmed Efendi ve İtmekçi Ramazân oĝlu Mehmed yed ve hıfzlarında olduĝu işbu mahalle şerh virildi

6b-

Medîne-i Antalya'ya tâbî' Tahtacı Cemâati'nden iken bundan akdem vefât iden Kara Hasan oğlu Veli'nin verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Bahâr bint-i Abdullah nâm hâtûn ile sulbî kebîr oğulları Ali ve Hasan ve Mehmed ve sulbîyye sagîr[e] kızı Ümmühân'a münhasire olduğu lede's-şer'i'l-enver ve zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sagîr-i mezbûrun mallarını hıfz ve tesviye-i umûrlarına kibel-i şer'den vasî-i mansûbeleri vâlideleri Bahâr Hâtûn ma'rifeti ve verese-i kibâr ma'rifetleriyle tahîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-faraziyyeti's-şer'iyye taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî zikr olunur

Rî 5 Ra. (Rebî'ü'l-evvel) sene 271

Katır re's 2

1000 guruş

Beygir re's 1

100 guruş

Merkeb re's 1

80 guruş

Çadır aded 1

150 guruş

Çuğal çift 1

25 guruş

Balta aded 1

20 guruş

Beşfi(?) aded 1

50 guruş

Evânî-i nuhâs kıyye 5 fî 15

75 guruş

Cem'an yekûn

1500 guruş

Minhâ'l-ihracât

Mehr-i zevcetü'l mezbûre

101 guruş

Resm-i kısmet

37 guruş

Kaydiyye

3 guruş

Kalemiyye ve Hidâmiyye

10 guruş

Cem'an yekûn

156 guruş

Sahhu'l-bâkî

1344 guruş

Hisse-i zevceti'l-mezbûre
168 guruşHisse-i ibne'l-mezbûr
336 guruşHisse-i ibne'l-mezbûr
336 guruşHisse-i ibne'l-mezbûr
336 guruşHisse-i binte'l-mezbûre
168 guruş

Belge: 13

6b-

Medîne-i Antalya mahallâtından Çavuş Bağçesi Mahallesi'nde sâkine iken bundan akdem müteveffîye olân Şerîfe bint-i İbrahim nâm hâtûnun verâseti zevc-i metrûki Osmân Beşe oğlu Mustafâ nâm kimesne ile sadriyye sagîr[e] kızı Fâtıma ve anası Âişe bint-i Halîl ve li-ebeveyn er-karındaşları diğêr Mustafâ bin İbrahim'e münhasıre oldığı lede'sş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sagîre-i mezbûrenin tesviye-i umûrlarını kibel-i şer'-i enverden vasî velisi ma'rifetleri merkum Mustafâ ve sâir verese-i kibâr ma'rifetleriyle ve ma'rifeti şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-faraziyyeti'sş-şer'iyye tevzî' ve taksîm olınan tereke-i müteveffîye-i mezbûredir ki ber-vech-i âtf zikr olunur

Fî 11 Ra. (Rebi'ü'l-evvel) sene 271

Müsta'mel çitari entari aded 1 100 guruş	Müsta'mel al çuka şilte aded 1 60 guruş	Sarı basma şalvar aded 1 5 guruş
İç entarisi aded 1 15 guruş	Borlu(?) aded 1 40 guruş	Gemi peşkiri aded 1 30 guruş
Mezre(?) aded 1 Baş bezi aded 1 5 guruş	Fes aded 1 10 guruş	Kahve ibriği aded 2 15 guruş
Küçük Hammâm leğeni aded 1 20 guruş	Evânî-i nuhâs kıyye 9 135 guruş	Bir mikdâr çeşid harîr 3 guruş

Bir mikdâr beyaz iplik harîr 10 guruş	Faneli peştamal aded 1 makreme aded 1 25 guruş	Sanduk aded 1 5 guruş
Köhne çul aded 1 10 guruş	Çuğal aded 1 5 guruş	Köhne kutnî yorgan aded 1 Basma döşek aded 2 50 guruş
Bakır kuşak aded 1 150 guruş	Müsta'mel çitâri entari aded 1 25 guruş	Müsta'mel Trablus kuşak 100 guruş
Mahalle-i merkumede vaki' bin iki yüz guruş kıymetli bir bâb mülk-i menzilde babasından müntakil hisse-i irsiyyesi 350 guruş	İstanos'da vakî' bey' olınan mülk-i arsa ve semeninden karındaşı Mustafâ zimmeti 100 guruş	Zevci merkum Osmân Yaşar oğlu İsmâil zimmetinde mehr-i müeccel 101 guruş
Baş altûnu vasîyet-i sarf 192 guruş		
Cem'an yekûni'l-mâl 1561 guruş		
Minhâ'l-ihracât		
Bâ-vasîyet techîz ve tekfîn 300 guruş	Resmi kısmet 39 guruş	Kaydiyye 3 guruş
Kalemiyye ve Hidâmiyye ve İhzâriyye 10 guruş		
Cem'an yekûni'l-ihracât 352 guruş		

Sahhu'l-bâkî

1209 guruş

Hisse-i zevci'l-merkum

302 guruş 10 [para]

Hisse-i binte'l mezbûr[e]

604 guruş 2 [para]

Sagîre-i mezbûrenin

mülk-i mevhûbesi

1 aded Bilezik çift 70 guruş

2 aded Kopça 10 guruş

1 aded Mâşâallah 10 guruş

2 aded Ser-katmer 10 guruş

1 aded Büyük altûn 50 guruş

1 aded Rub'iyye 10 guruş

1 aded Beşlik altûn 05 guruş

165 guruş

Resm ve Kaydiyye 008 guruş

157 guruş

İşbu sagîre-i mezbûrenin hisse-i irsiyyeleri olân altı yüz dört buçuk guruş ve mülk-i mevhûbesi olân yüz elli yedi guruşu ki cem'an yedi yüz altmış bir buçuk guruşları velileri babaları merkum Osmân Beşe oğlu Mustafâ yedinde ve hıfzında olduğu işbu mahalle kayd şod

Belge: 14

7a-

Medîne-i Antalya mahallâtından Meydan Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem vefât iden el-Hâcc Veli oğlu Abdülkerim'in verâseti zevce-i menkuhâ-i metrûkesi Sultan bint-i Abdullah nâm hâtûn ile gâib-i ani'l-beled li-ebeveyn er-karındaşı Ahmed Ağa'ya münhasıre olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra zevce-i mezbûre ve gâib-i merkum el-Hâcc Ahmed Ağa'nın tarafından vekil olân hâzır-ı belde(?) Veli ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-faraziyyeti's-şer'iyye taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî zıkr u beyân olunur

Fî 19 Ra. (Rebî'ü'l-evvel) sene 271

Mahalle-i merkumede

Kara sâkım(?) tüfenk aded 1 Nısf tüfenk hissesi

kâin nısf-ı harabe

25 guruş

100 guruş

menzilden hissesi

200 guruş

Oturak kahve değirmeni
20 guruş

Mihaliçli dimetoka döşek
60 guruş

Dimetoka beyaz şilte
50 guruş

Yasdık aded 5
60 guruş

Def'a minder maa yasdık
15 guruş

Basma yorgan maa çarşeb
50 guruş

Def'a yorgan aded 1
zevcesinde
30 guruş

Def'a yorgan aded 1
25 guruş

Seccâde aded 1
30 guruş

Köhne seccâde aded 1
10 guruş

Hoş'âb tası kapaklı aded 1
20 guruş

Su tası aded 1
5 guruş

Bakır keyl kutusu aded 1
5 guruş

Sini aded 1
35 guruş

Def'a sini aded 1
20 guruş

Kadayıf tebsisi
15 guruş

Kahve güğümü aded 1
12 guruş

Kapaklı sahan aded 3
50 guruş

Kazgan aded 1 kıyye 6
100 guruş

Leğen ibrik Ali Efendi'de
25 guruş

Tencere aded 3
70 guruş

Evânî-i nuhâs kıyye 5
50 guruş

Nâmüsiyye
10 guruş

Bükürülce(?) kıyye 5
10 guruş

Hisse keyl kıyye 6
zevcesinde
15 guruş

Bulgur keyl aded 1
zevcesinde
30 guruş

Çûka nîm-ten aded 1
30 guruş

Köhne gömlek aded 2
Don .....
20 guruş

Cedîd uçkur aded 2
Don aded 2
35 guruş

Cedîd gömlek aded 2
50 guruş

Çevre aded 2 10 guruş	Kahve kıyye 1 9 guruş	Ceviz keyl 6 60 guruş
Sanduk aded 1 20 guruş	Müsta'mel Sivasî entari aded 1 150 guruş	Balık file 3 guruş
Teneke tebsi 1,5 guruş	Alaca entari 15 guruş	Çarşeb aded 1 5 guruş
Barça astarlık 3 guruş	Sakal tarağı 3 guruş	Çulu(?) 20 guruş
Köhne kilim aded 1 10 guruş	Gümüüş zarf aded 5 ..... 25 guruş	Heğbe aded 1 7,5 guruş
Kahve takımı 10 guruş	Bakla keyl 2 30 guruş	Çuğal aded 1 2,5 guruş
Şâl aded 1 10 guruş	Mezre(?) aded 2 Boğça aded 1 15 guruş	Gemi peşkiri aded 1 Omuz peşkiri aded 1 20 guruş
Zerdâli kurusu ve sandık 5 guruş	Öküz aded 1 200 guruş	Çift takımı 20 guruş
Anı aded 9 135 guruş	Boş koğan aded 1 30 guruş	Yeşil sandık aded 1 15 guruş
Darı keyl 40 fî 15 600 guruş	Siyâm keyl 9 fî 35 310 guruş	Nukûd 6 guruş
Köhne eğer 10 guruş	İçilli Abdurrahman oğlunda zimmeti	Hırdavât 30 guruş

45 guruş

Cem'an yekûn
3133 guruş

Minhâ'l-ihracât

Bâ-vasiyet techîz tekfîn
234 guruş

Mehr-i zevce
51 guruş

Müderris Ahmed Efendi'ye
deyn-i müsbit
276 guruş

Yüzbaşı yediyle yetim
akçesi deyn-i müsbit
330 guruş

Bağçe öşrî deyn-i müsbit
15 guruş

Resm-i kısmet
87,5 guruş

Kaydiyye
5 guruş

Kâtibiyye ve Hidâmiyye
15 guruş

Cem'an yekûni'l-ihracât
927 guruş

Sahhu'l-bâkî
2206 guruş

Hisse-i zevcetü'l-mezbûre
551,5 guruş

Hisse-i ahi'l-mezbûr(e)
1654,5 guruş

İşbu gâib-i merkum el-Hâcc Ahmed Ağa'nın hisse-i irsiyyesi olân bin altı yüz elli dört buçuk guruş oğlu el-Hâcc Veli yed ve hıfzında olduğu işbu mahalle şerh virildi

7b- sayfasında hiçbir kayıt yoktur.

Belge: 15

8a-

Medîne-i Antalya kurâlarından Unca Karyesi ahâlîsinden iken bundan akdem vefât iden Haylaz dinmekle arîf Mustafâ Kethûda ibn-i Abdullah'ın sulbî sagîr ve hâlâ kebîr oğulları İsmâil ve İbrahim ve Hasan sulbîyye sagîre ve hâlâ kebîre kızı Ümmügülsüm nâmûnlar hâl-i sagîrlerinde kable'l-bülûğ vasî-i mansûbları karye-i merkumeden Hamza Kethûda İbn-i Mustafâ muvâcehesinde bâliğ ve reşid olduklarını şer'an isbât itmeleriyle babaları müteveffâyı merkum ve anaları müteveffîye Hanîfe'den müntakil mâl-ı mevrûselerinin ba'd-ı edâü'd-deyn ve ba'de'z-züyûf vasî-i merkum Hamza Kethûda yedinde bulunub vârisûn-ı mezbûrdan taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le dâhil ve gerek-i hâric-i defter-i kassâm-ı itk müceddeden tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-faraziyyeti's-şer'iyye taksîm olunan emvâl-i mevrûseleridir ki ber-vech-i âtî zikr u beyân olunur tahrîren fi'l-yevmi'l-hâmis aşere min şehr-i Rebi'ü'l-evvel sene ihdâ ve seb'in ve mieteyn ve elf

Koca deve 275 guruş	Hube(?) deve 800 guruş	İki yaşında erkek torum(?) deve 350 guruş
Öküç çift 500 guruş	Ana sığır aded 6 600 guruş	İki yaşında dana aded 2 100 guruş
Bir yaşında dana aded 1 20 guruş	Kazgan aded 1 60 guruş	Gümüslü tabanca aded 180 guruş
Müsta'mel yorgan aded 1 47,5 guruş	Köhne yorgan aded 1 18,5 guruş	Çuğal aded 1 19 guruş
Namazlığı kilim aded 1 10 guruş	Kelâm-ı kadîm aded 1 30 guruş	En'âm-ı şerîf aded 1 11 guruş
Kantar aded 1 30 guruş	Müsta'mel kilim aded 1 36 guruş	Minder maa yasdık 17 guruş
Tahta sanduk aded 2 10 guruş		
Cem'an 3114 guruş		

1648,5 guruş Lede'l-muhâsebe vasf-i merkumun lâzım gelen

4762,5 guruş

Minhâ'l-ihracât

Resm-i kismet
119 guruş

Resm-i tahsîli
119 guruş

Kaydiyye
7 guruş

Kâtibiyeye ve Kalemîyye ve
Hidâmîyye ve İhzâriyye
55 guruş

Cem'an yekûni'l-ihracât
300 guruş

Sahhu'l-bâkî't-taksîm beyne'l-verese
4462,5 guruş

Hisse-i İbne'l-merkum

İsmâil
1275 guruş

İsmâil'e teslîmât

aded 1	Öküz çift	500 guruş
aded 4	Ana sığır	400 guruş
aded 1	Bir yaşında dana	020 guruş
aded 1	Kazgan	020 guruş
aded 1	Kilim	036 guruş
aded 2	Tahta sanduk	<u>010 guruş</u>
		1026 guruş
	Nakden guruş	<u>0249 guruş</u>
		1275 guruş

Hisse-i İbne'l-merkum

Hasan
1275 guruş

Hasan'a teslîmât

Torum(?) deve	800 guruş
Kelâm-ı kadîm	030 guruş
En'âm-ı şerîf	011 guruş
Nakden guruş	<u>434 gurus</u>
	1275 guruş

Hisse-i ibne'l-merkum
İbrahim
1275 guruş

İbrahim'e teslimât		
	Koca deve	275 guruş
aded 2	Kara ve ..... sığır	200 guruş
aded 1	Gümüüüüü tabanca	180 guruş
aded 2	Yorgan	066 guruş
aded 1	Namazlığı	010 guruş
aded 1	Çul	019 guruş
aded 1	Kantar	030 guruş
	Minder yasdık	<u>017 guruş</u>
		797 guruş
	Nakden guruş	<u>478 guruş</u>
		1275 guruş

Hisse-i binte'l-mezbûre

Mezbûreye teslim

Ümmügülsüm

Erkek torum(?) 350 guruş

637,5 guruş

Dana 100 guruş

Nakden 187,5 guruş

637[,5] guruş

Belge: 16

8a-

Fî'l-asl Mora muhâcirlerinden olub medîne-i Antalya mahallâtından Şeyh Sinan Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem vefât iden Esirci Mustafâ bin Ali'nin verâseti ancak sulbiyye sagîre kızı Fâtıma ile vasîyeti bi's-sülüsüne münhasıre olduğı lede's-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sagîre-i mezbûre Fâtıma'nın malını hıfz ve sülüs-i mezbûrun tanzimine ve tesviye-i müteveffâ-yı merkumun vasî nasb ve ihtiyâr eylediğı Moravî Nu'mân oğlu İbrahim Ağa ma'rifeti ve ma'rifeti şer'le bundan on sene mukaddem tereke-i müteveffâ-yı mezbûr tahrîr defter-i kassâmı tanzîm olunmuş olub lakin derûn-ı defter-i kassâm-ı atıkde muharrer zimem-i nâssdan bâzıları bî-asl olub ve bazıları müteveffâ-yı merkume ifâ-yı deyn eyledikleri inde's-şer'i'l-enver bi's-sübût zâhir ve mütehakkık ve bâzıları bi'l-küllıye inkâr itmeleriyle tahlîf-i şer' olunmağın defter-i kassâm-ı atık mezbûrun tebdîl ve müceddeden tereke-i sahihâsının tahrîr ve defter-i kassâmının tanzîmi şer'an lâzım geldiğı ecilden vasî-i merkum İbrahim Ağa'nın bin iki yüz yetmiş senesi mâh-ı Cemâziye'l-evvel'i dördüncü gününden işbu yetmiş bir senesi şehr-i Cemâziye'l-evvel'i dördüncü gününe

kadar mecmû' tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdan bâ'de'z-züyûf sahîhan bâkî kılınan bi'l-cümle terekesinden masârifât-ı vâkıası ba'de'l-ihraç sahu'l-bâkîden sülüs-i müsbitesi tenzîl olunarak sagîre-i mezbûrenin min kibli'l-imm dedesi Moravî Hüseyin Ağa ibn-i Yûsuf hazır olduğı halde vasî-i merkum Nu'mân oğlu İbrahim Ağa ma'rifeti ve ma'rifeti şer'le yegân yegân rû'yet olunan muhâsebesi defteridir ki ber-vech-i âfî zikr olunur tahîren fi'l-yevmi'ı-râbi' min şehri-i Cemaziye'l-evvel sene ihdâ ve seb'in ve mieteyn ve elf

Derûn-ı defter-i kassâm-ı atıkde muharrer Hüseyin vefâtında zuhûr iden nukûd-ı mevcûdu 23380 guruş	Mahalle-i merkumede vakî' bir bâb mülk-i menzil semeni 2500 guruş	Zenci gulâm semeni re's 1 1000 guruş
Def'a zenci gulâm re's 1 semeni 1000 guruş	Simli muştı çift 10 400 guruş	Kazgan aded 1 80 guruş
Leğen maa ibrik semeni 80 guruş	Çamaşur leğeni aded 1 61 guruş	Sahan aded 6 semeni 40 guruş
Çorba tası aded 1 semeni 25 guruş 5 para	Kahve takımı aded 1 Değirmen aded 2 kıymet 25 guruş 5 para	Sagîr tencere aded 2 25 guruş 5 para
Tâbe aded 3 15 guruş	Toprak tabak aded 8 9 guruş	Kebîr bıçak 73 guruş
Şişe aded 3 9 guruş	Kapaklı Sahan aded 1 13 guruş	Tebisi aded 1 40 guruş
Kapaklı tencere aded 2 40 guruş	Cam fenâr aded 2 3 guruş 5 para	Tüfenk aded 1 150 guruş

Sagır kantar aded 1 10 guruş 5 para	Tabanca çift aded 1 70 guruş 5 para	Silahlık maa barud kapağı 10 guruş
Dizlik aded 1 Kemer aded 1 15 guruş	İhrâm aded 1 35 guruş	Nargüle maa ser 6 guruş 5 para
Tahta sanduk aded 1 20 guruş 10 para	Köhne çuka şalvar aded 1 20 guruş	Nâmûsiyye aded 1 20 guruş
Def'a ihrâm aded 1 Yelek 25 guruş	Def'a çuka şalvar aded 1 40 guruş	Def'a cedîd çuka şalvar ve tozluk ve yelek ve salta takımı aded 1 450 guruş
Def'a çuka ruba müsta'mel takim aded 1 130 guruş	Trablus kuşağı aded 1 50 guruş	Def'a Trablus kuşağı aded 1 70 guruş
Köhne çuka entari aded 1 29 guruş	Köhne çuka donluk 23 guruş	Çevre aded 3 15 guruş 5 para
Beyaz şalvar maa tozluk 35 guruş	Hırdavât 11 guruş 20 para	Kilim aded 1 51 guruş
Def'a kilim aded 1 40 guruş	Köhne kilim aded 2 25 guruş	Yağmurluk maa başlık 50 guruş
Def'a tahta sanduk aded 1 18 guruş	İbrişim kıyye 44,5 6150 guruş	Beyaz don aded 3 15 guruş
Basma entari aded 3 14 guruş	Gömlek aded 3 20 guruş	Def'a gömlek aded 2 13 guruş
Basma ve çuka yelek	Bir mikdâr kozâk	Def'a hırdavât

10 guruş 30 para	4 guruş	9 guruş
Hınta keyl 5 110 guruş	Siyâm keyl 6 170 guruş	Darı keyl 5 75 guruş
Yük memlû basma şilte 40 guruş	Sagîr basma şilte aded 1 Yasdık aded 6 60 guruş	Bir mikdâr duhân 6 guruş
Defa tahta sanduk aded 1 21 guruş	Sabun kıyye 7,5 52,5 guruş	Revgan-ı sâde kıyye 12 75 guruş
İngiliz konsolozu zimmeti Pavlos 5000 guruş	Kahya oğlu Mihail zimmeti 400 guruş	Timurcu el-Hâcc Halîl zimmeti 290 guruş
Beşkonak Müdîr Mustafâ Ağa zimmeti 828 guruş	Teke mütesellimi zimmeti 1000 guruş	Kıbrıslı Usta Yani zimmeti 100 guruş
Sâat aded 1 50 guruş	Çubuk takımı 15 guruş	
Cem'an yekûn ..... tereke-i sahîha 44763 guruş		
Minhâ'l-ihracât		
Techîz ve tekfîn 200 guruş	Defter-i kassâm-ı atikde mukayyed hâkim-i sâbık efendi hazretlerine virilen 1272,5 guruş	Yine hâkim-i mûmâ-ileyhin Kalemiyye ve Kaydiyye namıyla aldığı 500 guruş
Varaka namıyla aldığı 26 guruş	Dellâliye namıyla mukayyed olân 200 guruş	

Cem'an

2298,5 guruş

Sahhu'l-bâkî't-taksîm beyne'l-verese

42464,5 guruş

14154,5 guruş Sülüs-i vasîyet-i müsbitesi

28310 guruş Bâkî âid ile'l-binte'l-mezbûre sagîre Fâtıma

02590 guruş Sagîre-i mezbûrenin işbu nukûd-ı mevrûsesinin bir mezbûre zarfından hâsıl olân .....

30810 guruş

00860 guruş Sagîre-i mezbûrenin sene-i merkume zarfında harc olân nafaka ve kisve bahâ'

29950 guruş

01200 guruş Peşin virilmiş olân işbu bin yetmiş bir senesi nafaka ve kisve bahâ'

28750 guruş

00100 guruş Sagîre-i mezbûrenin beşik ve sâir havâyic-i zarûriyyesi dedesi Halîl Ağa ma'rifetiyle sarf

28650 guruş

00100 guruş Ebe ve süd anaya ve menzil kirasına virilmiş olân

28550 guruş

00490 guruş Hâkim-i sâbık Efendi'ye virilen harc-ı senedât

28060 guruş

00300 guruş Harc-ı muhâsebe

27760 guruş

01660 guruş Sagîre-i mezbûre için malından iştirâ' olunan halayık kıymeti ihrâc

26100 guruş

İşbu sagîre-i mezbûre Fâtıma'nın ba'd-ı külli'l-hesâb mâl-ı mevrûsesi olân yirmi altı bin yüz guruş nukûdu vaşî-i merkum Nu'mân oğlu İbrahim Ağa yedinde ve hıfzında olub [olub] vech-i şer'î üzere istirbâh olunmak üzere tenbih-i şer'î olındığı işbu mahalle şerh virildi

Derûn-ı defter-i kassâm-ı atıkde muharrerü'l-esâmî eşhâs zimmetlerinde olân müteveffâ-yı merkumun alacaklarından züyûf hükmünde olub defter-i kassâm-ı mezkûrdan ihrâc olunan zimemât malûm olmak üzere işbu mahalle şerh ve beyân olındı

Fî 5 Ca. (Cemâziye'l-evvel) 71

Ribâ oldığından Kethûda oğlu Mihail zimmîden züyûf 100 guruş	Edâ eylediği sâbit Timurcu el-Hâcc Hâlis zimmetinden 672 guruş	Mefkud olduğu Moravî Yosef zimmeti 170 guruş
Külliyen inkâr ve tahlîf Minah Karnik oğlu Mustafâ zimmeti 120 guruş	Merkum nâ-ma'lûm olduğu müsenneci(?) oğlu Hüseyin 1220 guruş	Ribâ oldığından Kıbrıslı Usta Yani zimmî zimmetinden 30 guruş
Tamâmen edâ eylediği sâbit Bâğgevân Senir zimmî zimmeti 40 guruş	Tamâmen edâ eylediği sâbit Çakal Hâfız oğlu Deveci Hâfız zimmeti 155 guruş	Merkum nâ-ma'lûm Yörük Ahmed zimmeti 70 guruş
Gâib-i ani'l-beled Zeybek Sâlih zimmeti 250 guruş	Merkum nâ-ma'lûm olduğu Mihail zimmî zimmeti 250 guruş	Merkum nâ-ma'lûm olduğu def'a mersûm Mihail zimmeti 250 guruş
İnkâr itmekle tahlîf Teke-nişîn zimmetinden 220 guruş	Mefkud bulduğu Kürd oğlu Deli Başı zimmeti 1000 guruş	Mefkud olduğu Tâlib Ağa zimmeti 500 guruş
Cem'an züyûfât 6171,5 guruş		

İşbu züyûf hükmünde derûn-ı defter-i kassâm-ı mezkûrdan ihrâc olunan zimemât-ı muharrere mezkûreden her ne ki tahsîl olunur ise sülüsü ba'de'l-ihrâc bâkî sülüsüne sagîre-i mezbûrenin derûn-ı defter-i kassâm-ı cedîdde müfîdem hisse-i sahîhası üzerine kayd u zamm olunmak üzere işbu mahalle şerh virildi

Belge: 17

9a-

Medîne-i Antalya mahallâtından Arab Mescidi Mahallesi sâkinlerinden [iken] bundan akdem bi-emr-illahi tealâ vefât iden Abdullah bin (boşluk) verâseti zevce-i menkûha-i metrukesi Kâmile bint-i Süleymân ile sagîr oğulları Halîl ve Hüseyin ve kebîre kızı Hafîze ve sagîre kızları Ümmügülsüm ve Fâtıma'ya münhasıre olduğu inde's-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra sagîrûn-ı mezbûrûnun mallarını hıfz ve tesviye-i umûrlarına kâbel-i şer'den vasî-i mansûbları vâlideleri mezbûre Kâmile Hâtûn ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-faraziyyeti's-şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûr defteridir ki ber-vech-i [âtî] zıkrı u beyân olunur tahrîren fî'l-yevmi'l-aşere min şehr-i Cemâziye'l-evvel sene ihdâ ve seb'in ve mieteyn ve elf

Mahalle-i mezbûrda tahtanı	Yaylakda dükkân bâb 2	Kabak anbâr
(mülk) mülk-i menzil	kıymet	kıymet
bâb 2	2000 guruş	200 guruş
kıymet		
500 guruş		

Köhne Kazgan aded 1	Mihaffe aded 2	Hırdavât-ı beyt
kıymet	kıymet	kıymet
50 guruş	20 guruş	30 guruş

Yekûni'l-eşyâ ve'l-mâl
2800 guruş

Minhâ'l-ihracât

Techîz tekfîn	Deyn-i müsbit Hesabcı	Resm
60 guruş	Hâcı Mehmed'e	70 guruş
	90 guruş	
	Fedâullah 10 guruş	
	80 guruş	

Kaydiyye	Kâtibiyye Hidâmiyye İhzâriyye
5 guruş	15 guruş

Sahhu'l-bâkî

2555 guruş

Hisse-i zevce
319 guruş 15 paraHisse-i ibn Halîl
638 guruş 30 paraHisse-i ibn Hüseyin
638 guruş 30 paraHisse-i bint Hafıza
319 guruş 15 paraHisse-i bint Ümmügülsüm
319 guruş 15 paraHisse-i bint Fâtıma
319 guruş 15 para

Sagîrât-ı mezbûrelerin Halîl ve Hüseyin ve Ümmügülsüm ve Fâtıma hisseleri cem'an bin dokuz yüz onaltı guruş on para vâlideleri yedinde olduğu bu mahalle şer[h] virildi

Belge: 18

9b-

Medîne-i Antalya mahallâtından dâhil-i sûrda Cami'-i Cedîd Mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlike olân Eleni veled-i Yorgi nâm nasrânîyyenin verâseti zevc-i metrûki Nini veled-i Sava ile anası Siyah ve sadr-ı sagîr oğlu Yorgi ve sagîre kızı Simene nâmûnlara münhasıre olduğu inde'ş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra nefisinden asil ve sagîrân-ı mersûmânın tesviye-i umûrlarına kibel-i şer'den mansûb vasî ve velileri babaları mersûm Nini ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-faraziyyeti'ş-şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan tereke-i hâlike-i mersûme defter-i kassâmıdır ki ber-vech-i âfî zikr u beyân olunur tahrîren fi'l-yevmi'l-hâdî aşere min şehr-i Cemâziye'l-evvel sene ihdâ seb'in ve mieteyn ve elf

Fevkanî mülk-i menzil

Kadayıf tebsisi aded 1

Kebîr tabak aded 3

bâb 1

kıymet

kıymet

kıymet

25 guruş

50 guruş

1600 guruş

Sagîr tabak aded 3

• Sagîr çanak aded 3

Sahan maa tas aded 1

kıymet

kıymet

kıymet

15 guruş

5 guruş

20 guruş

Köhne hammâm tası aded 1

Kil tas aded 1

Müsta'mel selîmiyye entari

kıymet

kıymet

aded 1

10 guruş

3 guruş

kıymet

Basma entari maa İşlik
aded 1
kıymet
30 guruş

Mahrema ve peştemâl
aded 1
kıymet
15 guruş

50 guruş

Köhne ibrişim gömlek
aded 1
kıymet
10 guruş

Nakışlı ayakkabı aded 1
kıymet
15 guruş

Boğça şal aded 1
kıymet
5 guruş

Sandık aded 1
kıymet
20 guruş

Döşek aded 1
kıymet
30 guruş

Yorgan aded 1
kıymet
40 guruş

Yasdık aded 1
kıymet
10 guruş

Nim-ten aded 1
kıymet
50 guruş

Fes aded 1
kıymet
15 guruş

Boğça derûnunda Mezre(?)
aded 1
Gemi peşkiri aded 1
Köhne keten aded 1
30 guruş

Yekûni'l-eşyâ ve'l-mâl
2043 guruş

Minhâ'l-ihracât

Resm-i kısmet
51 guruş

Kaydiyye
5 guruş

Kâtibiyye Hidâmiyye
ve İhzâriyye
15 guruş

Yekûni'l-ihracât
71 guruş

Sahhu'l-bâkî beyne'l-verese taksîm
1972 guruş

Hisse-i ümmü'l-mezbûre
328,5 guruş

Hisse-i zevci'l-mezbûr
493 guruş

Hisse-i ibne'l-sagîr Yorgi
767 guruş

Hisse-i sagîre kızı Simene
383,5 guruş

Sagîrân-ı mezbûrânın bâlâda mezkûr hisseleri olân cem'an bin yüz elli buçuk guruş yirmi para babaları mesfûr Nini yedinde olduğu bu mahalle şerh virildi

Belge: 19

10a-

Medîne-i Antalya'ya tâbi' İstanos Nâhiyesi kurâlarından Bayat Karyesi ahâlîsinden iken bundan akdem vefât iden Tokmak oğlu Ahmed bin Osmân nâm müteveffânın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Fâtıma bint-i Mustafâ nâm hâtûn ile sulbî kebîr oğlu Mustafâ ve sulbîyye kızları Âişe ve Emine'ye münhasıre olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sagîr-i mezbûrûn tesviye-i umûruna vasî-i mansûbları vâlideleri mezbûre Fâtıma Hâtûn ve üzerine nâzır nasb olınan eniştesi Mülâim ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-faraziyyeti's-şer'iyye taksîm olınan metrûkât-ı müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî zikr u beyân olunur

Fi 19 Ca. (Cemâziye'l-evvel) sene 271

.... dişi deve aded 1
500 guruş

İki yaşında dişi deve .....
350 guruş

Bir yaşında erkek torum(?)
aded 1
150 guruş

Merkebe aded 1
80 guruş

Danalı inek aded 1
100 guruş

Def'a erkek deve aded 1
700 guruş

Bademli iki göz
mülk-i menzil
120 guruş

Kazgan aded 1
90 guruş

Kilim aded 1
80 guruş

Tencere aded 2
30 guruş

Çanak aded 2
10 guruş

Su bakırı aded 1
20 guruş

Köhne grâr aded 5
30 guruş

Köhne çuğal aded 9
60 guruş

Çuğal aded 1
20 guruş

İbrik aded 1
20 guruş

Dakik yük 1
100 guruş

Şaîr keyl 1
15 guruş

Sac aded 1
5 guruş

Yasdik aded 2
15 guruş

Orak aded 2
5 guruş

Hırdavât
30 guruş

Cem'an yekûni'l-mâl
2520 guruş

Minhâ'l-ihracât

Techîz ve tekfîn
110 guruş

Mehr-i zevcetü'l-mezbûre
101 guruş

Resm-i kısmet
63 guruş

Kaydiyye
4 guruş

Kâtibiyye ve Hidâmiyye ve
masârif
13 guruş

Cem'an yekûni'l-ihracât
291 guruş

Sahhu'l-bâkî
2229 guruş

Hisse-i zevcetü'l-mezbûr[e]
Fâtıma
278 guruş 24 para

Hisse-i bin el-mezbûr
975 guruş 8 para

Hisse-i binte'l-mezbûr[e]
kebîr[e] Âişe
487 guruş 24 para

Hisse-i binte'l-mezbûr[e]

Lebire Emine
487 guruş 24 para

Belge: 20

10b-

Medîne-i Antalya mahallâtından Meydan Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem düyûnu terekesinden ezyed olduğu hâlde vefât iden Kulak oğlu Ali bin Kulak Hasan nâm müteveffânın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Hadîce bint-i Hâfız Ahmed ve anası Fâtıma bint-i (boşluk) nâm hâtûnlar ile li-ebeveyn er-karındaşları Mehmed ve Hüseyin'e münhasire olub lakin müteveffâ-yı mezbûrun düyûn-ı terekesinden ezyed olduğundan veresesi terekeden keff-i yed itmeleriyle müteveffâ-yı mezbûrun tereke-i kasırası kabz ve düyûn-ı müsbitisini edâya kıbel-i şer'den vasî kayyum nasb olunan müteveffâ-yı mezbûrun karındaşı merhum Mehmed ve sâir eshâb-ı hukuk taleb ve ma'rifetleriyle tahrîr ve bey' ve beyne'l-guremâ alâ vechü'l-garâme tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî zikr olunur tahrîren fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-işrîn min şehr-i Cemâziye'l-evvel sene ihdâ ve seb'in ve mieteyn ve elf

Mahalle-i merkumede kaîn	Karındaşı Hüseyin	Amel-mânde koca beygir
bir kıt'a mülk-i bağçede	zimmetinde bir re's	aded 1
hisse-i muayyenesi	beygir semeni	100 guruş
200 guruş	250 guruş	

Köhne leğen maa ibrik	Kelâm-ı kadîm aded 1
35 guruş	150 guruş

Cem'an yekûni't-tereketü'l-mezbûre
2535 guruş

Minhâ'l-ihrâcât

Bâ-vasîyet sarf olunan	Zîrde muharrerü'l-esâmî	Kaydiyye
techîz ve tekfîn	dâyinlere raci' olân resm-i	4 guruş
210 guruş	tâhsiliyye	
	127 guruş	

Kâtibîyye ve Kalemîyye
ve Hidâmiyye
19 guruş

Cem'ani'l-ihracât
360 guruş

Sahlu'l-bâkî't-taksîm beyne'l-vereseti'l-guremâ
2175 guruş

Deyn-i müsbit mehr-i
müccel zevcetü'l-
mezbûr(e) Hadîce Hâtûn
400 guruş
300 guruş Mine'l-guremâ

Deyn-i müsbit karındaşı
merkum
1000 guruş
750 guruş Mine'l-guremâ

Deyn-i müsbit Eser oğlu
İstirati zimmî
1500 guruş
1125 guruş Mine'l-guremâ

Belge: 21

10b-

Zevce-i mezbûr(e) Hadîce bint-i Hâfız Ahmed nâm hâtûn dahi fevt olub verâseti zevc-i metrûku Mehmed bin Kulak Hasan nâm (nâm) kimesne ile sadr-ı sagîr oğlu Hasan Ali ve anası Ümmügülsüm Hâtûn ve babası merkum Hâfız Ahmed'e ba'de'l-inhisâr verese-i mezbûrun taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-faraziyyeti'ş-şer'iyye taksîm olınan tereke-i müteveffâ-yı mezbûredir ki ber-vech-i âtîf zikr olunur tahrîren fi't-târîhi'l-merkum

Ber-vech-i bâlâ guremâdan
zevc-i sâbıkı müteveffâ
Ali'den mehr-i müccel
hakkı
300 guruş

Fındık rub'iyye baş altûnu
aded 40
400 guruş

Simli .....kâri bakır kuşak
aded 1
120 guruş

Müsta'mel serây entari
aded 1
230 guruş

Köhne yorgan döşek
yorgan
100 guruş

Tahta sanduk aded 2
40 guruş

Tencere aded 1
Sahan aded 3
40 guruş

Köhne kilim aded 1
15 guruş

Muahharan Mehmed
zimmetinde mehri
200 guruş

Cem'an yekûn-ı tereketü'l-mezbûre
1445 guruş

Minhâ'l-ihracât

Vasîyet-i müsbitesi hayrât
ve hasenât ve techîz ve
tekfîn
400 guruş

Resm-i kismet
36 guruş

Kaydiyye
2 guruş

Kâtibiyye ve Hidâmiyye ve
Kayd ve masârif-i müteferrika
7 guruş

Cem'an yekûni'l-icrâât(?)
445 guruş

Sahhu'l-bâkî yekûni'l-icrâât
1000 guruş

Hisse-i zevci'l-mezbûr
Mehmed
250 guruş

Hisse-i ümmü'l-mezbûre
Ümmügülsüm
166 guruş 30 para

Hisse-i ebi'l-merkum Hâfız
Ahmed
166 guruş 30 para

Hisse-i ibne'l-merkum
Sagîr Hasan Ali
416 guruş 20 para

Belge: 22

10b-

İbn-i sagîr-i mezbûr Hasan Ali dahi fevt olub verâseti babası merkum Mehmed ile min
 labeli'l-imm ceddesi mezbûre Ümmügülsüm'e münhasire olub eb-i merkum ve cedde-i
 mezbûre ma'rifetleriyle tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-faraziyyeti's-şer'iyye taksîm
 olunan mezbûrun vâledesinden müntakil ber-vech-i bâlâ hissesidir ki ber-vech-i âtî zikr olunur
 ber-müceb-i bâlâ hisse-i müteveffâ-yı sagîr Hasan Ali

416,5 guruş

Minhâ'l-ihracât

Resm-i kismet

Kayd

Kâtibiyye ve Hidâmiyye

10,5 guruş

1 guruş

2 guruş

Verese ma'rifetiyle masârif-i

müteferrika

3 guruş

Cem'an yekûni'l-ihracât

16,5 guruş

Sahhu'l-bâkî't-taksîm beyne'l-verese

400 guruş

Hisse-i cedde-i mezbûre

Hisse-i eb-i merkum Mehmed

Ümmügülsüm

333 guruş

66 guruş 26 [para]

Belge: 23

11a-

Medîne-i Antalya'ya muzâfe İstanos Nâhiyesi kurrâlarından Ali Fahreddin-i Sagîr
 Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefât iden Kel Ebûbekir bin Süleymân'ın verâseti
 zevce-i menkûha-i metrûkesi Ayşe bint-i Mehmed nâm hâtûn ile sulbî kebîr oğlu Süleymân
 ve sulbîyye kebîre kızları Kezban ve Habibe'ye münhasire olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir
 nümâyân oldukdan sonra verese-i mezbûrun taleb ve ma'rifetleriyle tahrîr ve beyne'l-verese
 bi'l-faraziyyeti's-şer'iyye tevzî ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-

i-âti zikr olunur tahrîren fî's-sâbi' ve'l-işrîn min şehr-i Cemziye'l-evvel sene ihdâ ve seb'în ve mieteyn ve elf

Karye-i merkumede vakî'	Öküz aded 2	Büyük erkek merkeb aded 1
altı göz mülk-i menzil	450 guruş	70 guruş
1000 guruş		
Defa merkeb aded 1	Hinta keyl 100 fî 15	Şaîr keyl 40 fî 5,5
40 guruş	1500 guruş	220 guruş
Çamaşur leğeni aded 1	Su bakırı aded 1	Süd leğeni aded 1
60 guruş	60 guruş	50 guruş
Sahan aded 6	Tabak-ı nuhâs aded 6	Sac aded 1
50 guruş	60 guruş	12 guruş
Çuğal aded 10	Gırâr aded 4	Çuğal aded 1
100 guruş	50 guruş	25 guruş
Kilim aded 1	Penâir kıyye 30	Revgan-ı sâde kıyye 10
25 guruş	50 guruş	70 guruş
Kıl kıyye 8	Bir kat yatak	Çift takımı
32 guruş	120 guruş	70 guruş
Tahra aded 1	Ana davar aded 60	Koyun aded 5
4 guruş	..... aded 20	125 guruş
	1000 guruş	
Kara çadır aded 1	Kazgan aded 2	Tahta anbâr aded 1
150 guruş	100 guruş	100 guruş
Cerm aded 1	Kuşak aded 1	Güslü deve aded 1
25 guruş	100 guruş	700 guruş

Tüfenk aded 1
30 guruş

Kutnî tob 1
100 guruş

Çan aded 1
20 guruş

Hırdavât-ı menzil
40 guruş

Cem'an yekûn-ı tereke
6708 guruş

Minha'l-ıhrâcât

Techîz ve tekfîn
11 guruş

Defter-i kassâm-ı itkda
mukaddem vuku' bulan
masârif
180 guruş

Mehr-i zevce Ayşe
101 guruş

Resm-i kısmet
167,5 guruş

Kaydiyye
10 guruş

Kâtibiyye ve Hidâmiyye ve
İhzâriyye ve masârif-i
müteferrika
33,5 guruş

Cem'an yekûni'l-ıhrâcât
508 guruş

Sahhu'l-bâkî
6200 guruş

Hisse-i zevce-i mezbûre
Ayşe
775 guruş

Hisse-i ibne'l-merkum
Süleymân
2712,5 guruş

Hisse-i binte'l-mezbûre
Kezban
1356 guruş 10 [para]

Hisse-i binte'l-mezbûre
Habibe
1356 guruş 10 [para]

Belge: 24

11a-

Kable'l-kısmet ibn-i merkum Süleymân dahi fevt olub verâseti zevce-i menkûha-i mevrûkesi Havvâ bint-i Burhan ve vâlidesi Ayşe bint-i Mehmed nâm hâtûnlar ile sulbîyye sagîre kızı Emine ve sulbî sagîr oğulları Hüseyin ve Ebubekir'e münhasire oldığı lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sigar-ı mezbûrların mallarını hıfz ve tesviye-i umûrlarına kibel-i şer'den vasî-i mansûbe min kibel-i eb nineleri mezbûre ise bint-i Mehmed nâm hâtûn ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-faraziyyeti'ş-şer'iyye taksîm olınan müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtf zikr olunur

Ber-müceb-i bâlâ hisse-i müteveffâ-yı merkum Süleymân

2712,5 guruş

Minhâ'l-ihracât

Techîz ve tekfîn

11 guruş

Mehl-i zevce

101 guruş

Resm-i kısmet

68 guruş

Kaydiyye

4 guruş

Kâtibiyye İhzâriyye ve

Hidâmiyye

14 guruş

Cem'an yekûni'l-ihracât

207 guruş

Sahhu'l-bâkî't-taksîm

Hisse-i zevcetü'l-mezbûre

Havvâ

373 guruş

Hisse-i ümmü'l-mezbûre

• Ayşe

417,5 guruş

Hisse-i binte'l-mezbûre

Emine

355 guruş

Hisse-i ibne'l-mezbûre

sagîr Hüseyin

710 guruş

Hisse-i ibne'l-mezbûr

sagîr Ebubekir

710 guruş

Belge:25

11a-

Kable'l-kısmet bint-i sagîre-i mezbûre Emine dahi müteveffiye olub verâseti anası mezbûre Havvâ ile li-ebeveyn sagîr er-karındaşları merkumân Hüseyin ve Ebubekir'e münhasıre oldığı ba'de't-tahakkuku'ş-şer'î sagîrân-ı mezbûrânın vasîleri nineleri Ayşe Hâtûn ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-faraziyyeti'ş-şer'iyye taksîm olunan ber-mûceb-i defter-i kassâm babasından müntakıl mâl-ı mevrûse ve defter-i kassâmdır ber-vech-i âtî zikr olunur

Tahrîren fî'l-yevmi't-târîhü'l-mezbûr

Ber-vech-i bâlâ hisse-i müteveffiye-yi mezbûre Emine

355 guruş

Minhâ'l-ihracât

Resm-i kısmet

9 guruş

Kaydiyye

1 guruş

Kâtibiyye ve Hidâmiyye

2 guruş

Cem'an yekûni'l-ihracât

12 guruş

Sahhu'l-bâkî taksîm-i beyne'l-verese

343 guruş

Hisse-i ümmü'l-mezbûre

Havvâ Hâtûn

057 guruş kızı Emine'den bakıyyesi(?)

101 guruş Bâlâda zevcinden mehri

313 guruş Bâlâda zevcinden hissesi

471 guruş

Hisse-i ah-ı li-hümâ Hüseyin

143 guruş

Hisse-i ah-ı li-hümâ [E]bubekir

143 guruş

Belge: 26

11b-

Medîne-i Antalya mahallâtından Bali Beğ Mahallesi'nde sâkin iken bundan bir sene
 mukdem vefât iden Ispartalı Deli Ahmed bin Süleymân nâm müteveffânın verâseti zevce-i
 menkûha-i metrûkesi Kâmile bint-i Hasan nâm hâtûn ile sulbîyye sagîre kızları Şerîfe ve
 Emine ve Zeyneb ve Sâliha ve li-ebeveyn er-karındaşı Sirâc Hasan namûnlara münhasire olub
 lakîn müteveffâ-yı merkumun bundan bir sene mukaddem tahrîr olınan terekesinden dâhil-i
 defter-i kassâm-ı atık zimem-i nâsda olân alacağından ekserisi düyûn hükmünde olduğundan
 bi'l-cümle tereke ve zimemât-ı sahîhasının müceddeden tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-
 faraziyyete taksîm zevce-i mezbûre Kâmile ve ah-ı merkum Sirâc Hasan'ın istid'âlarına mebni
 sagîrûn-ı mezbûrûnun vasî-i mansube vâlideleri mezbûre Kâmile Hâtûn ve ah-ı merkum Sirâc
 Hasan ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-faraziyyeti's-şer'iyye
 taksîm olınan tereke-i sahîha-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âfî zikr olunur tahrîren
 fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-işrîn min şehri-i Cemâziye'l-evvel sene ihdâ ve seb'in ve mieteyn ve
 elf

Mahalle-i merkumede vakî'	Antalya'da sûk-ı sultânîde	Dükkân-ı mezkûr derûnunda
sâkin olduğu menzilde	nısf Dükkân hissesi	çizme ve yemeni ve pâpûş
sülûs-i menzil hissesi	1500 guruş	ve sair ..... malı
2000 guruş		2000 guruş

Sûk-ı sultânîde bey' men
 yedinde olân menzil
 eşyası semeni
 454 guruş

Derûn-ı defter-i kassâm-ı atıkde
 muharrer zuhûr iden menkud-ı
 mevcûde
 4152 guruş

2349 guruş Timurcu Hâcı Osman oğlu Bacaksız Ali bitmelerine mukaddem virilmiş olân
 düyûn-ı müsbit

1803 guruş

0680,5 guruş Hâkim-i sâbık Vehbî Efendî'ye virilmiş olân rüsûmat

1122,5 guruş

0030 guruş Nukûd-ı mezkûreden zuhûr iden kalb ve kem ayâr

1092,5 guruş

Yorgan aded 1

Döşek aded 1

Yasdık aded 2

100 guruş

Mihaffe çift(?) 1

70 guruş

Fânûs

3 guruş

Tahta un anbârı

30 guruş

Duhân kıyye 1

5 guruş

Hatab yük 30

50 guruş

Pâpûşçu kirişi kıyye 30-

30 guruş

Def'a hinta keyl 3

50 guruş

Şerîk(?) çulu aded 1

25 guruş

Nâmûsiyye aded 1

20 guruş

Kahve takımı değirmeni

aded 1

Cezbe aded 3

Tâbe aded 1

Filcan aded 5

Zarf aded 5

40 guruş

Ufak ..... sanduk aded 1

10 guruş

Tahta köşk kemer(?) .....

15 guruş

Hırdavât-ı menzil

45 guruş

Duhân kıyye 2

12 guruş

Bu ana kadar Dükkân hissesinden

ücret ve akçe ribhi

72,5 guruş

Mihaffe kilimi aded 1

100 guruş

Tobrak tabak ve kase

20 guruş

Köhne abâni sarık aded 1

15 guruş

Taş takımlı çubuk aded 2

7 guruş

Raf tahtası aded 50

50 guruş

Sagîr gümüş bilezik ve

Mâşâallah

50 guruş

Yağ kıyye 1

6 guruş

Zimemât-ı muhassala-i sahîha-i

Keçeci Hüseyin'den bâ-tahvîl 200 guruş	Maruliyeli Vezir oğlu Mustafâ'dan bâ-tahvîl 210 guruş	Moralı Kayışci İbrahim Ağa'dan tahsîl 30 guruş
Murtanalı Kuş oğlu İbrahim'den 20 guruş	Murtanalı Bölükbaşı oğlu İnce Mehmed'den 40 guruş	Murtanalı Zakrik(?) ..... 5 guruş
Murtanalı Zakrik(?) Kelek birâderi İsmâil'den 18 guruş	Murtanalı Deli Ahmed'den 11 guruş	Çığlıklı Hâcı Akçe'den 48 guruş
Ispartalı Aydınlı Mehmed'den 60 guruş	Kundulu Sellü'den tahsîl 25 guruş	Kundulu Deli Ahmed'den tahsîl 30 guruş
Kundulu Kel Hasan'dan tahsîl 28 guruş	Solaklı Hasan'dan 30 guruş	Dumanlarlı Kök Musa'dan 24 guruş
Kundulu Osman Çaviş 55 guruş	Solaklı Ahmed'in oğlu Ahmed'den 4 guruş	Karamanlı Mestan oğlu 10 guruş
Osman Usta'dan tahsîl 35 guruş	Çirkinobalı Kaldır Halîl'den 15 guruş	
Cem'an yekûni't-tereke-i sahîha 9431,5 guruş		
Minha'l-ihracât		

Techîz ve tekfin
500 guruş

Mehr-i zevce Kâmile
301 guruş

Abidin Usta
deyn-i müsbit
95 guruş

Ispartalı Mehmed Usta'ya
deyn-i müsbit
42,5 guruş

Konyalı oğlu Mustafâ'ya
deyn-i müsbit
95 guruş

Dikici Deli Mustafâ'ya
deyn-i müsbit
114 guruş

Abidin Usta'nın oğlu
Ahmed'e deyn-i müsbit
394,5 guruş

Dikici Şişli Mehmed'e
deyn-i müsbit
8 guruş

Hâcı Nefer oğlu el-Hâcc
İsmâil'in vasîleri olduğu
Debbağ İbrahim yetimlerine
deyn-i müsbit
450 guruş

Dikici Moralı Abduş'a
deyn-i müsbit
32 guruş

Maruliyeli Hâcı Osman'a
deyn-i müsbit
12 guruş

İsmâil Cami'i-i Şerîfi Vakfı'na
kandil akçesi
deyn-i müsbit
25 guruş

Kahveci Berdin
deyn-i müsbit
5 guruş

Resm-i kısmet
236 guruş

Dikici Hüseyin Usta'ya
deyn-i müsbit
24 guruş

Kaydiyye
15 guruş

Kâtibiyye ve Kalemîyye
ve Hidâmiyye
40 guruş

Cem'an yekûni'l-ihracât
2409 guruş

Sahhu'l-bâkî't-taksîm beyne'l-verese
7222,5 guruş

Hisse-i zevce Kâmile
877 guruş 312 para

Hisse-i bint-i sagîr[e] Şerîfe
1170 guruş 162 para

Hisse-i bint-i sagîr[e] Emine
1170 guruş 162 para

Hisse-i bint-i Zeyneb
1170 guruş 162 para

Hisse-i bint-i Sâliha
1170 guruş 162 para

Hisse-i ahi'l-hümâ Hasan
1463 guruş 12 para

Belge: 27

12a-

Varakanın öte tarafına kassâmdandır

Ah-i mezbûr Hasan'ın hisse-i irsiyyesi medfû' masrûfun beyânı

1463 guruş Ber-mûceb-i defter-i kassâm hisse-i irsiyyesi

0095 guruş Derûn-ı defter-i kassâmda muharrer Abidin Usta'ya edâ eylediği deyn-i müsbit

0042,5 guruş Ispartalı Mehmed Usta'ya edâ eylediği deyn-i müsbit

0095 guruş Konyalı oğlu Mustafâ'ya edâ eylediği deyn-i müsbit

0114 guruş Dikici Deli Mustafâ'ya edâ eylediği deyn-i müsbit

1809,5 guruş

0394,5 guruş Abidin oğlu Mehmed'e edâ eylediği deyn-i müsbit

0008 guruş Dikici Şişli Mehmed[e] edâ eylediği deyn-i müsbit

0450 guruş Hâcı Nefer oğlu Hâcı İsmâil'e edâ eylediği deyn-i müsbit

0032 guruş Dikici Moralı Abduş edâ eylediği deyn-i müsbit

0024 guruş Dikici Hüseyin Usta'ya edâ eylediği deyn-i müsbit

2718 guruş

0012 guruş Maruliye[li] Hâcı Osman'a edâ eylediği deyn-i müsbit

0005 guruş Kahveciye edâ eylediği deyn-i müsbit

0020 guruş Müteveffâ-yı mezbûrun zevcesine virdiği

0313 guruş Müteveffâ-yı mezbûrun techîz ve tekfîn ve salatiye ve keffâret-i yemîn ve savm masrûfu

0015 guruş Kabirtaşı parası

3123 guruş

Merkum Hasan'ın müteveffâ-yı mezbûrun terekesinden ahz ve tâhsili

1092,5 guruş Derûn-ı defter-i kassâmda muharrer ahz eylediği nukûd

0454 guruş Fûrûht olunan eşyâ semeni

0200 guruş Müteveffâ-yı mezbûr kisesinden zuhûr iden nukûd

0060 guruş Saât aded 1

0050 guruş Gümüş bilazik ve Mâşâallah

- 1856,5 guruş
- 0015 guruş Müsta'mel abâni saruk
- 0010 guruş Sagîr ..... sanduk
- 0020 guruş Tobrak tabak ve kase
- 1901,5 guruş
- 0003 guruş Cam fânûs aded 1
- 0007 guruş Taş çubuk takımı aded 2
- 0005 guruş duhân kıyye 1
- 0030 guruş Pâpûşçu kirişi kıyye 30
- 0200 guruş Keçeci Hüseyin'den bâ-tahvîl
- 0003 guruş Moralı Kayışci İbrahim Ağa'dan tahsîl
- 0011 guruş Murtanalı Deli Ahmed'den tahsîl
- 0017 guruş Murtunalı Zakrik(?) İsmâil'den
- 0048,5 guruş Çıgıllıklı Hâcı Akçe'de
- 2226 guruş
- 0020 guruş Kundulu Koca İbrahim'den İsmâil Efendi ma'rifetiyle
- 0040 guruş Murtanalı Bölükbaşı oğlu İsmâil Efendi ma'rifetiyle
- 0005 guruş Murtanalı Zakrik(?) ..... İsmâil Efendi ma'rifetiyle
- 0025 guruş Kundulu Sellü'den Kubu(?) ma'rifetiyle
- 2316 guruş
- 0030 guruş Kundulu Deli Ahmed
- 0028 guruş Kundulu Kel Hasan
- 0030 guruş Solaklı Hasan
- 2404 guruş
- 0024 guruş Dumanlarlı Kök Musa'dan
- 0010 guruş Karamanlı Mestan oğlu
- 0055 guruş Kundulu Osman Çavuş
- 0004 guruş Solaklı Ahmed'in oğlu Ahmed'den
- 0015 guruş Çirkinobalı Kaldır'den
- 0108 guruş

Fî'l-ısl Alâiye ahâlîsinden olub medîne-i Antalya'da İsmâil Efendi Medresesi'nde müsâferet vechile sâkin iken bundan akdem vefât iden Eskici el-Hâcc Mehmed bin Abdullah'ın zâhirde vâris ma'rûf ve ma'rûfesi olmadığından terekese cânib beytü'l-mâla âid ve râci' olmağla bu makule bilâ-vâris fevt olanların terekelerini bi'l-emâne kabza me'mur medîne-i mezbûrede müdür-i mâl fütüvvetlü Halîl Efendi ibn-i Mollâ Mustafâ Efendi ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve bey' olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî zikr olunur

Fî 25 Ca. (Cemâziye'l-evvel) sene 271

Müsta'mel yorgan aded 1	Hırdavât	Def'a hırdavât
Bogası döşek aded 1	25 guruş	18 guruş
Köhne yasdık aded 2		
54 guruş		
Sagîr kapaklı Tencere aded 1	Köhne entari aded 1	Köhne kebe aded 1
Sahan aded 1	Kuşak aded 1	10 guruş
10 guruş	13 guruş	
Duhân maa duhân kisesi	Bardak aded 1	Sebet aded 1
10 guruş	para	1 guruş
	20 guruş	
Barça kök(?) ve sâir hırdavât	Muşta ve bıçkı ve sâir hırdavât	İn'am(?) ve çubuk takımı
8 guruş	10 guruş	aded 2
		9,5 guruş
Bıçak ve Orak	Üzerinde zuhûr iden nukûd-ı mevcûde	
1 guruş	96 guruş	
Cem'an		
266 guruş		
Minhâ'l-ıhrâcât		

Techîz ve tekfîn 43 guruş	Hammâliyye ve masârifât-ı vâkıa 4 guruş	Dellâliyye 2 guruş
Taraf-ı şer'e âid resm-i âdi 6,5 guruş	Kaydiyye 1 guruş	Kalemiyye ve Hidâmiyye ve İhzâriyye 2 guruş

Cem'an yekûni'l-ihracât
58,5 guruş

Sahhu'l-bâkî âid ..... beytü'l-mâl
208 guruş der-sanduk beytü'l-mâl

İşbu sahu'l-bâkî iki yüz sekiz guruş müdür-i mâl mûmâ-ileyh Halîl Efendi ma'rifetiyle Emîn-i Sanduk Hoca Ligori'ye bi't-tamâm ve'l-kemâl edâ ve teslim olındığı işbu mahalle şerh virildi

Belge: 29

13a-

Medîne-i Antalya mahallâtından Çavuş Bağçesi Mahallesi ahâlîsinden iken bundan akdem vefât iden Badem Ağaçlı Getürücü Uzun Ali bin Hüseyin'in verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Ümmügülsüm bint-i el-Hâcc Mustafâ ile sulbî[yye] kebîre kızı Âişe ve sulbîyye sagîr[e] kızı Havvâ ve sulbî sagîr oğulları Hüseyin ve Mustafâ'ya münhasıre oldığı şer'an zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sagîrûn-ı mezbûrûnun vâlideleri olub kıbel-i şer'den vasî nasb ve ta'yin olunan Ümmügülsüm Hâtûn ve üzerine nâzır nasb ve ta'yin olunan ammî Kızılkaya Kazası müdür Getürücü oğlu Mustafâ Ağa ma'rifetler[i] ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtfî zıkr u beyân olunur tahrîren fî'l-yevmi'l-hâmis min şehr-i Cemâziye'l-âhir sene ihdâ ve seb'in ve mieteyn ve elf

Mahalle-i merkumede kâin bir bâb mülk-i menzil 3000 guruş	Kebîr kazgan aded 1 kıyye 12 fî 17 212,5 guruş	Kebîr leğen aded 1 kıyye 11 fî 187,5 guruş
---	--	--

Kapaklı el-bakır aded 1 2 guruş	Kapaklı çorba tası 12 guruş	Araba aded 1 250 guruş
Saplı tas aded 1 8 guruş	Ufak sini aded 1 20 guruş	Kadayıf tebsisi aded 1 10 guruş
Evânî-i nuhâs kıyye 9 135 guruş	Büyük raf tahta aded 200 Çandır ağacı aded 20 200 guruş	Bir kat yatak 100 guruş
Ufak minder aded 2 Yasdık aded 5 40 guruş	Cedîd kilim aded 1 50 guruş	Köhne mihaffe kilimi aded 1 40 guruş
Seccâde aded 1 10 guruş	Köhne mihaffe çift aded 1 30 guruş	Döşek keçesi 40 guruş
Cedîd çul aded 1 30 guruş	Kebenin keçesi aded 1 30 guruş	Beygir re's 1 200 guruş
Köhne alaca entari aded 1 Don aded 1 Gömlük aded 1 20 guruş	Köhne tahta ufak anbâr aded 1 20 guruş	Kahve takımı tebsi aded 1 İbrik aded 1 Cezbe 50 guruş
Bulgur keyl 1 Dakik keyl 1 40 guruş	Şaîr keyl 2,5 50 guruş	Hıdavât-ı menzil 80 guruş
Câmûs çift 1 500 guruş	Öküz çift 1 300 guruş	Mezrû' tohum yük 3 540 guruş
Mezrû' tohum-ı şaîr yük 2 180 guruş	Def'a mezrû' hinta yük 3 540 guruş	Koca Kulak ile müşterek mezrû' hinta yük 2 360 guruş

Saban timuru aded 1
10 guruş

Def'a Koca Kulak ile
müşterek şaîr yük 1
90 guruş

Bulgur keyl 2
36 guruş

Açık göz Mehmed zimmî
100 guruş

Köhne çul aded 1
25 guruş

Çuğal çift 2
40 guruş

Cem'an yekûni'l-mâl
7615 guruş

Minha'l-ihracât

Techîz ve tekfîn
41 guruş

Mehr-i zevce-i mezbûre
Ümmügülsüm
301 guruş

Kartopu oğluna
deyn-i müsbit
55 guruş

Babası oğluna Ağabi
oğluna deyn-i müsbit
100 guruş

Resm-i kısmet
190 guruş

Kaydiyye
12,5 guruş

Katibiyye ve İhzâriyye
40 guruş

Cem'an yekûni'l-ihracât
739,5 guruş

Sahhu'l-bâkî't-taksîm beyne'l-verese
6875,5 guruş

Hisse-i zevce-i mezbûre
809 guruş 17,5 para

Hisse-i bint-i mezbûre Âişe
1002 guruş 17 para

Hisse-i bint-i mezbûre Havvâ
1002 guruş 17 para

Hisse-i ibn-i mezbûr
2005 guruş 24 para

Hisse-i ibne'l-mezbûr
2005 guruş 24 para

Belge: 30

13b-

Fî'l-asl Mora muhâcirlerinden olub medîne-i Antalya mahallâtundan Tuzcular Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem vefât iden Hüseyin Ağa ibn-i Mustafâ'nın verâseti sulbîyye kebîre kızı Âliye ve sulbî kebîr oğlu Halîl ve sulbî sagîr oğlu İbrahim ve sulbîyye sagîre kızları Emetullah ve Sâliha'ya münhasıre olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sagîrûn-ı mezbûrûnun mâl-ı mevrûslarını hıfz ve tesviye-i umûrlarına kibel-i şer'den bâ-hüccet-i şer'iyye vasî nâsb ve ta'yin olunan akrabalarından Moravî Esirci Süleymân Ağa ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve baha'ya takdîm ve beyne'l-verese bi'l-faraziyyeti'ş-şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî zikr u beyân olunur tahrîren fî'l-yevmi'l-hâmis min şehri Cemâziye'l-âhir sene ihdâ ve seb'in ve mieteyn ve elf

Mahalle-i merkumede vakîf bir bâb mülk-i menzil 7500 guruş	Yine Antalya'da Ahî Yûsuf Mahallesi'nde vakîf bir kıt'a harâbe mülk-i arsa semeni 5000 guruş	Zenci gulâm re's 1 1200 guruş
Cedîd zenne pâpûcu çift 1 8 guruş	Cedîd fes aded 1 20 guruş	Saât aded 1 100 guruş
Kırmızı kuşak aded 1 30 guruş	Kutnî tob 1 70 guruş	Çitâri kısa entari aded 1 Yelek aded 1 Don aded 1 Gömlek aded 1 Şal aded 1 Nîm-ten aded 1 200 guruş
Çuka entari aded 1 Yelek aded 1 Do[n] aded 1 Gömlek aded 1	Sanduk aded 1 30 guruş	Çuka şalvar tozluk çift 1 80 guruş

200 guruş

İki zirâ' mikdârı Haleb
kumaşı Sarı harîr
..... ve atlâs ve dülbend
barçaları ve boğça
30 guruş

Def'a cedîd kilim aded 1
100 guruş

Def'a tüfenk aded 1
60 guruş

Tabanca çift 1
100 guruş

Hammâm tası aded 1
10 guruş

Müsta'mel fes aded 1
30 guruş

Mendil aded 3
Tesbih aded 1
kıymeti
22 guruş

Sâbûn dirhem 100
2,5 guruş

Simli kılınc aded 1
200 guruş

Def'a tabanca çift 1
60 guruş

Kahve takımı değirmen
aded 1
Cezbe aded 1
İbrik aded 1
Zarf aded 8
Filcan aded 10
Tâbe aded 1
30 guruş

Beyaz müstamel dizlik
aded 3

Çuka nîm-ten aded 1

Timur koparan aded 1

Don aded 2

Gömlek basma yelek aded 2

Kısa entari aded 3

Tozluk aded 1

Fes aded 1

Cedîd Türkmen kilimi
aded 1
150 guruş

Tüfenk aded 1
100 guruş

Kebîr bıçak aded 1
40 guruş

Basma tob 3
150 guruş

Kırbaç aded 1
5 guruş

Kemer aded 1
10 guruş

	Kumaş kuşak aded 1 180 guruş	
Fistan aded 1 Kırmızı kuşak aded 1 ve silahlık aded 1 37 guruş	Hırdavât 37 guruş	Beyaz terlik aded 6 6 guruş
Duhân kisesi aded 1 4 guruş	Püskül harîr ve kaytan 7 guruş	Cedîd kahve değirmeni aded 1 32 guruş
Tozluk bağı çift 2 10 guruş	Yüz sürü mercân tesbih aded 1 40 guruş	Ednâ gümüş tas ve sâir hırdavât 80 guruş
Bir mikdâr enfiye maa kavanoz 5 guruş	Kantar sagîr aded 1 5 guruş	Kebîr iyne 15 guruş
Sagîr iki yüzlü iyne 5 guruş	Kehrübâ çubuk takımı 70 guruş	Def'a kehrübâ çubuk takımı 40 guruş
Def'a kehrübâ çubuk takımı 80 guruş	Kemik çubuk takımı 6,5 guruş	Yeşil taş takım 4 guruş
Def'a kılınç kara takım aded 1 40 guruş	Timur endâze 2,5 guruş	Nargüle aded 1 7 guruş
Köhne kilim aded 2,5 30 guruş	Billûr tabak kase 10 guruş	Cedîd heğbe 15 guruş
Def'a cedîd heğbe aded 1 15 guruş	Müsta'mel ..... heğbe aded 1	Müsta'mel kilim aded 3 150 guruş

	15 guruş	
Revgan-ı sâde kıyye 8 64 guruş	Asel musaffî kıyye 15 60 guruş	Bulgur keyl 1 31 guruş
Soğan kıyye 15 10 guruş	Hinta keyl 42 fi 28 1176 guruş	Cedîd sagîr anbâr aded 1 40 guruş
Müsta'mel sagîr tahta anbâr 25 guruş	Def'a sagîr anbâr 10 guruş	Evânî-i nuhâsiyye
Kazgan aded 1 60 guruş	Leğen aded 1 36 guruş	Tencere aded 1 60 guruş
Kebîr süd bakraç aded 1 40 guruş	Sagîr bakır mangal aded 1 30 guruş	Karavana aded 2 30 guruş
Leger kabak aded 3 10 guruş	Timur tâbe aded 1 2 guruş	Ades(?) tenceresi aded 1 15 guruş
Sagîr sini aded 1 30 guruş	Sahan aded 1 7 guruş	Dişi merkeb re's 2 200 guruş
Koca Amel-mânde beygir aded 1 150 guruş	Duru(?) ..... re's 1 350 guruş	Köhne eğer aded 1 22 guruş
Bölük altûn aded 7 735 guruş	Macar altûnu aded 1 53 guruş	Eski yirmilik altûnu aded 1 25 guruş
Adliyye altûnu aded 2 37 guruş	Muahharan zuhûr iden	Mahmûdiyye bütünü altûn aded 33 fi 85 3655 guruş

Hürşîd altûnu fî 30 aded 50 2700 guruş	Cedîd adliye altûnu aded 13 fî 18 234 guruş	Eski yirmilik altûn aded 40 1000 guruş
Eski İslambul altûn aded 24 672 guruş	Eski Adliyye altûnu aded 3 60 guruş	İslambul rub'î altûn aded 1 7 guruş
Eski Mısır altûnu rub'î aded 22 43 guruş 30 [para]	Fındık rub'î altûnu aded 3 30 guruş	Yaldız altûn aded 6 330 guruş
Elmas taşı yüzük aded 1 150 guruş	Sade altûn yüzük aded 1 40 guruş	Tavazlı oğlu Mustafâ Ağa bâ-tahvîl 5800 guruş
Tavazlı oğlu zâde Hâcî Ahmed oğlu Ali Ağa zimmeti bâ-tahvîl 4250 guruş	Tavaz'da Serbaz Ebubekir zimmeti bâ-tahvîl 375 guruş	Def'a Tavaz'da Serbaz Ebubekir zimmeti 385 guruş
Tavaz Kazası'nda Kızılca Karyesi'nde Onbaşı zimmeti 244,5 guruş	Tavazlı Has Beğ zimmeti 932 guruş	Tavaz'da Canbârlı Çakır oğlu Mustafâ zimmeti 750 guruş
Denizli Kazası'nda Ahmedli Karyesi'nde Sâlih Kethûda zimmeti 4000 guruş	Yine Deniz[li] Kazası'nda Tosunlar Karyesi'nde Zeybek Yörük zimmetinde bir re's Arab semeni 2000 guruş	Gebizli Çartal oğlu Mollâ Mehmed zimmetinde bâ-tahvîl 162 guruş
Murtanalı Solak oğlu Süleymân Ağa zimmeti bâ-tahvîl 1000 guruş	Telamteli(?) Moravî İbrahim Ağa zimmeti 240 guruş	Kara Yorgi oğlu İstirati zimmetinde 550 guruş

Cakacı Halil zimmetinde hınta keyl 5 300 guruş	Siyâm kıyye 5	Gebizli Gök oğlan zimmeti revgan-ı sâde kıyye 11 88 guruş
Gebizli Resûl oğlu zimmeti revgan-ı sâde kıyye 3 24 guruş	Gebizli Osman Efendi zimmetinde revgan-ı sâde kıyye 5 40 guruş	Gebizli Gök Mustafâ oğlu Ömer zimmeti 25 guruş
Sağır Veli zimmeti asel kıyye 8,5 25 guruş	Def'a merkum Sağır Veli zimmetinde hınta keyl 2,5 50 guruş	Tarık nâm kimesne zimmetinde hınta keyl 7,5 150 guruş
Kara Bekir zimmetinde hınta keyl 5 100 guruş	Uzun Veli zimmetinde hınta keyl 7,5 150 guruş	Merkum Uzun Veli zimmetinde mum kıyye 1 20 guruş
Halil Efendi zimmeti 70 guruş	Kara Hasan oğlu Veli zimmeti hınta keyl 7,5 150 guruş	Resûl oğlu zimmetinde nakden 142 guruş
Merkum zimmetinde hınta keyl 2,5 50 guruş	Gebizli Veli Beğ zimmetinde davar ergeç aded 5 150 guruş	Merkum Veli Beğ zimmetinde aynen hınta yük 4 400 guruş
Müteveffâ-yı mezbûrun Abdâllar taifesinde olân alacağından Gebiz müdür Veli Beğ zimmetinde siyâm keyl 400 600 guruş	Gebizli Hâcı Osman'da koyun aded 11 330 guruş	İkibaşlı Karyesi'nde ..... oğlu Mehmed zimmetinde siyâm keyl 4 120 guruş

İkibaşlı Karyesi'nde Halil zimmetinde hinta keyl 0,5 10 guruş	Akkaş şerîki Baba Manav İbrahim'de hinta yük 1 100 guruş	Ak Veli Ağa'nın Manav İbrahim zimmetinde temessükden bâkî 420 guruş
Defa Gebiz müdür Veli Beğ'in bâ-tahvîl zimmeti 3119 guruş	Gebizli Akkaş Veli Ağa zimmetinde bâ-tahvîl 500 guruş	Merkum Akkaş Veli Ağa zimmetinde siyamdan dolayı bâ-tahvîl 120 guruş
Gebizli Çatal oğlu Mollâ Mehmed'in oğlu Süleymân Zimmetinde 110 guruş	Yuvalı Memiş zimmetinde temessükden bâkî 108 guruş	Yine Yuva Karyesi'nde Veli Kethûda zimmetinde bâ-tahvîl 145 guruş
Yuva Karyesi'nde Fâtıma Hâtûn'da 194 guruş	Yuva Karyesi'nde Resûl oğlu Ahmed zimmetinde tahvilden bâkî 55 guruş	Bucaklı Ali Beğ zimmetinde bâ-tavîl 2210 guruş
Anbahanlı(?) Deli Bekir zimmetinde hinta keyl 5 kızılkaya 50 guruş	Yuva Karyesi'nde Deli Ömer zimmetinde bâ-tahvîl 1019 guruş	Antalyalı Sarraf Hâcı Ligori bâzergânda bâ-tahvîl 2300 guruş
Cem'an yekûni't-tereketü'l-mezbûr 62962,5 guruş		
Minhâ'l-ihracât		
Bâ-vasiyet techîz ve tekfîn 500 guruş	Resm-i kısmet 1574 guruş	Kaydiyye 94,5 guruş
Kâtibiyye ve Kalemîyye ve Hidâmîyye	Canîb-i mîrî için Hamele vergüsüne maa deve	Berber Ömer Usta'ya deyn-i müsbit

315 guruş

akçesini deyn-i müsbit

10 guruş

59 guruş

Moravî Nu'man oğlu
İbrahim Ağa'ya deyn-i
müsbit
17 guruş

Kara Yorgi oğlu İstirati
zimmîye deyn-i müsbit

Cem'an yekûni'l-ihracât
2899,5 guruş

Sahhu'l-bâkî't-taksîm beyne'l-verese
60063 guruş

Hisse-i ibne'l-merkum
kebîr Halîl
17160 guruş 34 para

Hisse-i ibne'l-merkum sagîr
İbrahim
17160 guruş 34 para

Hisse-i binte'l-mezbûre
kebîr Âliye
8580 guruş 17 para

Hisse-i binte'l-mezbûre
Sagîre Emetullah
8580 guruş 17 para

Hisse-i binte'l-mezbûre sagîr
Sâliha
8580 guruş 17 para

Sagîrûn-ı mezbûrûnun babaları müteveffâ-yı mezbûrun müntakil ve mevrûs ber-mûceb-i defter-i kassâm hisse-i irsiyye-i ma'lûmeleri vasî-i mansûbları merkum Süleymân Ağa yedinde ve hıfzında olduğu işbu mahalle şerh virildi

Belge: 31

14b-

Medîne-i Antalya muzâfâtından İstanos Nâhiyesi'ne tâbi' Sarı Keçili Aşireti ahâlîsinden olub bundan akdem vefât iden Musa bin Kara Osman nâm müteveffânın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Fâtıma bint-i Ali ile vâlidesi Âişe'ye ve sulbî sagîr oğlu Musa ve Mehmed inhisârı inde's-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra kıbel-i şer'den mansûbe vâlideleri Fâtıma Hâtûn ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le kâffe-i terekesi tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-faraziyyeti's-şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan defter-i müteveffâ-yı

mezbûrdur ki ber-vech-i âfî zikr u beyân olunur tahfîren fî'l-yevmi'l-hâmis min şehri Cemâziye'l-âhir sene ihdâ ve seb'în ve mieteyn ve elf

Deve aded 2 maa takım kıymet 2000 guruş	Davâr aded 80 kıymet 2000 guruş	Ganem aded 30 kıymet 900 guruş
Tencere aded 2 kıyye 6(?) kıymet 80 guruş	Bakraç aded 1 kıymet 15 guruş	İbrik aded 1 kıymet 15 guruş
Süd çanağı aded 1 kıymet 10 guruş	Çanak aded 1 kıymet 10 guruş	Çadır aded 1 kıymet 120 guruş
Tas aded 1 kıymet 10 guruş	Kilim aded 1 kıymet 50 guruş	Çuval çift 4,5 kıymet 50 guruş
Ev keçesi aded 1 kıymet 20 guruş	Müsta'mel kebe aded 3 kıymet 50 guruş	Yün ve kıl kıyye 10 kıymet 50 guruş
Hirdavât-ı beyt kıymet 150 guruş	Hâcî İsmâil oğlu Musa'da zimem 9 guruş	Çulcu Osman'da zimem 13 guruş
Karıcalı(?) Abdülcelil'de zimem 69 guruş	Burdurlu Ali'de zimem 75 guruş	
Cem'an tereke baha'sı 5696 guruş		
Düyûn		

Vasiyet-i müsbite	Babası Osman'ın vasiyetine	Zevcesinin mehri
	20 guruş	100 guruş
Resm-i kismet ve harc-ı hüccet 300 guruş	Kâtibiyye 80 guruş	Kaydiyye 120(?) guruş
Cem'an el-ihracât 620 guruş		
Sahhu'l-bâkî beyne'l-verese taksîm 5076 guruş		
Hisse-i zevce 634 guruş 20 para	Hisse-i ümm 846 guruş	Hisse-i ibn-i sagîr Musa 1797 guruş 3 para
Hisse-i ibn-i sagîr Mehmed 1797 guruş 3 para		

Belge: 32

14b-

Medîne-i Antalya[ya] tâbi' İstanos Nâhiyesi'nde Ürkütlü Karyesi sâkinlerinden [iken] bundan akdem müteveffâ [olân] Resîl bin İbrahim nâm kimesnenin verâseti gâib ani'l-beled sulbî oğlu Mustafâ ve asâkir-i şâhânedede diğeri oğlu Süleymân'a münhasire olub taraf-ı şer'den hâfiz ve kayyum nasb karye-i mezkûr Â'yânı Abdullah Ağa ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le kâffe-i terekisi tahrîr ve takvîm bahâ' ile (ile) Ağa-yı mezbûr yedine teslim defteridir ki ber-vech-i âtî zikr u beyân olunur fi'l-yevmi'l-evvel min şehr-i Cemâziye'l-âhir sene ihdâ ve seb'in ve mieteyn ve elf

Mülk-i menzil ahûr ve samanlık göz 3 kıymet 200 guruş	Köhne kabak anbâr aded 1 kıymet 50 guruş	Hırdavât-ı beyt kıymet 20 guruş
--	--	---------------------------------------

Yekûni't-tereke bahâ'sı

270 guruş

10 guruş Resm 7 guruş Kaydiyye Kalemiiyesi 3 guruş

260 guruş

Hisse-i Mustafâ

130 guruş

Hisse-i Süleymân

130 guruş

Belge: 33

15a-

Fî'l-asl Mora muhâcirlerinden olub medîne-i Antalya mahâllatından Tuzcular Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem vefât iden Hüseyin Ağa ibn-i Mustafâ'nın sulbî sagîr oğlu İsmâil ve sulbîyye sagîre kızları Ümmetullah ve Sâliha nâm sagîr ve sagîreleri vakt-i reşid ve sedâdlarına [değîn] babaları müteveffâ-yı mezbûrdan müntakil mevrûs ber-müceb-i defter-i kassâm mallarını hıfz ve tesviye-i umûrlarına kibel-i şer'-i enverden mu'temed ve müstakîm kimesne vasî nasb ve ta'yîn olınmak ehemm ve elzem olduğundan sadâkat ve istikâmet ile mevsûf ve ma'rûf ve her vechile umûr ve sâbitî kemâ hüve hakka rü'yet-i kâdir idüğü zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî-i müslimîn ihbârlarıyla mütehakkık olan işbu bâ'isü'l-vesîka müteveffâ-yı mezbûrun akrabasından Esirci Moravî Süleymân Ağa ibn-i Derviş Salihî hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ-lehü hüsn-i meâb efendi hazretleri sagîrûn-ı mezbûrûn vakt-i rüşd ve sedâdlarına değîn babaları müteveffâ-yı mezbûrdan müntakil ve mevrûs ber-müceb-i defter-i kassâm mallarını hıfz ve tesviye-i umûrlarına vasî nasb ve ta'yîn buyurulduk da oldığı ber-minvâl-i muharrer vesâyet-i merkumeye kabûl-i hizmet-i lâzimesini edâya taahhüd ve iltizâm eylediğinden sonra vasî-i mezbûr Süleymân Ağa meclis-i şer'-i şerîf-i enverde takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i ani'l-merâm idüb vasîleri olduğım sagîrûn-ı mezbûrûn ve nafaka ve kisveye bahâ' ve sâir harc-ı zarûriyyeler-çün kibel-i şer'den kadr-ı kifâye meblağ-ı karz ve takdîr olınmak bi'l-vesâyâ matlûbundur dedikde hâkim-i mûmâ-ileyh efendi hazretleri dahi sagîrûn-ı mezbûrûn İbrahim ve Ümmetullah ve Sâliha için mâl-ı mevrûselerinden her birine işbu târîh-i kitâbdan yevmî ikişer guruşdan cem'an altı guruş nafaka ve kisve baha'-yı karz ve takdîr buyurub meblağ-ı mevrûz-ı mezkûru sagîrûn-ı mezbûrûn harc ve sarf ve lede'l-iktizâ'-yı istidâneye ve ind-i (boşluk) sagîrûn mâl-ı mevrûslarına rücû'a vasî-i merkum Süleymân Ağa adına izn izn virilmeğîn alâ mâ-vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olındı tahrîren fî'l-yevmi'l-hâmis aşere min şehr-i Cemâziye'l-evvel sene ihdâ ve seb'in ve mieteyn ve elf

Moravî Terzi Ebubekir Ağa
 Moravî Â'yân Hüseyin Ağa
 Moravî Tunuslu el-Hâcc Halîl Ağa
 ve Moravî Terzi Usta Ömer
 Cezâyirli el-Hâcc Mehmed Ağa
 Moravî Terzi Halîl Ağa
 Mahkeme Kâtibi İsmâil Efendi

Belge: 34

15a-

Medîne-i Antalya muzâfâtından İstanos Nâhiyesi'ne tâbi' Kışlakçı Karyesi sâkinlerinden olub bundan akdem vefât iden Mehmed bin Abdülmecîd nâm müteveffânın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Şehriyye bint-i Ömer ile sulbî oğulları Abdülmecîd ve Mehmed'e inhisârı inde's-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra kable'l-kismet zevce-i metrûkesi Şehriyye bint-i Ömer dahi müteveffiye olub zevc-i dâhili kocan İbrahim ile oğulları gâib ani'l-beled mezbû[r] Abdülmecîd ve Mehmed'e münhasire olmağla gâib-i merkum Abdülmecîd ve Mehmed'in tesviye-i umûrlarına ber-mûceb-i nehc-i şer'î vasf ve kayyum nasb ve ta'yîn olunan Kılı Ömer bin Ali ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûr defteridir ki ber-vech-i âtf zikr olunur
 Fi 9 C. (Cemâziye'l-âhir) sene 271

Mülk-i menzil aded 1	Tencere aded 1	Tas aded 1
Ahur aded 2	30 guruş	20 guruş
Oda bâb 1		
Yoncalık dönüm 3		
Bağçe dönüm 2		
8000 guruş		
Çuval aded 1	Kilim aded 1	Zinisi(?) aded 1
15 guruş	20 guruş	30 guruş
Çanak aded 2	İbrik aded 1	Döşek aded 1
20 guruş	20 guruş	20 guruş
Sûkan(?) aded 1	Öküz çift	Beygir aded 1

10 guruş

500 guruş

200 guruş

Hidavât-ı beyt

500 guruş

Cem'an yekûni'l-mâl

9415 guruş

Minha'l-ihracât

Resm-i kismet

236 guruş

Kalemiyye

44 guruş

Cem'an yekûni'l-ihracât

280 guruş

Sahhu'l-bâkî

9115 guruş

Hisse-i zevce-i mezbûre

Şehriye bint-i Ömer

1139 guruş

Hisse-i ibne'l mezbû[r]

Abdülmeçîd

4407 guruş 20 [para]

Hisse-i ibne'l mezbûr

Abdülmeçîd

4407 guruş 20 [para]

Belge: 35

15a-

Zevce-i mezbûre Şehr[iyye] bint-i Ömer dahi fevt olub verâseti zevc-i dâhili Kocan oğlu İbrahim ile sulbîyye oğulları Abdülmeçîd ve Mehmed'e münhasıre olduğu inde's-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra kâffe-i terekesi tahrîr beyne'l-verese taksîm olunan müteveffâ-yı mezbûr'dur ki ber-vech-i âtî zikr olunur

Mülk-i menzil bâb 1

Bağçe dönüm 1

1000 guruş

Döşek aded 1

20 guruş

Yorgan aded 1

30 guruş

Yasdık aded 1

Arkasının? esvâbı

Zevc-i merhum Mehmed'den

10 guruş	100 guruş	ammî hisse-i irsiyyesi
		1139 guruş
Yekûn-ı tereke		
2299 guruş		
Minha'l-ihracât		
Resm-i kismet	Kaydiyye	
58 guruş	22 guruş	
Yekûni'l-ihracât		
80 guruş		
Şahhu'l-bâkî't-taksîm		
80 guruş		
Hisse-i zevce-i mezbûr	Hisse-i ibne'l-mezbûr	Hisse-i ibne'l-mezbûr
İbrahim	Abdülmecîd	Mehmed
559 guruş	830 guruş	830 guruş

Bâlâda mezkûr on bin dört yüz yetmiş beş guruş vasîleri ammîleri yedine teslim olunacağı işbu mahalle şerh virildi

Belge: 36

15b-

Medîne-i Antalya mahallâtından Baba Doğan Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem vefât iden Evran Beğ oğlu Mehmed bin Ahmed nâm müteveffânın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Şerîfe bint-i İsmâil ve sulbî kebîr oğlu gâib-i ani'l-belde silk-i askerde bulunan Ahmed ve kebîr[e] kızı Fâtîma'ya inhisârı ba'de't-tahakukı'ş-şer'î gâib-i merkumun zuhûruna değîn hisse-i irsiyyesini hıfz ve tesviye-i umûrinelerine vasî ve kayyum nasb olunan eniştesi Manavzâde Ali Ağa ibn-i Sâlih Efendi ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-faraziyyeti'ş-şer'iyye taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî zikr u beyân olunur

Fî C. (Cemâziye'l-âhir) sene 271

Mahalle-i merkumede vakî mülk-i menzil bâb 1 8000 guruş	Yaylakda ev yeri maa harabe bağçe dönüm 2 250 guruş	Medîne-i mezbûre çarşusunda bedestân civarında dükkân bâb 1 1000 guruş
Def'a medîne-i mezbûre Çarsunda bedestân ittisalinde çilingir Dükkânı bâb 1 1000 guruş	Kazgan kıyye 5,5 80 guruş	Sagîr sini aded 1 30 guruş
Orta tencere kıyye 2 32 guruş	Def'a tencere maa kapak kıyye 12 dihem 100 30 guruş	Kadayıf tebsi aded 1 15 guruş
Sahan ve tabak kıyye 3,5 50 guruş	Duhân maa tas ve kahve ibriği 10 guruş	Köhne kilim aded 1 Çul aded 1 25 guruş
Döşek aded 1 30 guruş	Yorgan aded 1 40 guruş	Yasdık aded 1 10 guruş
Minder aded 1 15 guruş	Halı yasdık yüzü 5 guruş	Müsta'mel sanduk aded 1 10 guruş
Barça evânî-i nuhâs Barça aded 3 30 guruş	Dükkân derûnunda fûrûht olunan eşyaların kıymeti 291,5 guruş	Bâ-defter-i mefkûd ahâli-i nâsda olân alacağı 400 guruş
Hirdavât-ı Dükkân 26,5 guruş		
Cem'an yekûni'l- mâl ve'l-eşyâ 11380 guruş		

Minha'l-ihracât

Techiz ve tekfin
52,5 gurus

Mehr-i zevce
250 gurus

Yeni Cami'-i Şerifine
Yağ akçesi
50 gurus

Alî Yûsuf Cami'-i Şerifine
Yağ akçesi
50 gurus

Bakkal Hüseyin'e bâ-tahvîl
deyn-i müsbit
1000 gurus

Katr Kazıoğlu Hâcî Hâfız'a
deyn-i müsbit
408 gurus 30 para

Divitçi oğlu Hasan'a
deyn-i müsbit
144 gurus

Osman Ağazâde Mustafâ
Beğ'e deyn-i müsbit
80 gurus

Mazıcıoğlu kefereye
deyn-i müsbit
15 gurus

Veslâki kefereye
deyn-i müsbit
100 gurus

Yörük Fakih Hâce'ye
deyn-i müsbit
12 gurus

Kara Yorgi zimmîye
deyn-i müsbit
90 gurus

Şeyh Bali oğlu Hâfız
Abdullah deyn-i müsbit
10 gurus

Limân Reîsi Hâcî Hüseyin
Kabudan'a deyn-i müsbit
100 gurus

Ahmed Reîs'e
deyn-i müsbit
50 gurus

Resm-i kısmet
284,5 gurus

Kaydiyye
17 gurus

Kâtibiyye ve Hidâmiyye
ve İhzâriyye
53 gurus

Yekûni'l-ihracât

2766 gurus 30 [para]

Sahhu'l-bâkî taksîmi'l-verese

Hisse-i zevce-i mezbûre
Şerife
1076 gurus 6 [para]

Hisse-i binte'l-mezbûre
Fâtıma
2512 gurus 14 [para]

Hisse-i gâibü'l-beled
Ahmed
5024 gurus 28 [para]

İşbu gâib-i merkum Ahmed'in hisse-i irsiyyesi olan beş bin yirmi dört guruş yirmi sekiz para eniştesi Manavzâde Ali yedinde ve hıfzında olduğu işbu mahalle şerh virildi

Belge: 37

16a-

Medîne-i Antalya mahallâtından Karakuyu Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem vefât iden İçilli Kara Ahmed oğlu Mollâ Ali nâm müteveffânın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Arife bint-i Hüseyin nâm hâtûn ile sulbî sagîr oğlu Mustafâ'ya münhasıre olduğu İede's-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sagîr-i mezbûrun mâl-ı mevrûsunu hıfz ve tesviye-i umûrına kibel-i şer'den vasî nasb ve ta'yîn olunan müteveffâ-yı merkumun karındaşı Hüseyin bin el-mezbûr Kara Ahmed nâm kimesne ile üzerine nâzır nasb ve ta'yîn olunan sagîr-i mezbûrun vâlidesi mezbûre Arife Hâtûn ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese taksîm olunan müteveffâ-yı mezbûr defteridir ki zikr olunur

Fi 25 C. (Cemâziye'l-âhir) sene 271

Mahalle-i merkumede vakı'	Öküz çift aded 1	Merkeb aded 1
bir kıt'a mülk-i bağçe	600 guruş	200 guruş
2500 guruş		
Beygir aded 1	Arı Koğanı aded 8	Boş Koğan aded 12
200 guruş	160 guruş	40 guruş
Çul aded 2	Müsta'mel sagîr kilim	Tüfenk aded 1
40 guruş	aded 1	60 guruş
	20 guruş	
Darı keyl 23	Duhân kıyye 35	Kebîr keçe aded 1
460 guruş	140 guruş	20 guruş
Mihâliç(?) kıyye 5	İp yumağı kıyye 2	Çuğal çift 3
30 guruş	10 guruş	20 guruş
Garâr çift 2	Köhne heğbe aded 1	Soğan gevheri kıyye 4
50 guruş	15 guruş	6 guruş

Kendir Mihâliç(?) kıyye 4 20 guruş	Tahta sanduk aded 3 40 guruş	Desti aded 11 30 guruş
Cedîd kebîr urgan aded 2 6 guruş	Kemer kulak aded 2 5 guruş	Müsta'mel kırmızı Alâiye kuşağı aded 1 20 guruş
Müsta'mel sarık 15 guruş	Köhne nîm-ten 10 guruş	Köhne uzun ve kısa entari 5 guruş
Saban timuru ve boyunduruk 30 guruş	Gömlek aded 3 Don aded 2 Yelek aded 1 Dîmi aded 1 Terlik aded 2 Uçkur aded 2 28 guruş	Keçe aded 1 7,5 guruş
Kahve takımı aded 1 40 guruş	Hinta keyl 9 234 guruş	Balta aded 2 20 guruş
Çapa aded 2 30 guruş	Bîl aded 2 20 guruş	Kamış ve minder aded 2 3 guruş
Kebîr tahta aded 3 10 guruş	Saman yük 5 40 guruş	Kazgan aded 1 kıyye 6,5 117 guruş
Sini aded 1 45 guruş	leğen ibrik 40 guruş	Sebet derûnunda timur barçaları 30 guruş
Taş el değirmeni aded 1 10 guruş	Tahta kebîr anbâr aded 1 32 guruş 2 [para]	Evânî-i nuhâs kıyye 5 75 guruş
Manav kızının oğlu Mustafâ	Eski Yörük'de Mü'min	Eski Yörük'de Ahmed

zimmesinde 246 guruş	zimmesinde 20 guruş	Reis zimmesinde 57 guruş
Siğir re's 4 Solak Karyesi'de Kara Koca yedinde 400 guruş		
Cem'an yekûni'l-ihracât 6252 guruş		
Minha'l-ihracât		
Techiz ve tekfin ve ba-vasiyet sair hayrat 500 guruş	Mehr-i zevcetü'l- mezbûre 350 guruş	Kırmızı oğlu zimmîye deynî 14,5 guruş
Baş Ali'ye deynî 66,5 guruş	Kurban akçesi deynî 32 guruş	Müteveffâ-yı merkumun şâkirdi Süleymân'a 30 guruş
Diğer Süleymân'a deynî 30 guruş	Kiras Ali'ye deynî 20 guruş	Mollâ Hasan'ın karındaşı Hüseyin'e deynî 40 guruş
İçilli Hacı Hasan'a deynî 40 guruş	zimmîye deynî 34 guruş	Kasab'a deynî 2 guruş
Hiranboz zimmîye 8 guruş	Müteveffâ-yı merkumun karındaşı Hasan'a 45 guruş	Rezivan'a deynî 10 guruş
Ak Hasan'a deynî 32,5 guruş	Ahmed Hoca'ya deynî 9 guruş	Mahalle-i merkume'ye su akçesi 10 guruş

Resm-i kısmet
156,5 guruş

Kaydiyye
10 guruş

Kâtibiyye
40 guruş

Düÿûn-ı müteferrika
33,5 guruş

Cem'an yekûni'l-ihracât
1483,5 guruş

Sahhu'l-bâki't-taksîm beyne'l-verese
4768,5 guruş

Hisse-i zevcetü'l-mezbûre
Arife Hâtûn
596 guruş 2,5 para

Hisse-i ibne'l-mezbûr
sagîr Mustafâ
4172 guruş

İşbu sagîr-i mezbûr Mustafâ'nın ber-vech-i bâlâ hisse-i irsiyyesi olân dört bin yüz yetmiş iki guruş on yedi buçuk parası vasî-i merkum ammîsi merkum Hasan yedinde ve hıfzında olub emr-i muhâfazasına tenbih-i şer'î kılındığı işbu mahalle şerh virildi

Belge: 38

16b-

Medîne-i Antalya mahallâtından Timurcu Kara Mahallesi'nde sâkin iken iki yüz altmış sekiz senesinde vefât iden Bâğçevân Manav Mustafâ bin Abdullah nâm müteveffânın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Hadîce bint-i Mehmed nâm hâtûn ile sulbî sagîr oğulları Abdullah ve (boşluk) münhasıre olduğu zâhir ve nümâyân (boşluk) ve derûn-ı defter-i kassâmda muharrerü'l-esâmî sagîrân-ı mezbûrân Abdullah (boşluk) ber-mûceb-i defter-i kassâm babaları müteveffâ-yı mezbûrdan müntakil mâl-ı mevrûselerini hıfz ve tesviye-i umûrlarına vasî-i mansûbları derûn-ı defter-i kassâmda mezkûrü'l-ism Bâğçevân Alâiyeli el-Hâcc Ahmed bin Ahmed müddet-i vâfireden beru nâ-mizâc ve esîr-i firâş ve marîz ve mes(?) ve ihtiyâr olduğu ecilden vesâyet-i mezkûreden isti'fâ' ve istintâk eylediğine mebnî vesâyet-i mezkûreden bi'l-azl yerine mu'temed ve müstakîm kimesne vasî nasb ve ta'yin olunmak ehemmiyeti elzem olduğundan sagîrân-ı mezbûrânın anaları olub her vechile umûr-ı vesâyeti rü'yete kadirde idüğü inde's-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra derûn defter-i

kassâmda mezkûretü'l-ism Hadîce bint-i Mehmed nâm hâtûn kıbel-i şer'den vasî nasb ve üzerine dahi Bâğçevân Süleymân Efendi ibn-i Osman nâzır nasb olındıktan sonra vasî-i mezbûre Hadîce Hâtûn ve nâzır-ı mezbûr Süleymân Efendi iltimâslarıyla bin iki yüz altmış dokuz senesi Cemâziye'l-evvelisinin guresinden bin iki yüz yetmiş bir senesi mâh-ı Cemâziye'l-evveli guresine değin yirmi dört ayda sagîrân-ı mezbûrân Abdullah ve (boşluk) mallarından vasî-i sâbık merkum el-Hâcc Ahmed'in bi'l-vesâye makbûz ve masrûfunun vasî lâ-hakkın mezbûre Hadîce ve nâzır-ı merkum Mollâ Süleymân Efendi ma'rifeti ve ma'rifeti şer'le görülen hesâbları defteridir ki ber-vech-i âtî zıkr olunur
Fî gurre-i C. (Cemziye'l-âhir) sene 271

Ber-mûceb-i defter-i	Ber-mûceb-i defter-i kassâm
kassâm hisse-i sagîr-i	hisse-i sagîr-i mezbûr
mezbûr Abdullah	2555 guruş
2555 guruş	

Cem'an yekûni'l-hisse

5110 guruş

0350 guruş _____ Hisselerinden aynen bâkî tay-ı kısırak 200 guruş üç yaşında erkek

4760 guruş

1262 guruş _____ Zıkr olunan iki sene zarfında hâsıl mirasca havâyiclerine sarf

6022 guruş

0554 guruş 10 [para] _____ Mezkûr iki sene zarfında sagîrân-ı mezbûrânın nafaka ve kisve ve sair

5467 guruş 30 [para]

0055 guruş _____ Harc-ı muhâsebe minhâ

5412 guruş 30 [para]

0022 guruş _____ Kâtibiyye ve Kaydiyye

5390 guruş 30 [para]

Sagîrân-ı mezbûrân Abdullah ve (boşluk) ber-vech-i bâlâ sahu'l-bâkî cem'an hisseleri olân beş bin üç yüz doksan guruş otuz paraları vasî-i mezbûre anaları Hadîce Hâtûn yedinde ve hıfzında olub vech-i şer'î üzere istirbâh ve sâl be sâl muhâsebeleri ma'rifet-i şer'le rü'yet ve nâzır-ı merkum Süleymân Efendi'nin ma'rifeti olmaksızın umûr-ı vesâyetden bir emre mübâşeret itmemek üzere vasî-i mezbûre Hadîce Hâtûn'a tenbih-i şer'î olduğu işbu mahalle şerh virildi

Belge: 39

16b-

Medîne-i Antalya kurâlarından Aralık Karyesi'nde sâkin iken bundan kâtilen fevt olan Hâcî Halîl oğlu Ahmed'in verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Kâmile bint-i (boşluk) ve sulbîyye kebîre kızları Hâce Fâtıma ve Şerîfe ve sulbî kebîr oğlu Cayile münhasıre olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra varisûn-ı mezbûrûnun taleb ve ma'rifetler ve ma'rifet-i şer'le tahrîr olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûr zıkr olunur
Fi 25 C. (Cemâziye'l-evvel) sene 71

Köhne mihaffe kilimi 5 guruş	Yorgan aded 1 30 guruş	Terde zehân? 30 guruş
Gem aded 1 22 guruş	Neşter aded 1 10 guruş	Tebisi aded 1 15 guruş
Hırdavât 6 guruş	Sac aded 1 6 guruş	Balta aded 1 Keser aded 1 20 guruş
Tencere ve sahan 30 guruş	Tas aded 1 3 guruş	Sac ayak maşa 5 guruş
Döşek aded 1 10 guruş	Köhne çuğal 10 guruş	Köhne seccâde 2 guruş
Yorgan aded 2 4 guruş	Çuğal aded 3 15 guruş	Heğbe ve ceviz 8 guruş
Kahve takımı 25 guruş	Şal aded 1 8 guruş	Entari aded 2 15 guruş
Gömlek aded 1 Do[n] aded 2 Şal aded 1 11 guruş 2 [para]	Ümmüoğlu Mollâ Mehmed'e 700 guruş	

Cem'an yekûn
951 guruş

Minha'l-ihrâcât

Mehr-i zevce
100 guruş

Yörük oğlu Hâcî Ahmed'e
100 guruş

Zevcesine karz
50 guruş

Kâîr İsmâîl oğluna
88 guruş

Şeytancı oğlu Mehmed
40 guruş

Berdeli oğlu kızı Hanîfe
25 guruş

Hadîce'ye
40 guruş

Resm
27 guruş 20 [para]

Kalemiyye
8 guruş

Yekûni'l-ihrâcât
699 guruş 30 [para]

Sahhu'l-bâkî't-taksîm

Hisse-i zevcetü'l-mezbûre
31 guruş

Hisse-i bint
55 guruş

Hisse-i bint
55 guruş

Hisse-i ibn
110 guruş

Belge: 40

17a-

Medîne-i Antalya mahallâtından Çavuş Bağçesi Mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât iden Çömlekçi İbrahim bin Hüseyin nâm müteveffânın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Fâtıma bint-i el-Hâcc Musatafa nâm hâtûn ile sulbî kebîr oğulları Hüseyin ve İbrahim ve sulbîyye kebîre kızları Hanîfe ve Fâtıma ve sulbî sagîr oğulları İsmâîl ve Mehmed ve sulbiyye sagire kızı Âişe'ye münhasıre olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sagîrûn-ı mezbûrûnun tesviye-i umûrlarına kibel-i şer'den vasî-i mansûbları kebîr-i merkum Hüseyin ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-

faraziyeti'ş-şer'iyye taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî zikr u
beyân olunur

Fi 10 (Receb) sene 71

Mahalle-i merkumede vakî'	İstanos Nâhiyesi'nde	Simli kuşak
bir bâb mülk-i menzil	bir bâb mülk-i menzil	180 guruş
200 guruş	15 guruş	
Altûn rub'î aded 23	Orta ve sagîr sini aded 2	Fenâr aded 1
23 guruş	70 guruş	10 guruş
Kazgan aded 1	Kebîr leğen aded 1 kıyye 4	Hammâm leğeni aded 1
100 guruş	maa bakraç	15 guruş
	50 guruş	
Barça evânî-i nühas	Sagîr tebsi aded 1	Orta leğen aded 1
kıyye 16	20 guruş	50 guruş
240 guruş		
El leğeni aded 1	Köhne şilte aded 1	Cedîd şilte aded 1
20 guruş	15 guruş	20 guruş
Minder aded 1	Köhne yorgan aded 1	Def'a müsta'mel yorgan
10 guruş	20 guruş	40 guruş
Köhne kilim aded 1	Köhne çuğal	Yasdık aded 2
20 guruş	10 guruş	15 guruş
Seccâde aded 1	Çuğal tek aded 1	Basma entari aded 1
5 guruş	3 guruş	30 guruş
Sofra peşkiri aded 1	Peştemâl ve örme aded 2	Peşkir aded 3
15 guruş	20 guruş	3 guruş
Köhne sanduk aded 3	Kahve takımı aded 1	Kantar aded 1

50 guruş

50 guruş

20 guruş

Hurdavât-ı menzil

100 guruş

Cem'an yekûn

3581 guruş

Minhâ'l-ı ihrâcât

Bâ-vasiyet techîz ve tekfîn

125 guruş

Mehr-i zevce

125 guruş

Resm-i kısmet

90 guruş

Kâtibiyye

20 guruş

Kaydiyye

52 guruş

Cem'an yekûn

365,5 guruş

Sahhu'l-bâkî't-taksîm beyne'l-verese

Hisse-i zevce-i mezbûre

400 guruş

Hisse-i ibne'l-mezbûr

511 guruş 34 [para]

Hisse-i ibne'l-mezbûr

511 guruş 34 [para]

Hisse-i binte'l-mezbûre

255 guruş 37 [para]

Hisse-i binte'l-mezbûre

255 guruş 37 [para]

Belge: 41

17a-

Zevce-i mezbûre Fâtıma bint-i Hâcî Mustafâ nâm hâtûn dahi fevt olub verâseti sadr-ı kebîr oğulları Hüseyin ve İbrahim ve sadriyye kebîr kızları Hanîfe ve Fâtıma ve sadr-ı sagîr oğulları İsmâil ve Mehmed ve sadriyye sagîre kızı Âişe'ye münhasire olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra kezâlik sagîrûn-ı mezbûrûnun tesviye-i umûrlarına kibel-i şer'den vasî-i mansûbeleri kebîr merkum Hüseyin ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûredir ki zikr u beyân olunur

Fi't-târîhi'l-merkum

Mehri
125 guruş

Ber-vech-i bâlâ hissesi
40[0] guruş

Cem'an yekûn
525 guruş

Minha'l-ihracât

Resm-i kismet
13 guruş 2 [para]

Kâtibiyye ve Hidâmiyye
3 guruş 2 [para]

Kaydiyye
2 guruş

Techîz ve tekfîn
21 guruş

Cem'an yekûni'l-ihracât
40 guruş

Sahhu'l-bâkî't-taksîm beyne'l-verese

Hisse-i vasî-i kebîr-i
merkum
88 guruş 6 [para]

Hisse-i ibne'l-merkum
88 guruş 6 [para]

Hisse-i binte'l-mezbûr
44 guruş 3 [para]

Hisse-i sagîr-i mezbûr
88 guruş 6 [para]

Hisse-i sagîr-i mezbûr
88 guruş 6 [para]

Hisse-i sagîr-i mezbûr
44 guruş 3 [para]

Belge: 42

17b-

Medîne-i Antalya mahallâtından Tahıl (Ba) Bazarı Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem müteveffiye olân Âişe bint-i Mehmed Ali nâm hâtun verâseti zevc-i metrûku Uncu oğlu Mehmed bin İbrahim ve anası Hafîze bint-i İsmâil ile sadr-ı oğlu İsmâil ve sadriyye sagire kızı Hafîze'ye münhasire oldığı lede's-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sagîrân-ı mezbûrânın velileri babaları ve tesviye-i umûrlarına kibel-i şer'den vasî-i mansûbları

merkum Uncu oğlu Mehmed ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-faraziyyeti'ş-şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âfî zikr u beyân olunur

Et 19 B. (Receb) sene 271

Mahalle-i merkumede kâin bir bâb mülk-i menzil 1600 guruş	Bahtılı Karyesi'nde vakî' yarım dönüm mikdârı mülk-i bağçe 150 guruş	Tencere aded 1 25 guruş
Ufak sahan aded 2 15 guruş	Hamir leğeni kebîr aded 1 Sahan aded 1 kıyye 2 40 guruş	Kadayıf tebsi aded 1 15 guruş
Müsta'mel kebîr kilim aded 1 60 guruş	Gümüş bilezik ..... çift 1 90 guruş	Müsta'mel sivâsî entari aded 1 200 guruş
Köhne kısa salta 20 guruş	Müsta'mel kutnî şalvar aded 1 50 guruş	Basma hırka kebe aded 1 15 guruş
Kebîr nakışlı peşkir aded 1 35 guruş	Müsta'mel basma şalvar aded 1 Kısa entari aded 1 15 guruş	Köhne gömlek aded 3 30 guruş
Makreme aded 1 10 guruş	Cedîd pâpûç aded 1 Yazma yemeni aded 1 10 guruş	Hammâm halusu aded 5 22 guruş
Beyaz peşkir aded 1 3 guruş	Müsta'mel kutnî yorgan aded 1 Dimetoka döşek aded 1 Yasdık aded 1	Sanduk aded 1 30 guruş

150 guruş

Zevc-i merkum Uncu

Mehmed zimmetinde mehri
125 guruşVasiyet itmiş olduğu baş
altûnu onluk altûn aded 38
rub'iyye altûn aded 5
468 guruşCem'an yekûni't-tereke
3178 guruş

Minha'l-ihracât

Bâ-vasiyet ıskat-ı salât
ve keffâret-i yemîn ve
savm ve techîz ve tekfîn
468 guruşResm-i kısmet
80 guruşKaydiyye
5 guruşKâtibiyye ve Hidâmiyye
ve İhzâriyye
22 guruşCem'an yekûni'l-icât
598 guruş

Sahhu'l-bâkî't-taksîm

Hisse-i zevci'l-merkum
Mehmed
645 guruşHisse-i ümmü'l-mezbûre
Hafîze
430 guruşHisse-i ibne'l-mezbûr sagîr
İsmâil
1003 guruş 13 paraHisse-i binte'l-mezbûre
sagîre Hafîze
501 guruş 26 [para]150 guruş Yorgan döşek
280 guruş
060 guruş Kilim aded 1
220 guruş
050 guruş Kutnî şalvar

170 guruş
025 guruş Tencere
145 guruş
015 guruş Ufak sahan aded 2
130 guruş
040 guruş Hamir leğeni aded 1
090 guruş
015 guruş Kadayıf tebsisi aded 1
075 guruş
010 guruş Makreme aded 1
065 guruş
030 guruş Gömlek aded 3
035 guruş
035 guruş nakden
000

İşbu sagîrân-ı mezbûrân hisseleri olân cem'an bin beş yüz beş guruşları mahalle-i merkumede kâin menzil-i mezkûrda olduğu işbu mahalle şerh virildi

Ümm-i mezbûre Hafize Hâtûn'un süds hisse-i irsiyyesi olân ber-vech-i bâlâ dört yüz otuz guruşu müteveffiyeye-yi mezbûrenin zevc-i merkum Uncu Mehmed yedinde tamâmen ahz u kabz idüb mevrûsesi müteveffiyeye kızı mezbûrenin terekesine müteallika da'vâdan zevc-i merkum Mehmed'in zimmetini ibrâ ve ıskat eylediği işbu mahalle şerh virildi

Belge: 43

18a-

Medîne-i Antalya mahallâtından Âşık Doğan Mahallesi ahâlîsinden iken bundan akdem vefât iden Timurcu Sağır Ali bin Akkaş nâm müteveffânın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Fâtıma bint-i Mehmed ile sulbiyye kebire kızları Fâtıma ve Âişe ve li-ebeveyn karındaşı Hanîfe'ye münhasıre olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra verese-i mezbûrdan taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifeti şer'le tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-faraziyyeti'ş-şer'iyye taksîm olân tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki zikr u beyân olunur
Fî 19 B. (Receb) sene 71

Mahalle-i merkumede vakî İstanos Nâhiyesi'nde kâin Kazgan kıyye 1

bir bâb mülk-i menzil
1200 guruş

bir bâb mülk-i menzil
600 guruş

150 guruş

Timurcu küreği aded 1
65 guruş

Örs aded 1
100 guruş

Sâir timurcu takımı ve
hurda timur
75 guruş

Köhne çuğal çift 1
Köhne çul aded 1
15 guruş

Tencere aded 2
maa sâir evânî-i nuhâs
kıyye 7 dirhem 150
91,5 guruş

Kahve ibriği aded 1
Güğüm aded 1
20 guruş

Kırk kahve değirmeni
4 guruş

Kelbeten santranc
4 guruş

Köhne yorgan aded 1
Yasdık aded 1
20 guruş

Köhne mihaffe çift 1
30 guruş

Güğüm aded 1
65 guruş

Sahan aded 1
18 guruş

Defa sahan aded 1
16 guruş

Cem'an yekûni'l-mâl
2473,5 guruş

Minha'l-ihracât

Bâ-vasiyet-i müsbit
techîz ve tekfîn
320 guruş

Mehr-i zevcetü'l-mezbûre
- Fâtima
101 guruş

Deyn-i müsbit Kavas el-Hâcc
Ahmed Ağa
80 guruş

Deyn-i müsbit Hamidli
Timurcu Osman
65 guruş

Deyn-i müsbit Tavcı oğlu
Hasan
20 guruş

Deyn-i müsbit İyneci
oğlu Mehmed Mülazım
15 guruş

Deyn-i müsbit Helvacı
Âsir oğlu Süleymân
5 guruş

Deyn-i müsbit Moravî
Yûsuf Ağa
5 guruş

Deyn-i müsbit Kasab
Moralı el-Hâcc Ali
7,5 guruş

Deyn-i müsbit Uzun
Hâfız Ahmed
16 guruş

Deyn-i müsbit Hâcı Mollâ
Ali oğlu Mahmûd
18 guruş

Deyn-i müsbit Kahveci'ye
3 guruş

Deyn-i müteferrika
43,5 guruş

Kızları mezbûretân Fâtıma
ve Âişe'nin anaları
malından intikal idüb
babaları müteveffâ-yı
merkum zimmetinde olduğu
sâbit olân hisseleri
372 guruş

Zanâir oğlu Yani Bâzergâne
deyn-i müsbit
65 guruş

Şişman zimmiye
deyn-i müsbit
59 guruş

Resm-i kısmet
62 guruş

Kaydiyye
4 guruş

Kâtibiyye ve Hidâmiyye
14 guruş

Cem'an yekûni'l-ihracât
1275 guruş

Sahhu'l-bâkî't-taksîm beyne'l-verese
1198,5 guruş

Hisse-i zevcetü'l-mezbûre

Hisse-i binte'l-mezbûre

Fâtıma Hâtûn

Fâtıma

149 guruş 32,5 para

399 guruş 20 para

101 guruş _____ Mehr-i ber-vech-i bâlâ nakl

250 32,5 para

249 27 para

500 20 para

Hisse-i binte'l-mezbûr	Hisse-i uhtü'l-mezbûre
Âişe	Hanîfe Hâtûn
399 guruş 20 para	249 guruş 27,5 para

Müteveffâ-yı merkumun karındaşı mezbûre
 Hanîfe hissesi dahi bu mahale nakl olındı
 zevce-i uht-ı mezbûretân Fâtıma ve Hanîfe
 hâtûnların işbu yekûn hisseleri mukâbilesinde
 ahz u kabûl eyledikleri İstanos menzili
 600 guruş
 500 guruş Hisse-i muharrerleri
 100 guruş

Verese-i mezbûrûndan herbiri hisseleri ba'de'l-ahz mevrûsları müteveffâ-yı mezbûrûn
 terkesine müteallika da'vâdan herbiri âherin zimmetlerini ibrâ ve yine herbiri âherin ibrâsını
 kabûl eyledikleri

Belge: 44**18a-**

Medîne-i Antalya mahallâtından Makbûle Mahallesi ahâlîsinden iken bundan akdem
 vefât iden evlâd-ı Arabdan el-Hâcc Yûsuf Ağa ibn-i Şeyh Abdurrahman nâm müteveffânın
 sulbiyye sagîre kızları

Belge: 45**18b-**

Medîne-i Antalya kıvrâlarından Kızıllu Karyesi ahâlîsinden iken bundan akdem vefât
 iden Maden Hâcî Süleymân bin Musa nâm müteveffânın verâseti sulbî kebîr Musa ve Mustafâ
 ve Osman ve sulbiyye kebîre kızı Dürdâne'ye münhasıre olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve
 nümâyân oldukdan sonra bi'l-cümle terekenin taleb ve istid'âlarına mebnî ma'rifetleri ve
 ma'rifet-i şer'le tahrîr ve bahâ'ya takdîm ve beyne'l-verese bi'l-faraziyyeti'ş-şer'iyye taksîm
 olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî zikr u beyân olunur
 Fî gurre-i B. (Receb) sene 71

Erkek deve aded 1 500 guruş	Büyük boğurcu(?) deve 500 guruş	Küçük boğurcu(?) deve 500 guruş
Dişi kara deve 500 guruş	Dişi ak deve 500 guruş	Dişi torum(?) deve 300 guruş
Dişi topal torum(?) deve 300 guruş	Erkek kara torum(?) deve 250 guruş	Bir yaşında küçük torum(?) deve 150 guruş
Ana sığır aded 6 600 guruş	Birer yaşında dana aded 3 60 guruş	Öküz re's 3 600 guruş
Oğlu Musa zimmetinde nakden 1500 guruş	Yine oğlu Musa zimmetinde 100 guruş	Gümüşlü tabanca aded 1 220 guruş
Bakır kuşak aded 1 40 guruş	Tüfenk aded 1 100 guruş	Kebîr bıçak aded 1 10 guruş
Evânî-i nuhâs kıyye 20 300 guruş	Bakraç aded 2 30 guruş	İbrik aded 1 20 guruş
Gümüş askı aded 1 60 guruş	Mushâf-ı şerîf aded 1 30 guruş	El çuka arşun aded 4 120 guruş
Müsta'mel çuka libâde aded 1 30 guruş	Bez tob 5 30 guruş	Bir mikdâr İncü-i kâzib 5 guruş
Geçen sene hâsıl olân hınta yük 7 700 guruş	Geçen sene hâsıl olân şafir yük 6 360 guruş	Köhne çul aded 2 25 guruş
Gırâr aded 2	Çuğal çift 4	Cedîd Çuğal aded 3

15 guruş	60 guruş	60 guruş
Defa çuğal aded 4 30 guruş	Salı seyli(?) nâm kilim aded 1 200 guruş	Karalı seyli(?) kilim aded 1 150 guruş
Seccâde aded 1 80 guruş	Keçe aded 4 60 guruş	Heğbe aded 1 15 guruş
Kumaş tob 1 50 guruş	Nebati saruk aded 1 20 guruş	Cedîd gömlek aded 6 120 guruş
Don aded 4 60 guruş	Yağlık aded 16 30 guruş	Uçkur aded 6 15 guruş
Destâr aded 4 15 guruş	Mücessem(?) aded 4 60 guruş	Kısrak aded 7 2000 guruş
Cem'an yekûni't-tereke 11761 guruş		
Minha'l-ihracât		
İnek akçesi deyn-i müsbit 100 guruş	Bâlâda muharrer yedi re's kısrak kebîr oğlu merkum Musa'nın mülk-i mevhubu oldığı şer'an sâbit olmağla ihraç olındı 2000 guruş	Resm-i kısmet 294 guruş
Kaydiyye 18 guruş	Kâtibiyye ve Hidâmiyye ve sâire 60 guruş	

Cem'an yekûni'l-ihracât

2472 guruş

Sahhu'l-bâkî't-taksîm beyne'l-verese

Hisse-i ibne'l-mezbûr	Hisse-i ibne'l-mezbûr	Hisse-i ibne'l-mezbûr
Musa	Mustafâ	Osman
2654 guruş	2654 guruş	2654 guruş

Hisse-i binte'l-mezbûre	Mezbûre Dürdâne'ye teslimat
Dürdâne	500 guruş Büyük boğurcu? deve aded 1
1327 guruş	300 guruş Dişi topal torum deve aded 1
<u>1293 guruş</u>	175 guruş Orta öküz aded 1
0034 guruş	115 guruş Buzağlı inek aded 1
0034 guruş	070 guruş Seccâde aded 1
	<u>040 guruş</u> Bakır kuşak aded 1
	1110 guruş
	0030 guruş Çuka libâde aded 1
	0020 guruş Bakraç aded 1
	<u>0032 guruş</u> Sahan
	1292 guruş
	<u>0001 guruş</u> Yılanıcı(?) için aded 16
	1293 guruş

Bint-i mezbûre Dürdâne Hâtûn'a ber-vech-i bâlâ hisse-i irsiyyesi olân bin üç yüz yirmi yedi guruşunu ber-vech-i muharrer bi'l-cümle tereke-i muharreriyye vaz'ü'l-yed olân er-karındaşı merkum Musa yedinden işbu huzûr-ı şer'de tamâmen ahz u kabz idüb mevrûsu babası müteveffâ-yı mezbûr Hâcî Süleymân'ın ve gerek anası ve ninesi ve sâir bi'l-cümle mevrûsları terekelerine müteallike âmme-i da'vâdan er-karındaşları merkumun Mustafâ ve Osman'ın zimmetlêrini ibrâ ve ıskat eylediği işbu mahalle şerh virildi

Belge: 46

19a-

Medîne-i Antalya mahallâtından Makbûle Mahallesi ahâlîsinden iken bundan akdem vefât iden Kısacıkzâde Hâfız Süleymân Efendi ibn-i Abdurrahman nâm müteveffânın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Fâtıma Ana bint-i Abdullah nâm hâtûn ile sulbî sagîr oğulları

Hâfız Abdurrahman ve Ali ve sulbiyye sagîre kızı Sâliha ve müteveffâ-yı mezbûrun firâşından hâsıl ve zevcesi mezbûre Fâtıma Ana Hâtûn batnında mübeyyen hamle münhasıre olduğı lede'sş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sagîrûn-ı mezbûrûn ve hamele mezbûrûn vâlideleri ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den vasî-i mansûbeleri mezbûre Fâtıma Ana Hâtûn üzerine nâzır nasb ve ta'yîn olınan Abdülhamid Efendi ibn-i el-Hâcc İbrahim ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve ve beyne'l-verese bi'l-faraziyyeti'sş-şer'iyye taksîm olınan tereke-i müteveffâ-yı mezbûr kassâmıdır ki ber-vech-i âtî zikr u beyân olunur
Fî 15 B. (Receb) sene 71

Mahalle-i merkumede kâin bir bâb mülk-i menzil 5000 guruş	Antalya sûk-ı sultânîde kâin Anna oğlu zimmînin taht-ı icâresinde olân bir bâb mülk-i berber dükkânı 1000 guruş	Kazgan aded 1 150 guruş
Çamaşur leğeni aded 1 100 guruş	Köhne sini aded 1 30 guruş	Sagîr sini aded 1 10 guruş
El ibriği aded 1 20 guruş	Def'a sagîr el ibriği aded 1 10 guruş	Kapaklı Çorba tası 15 guruş
Evânî-i nuhâs kıyye 8 120 guruş	Kütüb aded 3 15 guruş	Köhne şerfk(?) çulu aded 2 30 guruş
Köhne mihaffe kilimi aded 1 30 guruş	Köhne mihaffe çift 1 20 guruş	Müsta'mel Türkmen kilimi aded 1 30 guruş
Köhne seccâde aded 6 20 guruş	Köhne çuğal çift aded 2 30 guruş	Köhne harar(?) çift 1 15 guruş
Yorgan aded 1 Döşek aded 1 Yasdık aded 1 80 guruş	Sagîr minder aded 2 10 guruş	Küçük sagîr tahta anbâr aded 2 100 guruş

Tahta sanduk aded 2 30 guruş	Müsta'mel çuka abdeslik aded 1 Kısa şâlî kürk aded 1 100 guruş	İki kat cedîd beyaz boğça gömlek ve tob ve çevre ve uçkur 100 guruş
Saât aded 1 200 guruş	Kahve takımı aded 1 25 guruş	Hırdavat-ı menzil 60 guruş
Murtuna'da Gök Mustafâ yedinde sığır re's 3 200 guruş	Kurşunlu Mollâ Hasan'da davar aded 5 100 guruş	Koca kısrak maa tayı aded 2 150 guruş
Nukûd-ı mevcûdesi 114,5 guruş	Dökcek Deveci Ahmed'de 250 guruş	
Cem'an yekûni't-tereke 8164,5 guruş		
Minha'l-ihracât		
Techîz ve tekfîn 76 guruş	Kabir taşı ve ta'mîriyyesi 44 guruş	Mehr-i müeccel zevcetü'l- mezbûre Fâtıma Ana Hâtûn 301 guruş
Deyn-i müsbit Kayseriyyeli el-Hâcc Mehmed 18 guruş	Deyn-i müsbit Tüylü oğlu sagîr İsmâil 115 guruş	Koç oğlu Mihail zimmîye deyni 112 guruş
Kazadların Arab Hâcı Hasan'a deyni 12 guruş	Resm-i kısmet 204 guruş	Kaydiyye 12 guruş
Kâtibiyye ve Hidâmiyye 40,5 guruş		

Cem'ani'l-ihrcât

1134,5 guruş

Sahhu'l-bâkî't-taksîm beyne'l-verese

Hisse-i zevcetü'l-mezbûre	Hisse-i ibne'l-mezbûr sagîr	Hisse-i ibne'l-mezbûr sagîr
Fâtıma Ana	Hâfız Abdurrahman	Ali
878 guruş 30 [para]	1757,5 guruş	1757,5 guruş

Hisse-i ibne'l-mezbûr	Hisse-i hamle'l-mezbûr
sagîr Sâliha	1757,5 guruş
878 guruş 30 [para]	

İşbu sagirûn-ı mezbûrûnun babaları müteveffâ-yı mezbûrdan müntakil bi'l-cümle mâl-ı mevrûsları anaları vasî-i mezbûre Fâtıma Hâtûn yed ve hıfzında olduğu işbu mahalle şerh virildi

Belge: 47

19b-

Fî'l-asl Isparta mütemekkinlerinden olub medîne-i Antalya'da İki Kapulu Han'da ticaret üzre misafireten mukîm iken bundan akdem merd u hâlik olân Kabak Yani oğlu Hâcî Kiryako veled-i Yani nâm zimmînin verâseti Isparta'da mütemekkinine zevce-i metrûkesi Varure bint-i Hiralanbos nâm nasrânîyye ile sulbî sagîr oğulları Lazari ve Dimitri ve sulbiyye sagîre kızları Atena ve Burnove(?) ve Ebresya'ya(?) münhasire olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sigar-ı mersûmların anaları tesviye-i umûrlarına vasî-i mansûbeleri olân ma'rifeti'ş-şahs-ı mersûme Varure bint-i Hiralanbos nâm nasrânîyye tarafından vekil olduğu Ispartavî Vasili veled-i Koca Gavail ve Hâcî Ligori veled-i Estati nâm zimmîler şehadetleriyle sâbit olân yine Isparta mütemekkinlerinden Cenke oğlu Sava veled-i Lazari ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve baha'ya takvim ve beyne'l-verese bi'l-faraziyyeti'ş-şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan Antalya'da yanında bulunan tereke-i hâlik mersûm defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur

Fî 7 Ş. (Şâbân) sene 271

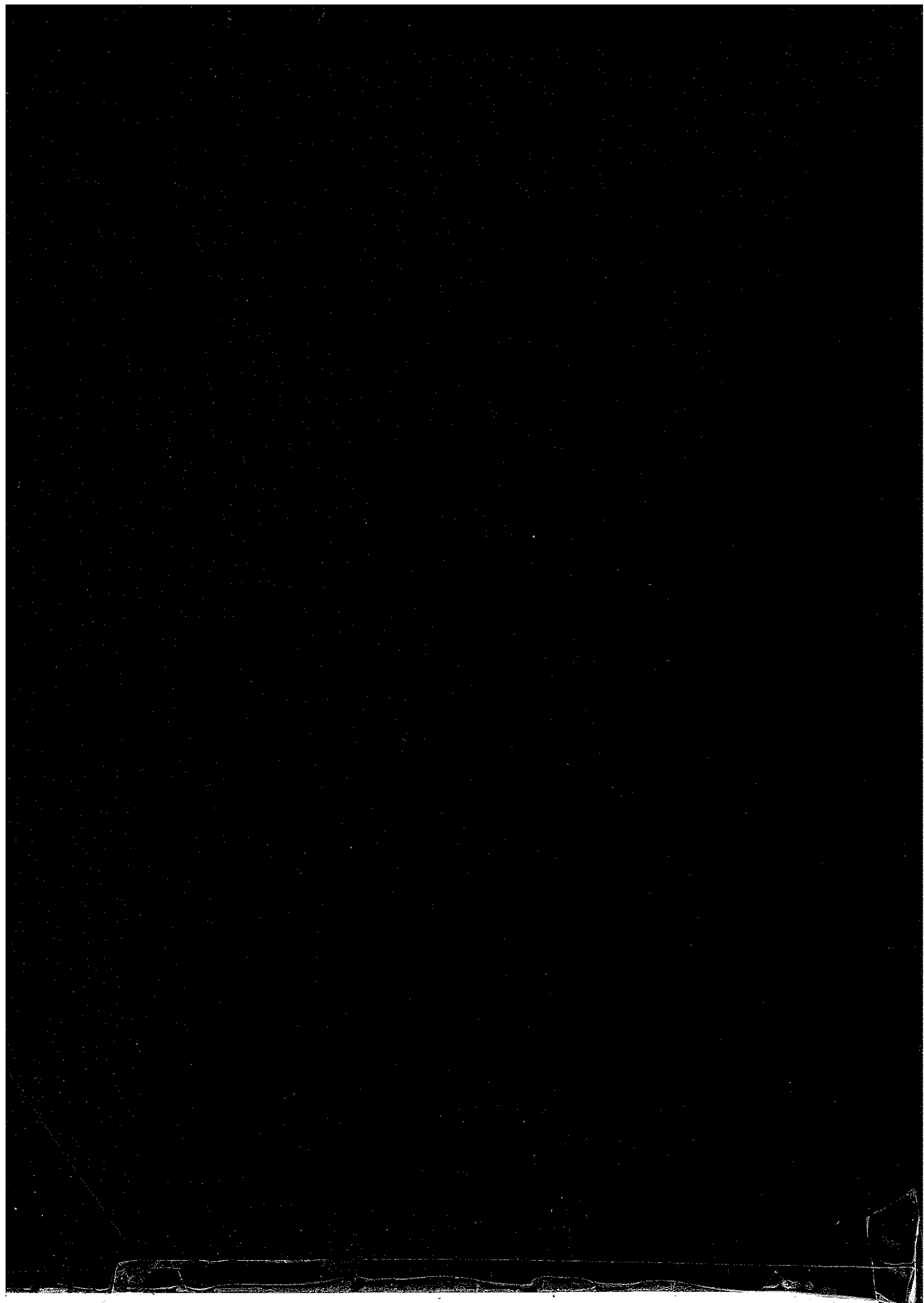
Taraklı dimektun(?)

Çubuklu dimektun(?)

Şam katısı(?) çift 7

barça 6 yarde 242 fi 2 484 guruş	barça yarde 352 fi 65 572 guruş	150 guruş
İblik frenk kuşağı 15 guruş	Büyük çuka nîm-ten aded 33 1100 guruş	Sâde çuka ağa nîm-ten aded 7 450 guruş
Çuka cebkân aded 3 150 guruş	Ufak çuka nîm-ten aded 14 168 guruş	Dülbend barça 6 Tob 5 100 guruş
Astarlık Amelkan bezi tob 1 20 guruş	Hümâyûn tob 1 40 guruş	Urbalı dülbend barça 4 tob 2 30 guruş
Safarlık(?) hâmenpur(?) değirmi aded 5 20 guruş	Turuncu basma barça 3 tob 2 70 guruş	Turuncu şal aded 4 50 guruş
Göz cedîd basma barçaları tob 1 40 guruş	Çevrelik değirmi aded 9 10 guruş	Cedîd küçük don aded 1 Gömlek aded 1 20 guruş
Alâ ve ednâ Üsküdar Mücessemi(?) aded 29 150 guruş	Yazma yemeni aded 3 15 guruş	El ibek dirhem 50 25 guruş
Elvân ibek dirhem 100 25 guruş	Harîr sarı saçak aded 4 12 guruş	Kaytan ve sâir harc ibek ve iblik 30 guruş
El fes aded 44 200 guruş	Mecîdiyye fes aded 6 90 guruş	Müsta'mel müstemi' aded 2 10 guruş
Köhne çuğal aded 5	Köhne çul aded 1	Kıl heğbe

30 guruş	5 guruş	5 guruş
Vezne terazi maa dirhem 10 guruş	Ufak tencere aded 1 Tâ'be aded 1 Sahan aded 1 Meşîn sofra 30 guruş	Urgan aded 3 10 guruş
Müsta'mel çuka nîm-ten aded 1 30 guruş	Müsta'mel çuka şalvar aded 1 75 guruş	Müsta'mel alaca entari aded 1 20 guruş
Müsta'mel fes aded 1 5 guruş	Don gömlek 15 guruş	Köhne yağmurluk 40 guruş
Köhne ihram 10 guruş	Beygir re's 2 Katır aded 1 1200 guruş	
Cem'an yekûni't-tereketü'l-mezbûr 5751 guruş		
Minha'l-ihracât		
Resm-i kismet 144 guruş	Kaydiyye 10 guruş	Kâtibiyye ve Kalemiiyye ve Hidâmiyye 30 guruş
Cem'an yekûni'l-ihracât 184 guruş		
Sahhu'l-bâkî't-taksîm beyne'l-verese 5567 guruş		
Hisse-i zevcetü'l-mezbûre	Hisse-i ibne'l-mersûm sagîr	Hisse-i ibne'l-mersûm sagîr

Varure	Lazari	Dimitri
695 guruş 35 para	1391 guruş 16 para	1391 guruş 16 para
Hisse-i binte'l-mersûm sagîre Etne	Hisse-i binte'l-mersûme sagîr Burnove	
695 guruş 28 para	695 guruş 28 para	

İşbu sahu'l-bâkî beş bin beş yüz altmış yedi guruşluk eşyâ-yı muharrere-i mezkûreyi verese-i mersûmuna teslim itmek üzere vekil-i mersûm Cenke oğlu Sava yedine teslim verese-i mersûmun tarafına irsâl ve isrâ' kılındığı işbu mahalle şerh virildi

Belge: 48

19b-

Uncalı Karyesi'nde Ali oğlu Mehmed'in kız-karındaşı Âişe ve Ömer'den 175 guruş hissesi isâbet idüb merkumun hisse-i karye-i mezkûre ahâlîsinden Sarı Ali oğlu Mollâ Osman'a teslim olınmıştır istirbah olunmak üzere karye-i mezkûreden İsmâil oğlu Kara Hüseyin kefaletiyle

Fî 19 Ra. (Rebi'ü'l-evvel) sene 72

Belge: 49

20a-

Kendüden evvel vefât iden Derviş Hüseyin bin Mustafâ'nın verâseti sagîr oğlu Halîl dahi fevt olub verâseti anası mezbûre Fâtıma bint-i Abdullah nâm hâtûn ile li-ümm er-karındaşı sagîr Abdullah ve li-abin er-karındaşı sagîr Ya'kub ve kebîr Mustafâ ve Hüseyin olub kız-karındaşı sagîre Fâtıma'ya münhasire olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sagîrân-ı mezbûrân Ya'kub ve Fâtıma'nın mallarını hıfz ve tesviye-i umûrlarına kibel-i şer'den mansûb vasîleri merkum Receb oğlu Yûsuf Ağa ve li-ümm sagîr-i mezbûr Abdullah'ın hissesini hıfz ve tesviye-i umûrlarına kibel-i şer'den vas-i mansûbesi anası mezbûre Fâtıma Hâtûn ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese alâ mâ-faraz-allahü'l-hükm tevzî' ve taksîm olunan müteveffâ-yı sagîr-i mezbûr Halîl'in babasından müntakîl ber-mûceb-i defter-i kassâm hissesidir ki ber-vech-i âfî zıkrı olunur tahrîren fî'l-yevmi'l-hâdî aşere min şehr-i Şa'bânü'l-muazzam sene ihdâ ve seb'in ve mieteyn ve elf

Ber-mûceb-i defter-i kassâm mâl-ı mevrûs-ı müteveffâ-yı mezbûr Halîl

- 2286 guruş Nukûd-ı mevcûdesi
 0400 guruş Mülk-i menzil hissesi
 2686 guruş
 0728,5 gurus Nukûd-ı mevcûdesinde altmış dokuz senesi mart ibtidâ'sından yetmiş bir senesi nisanı on beşinci gününe kadar yirmi beş buçuk ay zarfında onu on bir buçuk hasenâtıyla ra'y
 3414,5 guruş
 0500 guruş Bâ-hüccet-i şer'iyye şehriyye yirmi beşer guruşdan takdir olunmuş olân nafaka ve kisve-baha' olarak hîn-i vefâtına değin yirmi sekiz ayda harc ve sarf olunan
 2714,5 guruş
 0040 guruş Techîz ve tekfîn
 2674,5 guruş
 0060 guruş Hastalığına bakan Hekim Hâcî Osman'a virilen ücret ecz baha'
 2614,5 guruş
 0065 guruş Resm-i kısmet
 2549 guruş
 0005 guruş Kaydiyye
 2544 guruş
 019,5 gurus Bâ-izn-i şer'î vasî ma'rifetiyle vuku' bulan masârif-i müteferrika
 2524,5 guruş Sahhu'l-bâkî't-taksîm beyne'l-verese

Hisse-i ümmü'l-mezbûre	Hisse-i ah-ı li-ümm sagîr	Hisse-i ah-ı li-abin kebîr
Fâtıma Hâtûn	mezbûr Abdullah	mezbûr Mustafâ
420 guruş 30 para	420 guruş 30 [para]	480 guruş 34 para
	Vâlidese vasî-i mezbûre Fâtıma	
	Hâtûn'a tamâmen teslîmât	

Hisse-i ah-ı li-abin kebîr	Hisse-i ah-ı li-abin sagîr	Hisse-i uht-ı li-abin sagire
mezbûr Hüseyin	mezbûr Ya'kub	mezbûre Fâtıma
480 guruş 34 [para]	480 guruş 34 [para]	240 guruş 17 [para]

Belge: 50

20a-

Hâcî Yûsuf'un menzili bey'ine izn hücceti kaydı

Mim*

Medîne-i Antalya mahallâtından Makbûle Mahallesi'nden iken bundan akdem vefât iden evlâd-ı Arabdan Yağcı el-Hâcc Yûsuf Ağa ibne's-şeyh Abdurrahman'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Halîme Hâtûn bint-i Ali ile sulbî kebîr oğlu Abdurrahman ve sulbiyye sagîre kızı Zeyneb ve müteveffâ-yı merkumun firâşından hâsıl ve zevcesi mezbûre Halîme Hâtûn'dan mütevellid sulbî sagîr oğlu Yûsuf ve sulbiyye sagîre kızları Hadîce ve Zelîhâ'ya münhasire oldığı lede's-şer'i'l-âlî zâhir ve bâhir oldukdan sonra sagîrûn-ı mezbûrûn Yûsuf ve Hadîce ve Zelîhâ'nın ve tesviye-i umûruna kibel-i şer'den bâ-hüccet-i şer'iyye vasî-i mansûbları olân işbu rafi'ü'l-küttâb Antalya hânedânından Şehbender vekili Süleymân Efendi ibn-i el-Hâcc Ahmed nam kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enverde takrîr-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb sagîrûn-ı mezbûrûnun mevrûsları babaları müteveffâ-yı mezbûrdan müntakil mahalle-i merkumede vakî' tarafları Çilingir Hüseyin Ali ve Abdülhamid Efendi ve tarafeyn tarîk-i âmm ile mahdûd ve ma'lûmü'l-müştemilât bir bâb mülk-i menzili müşrif-harâb ve mâil-terâb olub hâsılı harcına vâfi olmadığından mâ-adâ sigâr-ı mezbûrlar süknâya ihtiyaçları olmayub ve müteveffâ-yı merkumun zevcesi mezbûre Halîme Hâtûn ve ibn-i kebîr ve bint-i sagîre Zeyneb'in vasî-i merkum Abdurrahman menzil-i mahdûd-ı mezkûrda olân hisselerini bey'-murâd itmeleriyle vasîleri olduğım sagîrûn-ı mezbûrûnun hisseleri dahi maan bâ-ma'rifet-i şer' semen-i misliyle âhere bey' ve semeni istirbâh olunmak sagîrûn-ı mezbûrûn haklarında enfa' ve evlâ olmağla vech-i mezkûr üzre cânib-i şer'den bana izin virilmek matlûbumdur dedik de vasî-i mûmâ-ileyhin kelimât-ı meşrûhası vâkıa mutâbık ve nefsi'l-emre muvâfık olduğu zeyl-i hüccetde muharrerü'l-esâmî-i müslimin ihbârlarıyla mütehakkık olmağın hâkim-i mevki-i sadr-ı kitâb tûbâ-lehü ve hüsn-i meâb efendi hazretleri vech-i meşrûh üzre vasî-i mûmâ-ileyh Süleymân Efendi'ye menzil-i mahdûd-ı mezkûru bey'ne izn virmeğın mâ-vak'a bi't-taleb [ketb] olındı tahrîren fi'l-hâmis min şehr-i Şevvâlü'l-mükerrem sene ihdâ ve seb'in ve mieteyn ve elf

Şühûdü'l-hâl

Moravî Ahmed Efendi

ve Mısırî Mehmed Efendi

ve Karantina Kâtibi Abdülhamid Efendi

ve Mahkeme Kâtibi İsmâil Efendi

ve Muhzır Mustafâ

* Mim: "Ma'lûm oldu"

Belge: 51

20b-

Medîne-i Antalya mahallâtından Makbûle Mahallesi ahâlîsinden iken bundan akdem vefât iden Ali Beğ oğlu Ömer Ali bin İbrahim'in verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Hafîze bint-i Meremmet el-Hâcc Mehmed ile sulbî sagîr oğlu İbrahim ve sulbiyye sagîre kızları Âişe ve Havvâ ve Kâmile'ye ba'de'l-inhisâr müteveffâ-yı mezbûrun terekesi târîhden iki sene mukaddem ma'rifet-i şer'le tahrîr ve defter-i kassâmı tanzim olunmuş ise de menkul terekesi düyûn-ı müsbitesine vefâ itmediğinden mâ-adâ sigâr-ı mezbûrlar nafakaya eşedd-i ihtiyâçları olduğundan emlâkı ..... zarûret-i deyn ve nafaka-i sigâr için bi'l-izni'ş-şer'î semen-i misilleriye bey' olunmağla taksîm-i evvel münfesih olduğundan mücerred tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-faraziyyeti'ş-şer'iyye taksîmi lazım gelmekle zevce-i mezbûr sagîrûn-ı mezbûrûnun bâ-hüccet-i şer'iyye vasî-i mansûbları Gök Ali'nin Memiş oğlu Derviş İbrahim ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-faraziyyeti'ş-şer'iyye taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî zikr u beyân olunur tahrîren fi

Antalya'da mahalle-i mekumede vakî' bey' olân bir bâb mülk-i menzil semeni 7500 guruş	Yine Antalya'da mahalle-i merkumede Hacı Meremmet menziline bey' olunan menzil hissesi semeni 2000 guruş	İstanos'da kâin bey' olunan Hacı Meremmet menzili semeni 1125 guruş
Yine İstanos'da aynen bâkî kalan kendü mülk-i menzili 500 guruş	Yine İstanos'da Kel Hasan oğlu Ahmed'e bey' olunan arsa 120 guruş	Evânî-i nuhâs kıyye 21 dirhem 100 255 guruş
Sagîr sini aded 1 30 guruş	Bakır fenâr aded 1 5 guruş	Kazgan kebîr aded 2 40 guruş
Dirâzi(?)•alaca aded 15 105 guruş	Köhne girâr aded 2 15 guruş	Köhne çuğal aded 2 10 guruş
Cedîd çul aded 1	Köhne çul aded 1	Köhne mihaffe maa

35 guruş	5 guruş	köhne kilim 25 guruş
Köhne abdeslik aded 1 35 guruş	Köhne kilim aded 4 30 guruş	Dezgâh takımı aded 1 30 guruş
Küb ve kale taşı 86 guruş	Sıbalı merkeb aded 2 130 guruş	Köhne tahta sanduk aded 4 30 guruş
Köhne kilim aded 3 45 guruş	Sagîr kantar aded 1 5 guruş	Hırdavat-ı menzil 25 guruş
Minay(?) Karyesi'nden kayd ma'rifetiyle dört neferesineden tahsîl olunan zimem 310 guruş	Pâpûççu Andol zimmîden tahsîl olunan 115 guruş	Zalata Hâcî Hasan'dan tahsîl olunan zimem 24 guruş
Sarı Kula Ahmed'den tahsîl olunan zimem 29 guruş	Çerci oğlu Ali'den tahsîl olunan zimem 44 guruş	Hâric-i defter-i kassâm-ı atîk Sarrâf Hâcî Ligorî bâzergâne bey' olunan divar yeri semeni 300 guruş
Serdâr oğlu Osmân'dan tahsîl olunan zimem 3 guruş		
Cem'an yekûni't-tereke 13366 guruş		
Minha'l-ihracât		
Bâ-vasiyet techîz ve tekffin 350 guruş	Mehr zevcetü'l-mezbûreye 401 guruş	Müteveffâ-yı mezbûrun karındaşı Havvâ Hâtûn'a deyn-i müsbit

		400 guruş
Kavakçı Mollâ İbrahim'e deyn-i müsbit 24 guruş	Emrek Ahmed'e deyn-i müsbit 59 guruş	Boyacı Ahmed'e deyn-i müsbit 120 guruş
Fenârcı oğlu Hâfız Mehmed'e deyn-i müsbit 10 guruş	Tobal Hâcî Hüseyin'e deyn-i müsbit 4 guruş	Garazoğlu Mustafâ'ya deyn-i müsbit 90 guruş
Debbağ Hâcî Hüseyin'e deyn-i müsbit 10 guruş	Tahtacı oğlu Mehmed'e deyn-i müsbit 40 guruş	Mirasyedi Galay Abdullah'a deyn-i müsbit 20 guruş
Kılıbaş Mehmed Hoca'ya deyn-i müsbit 163 guruş	Zevcesi Kâmile Hâtûn'a deyn-i müsbit 115 guruş	Merhum Yafaş oğlu Hâcî Halîl'in yetimlerine deyn-i müsbit 240 guruş
Şâkirdi Kel Osman'a deyn-i müsbit 270 guruş	Deveci Halîl'e deyn-i müsbit 17 guruş	Küçük Hüseyin'e deyn-i müsbit 110 guruş
Hâcî Mihail zimmîye deyn-i müsbit 389 guruş	Hâcî İstirati zimmîye deyn-i müsbit 48 guruş	Hâcî Küçük zimmîye deyn-i müsbit 25 guruş
Kast oğlu zimmîye deyn-i müsbit 7 guruş	Karyağı oğlu Mehmed Ağa'ya deyn-i müsbit 87,5 guruş	Dimurcu Kirli zimmîye deyn-i müsbit 14 guruş
Cezâyirli Hâcî Mehmed'e deyn-i müsbit 26,5 guruş	Zanâir zimmîye deyn-i müsbit 38 guruş	Öksüz Kostandi zimmîye deyn-i müsbit 21 guruş

Değirmenci Bükük oğlu Osman'a deyn-i müsbit 10 guruş	Hâcı Kiryako zimmîye deyn-i müsbit 11,5 guruş	Cedidci oğlu Hasan'a deyn-i müsbit 11,5 guruş
Kasab Hâcı Süleymân deyn-i müsbit 6 guruş	Merkebe ücreti deyn 12 guruş	Tâhsilât için kapuya virilen resm 25,5 guruş
Def'a vasî ma'rifetiyle bi'l-izni's-şer'î vuku' bulan masârif 379 guruş Hâkim-i sâbika resm <u>066,5 gurus</u> Masârif-i müteferrika 445,5 guruş		
Bâlâda muharrer bey' olunan Antalya ve İstanos menzillerinde zevce-i mezbûr Hâfize Hâtûn'un babası Hâcı Meremmet'den müntakil sâbit olân hissesi 1000 guruş Bârlada(?) Hâcı Meremmet menzilinden <u>0320 gurus</u> İstanos'da Hâcı Meremmet menzilinden 1320 guruş		Sabuncu Akbıyık İbrâm zimmîye deyn-i müsbit 10 guruş
Bakkal Ceviz oğlu Hâfız'a deyn-i müsbit 3 guruş	Dellâliye menzil müb'â 150 guruş	Tereke bakıyyesinden resm-i kısmet 207,5 guruş
Kaydiyye 12,5 guruş	Kâtibiyye ve Hidâmiyye 40 guruş	
Cem'an yekûni'l-ihracât . 5323,5 guruş		
Sahhu'l-bâkî't-taksîm beyne'l-verese 8042,5 guruş		
Hisse-i zevce-i mezbûr	Hisse-i ibne'l mezbûr	Hisse-i binte'l-mezbûr sagîre

Hafize	İbrahim	Âişe
1005 guruş 20 para	2814 guruş 32 para	1407 guruş 16 para

Hisse-i binte'l-mezbûr sagîr Hisse-i binte'l-mezbûr sagîr

Havvâ	Kâmile
1407 guruş 16 para	1407 guruş 12 para

Belge: 52

21a-

Kable't-taksîm bint-i mezbûre Âişe dahi fevt olub verâseti anası mezbûre Hafize ile li-ebeveyn er-karındaşı merkum İbrahim ve li-ebeveyn karındaşları mezbûretân Havvâ ve Kâmile'ye inhisârı tahakkukundan sonra ümm-i mezbûre ve vasî-i merkum ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-faraziyyeti'ş-şer'iyye taksîm olân müteveffiye-i mezbûrun ba[ba]sından müntakil hissesidir ki ber-vech-i âtî zıkr u beyân olunur tahrîren fi't-târîhü'l-mezbûr

1407 guruş 16 para Ber-vech-i bâlâ babasından müntakil hisse-i irsiyyesi

0157 guruş 20 para Hîn-i vefâtına deġin nafaka ve kisvesine sarf olunan

1249 guruş 36 para

0046 guruş Resm 35 guruş Kaydiyye 2 guruş Kâtibiyye ve Hidâmiyye 9 guruş

1203 guruş 36 para Sahhu'l-bâkî't-taksîm beyne'l-verese

Hisse-i ümm-i mezbûre	Hisse-i ah-ı li-abin İbrahim	Hisse-i binte'l-mezbûr Havvâ
200 guruş 16 para	501 guruş 6 para 2 akçe	250 guruş 23 para 1 akçe

Hisse-i uht-ı li-abin

Kâmile

250 guruş 23 para 1 akçe

Belge: 53

21a-

Kable't-taksîm bint-i mezbûre Havvâ dahi fevt olub verâseti anası mezbûre Hafize li-ebeveyn er-karındaşları merkum İbrahim ve li-ebeveyn kız-karındaşı mezbûre Kâmile'ye inhisârı tahakkukundan sonra ümm-i mezbûre vasî-i mezbûr ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le

tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî zikr u beyân olunur fî't-târîhü'l-mezbûr

1407 guruş 16 para Ber-vech-i bâlâ babasından isâbet iden hissesi

0250 guruş 23 para Ber-vech-i bâlâ karındaşı Âişe'den intikal iden hissesi

1657 guruş 39 para

0157 guruş 20 para Hîn-i vefâtına değin nafaka ve kisvesine sarf olunan

1500 guruş 19 para

0052 guruş Resm 41 guruş Kaydiyye 2 guruş Kâtibiyye ve Hidâmiyye 8 guruş

1448 guruş 19 para Sahhu'l-bâkî't-taksîm beyne'l-verese

Hisse-i ümmü'l-mezbûre

Hisse-i ahi'l-mezbûr

Hisse-i uhtü'l-mezbûre Kâmile

241 guruş

İbrahim

402 guruş 14 para

804 guruş 28 para

Zevce-i mezbûre Hafîze Hâtûn'un ber-müceb-i defter-i kassâm bi'l-cümle hakkı ma'lûm olmak üzere bu mahalle kayd şod

1005 guruş 20 para Zevc-i müteveffâ-yı mezbûr Ömer Ali'den semen-i hisse-i irsiyyesi

0401 guruş 00 Zevc-i müteveffâ-yı mezbûr zimmetinde olân mehr-i müeccelesi

1325 guruş 00 İdhâl-i tereke olân Antalya ve İstanos'da babası Hâcî Meremmet menzillerinde hissesi

0200 guruş 16 para Kızı müteveffâ-yı mezbûr Âişe'den müntakil süds

0241 guruş 16,5 para Diğer kızı müteveffiye-yi mezbûre Havvâ'dan müntakil süds

3173 guruş 12,5 para

1766 guruş 00 para Ber-vech-i âtî teslîmât-ı muharrere

1407 guruş 12,5 para

1407 guruş 12,5 para Mezbûreye bu def'a huzûr-ı şer'de vasî-i merkurum Derviş İbrahim'in teslîmi

0000 00 • nakden

Zevce-i mezbûre Hafîze Hâtûn'un yarde* muharrer hakkı mukabelesinde mukaddemâ vasî-i merkurum Derviş İbrahim mezbûra teslîmât müfredâtıdır

Teslîmât

400 guruş Kebîr boya kazganı

* Doğrusu: bâlâda

- 245 guruş Evânî-i nuhâs kıyye 21 dirhem 100
 045 guruş Müsta'mel kilim aded 3
 025 guruş Mihaffe maa köhne kilim
030 guruş Cedîd çul aded 1
 0545 guruş
 0030 guruş Sagîr sini aded 1
 0030 guruş Tahta sanduk aded 4
 0010 guruş Köhne çuğal aded 2
0030 guruş Dezgâh takımı
 0845 guruş

Teslîmât

- 025 guruş Hırdavât-ı menzil
 650 guruş Menzil semeninden Çilingir Ali'den makbûzu
 030 guruş Vasî-i merkum Derviş İbrahim'in teslîmi
027 guruş Def'a teslîmi nakden
 732 guruş
 006 guruş Def'a nakden teslîm
 028 guruş Nakden teslîmi
 115 guruş Boyacı Anton zimmîden makbûzu
 025 guruş Vasî-i merkum Derviş İbrahim'in mezbûre-i sulbiyyeye alıvirdiği kurban
015 guruş Vasî-i merkum Derviş İbrahim'in hâkim-i sâbıka virdiği resm-i mühr
 921 guruş Nakd
845 guruş
 1766 guruş

Sagîrân-ı mezbûrân İbrahim ve Kâmile'nin ber-mûceb-i defter-i kassâm bi'l-cümle hisseleri ma'lûm olmak üzere işbu mahalle kayd olındı

Hisse-i ibne'l mezbûr sagîr İbrahim

- 2814 guruş 32 para Babasından intikal iden hisse-i irsiyyesi
 0501 guruş 06 para Kız-karındaşı Âişe'den müntakil hisse-i irsiyyesi
0804 guruş 28 para Diğer kız-karındaşı Havvâ'dan müntakil hisse-i irsiyyesi
 4120 guruş 27 para
0315 guruş Bu ana kadar nafaka ve kisvesine sarf olunan

3805 guruş 27 para

0333 guruş 13 para Aynen terk olunan İstanos'da sülüs menzil hissesi

3472 guruş 131para

Hisse-i binte'l-mezbûre sagîr Kâmile

1407 guruş 16 para 0 akçe Babasından intikal iden hisse-i irsiyyesi

0250 guruş 13 para 1 akçe Kız-karındaşı Âişe'den müntakil hisse-i irsiyyesi

0402 guruş 14 para 0 akçe Diğer kız karındaşı Havvâ'dan müntakil hisse-i irsiyyesi

2060 guruş 13 para 1 akçe

0157 guruş Bu ana kadar nafaka ve kisvesine sarf olunan

1902 guruş 33 para 1 akçe

0166 guruş Aynen terk olunan İstanos'da babası menzilinden sülüs hissesi

1736 guruş 6 para 2 akçe

Sagîr-i mezbûr İbrahim'in ber-vech-i bâlâ hisse-i irsiyyesi olân üç bin dört yüz yetmiş iki guruş on üç para bir akçe ve sagîre-i mezbûre Kâmile'nin dahi bin yedi yüz otuz altı guruş altı para iki akçe ki cem'an beş bin iki yüz sekiz buçuk guruşları vasfîleri merkum Derviş İbrahim'e cümlesi nukûd olarak li-ecli'l-hıfz teslim olunub vech-i şer'î üzere meblağ-ı mecmu'-ı mezkûru onu onbir buçuk hesabıyla istirbâh itmek üzere ve sagîrân-ı mezbûrânın mâl-ı mevrûslarına zarar ve ziyân vuku' bulur ise tazmin itmek üzere tarafeynden bâlâ emr* ve'l-makbûl medîne-i Antalya ahâlîsinden ve Çulha esnafından Yörük Fakîh Abdullah Hâce ibn-i İbrahim nâm kimesne kefil ve tazmin olduğu işbu mahalle şerh virildi

Şühûd

Karabayırlı Emin Efendi

ve Hâcî Ağa oğlu Mustafâ

ve Şeyh Cansız oğlu Süleymân

ve Hekim Ali Efendi

ve Berber Hâcî Süleymân

Belge: 54

21b-

* Doğrusu: bi'l-emr

Medîne-i Antalya mahallâtından Meydan Mahallesi ahâlîsinden iken bundan akdem vefât iden Yûsuf oğlu Hüseyin Kethûda ibn-i Halîl'in verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Fâtîma bint-i Mü'min ile sulbî kebîr oğlu Halîl ve sulbî sagîr oğlu İsmâîl'e münhasire olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sagîr-i mezbûr İsmâîl'in babası müteveffâ-yı mezbûrdan müntakil mâl-ı mevrûsunu hıfz ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den bâ-hüccet-i şer'iyye vasî-i mansûbu müteveffâ-yı mezbûrun akrabasından Havitçi oğlu Mollâ İbrahim Efendi ibn-i İbrahim nâm kimesne ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-faraziyyeti's-şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûr defter-i kassâmıdır ki ber-vech-i âtî zikr u beyân olunur tahrîren fi'l-yevmi'l-işrîn min şehri Şâ'bânü'l-muazzam sene ihdâ ve seb'în ve mietyen ve elf

Mahalle-i merkumede vakî' bir bâb mülk-i menzil semeni 4000 guruş	Karakoyunlu nâm mahalde yirmi dönüm mikdârı mülk-i bağçe 1000 guruş	Kebîr oğlu Halîl'in bağçesinde kesim ta'bir olunur gedik kıymet 700 guruş
Buzağlı sığır re's 6 600 guruş	Kısır sığır re's 5 500 guruş	Danalı sığır re's 4 400 guruş
Üçer yaşında düğe re's 5 300 guruş	Dört yaşında tosun aded 1 150 guruş	Üçer yaşında tosun aded 3 200 guruş
Koca kısırak re's 2 350 guruş	Üç yaşında dişi tay re's 1 100 guruş	İki yaşında dişi tay aded 1 70 guruş
Bir yaşında erkek tay aded 1 50 guruş	Bir yaşında dişi tay aded 1 50 guruş	Güçlü koca deve re's 1 400 guruş
Beş yaşında dişi deve aded 1 500 guruş	İki yaşında dişi deve aded 1 200 guruş	Kuzulu Koyun re's 30 fi 37 1110 guruş
Kısır koyun re's 20 fi 17 340 guruş	Oğlaklı davar re's 60 1200 guruş	Kır beygir re's 1 300 guruş

Yağız beygir re's 1 200 guruş	Erkek kır merkeb re's 1 150 guruş	Erkek boz merkeb aded 1 150 guruş
----------------------------------	--------------------------------------	--------------------------------------

Ortağı ammî Kara Hüseyin oğlu
Mustafâ yedinde öküz çift
aded 1
450 guruş

Belge: 55

21b-

Fî'l-asl medîne-i Burdur mahallâtından Üçdibek Mahallesi sâkinlerinden olub bundan akdem li-ecli't-ticâre İskenderiyye cânibine azîmet ve bu def'a avdet ider iken esnâ-yı râhda vefât iden İmam Ahmed ve oğlu Kırçumâ Mehmed Usta'nın verâseti zevce-i medhûl-bihâsi Mü'mine nâm hâtûn ile sulbî kebîr oğulları Abdullah ve Ömer ve sulbiyye kerîmesi Zelîhâ lede'l-inhisâr zikr olunan müteveffâ-yı merkumun zîrde muharrer eşyâ-yı mevcûdesini medîne-i mezkûre anfüz'z-zikr-i hâl ve evlâdlarına li-aslü'l-îsâl sulbî kebîr oğlu Abdullah ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le Antalya'da mevcûd muhalledefât-ı ehl-i vukûf ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le takdîm-i kıymet olunarak merkum Abdullah'a teslîm olunan kassâmıdır ki ber-vech-i âtî ketm olunur

Fî 15 S. (Safer) sene 73

Camûs gevân aded 70 700 guruş	Def'a camûs gevâni aded 15 1575 guruş	Düğün(?) aded 64 2560 guruş
Tahta sanduk 10 guruş	Nakden 100 guruş	Yağmurluk aded 1 30 guruş
Entari 10 guruş	Köklek(?) 5 guruş	Hammâmiye 5 guruş

Hammâmiyye
5 guruş

Cem'an

11300 guruş

00300 gurus Resm 282,5 gurus Kaydiyye 17,5 gurus

11000 gurus Sahhu'l-bâkî

Hisse-i zevce

Hisse-i ibn

Hisse-i ibn

1375 gurus

3850 gurus

3850 gurus

Hisse-i bint

1925 gurus

22a- sayfasında hiçbir kayıt yoktur.

Belge: 56

22b-

Medîne-i Antalya mahallâtından Makbûle Mahallesi ahâlîsinden iken bundan akdem vefât iden Ali Beğ'in oğlu Ömer Ali (Ali) bin İbrahim'in sulbî sagîr oğlu İbrahim ve sulbiyye sagire kızı Kâmile'nin vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin babaları müteveffâ-yı mezbûrdan müntakil ber-mûceb-i defter-i kassâm mâl-ı mevrûslarını hıfz ve tesviye-i umûrlarına bir mu'temed ve müstakîm kimesne vasî nasb ve ta'yin olunmak ehemm ve elzem olub lakin sagîrân-ı mezbûrânın tesviye-i umûrlarına sa'b(?) olduğundan vesâyet-i merkumeye hasbî kimesne tâlib olmamağla sagîrân-ı mezbûrânın mukaddem dahi vasîleri olub sadakât ve istikamet ile ma'rûf ve her vechile umûr-ı vesâyeti rü'yete kadir idüğü zeyl-i hüccetde muharrerü'l-esâmi-i müslimin ihbârlarıyla zâhir ve mütehakkık olân işbu bâ'isü'l-vesîka Derviş İbrahim bin Gök Ali'nin Memiş nâm kimesneyi hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb tûba lehü hüsn-i meâb efendi hazretleri sagîrân-ı mezbûrânın vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin babaları müteveffâ-yı mezbûrdan ber-mûceb-i defter-i kassâm mâl-ı mevrûslarını hıfz ve tesviye-i umûrlarına sagîrân-ı mezbûrânın mallarından almak üzere işbu târîh-i kitâbdan senevî ellişer gurus ücretle vasî nasb ve ta'yin buyurulduk da ol-dahi ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lazimesini kemâ-yenbagî edâya taahhüd ve iltizam etdikden sonra vasî-i mezbûr talebiyle hâkim-i mûmâ-ileyh hazretleri sagîrân-ı mezbûrânın ber-vech-i mübeyyen babaları müteveffâ-yı mezbûrdan müntakil mallarından işbu târîh-i kitâbdan beherine yevmî otuz üçer para bir akçeden cem'an altmış altışar para nafaka ve kisve-bahâ' karz ve takdir buyurub meblağ-ı mevrûz-ı mezkûr şehriyye hesâbıyla beher mâh ellişer gurusu sagîrân-ı mezbûrân İbrahim ve Kâmile'nin nafaka ve kisve-baha' ve sâir levâzım-ı zarûriyyelerine harc ve sarfa ve vakt-i hâcetde istidâneye inde'l-fakr sagîrân-ı mezbûrânın

mallarına rücu'a vasf-i merkum Derviş İbrahim'e izin virilmeğin mâ-vak'a bi't-taleb ketb
olındı tahrîren fî'l-yevmi'l-hâmis aşere min şehr-i Şâbânü'l-muazzam sene ihdâ ve seb'in ve
mieteyn ve elf

Karabayırlı Emin Efendi

ve A'zâdan el-Hâcc Ömer Ağa mahdûmu Mustafâ Efendi

ve Şeyh Cansız oğlu Süleymân

ve İstanalı Hekim Ali

ve Niğdeli Berber el-Hâcc Süleymân

Muhzırbaşı Mustafâ Ağa

ve Muhzır Köle Süleymân

ve Muhzır Ali

ve Muhzır İsmâil

ve Mahkeme Başkâtibi İsmâil Efendi

Belge: 57

23a-

Medîne-i Antalya kurâlarından Uncalı Karyesi ahâlîsinden iken bundan akdem vefât
iden Sarı Ali bin Osman'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Âişe bint-i Halîl nâm hâtûn
ile sulbî sagîr oğulları Mollâ Osman ve Veli ve sulbiyye sagîre kızları Havvâ ve Zâhide ve
Hadîce'ye münhasire oldığı lede's-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık olub lakin müteveffâ-yı
merkumun târîhden altı sene mukaddem tahrîr olunmuş olân terekesine varisûn-ı mezbûrûn
kani' olmayarak müceddeden tahrîr ve beynlerinde bi'l-faraziyyeti's-şer'iyye iktisâm ve her
biri hisselerini ahz u kabza tâlib ve râğb olmalarıyla bi'l-cümle verese-i iltimâsları ve
ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-faraziyyeti's-şer'iyye tevzi' ve taksîm
olınan tereke-i müteveffâ-yı mezbûr defter-i kassâmıdır ki ber-vech-i âtf zikr u beyân olunur
Fî 15 L. (Şevvâl) sene 71

Torumlu(?) dişî deve aded 1 600 guruş	Güçlü dişî deve aded 1 600 guruş	Mukaddem bey' olunmuş dört yaşında erkek boğurcu deve aded 1 370 guruş
Def'a bey' (bey') olınan Erkek deve aded 1	Def'a bey' olınan erkek deve aded 1	Beygir aded 1 300 guruş

650 guruş

300 guruş

Tay aded 1

Amel-mânde koca

Ana sığır aded 6

200 guruş

merkeb aded 1

600 guruş

30 guruş

İkişer yaşında dana aded 4

Bir yaşında dana aded 1

Kazgan aded 1

200 guruş

20 guruş

70 guruş

Süd leğeni aded 1

Tencere aded 1

Tağan(?) aded 1

45 guruş

15 guruş

10 guruş

Sahan aded 2

Köhne çul çift 2

Müsta'mel çul aded 1

15 guruş

20 guruş

20 guruş

Darı keyl 3

Sac aded 1 ve

Havvâ yedinde sığır aded 1

18 guruş

Sac ayağı aded 1

100 guruş

7 guruş

Def'a mezbûrede sarı

İki yaşında dana aded 1

Mukaddem zarûret(?) deyn için

Sigar sığır re's 1

50 guruş

bey' olunan danalı sığır ve tay

100 guruş

240 guruş

Zâhide yedinde kısrak

100 guruş

Cem'an yekûni'l-mâl

5030 guruş

Minha'l-ihracât

Techîz ve tekfîn

Mehr-i zevcetü'l-mezbûre

Hurşid Efendi

bâ-vasiyet

Âişe

deyn-i müsbit

200 guruş

201 guruş

170 guruş

Verese-i mezbûrun ma'rifetleriyle mukaddem virmiş oldukları hâkim-i sâbık resm 100 guruş	Kara Yorgi bâzergâne deyn-i müsbit 232 guruş	Düyûn-ı müteferrika 68 guruş
Resm-i kısmet 126 guruş	Kaydiyye 7,5 guruş	Kâtibiyye ve Hidâmiyye ve masârif-i müteferrika 25,5 guruş
Cem'an yekûni'l-ihracât 1130 guruş		
Sahhu'l-bâkî't-taksîm beyne'l-verese		
Hisse-i zevcetü'l-mezbûre		
Âişe Hâtûn		
487,5 guruş		
<u>201 guruş</u> Bâlâ-yı muharrer mehri nakl-i zamm		
688,5 guruş		
<u>688,5 guruş</u> Mukabelede teslîmât		
000	200 guruş	Ana sığır aded 2
	150 guruş	İkişer yaşında dana
	070 guruş	Kazgan aded 1
	015 guruş	Süd leğeni aded 1
	015 guruş	Tencere aded 1
	007,5 guruş	Sahan aded 1
	<u>007 guruş</u>	Sac ve sac ayağı
	464,5 guruş	
	008 guruş	Darı keyl 3
	020 guruş	Çuğal aded 1
	020 guruş	Çul aded 1
	200 guruş	Tay aded 1
	<u>016 guruş</u>	Nakden
	688,5 guruş	

Hisse-i ibne'l-mezbûr Mollâ Osman

965 guruş Teslîmât

650 guruş Erkek deve semeni

362,5 guruş Koca dişi deve aded 1

100 guruş Ana sığır aded 1

1112,5 guruş

0965 guruş Bâlâda muharrer hisse-i irsiyyesi

0147,5 guruş Bâkî deyni karındaşı Veli'ye havâle

Hisse-i ibne'l mezbûr Veli

965 guruş

650 guruş Erkek deve kıymeti

315 guruş

030 guruş Merkeb aded 1

285 guruş

247,5(?)guruş Bâlâda karındaşı Mollâ Osman'dan nakden havâle

137,5 guruş

137,5 guruş Güşlü deve semeninden

000

Hisse-i binte'l-mezbûre Zâhide Hâtûn

487,5 guruş

100 guruş Kısarak aded 1

387,5 guruş

200 guruş Buzağlı sığır aded 1

187,5 guruş

050 guruş İki yaşında dana aded 1

137,5 guruş

022 guruş Süd leğeni aded 1 Sahan aded 1

115 guruş

115 guruş Nakden

000

Hisse-i binte'l-mezbûre Havvâ

487,5 guruş

250 guruş Yönünde(?) olân sığır aded 2

237,5 guruş

237,5 gurus Mor kara dişi torum

000

Hisse-i binte'l-mezbûre Hadîce

487,5 guruş

300 gurus Beygir aded 1

187,5 guruş

100 gurus Ana sığır aded 1

087,5 guruş

050 gurus Elcesir(?) sigar iki yaşında dana aded 1

037,5 guruş

037,5 gurus Bir yaşında dana aded 1

000

Verese-i mezbûrûndan herbiri ber-vech-i bâlâ hisse-i irsiyyelerini tamâmen ahz u kabz idüb mûrisleri müteveffâ-yı mezbûrûn terekesine müteallika âmme da'vâda birbirlerinin zimmetlerini ibrâ ve iskat eyledikleri işbu mahalle kayd şod

Belge: 58

23b-

Medîne-i Antalya mahallâtından Ekdir Hasan Mahallesi sâkinelerinden iken bundan akdem vefât iden Kâmile bint-i İbrahim nâm müteveffiyenin verâseti zevc-i metrûku Kara Kelle oğlu el-Hâcc Halîl bin Mehmed nâm kimesne ile sulbî kebîr oğulları Mehmed ve Süleymân ve sulbiyye kebir kızı Fâtıma ve sulbî sagîr oğlu Hasan ve sulbiyye sagire kızları Halîme ve Şerîfe'ye münhasire olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sagîrûn-ı mezbûrûnun babaları ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den vasî-i mansûbları merkum Kara Kelle oğlu Hâcî Halîl ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-faraziyyeti'ş-şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûr defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur

Fî 25 L. (Şevvâl) sene 71

Bütûn Mahmûdiyye

altûnu aded 15 fî 90

Çifte Eski Yirmilik

altûn aded 5 fî 50

Tek Eski Yirmilik Altûnu

aded 10 fî 25

1350 guruş	250 guruş	250 guruş
İslambul Bütünü altûnu aded 15 fi 35 450 guruş	Eski Adliyye altûnu aded 2 fi 20 20 guruş	İslambul ve Mısır Nısfıyyesi altûnu aded 3 200 guruş
Fındık Rub'i Altûn aded 71 fi 10 710 guruş	Yaldız altûn aded 1 55 guruş	Def'a Fındık Rub'i Altûn aded 18 200 guruş
Mâşâallah ucunda rub'iyye altûnu aded 7 70 guruş	Sarkıtma(?) ucunda yirmilik altûnu aded 3 63 guruş	Mısır Nısfıyyesi aded 2 30 guruş
Adliyye Altûn aded 1 18 guruş	Mezkûr sim sarkıtma çift 1 20 guruş	Sim askı çift 1 60 guruş
Sim Mâşâallah aded 1 20 guruş	Zülf basdı çift 1 15 guruş	Zehrildî(?) ta'bir olunur Sim baş takımı aded 1 100 guruş
İncü miskal aded 1 150 guruş	Sim kobca aded 10 40 guruş	Sim bilezik çift 1 80 guruş
Simli bakır kuşak aded 1 250 guruş	Def'a ednâ bakır kuşak aded 1 90 guruş	Bir kat basma yatak 120 guruş
Köhne alaca salta aded 1 40 guruş	Köhne cânfes kebe aded 1 15 guruş	Müsta'mel altı parmak entari aded 1 80 guruş
Köhne seviyy entari aded 1	Köhne cânfes ferâce aded 1 70 guruş	Basma şalvar aded 2 Entari aded 1

80 guruş

60 guruş

Müsta'mel katı(?) aded 1

Hammâm havlusu aded 4

Sırma nakışlı hammâm

25 guruş

50 guruş

burluye(?) aded 1

75 guruş

Sanduk aded 1

Evânî-i nuhâs kıyye 26

Zevce-i merkume

20 guruş

390 guruş

zimmetinde mehri

151 guruş

İstanos'da vakî' bir bâb

mülk-i menzil

600 guruş

Cem'an yekûni'l-mâl

6277 guruş

Minha'l-ihrâcât

Bâ-vasiyet techîz ve tekfîn

Resm-i kısmet

Kaydiyye

ve hayrât

157 guruş

10 guruş

300 guruş

Kâtibiyye ve Hidâmiyye

ve İhzâriyye

31,5 guruş

Sahhu'l-bâkî yekûni'l-ihrâcât

Hisse-i zevci'l-merkum

Hisse-i ibne'l-mezbûr

Hisse-i ibne'l-mezbûr

el-Hâcc Halîl

kebîr Mehmed

kebîr Süleymân

1444 guruş 25 para

963 guruş 3 para 1 akçe

963 guruş 3 para 1 akçe

Hisse-i ibne'l-mezbûr

Hisse-i binte'l-mezbûre

Hisse-i binte'l-mezbûre

Hasan sagîr

kebîre Fâtıma

sagîre Halîme

963 guruş 3 para 1 akçe

481 guruş 21 para 2 akçe

481 guruş 21 para 2 akçe

Hisse-i binte'l-mezbûre

sagîre Şerîfe

481 guruş 3 para 2 akçe

Belge: 59**23b-**

Medîne-i Antalya mahallâtından Makbûle Mahallesi ahâlîsinden iken bundan akdem vefât iden evlâd-ı Arabdan Yağcı el-Hâcc Yûsuf ibne'ş-şeyh Abdurrahman nâm müteveffânın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Hallûme bint-i Ali nâm hâtûn ile sulbî kebîr oğlu Abdurrahman ve sulbiyye sagîre kızı Zeyneb ve müteveffâ-yı mezbûr firâşından hâsıl ve zevce-i mezbûre Hallûme Hâtûn'dan mütevellide sulbiyye sagîre kızları Hadîce ve Zelîhâ ve sulbî sagîr oğlu Yûsuf'a münhasire olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sagîrûn-ı mezbûrûn Hadîce ve Zelîhâ ve Yûsuf'un vâlideleri ve tesviye-i umûrlarına bâ-hüccet-i şer'iyye vasî-i mansûbeleri Halluma Hâtûn ve diğeri sagîre-i mezbûre Zeyneb'in dahi malını hıfz ve tesviye-i umûruna vasî nasb ve ta'yin olunan li-ebeveyn kebîr er-karındaşı merhum Abdurrahman ma'rîfetleri ve ma'rîfet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-faraziyyeti'ş-şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûr defter-i kassâmıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur tahrîren fî gurre-i şehir-i Rebi'ü'l-evvel sene ihdâ ve seb'in ve mieteyn ve elf

Mahalle-i merkumede kâin

İstanos Nâhiyesi'nde vakîf

Antalya'da sûk-ı sultânîde

bir bâb mülk-i menzil

bir bâb mülk-i menzil

Kapu Ağzı nâm mahalde

kıymeti

ittisâlinde olân yonca bağçesi

İtmekci dükkânında kâin

25000 guruş

10000 guruş

nisf-ı mülk dükkân hissesi
3000 guruş

Tahta Bazârı nâm mahalde

Beygir re's 1

Kör katır re's 1

kâin taht-ı icârelerinde olân

250 guruş

100 guruş

Yağcı Dükkânında mülk-i

kezâlik

1200 guruş

İstanos'da beygir re's 1

Yağcı dükkânında beygir

İstanos'da öküz çift 1

250 guruş	re's 1 200 guruş	200 guruş
Antalya'da merkeb re's 1 100 guruş	Bürüncük gömlek aded 6 Bürüncük don aded 1 280 guruş	Nakışlı uçkur aded 3 45 guruş
Çevrelik dülbend barça aded 2 5 guruş	Nakışlı çevre aded 1 10 guruş	Bürüncük gömlek bez tob 1 40 guruş
Uçkur aded 1 3 guruş	Basma barçası zirâ' 2 16 guruş	Çevrelik dülbend def'a barça 3 10 guruş
Köhne çuka cübbe aded 1 25 guruş	Müsta'mel çuka nîm-ten aded 1 30 guruş	Müsta'mel entari aded 2 35 guruş
Müsta'mel küçük Acem Şalı aded 1 75 guruş	Müsta'mel gömlek aded 3 45 guruş	Ham ibrişim dirhem 300 150 guruş
İç donu aded 4 30 guruş	Beyaz köhne nîm-ten aded 1 2,5 guruş	Tüfenk aded 1 75 guruş
Cedîd mihafe kilimi aded 1 400 guruş	Cedîd mihafe çift 1 100 guruş	Müsta'mel kebir Murtana kilimi aded 1 60 guruş
Yörük kilimi aded 1 50 guruş	Müsta'mel yeşilli iki kanad kilim aded 1 50 guruş	Sarı keçilli kilimi aded 1 40 guruş
Müsta'mel simli kilim	Cedîd şerîk havlu aded 1	Kebîr battaniye ihrâm

aded 1 40 guruş	40 guruş	aded 1 100 guruş
Basma döşek aded 1 Yorgan aded 1 Yasdık aded 1 150 guruş	Müsta'mel siyah basma şilte aded 1 74 guruş	Evsat sini aded 1 30 guruş
Kadayıf tebsisi aded 1 20 guruş	Şerbet tebsisi billûr aded 7 20 guruş	Kapaklı sahan aded 5 Kapaklı çorba tası aded 1 150 guruş
Yağ tâbesi aded 1 Sitiil aded 1 40 guruş	Kebîr kazgan kıyye 112 fî 15 172,5 guruş	Çamaşur leğeni aded 2 kıyye 9,5 fî 15 142,5 guruş
Çuğal çift 4 60 guruş	Gırâr çift 1 25 guruş	Kehrübâ çubuk aded 3 150 guruş
Eğër maa takım 70 guruş	Müsta'mel ihrâm oda döşemesi aded 1 250 guruş	Gümüş zarf aded 6 50 guruş
Kahve takımı mükemmel aded 1 50 guruş	Bulgur keyl 2 50 guruş <u>150 guruş</u> def'a keyl 5 200 guruş	Dakik keyl 10 300 guruş
Şaîr keyl 35 550 guruş	Hınta keyl 20 450 guruş	Kebîr tahta anbâr aded 1 300 guruş
Sagîr cedîd tahta anbâr aded 1 30 guruş	Def'a tahta anbâr aded 1 30 guruş	Köhne göç havlusu aded 1 25 guruş

Revgan-ı sâde kıyye 5
40 guruş

Kebîr şam'dân aded 1
30 guruş

Yasdık aded 6
30 guruş

Aşağı odada yasdık
aded 12
30 guruş

Zenci gulam berke re's 1
600 guruş

Hırdavât-ı menzil
100 guruş

Sûk-ı sultânî' de bi'l-müzâyede bey' olunan metrûkât

Mak'ad aded 1
Yasdık aded 8
64,5 guruş

Def'a mak'ad aded 1
Yasdık aded 8
30 guruş

Nargûle aded 1
70 guruş

Siyah basma minder
aded 1
46 guruş

Sagîr kazgan aded 1
76,5 guruş

Müsta'mel seccâde
aded 1
25 guruş

Def'a seccâde aded 1
26 guruş

Köhne sagîr seccâde
aded 1
9 guruş

Müsta'mel Türkmen
kilimi aded 1
50 guruş

Müsta'mel peşkir kilimi
aded 1
34 guruş

Müsta'mel sarı keçili
kilimi aded 1
34 guruş

Murtana kilimi aded 1
33,5 guruş

Cedîd sarı keçili kilim
aded 1
71 guruş

Alaca keçe aded 1
18 guruş

Müsta'mel çul aded 1
10,5 guruş

Köhne el çuka kabut
aded 1
50 guruş

Def'a kebîr keçe aded 1
25 guruş

Müsta'mel salanbust(?)
aded 1
25 guruş

Türkî heybesi aded 1
30 guruş

Köhne abâni sarık aded 1
28 guruş

Cedîd çuka cübbe
aded 1

		172 guruş
Kapaklı sahan aded 2 150 guruş	Sefer tası gezer aded 4 50 guruş	Cedfid duhân kisesi aded 1 10 guruş
Mertebânî lenger aded 4 48 guruş	Kapaklı tencere aded 3 kapaksız aded 1 sade kapak aded 2 53 guruş	Bakır küçük mangal aded 1 33 guruş
Kara takım kılınc aded 1 74 guruş	Havan tunç aded 1 35 guruş	Ma'den tulunbalı kandil aded 1 15 guruş
Cam fanûs aded 1 6 guruş	Saât aded 1 150 guruş	Kebîr sini divânı aded 1 300 guruş
Zuhûr iden nukûd-ı mevcûdesi 970 guruş	Muahharan zuhûr iden altûn 423 guruş	Uhde-i iltizâmında olân İstavruz Karyesi' nden hâsıl olân siyâm 1598 guruş
Karye-i merkumede hâsıl olân duhân kıyye 34 150 guruş	İstavruz Karyesi'nde Dilek Hasan nâm kimesne yedinde Hayvanât 080 guruş Amel-mânde koca kısırak aded 1 120 guruş İki yaşında dişi tay aded 1 150 guruş Üç yaşında erkek tay aded 1 200 guruş Beş yaşında yağız kısırak aded 1 <u>250 guruş</u> yedi yaşında beygir aded 1 800 guruş	
Solak Karyesi'nde İbrahim Ağa yedinde hayvanât	İstanos'dan gelen hinta keyl 30	Yine İstanos'dan kalan şâir keyl 20

300 guruş Kısrak aded 2 890 guruş 340 guruş
 100 guruş Birer yaşar tay aded 2
250 guruş Beygir re's 1
 650 guruş

Gebizli Teke-neşin nâm Sığır re's 6
 kimesneden gelen siyâm 700 guruş
 keyl 15
 450 guruş

Zimemât

Antalyalı Telban Yağcı Yağcı Mehmed Hamâl Yağcı Hüseyin
 Yûsuf zimmetinde zimmetinde zimmetinde
 2711 guruş 2024,5 guruş 1000 guruş

Müteveffâ-yı merkumun Osman Halifeler Antalyalı Helvâcı
 zevcesi mezbûre Hallûme Karyesi'nde bâ-defter-i İsmâil zimmetinde
 Hâtûn zimmetinde müfredât darı 1075 guruş
 1110 guruş keyl 165,5 fi 20
 3310 guruş

İstavruzlu Dilek Hasan Antalya[lı] el-Hâcc Atiyye Yine merkum Hâcı
 zimmetinde zimmetinde Beyaz Atiyye zimmetinde
 128 guruş Mecîdiyye aded 23 hinta mehr baha'
 471,5 guruş 50 guruş

Def'a Hâcı Atiyye Yine Hâcı Atiyye Telban oğlu Hasan
 zimmetinde siyâm keyl 15,5 zimmetinde bir aded tahta zimmetinde
 300 guruş an bâr kıymet 232 guruş
 200 guruş

Arab Hâfız Mehmed Çakal Dimri(?) zimmi Manay Karyesi'nde
 Zimmeti zimmeti Beğ Köylü Abdurrahman
 400 guruş 160 guruş zimmeti

		120 guruş
Manaylı Kağuci(?) oğlu Ali zimmetinde 108 guruş	Osman Halifelerli Satılmış oğlu Bekir'de mevrû' hınta tohum keyl 11 220 guruş	Ebdal Çıtr Ali zimmetinde 100 guruş
İstanos'da Tırnovalı Ahmed İvas'ın oğlu Yûsuf zimmetinde hınta keyl 15 300 guruş	İstanos'da Kel Hasan oğlu Ahmed zimmetinde hınta keyl 10 200 guruş	Ali Fahreddinli Akıllı oğlu zimmetinde 550 guruş
Antalya Yolcu Arab el-Hâcc Abdullah zimmetinde 1050 guruş	Merkum Hâcî Abdullah zimmetinde siyâm keyl 15 375 guruş	Deveci Kaşlı Mehmed zimmetinde hınta keyl 15 300 guruş
Karabayırlı Hâcî Ömer'in Osman zimmetinde hınta Tohum yük 2 225 guruş	Ak Kiliseli Veli Ali zimmetinde 170 guruş	Solaklı Kara İbrahim zimmetinde 200 guruş
Varsaklı Hâcî Memiş Zimmetinde 512,5 guruş	Solaklı Mollâ Ali oğlu Veli zimmetinde 100 guruş	İstanoslu Melceşîn(?) Mehmed zimmetinde 46 guruş
Kara Mirahorlu Kerim'in yeğeni Süleymân zimmetinde 60 guruş	Solaklı Ahmed'in oğlu Ahmed zimmetinde 165 guruş	Kel Çavuş'un kayını zimmetinde 60 guruş
Beltanlı Değirmenci Vasili zimmetinde 100 guruş	Cevari(?) oğlu Hammâmcı Hasan zimmetinde 45 guruş	Ak Kiliseli Muhtâr Koca Ali zimmetinde 80 guruş

<p> Koyunlarlı Avcı oğlu Ömer zimmetinde siyâm Keyl 3 165 guruş </p>	<p> İstavruzlu Kula zimmetinde siyâm keyl 1 25 guruş </p>	<p> İstavruzlu el-Hâcc Hüseyin zimmetinde 800 guruş </p>
<p> İstavruzlu Abbas Zimmetinde siyâm keyl 2 50 guruş </p>	<p> Serik Ağası Hüseyin Ağa zimmeti siyâm keyl 2 80 guruş </p>	<p> Antalya'da İtmekçi Hâcî Mehmed zimmetinde 181,5 guruş </p>
<p> Cem'an yekûni't-tereke 75717,5 guruş </p>		
<p> Minha'l-ıhrâcât </p>		
<p> Bâ-vasiyet techîz ve tekfîn 2000 guruş </p>	<p> Mehr-i müeccel zevcetü'l- mezbûre Hallûme Hâtûn 250 guruş </p>	<p> Deyn-i müsbit ..... bedeli akçesi olarak cânib-i mîri için Antalya emvâl sandığına edâ ve teslîm olunan 6000 guruş </p>
<p> Deyn-i müsbit Şebender Vekili Süleymân Efendi 3141,5 guruş </p>	<p> Deyn-i müsbit Mısırf Mehmed Efendi 150 guruş </p>	<p> Deyn-i müsbit müteveffâ Hâcî İbrahim Efendi'nin Küçük haremi Dudu kadın 220 guruş </p>
<p> Deyn-i müsbit Kara Yorgi Bâzergân 229 guruş </p>	<p> Resm-i kısmet 1893 guruş </p>	<p> Kaydiyye 113,5 guruş </p>
<p> Kâtibiyye ve Kalemiyye ve Hidâmiyye 386,5 guruş </p>	<p> Dellâliye eşyâ-yı mübî' 40 guruş </p>	

Cem'an yekûni'l-ihracât

14424,5 guruş

Sahhu'l-bâkî't-taksîm beyne'l-verese

61294 guruş

Zevcetü'l-mezbûre Hallûme Hisse-i ibne'l-mezbûr Hisse-i ibne'l-mezbûr

7661 guruş 30 para

kebîr Abdurrahman

sagîr Yûsuf

15353 guruş 20 para

15323 guruş 20 para

Hisse-i binte'l-mezbûr

Hisse-i binte'l-mezbûre

Hisse-i binte'l-mezbûre

Sagîre Zeyneb

sagîr Hadîce

Zelîhâ sagîr

7661 guruş 30 para

7661 guruş 30 para

7661 guruş 30 para

Belge: 60

24b-

Medîne-i Antalya mahallâtından Ahi Kızı Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem vefât iden Fâtıma bint-i Şeyh Bekir nâm müteveffiyenin verâseti zevc-i metrûki Mollâ Hüseyin bin Abdülkâdir nâm kimesne ile ve sulbî sagîr oğlu Halîl ve sulbiyye sagîre kızları Hadîce ve Şerîfe'ye münhasıre oldığı lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sagîretân-ı mezbûretânın babaları ve sagîr-i mezbûr Halikovalı babası olub ve tesviye-i umûrlarına kibel-i şer'den vasf-i mansûbları babaları merkum Mollâ Hüseyin ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve taksîm olunan tereke-i müteveffîye-yi mezbûre defteridir ki ber-vech-i âfî zikr u beyân olunur

Fî 3 L. (Şevvâl) sene 71

Evânî-i nuhâs kıyye 12 fî 15 Leğen maa ibrik aded 1

180 guruş

30 guruş

Ufak köhne kilim

aded 1

10 guruş

Köhne mihaffe kilimi

aded 1

20 guruş

Köhne sivasî entari aded 1

Köhne el çuka heğbe aded 1

Basma entari aded 1

50 guruş

Köhne Yorgan aded 1

50 guruş

Tahta sanduk aded 1 30 guruş	Gümüş bilezik 80 guruş	Kuşak aded 1 280 guruş
Mihaffe çift 1 20 guruş	Havan aded 1 20 guruş	Mehri 101 guruş
İstanos Nâhiyesi'de bir bâb mülk-i menzil 1500 guruş		
Cem'an yekûni'l-mâl 2511 guruş		
Minha'l-ihracât		
Bâ-vasiyet techîz ve tekfîn ve hayrât 400 guruş	Resm-i kismet 62,5 guruş	Kaydiyye 4 guruş
Kalemiyye ve Hidâmiyye 13,5 guruş		
Cem'an yekûni'l-ihracât 2031 guruş		
Sahhu'l-bâkî		
Hisse-i zevc 507 guruş 30 para <u>087 guruş 20 para</u> Menzil semenind[en] ziyade üçyüz elli guruşdan 595 guruş 10 para		
Hisse-i ibne'l-mezbûr Halil 761 guruş 25 para		

131 guruş 10 para Muahharan ziyade olân menzil semeni
892 guruş 35 para

Hisse-i binte'l-mezbûre

380 guruş 32,5 para

065 guruş 25 para Kezâlik menzil

446 guruş 17,5 para

Hisse-i binte'l-mezbûre

380 guruş 32,5 para

065 guruş 25 para Kezâlik menzil

446 guruş 17,5 para

Belge: 61

25a-

Medîne-i Antalya mahallâtından Baba Doğan Mahallesi ahâlîsinden iken bundan akdem düyûn terekesinden ez-yed olduğu halde bundan akdem Silistre cânibinde fevt olduğu ihbâr olunan asâkir-i şâhânedan Karagöz oğlu Hüseyin bin Şeyh Cansız el-Hâcc İsmâil Hasan bin Mustafâ nâm müteveffânın verâseti vâlidisi Hafîze bint-i el-Hâcc Mehmed nâm hâtûn ile li-bebeyn ammî oğlu Süleymân bin Şeyh Cansız el-Hâcc İsmâil nâm kimesnelere münhasıre olub lâkin düyûn terekesinden ez-yed olduğundan menkul terekesi düyûn-ı müsbitesine vefâ itmemele veresesini terekesinden keff-i yed itmeğın müteveffâ-yı mezbûrun tereke-i kasrîsi kabz ve düyûn-ı müsbitelerini edâya kıbel-i şer'den vasî nasb olunan müteveffâ-yı mezbûrun anası Hafîze Hâtûn ve eshâb-ı hukuk ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve baha'ya takdîm ve beyne'l-guremâ alâ vechü'l-gurama tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûr defter-i kassâmıdır ki ber-vech-i âtî zikr u beyân olunur

Fî selh-i L. (Şevvâl) sene 71

Cedîd çuka abdestlik aded 1	Köhne çuka abdestlik aded 1	Müsta'mel çitâri entari aded 1
150 guruş	20 guruş	Kumaş entari aded 1
		80 guruş
Müsta'mel nebati sarık aded 2	Türkmen kilimi aded 2	Yorgan aded 1
	120 guruş	Döşek aded 1

60 guruş		Yasdık aded 2 120 guruş
Cedîd gömlek aded 2	Çul aded 1	Köhne çuğal çift 1
Don aded 2	24 guruş	20 guruş
Uçkur aded 1		
70 guruş		
Danalı sığır re's 1	Murtana'da Macun	Vâlidesinin İstanos menziline
150 guruş	Karyesi'nde kısarak re's 1	müteveffâ-yı merkumun kendi
	200 guruş	malından izniyle harc ve sarf
		idüb vâlidesi mezbûre Hafize
		Hâtûn'dan şer'an lazım gelen
		masârif-i ta'mir bedeli
		1000 guruş
Bâ-defter-i müfredât	Ber-müceb-i defter-i kassâm	
Yekûnü'z-zimemât	babasından müntakil hisse-i	
6000 guruş	irsiyyesi	
	186 guruş 5 para	
Cem'an yekûni't-tereke		
8600 guruş		
Minha'l düyünü'l-müsbit		
Asl deyn-i müsbit vâlidesi Hafize Hâtûn		
1500 guruş	On iki miskal incü akçesi	
0950 guruş	Altûn sîm bilezik akçesi çift aded 1	
1650 guruş	Yaldız altûnu aded 30 fî 55	
<u>1500 guruş</u>	İstanbul altûnu aded 50 fî 30	
5600 guruş		
5390 guruş	Mine'l-guremâ	

Asl deyn-i müsbit Karyağdı oğlu Mehmed Ağa
1150 guruş

1106 guruş 35 para Mine'l-guremâ

Asl deyn-i müsbit Deskoloy Hâcı Mihail ve Hâce İstirati oğlu Kiryako bâzeıgânlar
1767guruş

1700 guruş 30 para Mine'l-guremâ

Kesr

2 guruş 13,5 para

Cem'an yekûni'l-guremâ

8200 guruş 5 para

Belge: 62

25b-

Medîne-i Antalya mahallâtından Makbûle Mahallesi ahâlîsinden iken bundan akdem vefât iden evlâd-ı Arabdan Hâcı İbrahim bin Hasan nâm kimesnenin verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Mahbûbe bint-i Sa'îd ve gâib-i ani'l-beled sulbî kebîr oğulları Ahmed ve Meki(?) ve subıyye kebîr[e] kızları Fatıma ve Nine ve medîne-i mezbûrede vâlideleri yanında sulbiyye kebîre kızı Hadîce ve sulbiyye sagîre kızları Âişe ve Fâtıma ve sulbî sagîr oğlu Mustafâ'ya münhasıre oldığı lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sagîrûn-ı mezbûrûnun vâlideleri ve gaibûn-ı merkumûnun üveği vâlideleri olub ve tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den vasî-i mansûbe vâlideleri mezbûre Mahbûbe Hâtûn ve bint-i mezbûre Hadîce ma'rifetleri ve ma'rifeti şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-faraziyyeti'ş-şer'iyye tevzî' ve taksîm olınan tereke-i müteveffâ-yı mezbûr defter-i kassâmıdır ki ber-vech-i âtî zikir u beyân olunur

Fî 25 Ra. (Rebi'ü'l-evvel) sene 71

Mahalle-i mezbûrede	Zerde	Yakı memlû kutu kıyye 10
vakî' bir bâb mülk-i	kıyye 1	15 guruş
menzil	10 guruş	
5000 guruş		

Bir mikdâr horasan	Şâbb aded 2	..... deste aded 3
--------------------	-------------	--------------------

4 guruş	3 guruş	12 guruş
Kiriş deste? aded 1 7 guruş	Gök taş 2 guruş	Tebeşir 3 guruş
Sina meki 2 guruş	Kırmızı boncuk deste aded 7 12 guruş	Balık kılı 5,5 guruş
Bir mikdâr ..... kutusu kıyye 55 8 guruş	Yeni baha günlük 3 guruş	Keter(?) 7 guruş
Çuğaldız aded 40 5 guruş	Taş kurşun kalıbı aded 3 5 guruş	Kibrit 2 guruş
Kağıd 12 guruş	Def'a kibrit 2,5 guruş	Kav kibrit 7 guruş
Çeşme burması 9 guruş	Balık holtası 10 guruş	Sanduk derûnunda hırdavât 10 guruş
Köhne sanduk aded 2 10 guruş	Mazı(?) kıyye 10 15 guruş	Don aded 2 Gömlük aded 2 Sarık aded 1 Boğça aded 1 20 guruş
Revgan-ı sâde 8 guruş	Barut 2 guruş	Hırdavât 10 guruş
Nakden 15 guruş		
Cem'an yekûni't-tereke ve'l-eşyâ		

5223,5 guruş

Minha'l-ihracât

Techîz ve tekfîn

100 guruş

Mehr-i zevce

101 guruş

Resm-i kısmet

131 guruş

Kaydiyye

82 guruş

Kâtibiyye ve İhzâriyye

23 guruş

Sahhu'l-bâkî't-taksîm beyne'l-verese

Hisse-i zevce

608,5 guruş

312,5 guruş

296 guruş

Hisse-i gâib-i merkum

Ahmed

772 guruş

397 guruş 24 [para]

374 guruş 16 [para]

Hisse-i gâib-i merkum

Meki(?)

772 guruş

397 guruş 24 [para]

374 guruş 16 [para]

Hisse-i gâib-i merkume

Fâtıma

386,5 guruş

198 guruş 2 [para]

187 guruş

Hisse-i gâib-i merkume

Nine

386,5 guruş

198,5 guruş

187 guruş

Hisse-i bint-i mezbûr

kebîre Hadîce

386,5 guruş

198 guruş

187 guruş

Hisse-i binte'l-mezbûr

sagîr[e] Âişe

386 guruş

198 guruş

187 guruş

Hisse-i binte'l-mezbûr

sagîr[e] Fâtıma

386 guruş

181 guruş

287 guruş

Hisse-i sagîr mezbûr

Mustafâ

772 guruş

697 guruş

374 guruş

Bâlâda mezkûr menzil işbu defter-i kassâma idhâl olunmuş ise de zevce-i mezbûre Mahbûbe Hâtûn menzil-i mezbûrun müteveffâ-yı mezbûr hayatında iki bin beş yüz guruş semeni medfû' ve makbûza iştirâ eylemiş olduğu udul-ı ahrar-ı rical-i müsliminden Cezayirli Halîl Efendi ibn-i Ahmed ve Uşaklı İbrahim Efendi ibn-i Mehmed nâm kimesneler

şehâdetleriyle kebîre kızı Hadîce muvâcehesinde ber-nehc-i şer'î isbat itmeğin menzili mezkûrun nısf semeni hisselerinden tenzil olındığı işbu mahalle şerh virildi

Belge: 63

26a-

Fî'l-asl Alâiye ahâlîsinden olub medîne-i Antalya mahallâtından Kızılharım Mahallesi'nde mutavattın iken bundan akdem vefât iden Hüseyin bin Hasan nâm müteveffânın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Sâliha bint-i Ahmed ile mukırrı-lehü bi'n-neseb oldığı lede's-şer'i'l-enver mütehakkık olân Hüseyin bin Bankör Ahmed'e münhasıre oldığı lede's-şer'i'l-âlî zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sülüs-i malını vücûh yere sarf için müteveffâ-yı merkumun vasî muhtarı Timurcu Kara Mahallesi ahâlîsinden Abdurrahman Efendi ibn-i Mustafâ ve üzerine nâzır mansûbu olân Ömer bin (boşluk) nâm kimesneler ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese taksîm olınan tereke-i müteveffâ-yı mezbûr defteridir ki ber-vech-i âtî zikr u beyân olunur

Fî 15 M. (Muharrem) sene 72

Kamış pûşîdeli bir bâb mülk-i menzil 500 guruş	Sarıç bağ arasında sekiz evlek mikdârı harabe bağ 500 guruş	Beygir re's 1 150 guruş
Hinta keyl 12 Çuğal aded 2 45 guruş	Şaîr keyl 1 15 guruş	Köhne sanduk aded 1 5 guruş
Müsta'mel gömlek aded 2 15 guruş	Don aded 5 10 guruş	Köhne entari aded 2 8 guruş
Gömlek ..... aded 2 . 15 guruş	Müsta'mel uçkur aded 5 6 guruş	Cedîd uçkur aded 6 30 guruş
Peşkir aded 2 Yağlık aded 1 20 guruş	Örnük ve bez barçaları aded 7 25 guruş	Peşkir aded 2 10 guruş

Boğça derûnunda bir mikdâr iblik 17 guruş	Def'a boğça derûnunda bir mikdâr iblik 11 guruş	Köhne sanduk aded 1 10 guruş
Cedîd harar aded 1 15 guruş	Şerîk(?) çulu aded 1 30 guruş	Köhne yorgan aded 1 10 guruş
Desti aded 12 13 guruş	Kazgan kırye 8 200 guruş	Leğen aded 1 200 guruş
Çorba tası aded 1 20 guruş	Kadayıf tebsi aded 1 20 guruş	Süd leğeni aded 2 25 guruş
Evânî-i nuhâs kırye 10 150 guruş	Tağan(?) aded 1 Bakraç aded 1 20 guruş	Tezgañ takımı 50 guruş
Çarık aded 1 5 guruş	..... desti aded 1 4 guruş	Tahta aded 8 10 guruş
Ağaç aded 1 8 guruş	Menzil derûnunda mertek(?) 12 guruş	Bofağı(?) aded 10 10 guruş
İb 1 guruş	Köhne anbâr aded 1 35 guruş	Yirmilik altûn aded 4 84 guruş
Beyaz dübeşlik(?) aded 5 25 guruş	Onluk altûnu aded 2 21 guruş	Rub'iyye aded 3 30 guruş
Beyaz akçe 50 guruş	Lûlû(?) Halîl Ağa zimmeti 9 guruş	
Cem'an yekûni'l-mâl 2530 guruş		

Minha'l-ihracât

Techîz tekfîn 80 guruş	Müsbit vasiyet 470 guruş	Papas oğlu Hâcı Yani'ye deyn 60 guruş
Karayazıcı zimmîye 90 guruş	Arab Süleymân 51 guruş	Tekeli Hâcı'ya 29 guruş
Kelki oğluna 16,5 guruş	Yorgancı Kefo'ya 7 guruş	Zevcesi Sâliha'ya 400 guruş
Def'a zevcesine mehr 250 guruş	Vârisân izniyle vasfîlik ücreti 50 guruş	Resm-i kısmet 68 guruş
Kaydiyye 5 guruş	İhzatiyye 20 guruş	

Cem'an yekûni'l-ihracât

1590 guruş

Sahhu'l-bâkî't-taksîm beyne'l-verese

Hisse-i zevc 235 guruş	Hisse-i Hüseyin 705 guruş
---------------------------	------------------------------

Belge: 64**26a-**

Medîne-i Antalya kurâlarından Kızıllu Karyesi ahâlîsinden iken bundan akdem vefât iden el-Hâcc Ali bin Ahmed nâm müteveffânın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkeleri Fâtıma bint-i Himmet Ali ve Fâtıma bint-i Mehmed ile müteveffâ-yı mezbûrun firâşından hâsıla ve zevce-i evveli Fâtıma bint-i Ali'den mütevellide sulbiyye sagîre kızı Fâtıma'ya münhasire olduğu lede'sş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sagîre-i mezbûrenin tesviye-i

umûruna kibel-i şer'den vasî-i mansûbesi vâlidesi mezbûre Fâtıma Hâtûn ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-faraziyyeti'ş-şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûr defter-i kassâmıdır ki ber-vech-i âtî zikr u beyân olunur tahrîren fi's-sâlis aşere min şehr-i Rebi'ü'l-evvel sene isnâ ve seb'în ve mieteyn ve elf

Kula deve aded 1 400 guruş	Kırmızı deve aded 1 500 guruş	Kebîr kara deve 550 guruş
Ak kayalık deve 550 guruş	Merkeb re's 1 150 guruş	Kogûr(?) deve aded 1 250 guruş
Def'a küçük kogûr deve 300 guruş	Kara tosun aded 1 250 guruş	Koca sarı inek aded 1 175 guruş
Yörük inek aded 1 175 guruş	Kula inek aded 1 200 guruş	Def'a kara inek aded 1 180 guruş
Kara düğe maa dana aded 2 250 guruş	Def'a düğe aded 1 150 guruş	Davar re's 1 25 guruş
Def'a davar aded 1 30 guruş	Sarıç bağı arasında dört evlek mikdârı bağ 300 guruş	Bakır leğen aded 4 kıyye 4,5
Evânî-i nuhâs kıyye 2 dirhem 300 45 guruş	Def'a evânî-i nuhâs kıyye 4 dirhem 200 90 guruş	Def'a evânî-i nuhâs kıyye 8 150 guruş
Nuhâs ibrik aded 3 100 guruş	Nuhâs ta'rmiye(?) 30 guruş	Zeylli kilim aded 1 250 guruş
Yeşil ipekli kilim aded 1 100 guruş	Müsta'mel seccâde aded 1 90 guruş	Yük çuğalı aded 1 7 guruş
Ala çuğal aded 2	Kıl çuğal aded 12	Un çuğalı aded 7

60 guruş	200 guruş	100 guruş
Hırar aded 5 60 guruş	Kıl kıyye 10 40 guruş	Keçe aded 4 150 guruş
Köhne eğer aded 1 50 guruş	Sarık aded 1 50 guruş	Kuşak aded 1 60 guruş
Kumaş entari aded 1 70 guruş	Abdeslik aded 1 80 guruş	Tahra aded 2 150 guruş
Orak aded 4 25 guruş	Saban timuru aded 1 30 guruş	Çift takımı 60 guruş
Döğen aded 1 50 guruş	Duhân kıyye 42 250 guruş	Hinta keyl Kızılkaya 75 1500 guruş
Şaîr keyl kezâlik 40 400 guruş	Darı keyl kezâlik 40 120 guruş	Balamud kıyye 200 1800 guruş
Kaba balamud kıyye 100 500 guruş	Mülk-i menzil aded 2 300 guruş	Deve çanı aded 1 30 guruş
Ufak çan aded 5 10 guruş	Heğbe aded 1 40 guruş	Kahve takımı 50 guruş
Darı unu kıyye 80 100 guruş	Bulgur keyl kezâlik 5 120 guruş	Revgan-ı sâde kıyye 3 18 guruş
Arı aded 2 40 guruş	Manav Ahmed Efendi zimmeti 114 guruş	Ali oğlu zimmeti 120 guruş
Hatîb Efendi zimmeti 50 guruş	Kekeç Hasan zimmeti 84 guruş	Nakd-i mevcûd 501,5 guruş

Cem'an yekûni'l-mâl ve'l-tereke

12677,5 guruş

Minha'l-ihrâcât

Techîz tekfîn

100 guruş

Resm-i kısmet

317 guruş

Kaydiyye

19 guruş

Kâtibiyye ve Hidâmiyye

55,5 guruş

Cem'an yekûni'l-ihrâcât

491,5 guruş

Sahhu'l-bâkî't-taksîm beyne'l-verese

12186 guruş

Hisse-i zevce

761 guruş 25 [para]

Hisse-i zevce

761 guruş 25 [para]

Hisse-i sagîre

10662 guruş 30 para

04569 guruş 30 para Muahharan

zuhûr iden

hisse-i âmm

Belge: 65

26b-

Ba'de'l-kassâm zuhûr iden karye-i mezkûre ahâlîsinden verâset iddiasında olân Musa bin Mehmed tarafından vekil olduğu Mollâ Hüseyin bin Bekir ve Akman oğlu Hüseyin nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit ve sübût vekâletine hükm-i şer'î lâhik olân Teke Ahmed oğlu Hüseyin nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enverde defterde muharrerü'l-ism müteveffâ-yı mezbûr Hâcî Ali'nin terekesine bi'l-asâle ve bi'l-vesâye vâziatü'l-yed olân müteveffâ-yı mezbûrun zevcesi zât-ı şer'an ma'rife Fâtıma bint-i Himmət nâm hâtûn muvâcehesinde üzerine bi'l-vekâle da'va ve takrîr-i kelâm idüb müvekkilim merkum Musa müteveffâ-yı merkum Hâcî Ali'nin babası Ahmed ile müvekkilim merkum Musa'nın babası Mehmed li-beveynî karındaşlar olub babaları ismi Mustafâ ve anaları ismi Hûri ve dedeleri ismi Musa

ve maskât-ı re'sleri mezkûr Kızıllu Karyesi olduğundan ol-vechile müvekkilim merkum Musa müteveffâ-yı merkumun usûbet cihetinden varisi olmağla müteveffâ-yı merkumun bi'l-cümle terekesinden sekiz sehmdede isâbet iden üç sihâm hisse-i irsiyyesini bi'l-vekâle taleb iderim dedik de gibbe's-sûal zevce-i mezbûre tereke-i mezbûreye vaz-ı yedini ikrâr ve müvekkil-i merkum Musa'nın verâsetini inkâr itmekle müddeî-i vekil-i merkum Hüseyin ber-vech-i muharrer bi'l-vekâle verâset müddeâsını karye-i mezbûre ahâlîsinden Mollâ Hüseyin bin Bekir ve Akman oğlu Hüseyin nâm kimesneler şehâdetleriyle isbât itmeğın mücebince ba'de'l-hükm müteveffâ-yı merkumun terekesinden müvekkil-i merkum Musa'ya isâbet iden hisse-i irsiyyesini teslîme mezbûre Fâtıma Hâtûn'a tenbih-i şer' olındığı işbu mahalle şerh virildi

Fî gurre-i Za. (Zi'l-ka'de) sene 72

Cem'an yekûn bâlâda mezkûr hisseler

12186 guruş

Ba'de't-taksîm zuhûr iden düyûnât

Vasiyet-i müsbit 430 guruş	Su hayrâtı deyn-i müsbit 400 guruş	Kızılcağaçlı Hüseyinî'ne deyn-i müsbit 200 guruş
Ispartalı Tavlı bâzergâne deyn-i müsbit 10 guruş	Buyar oğlu Hâce İstirati'ye deyn-i müsbit 882 guruş	Moravî Ahmed Ağa'ya deyn-i müsbit 60 guruş
Mehr-i zevce-i evvel 111 guruş	Mehr-i zevce-i sâni 51 guruş	

Sahhu'l-bâkî't-taksîm beyne'l-verese

9922 guruş

Hisse-i zevce-i evvel 620 guruş 5[para]	Hisse-i zevce-i sâni 620 guruş 5 [para]	Hisse-i sagîre 4961 guruş
--	--	------------------------------

Hisse-i ibne'l-âmm

3720 guruş 30 para

Belge: 66

27a-

Medîne-i Antalya kurâlarından Koşarlar Karyesi ahâlîsinden iken bundan akdem duyûnî terekesinden ez-yed olduğu halde vefât iden Ömer bin Halîl nâm müteveffânın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Hânım bint-i Abdurrahman ile sulbiyye kebîre kızları Ümmügülsüm ve Fâtıma ve sulbî sagîr oğlu Abdurrahman'a münhasır olduğu lede'sşer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan [sonra] müteveffâ-yı mezbûrun terekesi duyûnuna vefâ itmediğinden varisûn-ı mezbûrûn terekeden keff-i yed itmeğın tereke-i mezkûreyi kabza ve duyûn-ı müsbitisini edâya kıbel-i şer'den vasî nasb olınan medîne-i mezbûre ahâlîsinden Mustafâ bin Ahmed ve müteveffâ-yı mezbûrun guremâsı ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve bey' ve beyne'l-guremâ alâ vechü'l-guremâ tevzî' ve taksîm olınan tereke-i müteveffâ-yı mezbûr defteridir ki ber-vech-i âtî zikr u beyân olunur

Fî 20 Z. (Zi'l-hicce) sene 72

Sıbalı merkeb aded 1 180 guruş	Sıba aded 1 90 guruş	Kilim aded 1 40 guruş
Leğen aded 1 12 guruş	Kazgan aded 1 100 guruş	Çuğal aded 1 5 guruş 30 [para]

Cem'an yekûni'l-inkâr(?)

448 guruş 30 [para]

Minha'l-ihracât

Techîz tekfîn 27 guruş	Dellâliye 4 guruş	Bâc-ı bâzârı 4,5 guruş
---------------------------	----------------------	---------------------------

Cem'an yekûni'l-ihracât

35,5 guruş

Sahhu'l-bâkî't-taksîm beyne'l-guremâ

413 guruş 10[para]

Asl deyn-i müsbit oğlu Kara İmama 25 guruş	Asl deyn-i müsbit Hâcı Hasan'a 75 guruş	Asl deyn-i müsbit Sadık oğlu Mustafâ 60 guruş
325 guruş Mine'l-guremâ	46 guruş 30 para Mine'l-guremâ	37 guruş 20 para Mine'l-guremâ
		Kesr 4 guruş

Cem'an yekûni'l-guremâ

409 guruş 10 para

Belge: 67

27a-

Medîne-i Antalya kurâlarından Yarbaşı Çandırı Karyesi ahâlîsinden iken bundan akdem vefât iden İsmâil bin Vesbel(?) nâm müteveffânın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Hanîfe bint-i Kara Hasan nâm hâtûn ile ve sulbiyye kebîre kızları Âişe ve Şerîfe ve sulbî sagîr oğulları Ahmed ve Mehmed Ali ve Hasan'a münhasire olduğu lede'sş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra sagîrûn-ı mezbûrûnun tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den vasî-i mansûbelezi vâlideleri mezbûre Hanîfe Hâtûn ve üzerine hasbî nâzır nasb olunan karye-i mezbûre ahâlîsinden İslam oğlu Hasan ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-faraziyyeti'sş-şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûr defter-i kassâmıdır ki ber-vech-i âtî beyân olunur

Fî 7 Z. (Zi'l-hicce) sene 72

Karye-i mezkûrede vakî' bir bâb mülk-i menzil, 250 guruş	Karye-i mezkûrede vakî' bir bâb dam 150 guruş	Bir kıt'a anbâr 1500 guruş
Dam önünde erikli bağçe 400 guruş	Def'a dam önünde bir kıt'a bağçe 400 guruş	Nebi Ali'nin damı önünde bir kıt'a bağçe 400 guruş

Sekene bağçesi 150 guruş	Öküz çift aded 1 550 guruş	Tosun 150 guruş
İnek aded 3 3000 guruş	Bâr-gîr aded 1 400 guruş	Darı keyl 11 200 guruş
Def'a darı 48 guruş	Dana aded 1 30 guruş	Hınta keyl 5 90 guruş
Nacak aded 2 5 guruş	Darı keyl 1 18 guruş	Seccâde aded 1 30 guruş
Çuğal aded 2 30 guruş	Tüfenk aded 1 40 guruş	İbrik aded 1 20 guruş
Kahve güğümü aded 1 30 guruş	Balta aded 1 Keser aded 1 20 guruş	Tahra aded 2 8 guruş
Orak aded 5 10 guruş	Saban Timuru aded 1 20 guruş	Kazma aded 1 10 guruş
Çuğal çift 5 100 guruş	Heğbe aded 1 15 guruş	Keçe aded 1 20 guruş
Gömlek dizlik 20 guruş	Amelkan 25 guruş	Ağaç kile 2 10 guruş
Evânî-i nuhâs kıyye 17 160 guruş	Kahve takımı 10 guruş	Mihaliç(?) kıyye 3 30 guruş
İblik kıyye 2 30 guruş	Kıl kıyye 8 40 guruş	Ceviz keyl 25 200 guruş
Hırdavât-ı menzil	Merkeb aded 1	Kazgan kıyye 3

50 guruş

150 guruş

40 guruş

Cem'an yekûni'l-mâl ve't-tereke

6584 guruş

Minha'l-ihracât

Vasiyet-i müsbit

150 guruş

Mehr-i zevce

deyn-i müsbit

150 guruş

İsmâil Ağa'ya

deyn-i müsbit

40 guruş

Hacı İsmâil'in zevcesi

Âişe'ye deyn-i müsbit

750 guruş

Tahtacı Yûsuf Ağa'ya

25 guruş

Fâtıma Hâtûn'a

deyn-i müsbit

60 guruş

Hacı'nın oğlu Yûsuf'a

deyn-i müsbit

130 guruş

Mihail zimmîye müsbit

450 guruş

Resm-i kısmet

164 guruş 20 [para]

Kaydiyye

10 guruş

Kâtibiyye ve Hidâmiyye

34 guruş

Cem'an yekûni'l-ihracât

1952,5 guruş

Sahhu'l-bâkî't-taksîm beyne'l-verese

4631,5 guruş

Hisse-i zevce

578 guruş 30 [para]

198 guruş 30 [para]

380 guruş 0 [para]

Hisse-i Âişe

506 guruş 19 [para]

173 guruş 36 [para]

332 guruş 23 [para]

Hisse-i Şerife

506 guruş 19 [para]

173 guruş 36 [para]

332 guruş 23 [para]

Hisse-i sagîr Ahmed

1012 guruş 38 [para]

Hisse-i sagîr Mehmed

1012 guruş 38 [para]

Hisse-i sagîr Hasan

1012 guruş 38 [para]

0247 gurus 32 [para]0247 gurus 32 [para]0347 gurus 32 [para]

0665 gurus 06 [para]

0665 gurus 06 [para]

0665 gurus 06 [para]

Belge: 68**27b-**

Müteveffâ-yı merkur İsmâil'in mâletü'z-zikr zevce-i menkûha-i metrûkesi Hanîfe Hâtûn zevcem müteveffâ-yı merkur hâl-i sıhhatinde dâhil-i kassâm olân iki yüz elli gurus kıymetli ma'lûmü'l-hudûd mülk-i menzili ile kezâlik ma'lûmü'l-hudûd dört yüz gurus kıymetli erikli bağçesini bana hibe ve teslîm ve dört yüz gurus kıymet ile muharrer bir kıt'a anbârın nısfı ile yüz gurus kıymetli bir re's inek ve yirmi gurus kıymetli bir aded ibrik sulbî sagîr oğlu Ali'ye kezâlik mezkûr anbârın nısfı ile yüz gurus kıymetli ma'lûmü'r-re's bir aded inek ve kırk gurus kıymetli üç ve kıyye bir aded bakır kazganı sulbî sagîr oğlu Ahmed'e ve yüz elli gurus kıymetli sekene bağçesiyle otuz gurus kıymetli bir aded kahve güğümü ve yüz gurus kıymetli ma'lûmü'r-re's bir aded ineği kezâlik sagîr oğlu Hasan'a hibe ..... ile hibe eyledi deyu meclis-i şer'-i şerîfde verese-i sâire muvâcehelerinde asâleten ve vesâyeten da'vâ ve vech-i şer' üzere isbât-ı müddeâ itmekle bu sûretde zikr olınan eşyâ-yı merkurun emvâl-i mevhubeleri olmak üzere ba'de'l-hükm vaz' olunmuş olân kıymetli bi-kadrü'l-hâss-ı hümm verese-i müteveffâ-yı merkur hisse-i muharrerelelerinden tenzil olınmak lazım gelüb ol-vechile tenzil olındığı işbu mahalle şerh virildi

Fî 11 Z. (Zi'l-hicce) sene 72

Belge: 69**27b-**

Fî'l-asl Mora muhâcirlerinden olub Medîne-i Antalya mahallâtından Hasbalaban Mahallesi'nde mütevehhil olarak diyar-ı Mısıriyye'de süvari sa'idiyye alayının ikinci binbaşısı iken medîne-i İskenderiyye'de bundan akdem vefât iden Sâlih Efendi ibn-i Tosun Hasan Ağa nâm müteveffânın verâseti mahalle-i mezbûrede sâkine zevce-i menkûha-i metrûkesi Deryâ Hânım ibnete Mustafâ nâm hâtûn ile sulbî sagîr oğlu Mehmed İzzet ve sulbiyye sagîre, kızı Salihâ'ya münhasıre olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sagîrân-ı mezbûrânın tesviye-i umûrlarına kibel-i şer'den vasî-i mansûbeleri mezbûre Deryâ Hânım ile bâ-hüccet-i şer'iyye mansûb diğer hasbî vasîleri medîne-i mezbûre müteheyizânından Moravî Ahmed Efendi ibn-i Mustafâ ve üzerine hasbî nâzır nasb olınan muteberân-ı tüccâr-ı hayrîyyeden Moravî İbrahim Ağa ibn-i Mustafâ nâm zevât ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve bi'l-müzâyede bey' ve beyne'l-verese bi'l-faraziyyeti's-şer'iyye tevzî' ve taksîm olınan tereke-i müteveffâ-yı mûmâ-ileyh defter-i kassâmıdır ki ber-

vech-i âtî zıkr u beyân olunur tahrîren fî'l-gurre-i min şehri-i Muharrem sene isnâ ve seb'în ve mieteyn ve elf

Mahalle-i mezbûrede vakî' bir bâb mülk-i menzil 20000 guruş	Tuzcular Mahallesi'nde vakî' bir bâb mülk-i menzil 1400 guruş	Zenci gulâm re's 1 1000 guruş
Zenciyye cariye re's 1 1000 guruş	Sûk-ı sultânîde bi'l- müzâyede bey' olunan metrûkât	Nuhâs mangal aded 1 93 guruş
Kebîr sini aded 1 255 guruş	Orta sini aded 1 161 guruş	Ufak sini aded 1 71 guruş
Sarı sini aded 1 30 guruş	Tebisi aded 1 20 guruş	Leğen ibrik 100 guruş
Def'a leğen ibrik 80 guruş	Ufak kazgan aded 1 45 guruş	Çamaşur leğeni aded 1 150 guruş
Tencere aded 3 Kabak aded 3 121 guruş	Kebir tencere aded 1 Süzgü aded 1 Sahan aded 1 40 guruş	Havan aded 1 60 guruş
Ma'den çanak aded 6 60 guruş	Ufak sarı leğen ibrik 70 guruş	Ocak timuru aded 1 Sac ayağı aded 1 11 guruş
Ma'den şam'dan aded 2 8 guruş 20 [para]	Beyaz kase maa çorba kasesi 41 guruş	Kum saati aded 1 10 guruş
Sarı kandil aded 1 Şişesi aded 9	Çay filcanı aded 12 Tabak aded 9	Mavi bardak aded 7 60 guruş

18 guruş 20 [para]	50 guruş	
Beyaz bardak aded 11 28 guruş	Beyaz kaddah aded 3 5 guruş	Beyaz tabak aded 19 30 guruş
Elf-i leyle kitâbı 41 guruş	Sanduk aded 1 91 guruş	Def'a Frenk sanduğu aded 1 100 guruş
Taş takım aded 2 Şişe çaydanlık(?) aded 2 4 guruş 10 [para]	Kebîr Kehrübâ çubuk takımı aded 1 520 guruş	Darçinî kablı kürk aded 1 120 guruş
Siyah kablı kürk aded 1 150 guruş	Şâlî Hırka aded 1 Pandlon aded 1 16 guruş	Siyah sanduk aded 1 40 guruş
Kilim aded 4 227 guruş	Seccâde aded 1 52 guruş	Tüfenk aded 1 50 guruş
Kebîr ayna aded 1 153 guruş	Çifte tüfenk aded 1 371 guruş	Seccâde aded 1 60 guruş
Def'a ayna aded 1 120 guruş	Kutnî yorgan aded 1 84 guruş	Şâlî yorgan aded 1 70 guruş
Şilte aded 1 70 guruş	Yüz yasdığı aded 3 20 guruş 20 [para]	Abâ kürk aded 1 75 guruş
İnşa' aded 1 11 guruş	Tuhfetü'l-han aded 1 5 guruş	Nargüle aded 1 8 guruş 20 [para]
Kanûn-ı ticâret aded 1 10 guruş	İlmü'l-hesâb(?) aded 1 5 guruş	Melce't-tabbâhîn aded 1 5 guruş
Boyalı dolab(?) aded 1	Küb aded 1	Sağır çifte tabanca çift 1

59 guruş	30 guruş 20 [para]	85 guruş
Def'a sagîr tabanca çift 1 21 guruş	Katlık aded 1 7 guruş	Kubûr aded 1 3 guruş
Teke ağacı aded 40 474 guruş	Harîr kıyye 1,5 150 guruş	Kızıma üzerine altûn 600 guruş
Kahve takımı aded 1 150 guruş	Def'a Tuzcular Mahallesi'nde vakî' bir bâb mülk-i menzil 1250 guruş	Müzeyyen bir takım müressem levhalar 600 guruş
Harîr gömlek aded 13 fî 30 İblik gömlek aded 11 fî 15 Don aded 15 fî 7,5 Peşkir aded 1 fî 20 537 guruş 20 [para]	Zuhûr iden nakd-i mevcûd 3442 guruş	
Zimemât		
Bâ-tahvîl Vâsilaki zimmeti 20000 guruş	Nikolaki zimmeti 660 guruş	Arab Hasan zimmeti 150 guruş
İdris Ağa zimmeti 350 guruş	Serdar oğlu zimmeti 1470 guruş	Â'yân Ahmed zimmeti 600 guruş
Küçük Murad zimmeti 250 guruş	Veli Ağa zimmeti 29 guruş 30 [para]	İskenderiyye'de ba'de'l-bey' zuhûr iden metrûkât semeni
Nakd-i mevcûd 9171 guruş	Bâ-defter-i müfredât-ı eşyâ semeni 5487 guruş	Zikrî olunan nukûd ve maaş akçesinden mîr akçesinden fazla gelen 2470 guruş

Cem'an yekûni'l-mâl
83352 guruş

Minha'l-ihracât

Mehr-i zevce
300 guruş

Vasfleri ma'rifetiyle
bi-tarîki's-sulh Daskulus'a
deyn
400 guruş

Hesabcızâde Hâcî Mehmed
Ağa'ya deyn-i müsbit
40 guruş

Hüseyinî Ağa'ya
deyn-i müsbit
15 guruş

Bamyeye zimmîye deyn-i
müsbit
13 guruş

Bâ-defter-i müfredât
İskenderiyye'de vuku' bulan
masârifât
1010 guruş 30 [para]

İskenderiyye'den vürüd
iden akçe fiyatından
noksan gelen
952 guruş

Resm-i kısmet
2583 guruş 30 [para]

Dellâliye
114 guruş 10 [para]

Kaydiyye
125 guruş 10 [para]

Varaka bahâ'sı
29 guruş 20 [para]

Kâtibiyye ve İhzâriyye
ve Hidâmiyye
300 guruş

Hammâliyye
5 guruş

Cem'an yekûni'l-ihracât
5388 guruş 20 [para]

Sahhu'l-bâkî't-taksîm beyne'l-verese
77963 guruş 20 [para]

Hisse-i zevce
9745 guruş 17 [para]

Hisse-i Mehmed İzzet
40478 guruş 26 [para]

0300 guruş Mehr-i müsbitesi

10045 guruş 17 [para]

Hisse-i Sâliha

22739 guruş 13 [para]

Ber-mûceb defter-i kassâm hisse-i irsiyyesine mahsûben virilen

2500 guruş Mahalle-i mezkûrede vakî' aynen ilkâ olunan hissesi

0175 guruş Tuzcular Mahallesi'nde vakî' aynen ilkâ olunan hissesi

2984 guruş Zimemâtdan hissesi

0093 guruş Mangal aded 1

0121 guruş Tencere aded 3 Kabak aded 3

0040 guruş Büyük tencere aded 1 Süzgülü aded 1 Sahan aded 1

0100 guruş leğen İbrik

6013 guruş

0161 guruş Orta sini aded 1

0071 guruş Ufak sini aded 1

0150 guruş Çamaşur leğeni aded 1

0045 guruş Ufak kazgan aded 1

0011 guruş Ocak timuru saç ayak aded 1

0060 guruş Seccâde aded 1

0027 guruş Beyaz bardak aded 11

0100 guruş Kebîr Frenk sanduğu aded 1

0030 guruş Beyaz tabak aded 19

0040 guruş Siyah sanduk aded 1

0227 guruş Kilim aded 1

0084 guruş Kutnî yorgan aded 1

3025 guruş 17 [para] Nakden

10045 guruş 17 [para]

Ber mûceb-i defter-i kassâm hisse-i irsiyyesine mahsûben ibn-i mezbûra virilen

11666 guruş 30 [para] Mahalle-i mezkûrede vakî' aynen ilkâ olunan hissesi

00816 guruş 30 [para] Tuzcular Mahallesi'nde vakî' aynen ilkâ olunan hissesi

13930 guruş Zimemâtdan hissesi

01000 guruş Bir nefer gulam ile bir re's cariyeden hissesi semeni

18065 guruş 6 [para] Nakd-i mevcûddan hissesi

45478 guruş 26 [para]

Ber-mûceb defter-i kassâm hisse-i irsiyyesine mahsûben ibnet-i mezbûre virilen

5833 guruş 10 [para] Mahalle-i mezkûrede vakf' menzilde aynen ilkâ olunan hissesi

0408 guruş 10 [para] Tuzcular Mahallesi'nde vakf' menzilde aynen ilkâ olunan hissesi

6965 guruş Zimemâtdan hissesi

1000 guruş Bir nefer gulâm ile bir re's cariyeden hissesi semeni

0150 guruş Kahve takımı

0600 guruş Altûn aded 3

0150 guruş İbek kıyye 1,5

0537 guruş 20 [para] Harîr gömlek aded 13 İblik aded 6 Don aded 5 Peşkir aded 1

7095 guruş 13 [para] Nakd-i mevcûddan hissesi

22739 guruş 13 [para]

Belge: 70

28b-

Fî'l-asl Mısır-ı Kâhire ahâlîsinden olub bundan akdem Alâiye tarafından bahren Antalya'ya gelür iken garîkan vefât iden Sâyis Arab Mehmed bin Mustafâ nâm müteveffânın zâhirde varîs-i ma'rûfesi olmadığından bu makule bilâ-vâris fevt olunanların terekelerini kabz ve bi'l-emâne hıfzına me'mûr medîne-i Antalya Teke Sancağı emvâl müdürü fütüvvetlü İsmâil Hakkı Efendi hazretleri tarafından vekil-i şer'îleri zabtiyye neferâtından Nevşehirli İbrahim Ağa ibn-i Hâcî Osman ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkîm sûk-ı sultânî'de bey' ve esmân hâsılasından rüsûmât ve masârifât vak'ası ba'de'l-ihraç sahu'l-bâkî Teke emvâl sanduğuna vaz' [ve] hıfz olunan müteveffâ-yı mezbûrun Antalya'da Arab (boşluk) hânesinde mahfûz olân bir aded sanduğu derûnunda bulunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûr defter-i kassâmıdır ki fiy'atı ber-vech-i âtî zikr u beyân olunur

Fî gurre-i C. (Cemâziye'l-âhir) sene 72

Müsta'mel beyaz dizlik aded 1 4 guruş	Sanduk aded 1 6 guruş	Köhne Trablus kuşağı aded 1 5 guruş
Def'a beyaz dizlik aded 1 10 guruş	Müsta'mel beyaz pâpûç çift 1	Fes aded 1 16 guruş

4 guruş

Müsta'mel yelek aded 2

8 guruş

Cem'an yekûn

60 guruş

Minha'l-ihracât

Dellâliye

1,5 guruş

Resm

1,5 guruş

Kaydiyye

20 para

Hammâliyye

1 guruş

Masârif-i müteferrika

5,5 guruş

Cem'an yekûni'l-ihracât

10 guruş

Sahhu'l-bâkî âidâtı cânib-i beytü'l-mâl

İşbu sahu'l-bâkî elli guruş li-ecli'l-hıfz Teke emvâl sanduğuna vaz' itmek üzere Emin-i Sanduk Hâce Ligori'ye teslim olındığı işbu mahalle şerh virildi

Belge: 71**28b-**

Medîne-i Antalya'ya muzâfa İstanos Nâhiyesi kurâlarından Osman Halifeler Karyesi ahâlîsinden olub medîne-i mezbûrede Timurcu Kara Mahallesi'nde Bâğçevân Durali nâm kimesne hânesinde sâkin iken bundan akdem vefât iden Kansız dimekle ma'rûf Süleymân bin Ali nâm müteveffânın zâhirde vâris-i ma'rûf ve ma'rûfesi olmadığından bu makûle bilâ-vâris fevt olanların terekelerini bi'l-emâne kabzına me'mûr medîne-i mezbûrede müdür-i mâl livâ-yı Teke fütüvvetlü İsmâil Hakkı Efendi ibn-i el-Hâcc Ahmed Ağa tarafından vekil-i şer'leri zabtiyye neferâtından Nevşehirli İbrahim Ağa bin (boşluk) ve müteveffâ-yı mezbûrun vasî-i muhtârı medîne-i mezbûre mahallatından Meydan Mahallesi ahâlîsinden Yüzbaşı el-Hâcc Mustafâ Ağa ibn-i el-Hâcc Abdurrahman ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve bi'l-

müzâyede bey' ve esmân hâsılasından düyûn ve masârifât vakıâ vasiyet-i müsbite bi's-sülûs müsbitesi ba'de'l-ıhrâc sahu'l-bâkî Teke emvâl sandığında hıfz olunmak üzere müdür-i mûmâ-ileyhe teslim olunan esmân-ı tereke-i müteveffâ-yı mezbûr defter-i kassâmıdır ki ber-vech-i âtf beyân olunur

Fî 15 B. (Receb) sene 72

Yorgan aded 1 43 guruş	Küçük kazgan kıyye 5 120,5 guruş	Kabut aded 2 Yasdık aded 3 55 guruş
Tencere aded 2 Tabak aded 1 Su bakırı aded 1 Hammîr leğeni aded 1 Kıyye 5 dirhem 100 98,5 guruş	Sac aded 1 10 guruş	Kahve değirmeni aded 1 8 guruş
Köhne bakırdan(?) kuşağı aded 1 18 guruş	Çuğal aded 1 11,5 guruş	Vasî yedinde inek aded 1 İki yaşında dana aded 1 200 guruş
Vasî-i mezbûr yedinde Erkek merkeb aded 1 Dişi merkeb aded 1 120 guruş	Vasî-i mezbûre Hâcî Mustafâ yedinde nukûd mevcûdesi 146 guruş	Def'a vasî-i mezbûr Hâcî Mustafâ Ağa'nın zimemâtdan tahsîli 54 guruş
Yine Hâcî Mustafâ Ağa'ya bey' olunan darı keyl 82 127,5 guruş	Yine Hâcî Mustafâ Ağa'ya bey' olunan köhne entari ve don ve gömlek 15 guruş	Yine vasiye bey' olunan siyâm kıyye 6 30 guruş
Keşirlerli Ömer Ağa oğlu Ömer zimmeti 52 guruş	Delibaşı Mustafâ zimmeti 60 guruş	Keşirlerli Tobcu zimmeti 31 guruş

Keşirlerli Hekim zimmeti 80 guruş	Kundu Karyeli Deli Mehmed zimmeti 10 guruş	Osman Halifelerli Bekir Ağa zimmeti 20 guruş
--------------------------------------	--	--

Arab Zeybek zimmeti
24 guruş

Cem'an yekûni't-tereke
1339,5 guruş

Minha'l-ihracât

Hastalığında hizmet iden hâtûna dört aylık ücret 80 guruş	Deyn-i müsbit Dengerli(?) Kerime 50 guruş	Deyn-i müsbit mandıra değirmencisi zimmeti 25 guruş
---	---	---

Deyn-i müsbit Softa oğlu Ahmed'e 7,5 guruş	Deyn-i müsbit Dimli Ali'ye 7 guruş	Dellâliye eşyâ-ı mübî' 20 guruş
--	---------------------------------------	------------------------------------

Masârifât-ı müteferrika 20 guruş	Sahhu'l-bâkî terekeden birer paradan taraf-ı şer'e âid olân resm 26 guruş 25 [para]	Kaydiyye ve Kâtibiyye ve Hidâmiyye 11 guruş 30 [para]
-------------------------------------	--	---

Cem'an yekûni'l-ihracât
247 guruş 35 [para]

Sahhu'l-bâkî
1091 guruş 25 [para]

3063 guruş 35 [para] Sülüs vasiyet-i müsbitesi vasf-i muhtârı Yüzbaşı Mustafâ
Ağa'ya teslîm

727 guruş 30 [para] Sahhu'l-bâkî âidâtı cânib-i beytü'l-mâl

024 guruş 10 [para] Nizami vechile cânib-i beytü'l-mâla âid olân nisf-i
dellaliyye maa resm-i düyûn

752 guruş 00 [para] İşbu yediyüz elli iki guruş cânib-i beytü'l-malda mahfûz
oldığı

Abdullah

Hâcî İbrahim

Ali (boşluk) İbrahim

Süleymân (boşluk) İbrahim

(silik) (boşluk) (silik)

İşbu şehâdet idenler ve Tekeli el-Hâcc Mehmed bin Osmân ve Osmân Halifeler Karyeli
Mustafâ bin Ahmed makbûli'ş-şehâdet

Belge: 72

29a-

Medîne-i Antalya mahallâtından Şeyh Sinan Mahallesi ahâlîsinden iken bundan akdem
vefât iden Satır oğlu Halîl bin Hüseyin nâm müteveffânın verâseti zevce-i menkûha-i
metrûkesi Âliye bint-i Mehmed nâm hâtûn ile sulbî sagîr oğlu Mehmed'e münhasire olduğu
lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra mezbûr Mehmed'in emvâl-i
mevrûsesini hıfz ve tesviye-i umûruna kibel-i şer'den üzerine şer'iyye vasî nasb ve ta'yin
olunan müteveffâ-yı mezbûrun vasî-i muhtârı tarîkat-ı aliye-i nakş-bendîyye hulefâsından el-
Hâcc Şeyh Ali Efendi ibn-i Abdullah üzerine nâzır nasb ve ihtiyâr eylediği Halvetî İsmâil
ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-faraziyyeti'ş-şer'iyye tevzî
ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûr defter-i kassâmıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur
tahrîren fî'l-yevmi'l-sâbî' aşere min şehr-i Şabanü'l-muazzam sene isnâ ve seb'în ve mieteyn
ve elf

Mahalle-i merkumede vakî'	Safer köhne sini aded 1	Hamîr leğeni aded 1
bir bâb mülk-i menzil	35 guruş	50 guruş
1600 guruş		
Kapaklı sahan aded 2	Safer kadayıf tebsisi aded 1	Kapaklı çorba tası aded 1
30 guruş	10 guruş	25 guruş
Nuhâs tabak aded 3	Kahve takımı aded 1	Evânî-i nuhâs kıyye 14
30 guruş	45 guruş	250 guruş

Müsta'mel çul aded 1 25 guruş	Müsta'mel Türkmen kilimi aded 1 80 guruş	Köhne Murtana kilimi aded 1 50 guruş
Köhne namazlık aded 1 5 guruş	Keçe aded 2 20 guruş	Köhne yağmurluk aded 1 50 guruş
Heğbe aded 1 10 guruş	Köhne çatal aded 2 30 guruş	..... postu aded 1 5 guruş
Def'a (silik) aded 5 45 guruş	Dakik melez keyl 7 Bulgur keyl 2 18 guruş	Hırdavât-ı menzil 55 guruş
Nakd mevcudî 50 guruş	Bey' olunan dükkân eşyası	Örs ve kürek ve çeekiç ve keseç(?) ve sâir ufak timur takımı 780 guruş
Mevcûd kömür 144 guruş	Hırdavât-ı menzil kıyye 41,5 87 guruş	Na'l kim aded 4 15 guruş
Küstere taşı aded 1 30 guruş	Tas ta'bir olunur timur kıyye 12 76,5 guruş	Meşin ve iş rü'yesi(?) 6 guruş 20 [para]
Kıl heğbe 4 guruş	Çubuk Timuru kıyye 195 480 guruş 101 guruş	Kaynak toprağı 4 guruş
..... timuru kıyye 25,5 95 guruş 5 [para]	(silik) 1,5 guruş	

Cem'an yekûni't-tereke

4413 guruş 35 para

Minha'l-ihracât

Techîz ve tekfîn maa
devriyye
205 guruş

Vasiyet-i müsbitesi
200 guruş

Mehr-i müeccel
151 guruş

Çıragöz oğlu Hâcı
Yûsuf'a dükkân kirası
50 guruş

Resm-i kısmet
91,5 guruş

Kaydiyye ve kağıd parası
10 guruş

Kâtibiyye ve Kalemiiyye
ve Hidâmiyye
25 guruş

Dellâliye
18,5 guruş

Cem'an yekûni'l-ihracât
751 guruş

Sahhu'l-bâkî't-taksîmi's-sehm
3662 guruş 35 para

Hisse-i zevce-i mezbûr
Ayşe Hânım
457 guruş 34 para 1 akçe

Hisse-i ibn-i sagîr mezbûr
3205 guruş 2 akçe

İşbu sagîr-i mezbûr Mehmed'in babası müteveffâ-yı mezbûrdan müntakil ber-vech-i taksîm-i bâlâ hisse-i irsiyyesi olân meblağ vasî-i mûmâ-ileyh el-Hâcc Şeyh Ali Efendi yedinde ve hıfzında olduğu işbu mahalle şerh virildi

Belge: 73

29a-

Fî'l-asl Alâiye ahâlîsinden olub medîne-i Antalya'da müsaferet üzre sâkin iken bundan akdem vefât iden gemici tâifesinden Zenci Selim bin Abdullah'ın zâhirde vâris-i ma'rûfu ve

ma'rûfesi olmadığından bu makule bilâ-vâris fevt olunanların terekeleri bâ-emr-i âli kabza me'mûr medîne-i mezbûrede müdür-i mâl fütüvvetlü İsmâil Hakkı Efendi İbn-i el-Hâcc Ahmed Ağa tarafından vekil-i şer'leri Antalya zabtiyyelerinden Nevşehirli İbrahim Ağa bin el-Hâcc Osman ma'rifeti ve ma'rifeti şer'le tahrîr ve sûk-ı sultânîden lede'l-müzâyede semen-i misilleriyle bey' ve esmânı hâsılasından techîz ve tekfîn masârifi ve rüsûmât ba'de'l-ihrac sahu'l-bâkî Teke emvâl sandığı'na bi'l-emâne hıfz olunan esmân tereke-i müteveffâdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur

Fî 18 Ş. (Şâbân) sene 72

Dizlik aded 1

12 guruş

Kuşak aded 1

5 guruş

Yağmurluk aded 1

80 guruş

Gömlek aded 1

3 guruş

Def'a dizlik aded 1

13 guruş

Def'a gömlek aded 1

8 guruş

Def'a dizlik aded 1

4 guruş

Satur aded 1

8 guruş

Def'a dizlik aded 1

8 guruş

Yelek aded 1

3 guruş

Frenk Sanduk aded 1

141 guruş

Cem'an yekûn

283 guruş

Minha'l-ihracât

Techîz ve tekfîn

37,5 guruş

Dellâliye

6 guruş

Hammâliye masârifi

2,5 guruş

Sâir masârif-i müteferrika

10 guruş

Cem'an yekûn

56 guruş

Sahhu'l-bâkî

227 guruş

005 guruş 27 [para] Taraf-ı şer'e âid resm

221 guruş 13 [para]

001 guruş 13 [para] Kaydiyye

220 guruş 00 [para] Bâkî der-sanduk beytü'l-mâl

Belge: 74

29b-

Hü

Antalya Kal'a-i Hâkanîye'si yerlü tobcularından ikinci bölüğünde beşinci onbaşısının onuncu neferi Hasan bin Mehmed bin Abdullah yetmiş iki senesi Şâbânü'l-muazzam'ın onyedinci yevm-i Salı saât sekiz raddelerinde yerinden çıkan katl kazasının takrîri lede'l-istintâk bu gece kendim bir takım mâl ile İskenderiyye tarafına li-ecli't-ticâre gidecek olduğumdan hânemize gelüb bir kahve iltimâs itmek üzere iken kayın vâlidemizden dolayı asl vâlidem ile beynemizde münâzaa vuku'uyla merkume vâlidem beni pek ta'ciz eylediğinden evvela kendü nefsim kendim tabancamı sıkub kasığımdan vurulmuş olduğumdan ba'dehû yine vâlidem ile münâzaa üzere iken diğer kuburumu(?) dahi boşaldı bizi müsâleha itmek üzere bulunan Meryem bint-i Abdullah nâm hâtûnun sol memesi altunda beş aded saçma ve üstünde iki aded saçma isâbetle aniden müteveffiye olduğu bu tarafa şerh virilmiş

Belge: 75

29b-

Medîne-i Antalya hâric sûrunda vakî' Elmalu Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem vefât iden Cezâyirli Cerrâh el-Hâcc Mehmed bin Hüseyin nâm müteveffânın verâseti zevce-i menkûhası Ayşe bint-i el-Hâcc Mehmed nâm hâtûn ile sulbî sagîr oğulları Ahmed ve Mustafâ ve Hüseyin ve sulbiyye sagîre kızı Fâtıma'ya münhasır olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sigâr-ı merkumunun vâlideleri ve tesvîye-i umûruna kibel-i şer'den vasî-i mansûbları dedeleri el-Hâcc Mehmed ve üzerine nâzır nasb olunan sagîrûn-ı mezbûrûnun dayıları Mehmed Efendi ibne'l-merkum el-Hâcc Mehmed ma'rifeti ve ma'rifeti şer'le tahrîr ve bahâ'ya takdîm ve beyne'l-verese bi'l-faraziyyeti's-şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî zikr olunur tahrîren fî yevmi't-tâsî' min şehri Şâbânü'l-muazzam sene isnâ ve seb'în ve mieteyn ve elf

Mahalle-i mezkûrede

Kapaklı tencere aded 2

Kapaklı tunç sahan aded 2

vakf' bir bâb mülk-i menzilde üç sehmde iki sehm hisse-i şâyiası 4000 guruş	40 guruş	15 guruş
Kadayıf tebsisi aded 1 10 guruş	Tabak lenger aded 1 5 guruş	Büyük çukur sahan aded 1 15 guruş
Yağ ta'besi aded 2 15 guruş	Kahve takımı aded 1 40 guruş	Sandık aded 2 100 guruş
Kısa entari aded 3 Yelek aded 7 Şal aded 1 Dizlik aded 3 Gömlek aded 3 Sarık aded 2 Fes aded 1 Şalvar aded 1 Nîm-ten aded 1 250 guruş	Bir kanadlı kilim aded 1 30 guruş	Köhne Fahreddin kilimi aded 1 20 guruş
Köhne Kaş kilimi aded 1 20 guruş	Namaz kilimi aded 1 35 guruş	Yasdık aded 4 Minder aded 2 45 guruş
Köhne ihrâm aded 1 30 guruş	Çuğal aded 3 30 guruş	Tahta anbâr aded 1 30 guruş
Kebîr kahve cezvesi 20 guruş	Bir mikdâr kereste 80 guruş	Cerrâh takımı aded 1 30 guruş
Hırdavât 20 guruş	Kavaf Tobal Hâcî Hüseyin zimmetinde ücret cerrâhiyyeden dolayı 150 guruş	

Cem'an
5050 guruş

Techîz ve tekfîn	Mehr-i zevce
200 guruş	300 guruş

Yekûn-i ihrâcât
500 guruş

Sahhu'l-bâkî

4550 guruş

0113 guruş 30 [para] Resm

4436 guruş 10 [para]

0007 guruş Kaydiyye bahâ'

4429 guruş 10 [para]

0026 guruş Kâtibiyye ve Kalemîyye ve Hidâmiyye

4403 guruş 10 [para]

Hisse-i zevce

550 guruş 15 para

Hisse-i ibn

1100 guruş 30 para

Hisse-i ibn

1100 guruş 30 para

Hisse-i ibn

1100 guruş 30 para

Hisse-i bint

550 guruş 15 para

Belge: 76

29b-

Medîne-i Antalya mahallâtından Sofular Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem [ve]fât iden Ayşe bint-i Mustafâ nâm müteveffiyenin verâseti zevci Gök Mehmed oğlu Mustafâ bin Mehmed nâm kimesne ile sulbî sagîr oğlu Mehmed'e münhasîre olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sagîr-i mezbûr babası ve tesvîye-i umûruna kibel-i şer'den vasî-i mansûbu merkum Mustafâ ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffîye-yi mezkûredir ki ber-vech-i âtf zikr u

beyân olunur tahrîren fî'l-hâdî ve'l-işrîn min şehr-i Şâbânü'l-muazzam li-sene isnâ ve seb'in ve elf

Sivasî entari aded 1 150 guruş	Müsta'mel çuka salta aded 1 50 guruş	Şalvar aded 1 80 guruş
Makreme ve peştamal aded 2 25 guruş	Merza(?) peştamal 15 guruş	Yazma aded 2 10 guruş
Basma şal aded 1 10 guruş	Pullu nakuşlu Havlu aded 1 15 guruş	Gömlek aded 1 20 guruş
Gümüş baş takımı 100 guruş	Tas aded 1 10 guruş	Tencere aded 1 24 guruş
Mertebânî aded 1 7 guruş	Kuşak aded 1 80 guruş	Kilim aded 1 30 guruş
Zevci Mustafâ üzerinde mehri 101guruş	Sülüs menzil hissesi 300 guruş	Altûn 440 guruş
Cem'an yekûn 1482 guruş		
Minhâ'l-ihrâcât		
Resm-i kısmet 37 guruş	Kaydiyye 30 guruş	Kâtibiyye Muhzriyye 8 guruş
Düyûn-ı masârif-i müteferrika 7 guruş		

Cem'an yekûni'l-ihracât

55 guruş

Sahhu'l-bâkî

1427 guruş

Hisse-i zevci'l-merkum

366 guruş 30 para

Hisse-i ibne'l-mezbûr

1070 guruş 10 para

İşbu sagîr-i mezbûrun yevmiye-i bâlâ hisse-i irsiyyesi olân bin yetmiş guruş vasîsi babası Mustafâ'ya li-ecli'l-hıfz teslîm olunur

Belge: 77

30a-

Fî 22 sene 72 saât 9:30 iken memleketden yarım saât mesafede vakf' değirmen içinde Bakırcı Hâcî Atanaş veled-i Velkondi hizmet-kârı Siraazlı(?) Yani zimmî tabanca ile saçma ve kurşun barçalarıyla sıkılı olduğu halde endâht idüb İskele Mahallesi'nden Arab Vardan oğlu Said'in dizinin kavalından ve kaba tarafından beri mahale isâbet iderek mecrûh itmiştir memleket tabîbi Ali Efendi'nin takriri

Ücret-i cerrahiyye

200 guruş

Mecrûhun yevmiyesi

5 guruş

Fî 28 Şâbân sene 72 Meclisce görülmüşdür(?)

Belge: 78

30a-

Karahisâr-ı Sâhib Sancâğı dâhilinde Çal Kazası'na tâbi' İnceler Karyesi sâkinlerinden bu def'a cânib-i Hicâz, mağfiret Tırâze garîbe bint-i Sâliha Antalya merhâlesine vürûd idüb ecel-i mev'ûduyle kuvvet-i ..... el-Hâcc Ahmed bin Mehmed bin Îsâ'nın karındaşı oğlu Hâcî Mustafâ bin Ahmed'i ba'de'l-vefât muhalledâtını vasî ve memleketinde vereseşi tarafına irsâle vasî nasb ve ta'yin eylediği beyyine-i âdile ile isbât ve merkum vasî-i muhtârı el-Hâcc Ahmed beytü'l-mâl emini ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr vasî-i mezbûr yedine teslîm olunan eşyâ ve nukûd-ı mevcûde beyanatta

Kürek	Beksimat	Dakik
10 guruş	15 guruş	7 guruş
Üzüm	libâs	Heğbe
15 guruş	5 guruş	5 guruş
Kemer	Şal	Entâri
2 guruş	8 guruş	10 guruş
Kuşak	Kilim	Dizlik
80 guruş	40 guruş	3 guruş
Yağmurluk	Fes	Pâpûç
50 guruş	2 guruş	2 guruş
Mest çorab	Gömlek	Salta aded 1
5 guruş	10 guruş	4 guruş
Silahlık	Nukûd	
2 guruş	5085 guruş	

Cem'an

5272 guruş

0400 guruş Techîz ve tekfîn

4882 guruş

0122 guruş Resm-i beytü'l-mâl

4760 guruş

0122 guruş Resm-i temekkün

4648 guruş

0038 guruş Kâtibiyye Kalemiyye Hidâmiyye-i beytü'l-mâl

4610 guruş

Yalnız dört bin altı yüz on guruş vasf-i mezbûr yedine teslîm şodda